

Š. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS Nr. 528

KUN. CHAIGNON'AS

! AUKŠTYBES

Dvasiškųjų mąstymų

ANTROJI KNYGA

Lietuviams skaitytojams parengė

KUN. M. VAITKUS

KAUNAS * * * * * 1932

Skaitmenino
**Katalikų
Biblioteka**
katbib.lt

Š. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS Nr. 528

KUN. CHAIGNON'AS

! AUKŠTYBES

Dvasiškųjų mąstymų

ANTROJI KNYGA

Lietuviams skaitytojams parengė

KUN. M. VAITKUS

KAUNAS 1932 m.

IMPRIMATUR.

Nr. 3269.

Datum Kaunae, die 7 decembris 1931

(L. S.)

C. Šaulys,
Vicar. Generalis,
Praelatus S. S.

Antroji dalis.

Antroji dalis.

Geryneiga ir krikščioniškojo šventumo pasiekimas
arba tiesos, pritaikintosios paskutinėms trims šv. Ignoto
mąstymų savaitėms.

I ž a n g a.

Jau esi pasidariusi žymiai geresnė, krikščioniš-
koji siela. Supratai visų pirma, jog esi Dievo sutver-
ta, idant Jam tarnautumei šiame gyvenime, o pas-
kui Juo džiaugtumeis amžinoj laimėj. Supratai
taip pat, koki tai nelaimė, kad per nuodėmę atsigre-
žei nuo to savo tikslo. Paskui, kad stipriau paragin-
tum save atitaisyti kaltes ir pagrizti į tiesųjį kelią,
mąstei apie anas galingąsias tiesas, kurios kiaurai
perima sielą, pergąsdina ją ir verčia daryti atgailą:
mąstei, kas tai yra nuodėmė, kokios yra verksmin-
gos jos pasėkos, kokie yra jos šaltiniai; mąstei apie
mirtį, apie nežinomąją jcs valandą, apie baisųjį teis-
mą, apie pragarą. Pagaliau, saldesnis balsas su-
skambėjo tavo sutrintos širdies gilumoj ir pastipri-
no ją šviesia viltimi. Dieviškojo teisingumo grumz-
dimai pradėjo tavo atvertimą; džiaugsmingi dieviš-
kojo gailestingumo priežadai pabaigė jį. Prisiminei,
kaip ilgai buvai užmiršęs Dievą ir sunkiai Jam nusi-
dėjęs; tačiau Dievas turėjo savo rankas ištiestas į
tave ir, kaip geriausias tėvas, siūlė tau atleidimą,
malonę ir meilę. Tai atminęs, susigraudinai ir pra-
dėjai verkti už savo nuodėmes. Ir štai tavo nuodė-
mės atleistos. Susitaikiniai su Dievu ir su savim pa-
čiu. Tačiau dar neįvykdei visos užduoties ir ilgą
dar kelią turi priešais save. Saugotis nuodėmės tai
— dar ne šventumas; o tikras Dievo sūnus privalo
dar daryti, kas gera, ir gerai tai daryti. Kaip! kada-
se izraelitai, išėjai, jau iš Aigipto, sutraukei savo pan-
čius ir numetei nuo savęs kietos verguvės naštą. Da-
bar privalai eiti į pažadėtąją žemę. Kas gi bus tavo
vadovas toje kelionėje? Kas tave pastiprins naujose
kovose? Tas pats, kurs tave išvedė iš nuodėmės
Aigipto. „Eik paskui mane“, sako tau Jėzus: „sek
pavyzdžiu, kurį tau esu palikęs. Per mane igysi tik-

rujų dorybių, kurios tiekia sielai ramybės; o ta ramybė tai — pažadėtosios žemės prieangis. O kad ateis laikas, įvesiu tave ir į pačią pažadėtąją amžinosios laimės žemę!“ Eik savo ištikimojo vadovo pėdomis nuo pat Jo atėjimo ant žemės iki garbingo Jo į dangų žengimo. Pamokys tave Jėzus savo pavyzdžiu, ko geidžia ir tikis iš žmogaus, tikrai trokštančio Jam tarnauti. Taigi, mąstysi dabar apie trejopą Jėzaus gyvenimą ant žemės, kurį ir tu privalai pergyventi: apie slaptąjį gyvenimą, viešąjį gyvenimą ir kančios gyvenimą, po kurio, jeigu tik norėsi, ateis ir tau, kaip ir Išganytojui, laimingas gyvenimas danguje.

PIRMASIS SKIRSNYS.

Dvi būtinos sąlygos, norint eiti paskui Jėzų šventumo keliu: tikėjimo dvasia ir savęs išsižadėjimo dvasia.

XLII MASTYMAS.

Apie tikėjimo dvasią.

- I. Kas tai yra tikėjimo dvasia.
- II. Kokiu būdu tikėjimo dvasia išgano žmogų.

I punktas. Turėti tikėjimo dvasią reiškia būti tokiam persiėmusiam tikėjimo tiesomis, kad jos beveik visada būtų atmintyje, ir jų įtaka būtų žymi visame gyvenime. Kaip kad siela yra visų kūno veiksmų pradžia, taip žmoguje, turinčiame tikėjimo dvasios, ta dvasia yra visų jo veiksmų pradžia. Tokį gyvenimą šv. Povilas vadina gyvenimu iš tikėjimo ir tokiame tik gyvenime randamas tikras teisingumas: „Mano teisingumas iš tikėjimo yra gyvas“ (Žyd. 10,38).

Tikėjimas teisingame žmoguje apsireiškia ne tik trumpais, kad ir dažnai pakartojamais jausmais, bet ir pašvenčia visą jo gyvenimą. Per tikėjimą Kristaus dvasia gyvena visose geros mintyse, žodžiuose, jausmuose ir perima visą žmogaus būtybę. „Kurie tik yra Dievo Dvasios vedami, tie Dievo vaikai“ — sako šv. Povilas (Rym. 8,14). Jau ne jis gyvena; gyvena jame Kristus (Gal. 2,20), o jeigu gyvena, tad ir mąsto, kalba, veikia. Į tokį tatai vertumą ir šventumą iškelia žmogų tikėjimo dvasia! Be tos dvasios, kuri žmogaus sielą gaivina ir prie šventų darbų ragina, tikėjimas yra lyg kūnas be sielos, kaip kad sako šv. Jokūbas savo rašte: „Nes, kaip

kūnas be dvasios, taip ir tikėjimas be darbų yra miręs“ (Jok. 2,26).

Iš to, ką girdėjai, lengvai jau gali suprasti, kas tai yra gyvenimas iš tikėjimo. Gyvena iš tikėjimo tas, kas mato viską toje šviesoje, kurią Dievas yra davęs žmonėms savo Apreiškime; kas brangina viską tiek, kiek Dievas liepia; kas elgiasi visada taip, kaip kad Dievas tikėjime mokina. Pagalvok apie tai gerai, o pripažinsi, jog retas tėra žmonėse dalykas toji tikėjimo dvasia, arba gyvasis tikėjimas. Visų pirma pritaikink tai sau: turi tikėjimą, nes, kad jo neturėtum, nieko nedarytum savo sielai išganyti; bet, jeigu turėtum tikėjimo dvasios, argi nedarytumei daugiau, negu darai? Kad būtumei neturėjęs tikėjimo, niekad nebūtumei priėmęs šv. Sakramento; bet ar gali sakyti turįs gyvojo tikėjimo, jeigu prieš tos ugnies sušilti negali?

II punktas. Koku būdu tikėjimo dvasia išgano žmogų? — Viešpats žada išganymą kiekvienam, „kas tikės ir bus pakrikštytas“ (Mork. 16,16). Bet, kaip sako šv. Bernardas, niekam nevertas tas Dievo garbinimas, kada tikėjimas vien lūpose, o ne darbuose. Ne apie kitą kokią tikėjimą sako Jėzus, vien apie gyvą tikėjimą, arba, kaip jį aprašo šv. Povilas, per meilę veikiantį (Gal. 5,6). Toksai tikėjimas išgano žmogų, veikdamas trejopai: mintyse, jausmuose, darbuose; mintis daro tikras, jausmus — šventus, o darbams suteikia nuopelnų.

Šv. Petras lygina tikėjimą su žvake, tamsioje vietoje žibančia, kolei prašvinta diena. (II Petr. 1,19). Kad išauš didžioji amžinybės diena, jos šviesoje išnyks tikėjimo žvakelės šviesa; bet žemę yra *tamsi vieta*. Įsivaizduok žmogų, keliaujantį naktį be šviesos kalnuotu ir daubuoju keliu; pamastyk, koks nemalonas jo padėjimas. Pamatė šešėlį — o jam rodos, kad kažin kas tikrai pasirodė, ir dreba jis iš baimės ten, kur nieko nėra baisaus. Toliau vėl mano einąs lygiu keliu, drąsiai žengia — ir puola į daubą.

Matai čia liūdną, bet tikrą pavyzdį tūlų krikščionių, kurie neturi gyvo tikėjimo. Jų kelias tamsą užklo-tas, nes jų tikėjimas, kaip menkutė žvakė, maž te-duoda šviesos. Nenuostabu tat, kad jie dažnai pa-klysta, kad bloga vadina geru ir džiaugias tada, kada reikėtų verkti. Šimtą kartų laimingesnis tas, kurs visad laiko savo rankoje aiškiai degančią tikėjimo žvakę ir jos šviesa naudojas! Toksai žmogus nie-kad nepaklys tuose dalykuose, kurie būtini yra iš-ganymui. Toks žmogus kiekvieną daiktą brangina tiek, kiek yra vertas, ir mato tokį, koks iš tiesų yra, nes mato nelyginant paties Dievo akimis. „Tavo šviesoje mes matome šviesą“ (ps. 35,10).

Protas pajudina širdį ir žadina joje tinkamų jausmų. Jeigu tavo žinojimas iš Dievo yra, ir tavo jausmai bus šventi. Širdis brangins tai, ką brangi-na Dievas, niekins tai, ką niekina Dievas. Tikėjimas mokina, jog visi kūriniai yra niekas; protas, tai pri-pažinęs, pasistengs atitraukti nuo jų širdį. Tikėji-mas sako, jog Dievas yra viskas; protas, tai pripa-žinęs, paragins širdį, kad jinai pamiltų tą aukščiau-siąją Gerybę; o meilė išganyt save. Ir galėsi tarti su Dovidu: „Viešpats — mano šviesa ir mano išgel-bėjimas“ (ps. 26,1).

Pagalios, tikėjimas taip pat daro įtakos ir žmo-gaus darbams, suteikia jiems nuopelnų ir užtikrina žmogui amžinąjį gyvenimą. Juk darbas yra min-čių ir jausmų vaisius; jeigu tasai šaltinis tyras, ir darbas bus ne kitoks. „Jei šaknis šventa, tai ir ša-kos“ (Rym. 11,16).

Šv. Povilas gražiame palyginime parodo, koks didis yra skirtumas tarp krikščionio, kurs visame savo gyvenime vaduojas tikėjimu ir to, kurs eina vien savo geiduliais. Abudu yra krikščioniai; abu-du stato ant to paties pamato, ant Jėzaus Kristaus (I Kor. 3,11). Bet žmogus gyvenęs iš tikėjimo, stato ant to dieviškojo pamato namus iš brangių akmenų, iš aukso, sidabro; priešingai, antrasis savo menkajai

trobai pastatyti vartoja medį, šiaudus. Pirmasis gaus didį užmokesnį: o antrasis pjaus liūdesį. Dievo teisybė, lyg ugnis, mėgina kiekvieną žmogaus darbą: ką padirbo tikėjimas ir meilė, tai žibės, kaip auksas; o iš tų darbų, kurių versmė buvo prigimtis ir jos tušti geiduliai, bepaliks vieni pelenai. Teisiojo gyvenimas yra pilnas nuopelnų, dėl to, kad teisusis gyvena iš tikėjimo. Ką darė, darė tikėjimo dvasioje. Kas gera ar bloga atsitiko jam gyvenime, viskuo jis pasinaudojo taip, kaip tikėjimas nurodė; tuo būdu teisus nuolat daugino savo nuopelnus, ir kiekvienas jo darbas ėjo išganymui.

Baigdamas tą mąstymą, atsiprašyk Dievo už skriaudas, kurias Jo garbei esi padaręs, kad buvai nustojęs gyvojo tikėjimo. Prižadėk, jog darbuosies drauge su malone, rūpestingai klausydamas ir ištikimai vykdydamas tai, ko moko tikėjimas: žinai, jog tikėjimo įkvėpimai yra tai šv. Dvasios įkvėpimai.

XLIII MASTYMAS.

Koki galinga yra tikėjimo dvasia.

I. Jinaf viską gali gauti iš Dievo.

II. Jinai viską gali padaryti žmogui.

Jeigu sunkybėse, su kuriomis tau tenka kariauti, besidarbuojant apie išganymą, težiūrėtumei į savo silpnumą, tikrai nustotumei vilties. Bet, jeigu pagalvosi, kiek vieko tau gali suteikti tikėjimas, tikrai įgysi drąsos ir vilties.

I punktas. Tikėjimo dvasia viską gali gauti iš Dievo. Išganytojas aiškiai sako, jog niekad nebus atmesta malda, jeigu meldžiamasi su gyvu tikėjimu. „Visa, ko tik prašysite maldoje tikėdami, gausite“ (Mat. 21,22). „Ko nors meldamies prašote, tikėkite, kad gausite, ir bus jums“ (Mork. 11,24). Tuos žodžius Jėzus paaiškino apaštalams gražiu pavyz-

džiū: jeigu kas tartų kalnui: „Pasikelk ir meskis į jūrą!“ (Mork. 11,23) kalnas tuoj pasijudintų ir pul-
tų, bū tik tas, kas meldžia iš Dievo tokio stebuklo,
neabejotų savo širdy, bet tikėtų. Argi nenuostabi gy-
vojo tikėjimo jėga!

Šv. Jokūbas sako, jog, jeigu kas yra reikalingas
išminties, tegul meldžia Dievo, kursai duoda visiems;
apsčiai, o gaus; tik tegul prašo tikėdamos, o nieko
neabejodamas. Nes, kas abejoja, panėsi į marių vil-
nis, kurios esti vėjų blaškomos į visas šalis; toks
žmogus svyruoja tarp vilties ir nevilties, tai pasitiki,
tai vėl nebepasitiki Dievo pažadėjimais; jis ir ne-
gaus iš Dievo, ko norėtų gauti (Jok. 1,5—8).

Dievas yra turtingas tiems, kurie į jį šaukias;
karštai trokšta duoti tau gausiai savo dovanų; pri-
žadėjo duoti tau viską, ko tik prašysi. Tačiau, keis-
tas dalykas, tiek tavo maldų yra likę neišklaustų.
Jeigu gerai suprasi minėtuosius šv. Rašto žodžius, tai
nesistebėsi. Kaip vykdai tą sąlygą, prie kurios Die-
vas yra pririšęs maldos sėkmingumą? Ar esi tikėji-
mo vyras? Žinai, koki turi būti malda, kad pasiektų
Dievo širdį. Žinai, jog maldoje turi sueiti pagarba,
nusižeminimas, atida, karštumas ir ištvermė. Jeigu
taip melsies, tai melsies tikrai *tikėdamas*, kaip kad
Išganytojas nori. Tikėk tik, jog tas Dievas, kuriam
siunti savo malda, yra prie tavęs, jog jis yra visaga-
lis, o geriausias; tikėk, jog niekas esi. jog esi never-
tas stoti Jo akivaizdoje dėl savo nuodėmių; tuomet
neberekės tavęs perspėti, kad melstumeis su pagar-
ba, kurios vertas yra Aukščiausiasis. Veizėk, kad
tavo malda nebūtų tuščias lūpų judinimas, bet eitų
tiesiog iš širdies, karšta, kaip liepsna. Argi galima
šaltai prašyti tokių daiktų, kaip va, kad Dievas mus
nuo amžinos prapulties išgelbėtų, o į savo išrinktų-
jų skaičių patalpinti teiktų! Būk stipriai įsitikinęs,
jog neveltui Jėzus pasakė: „Prašykite, ir bus jums
duota, ieškokite ir rasite, belskite, ir bus jums atida-
ryta“ (Mat. 6,7). Nors Dievas ilgaį neišklaustų, ne-

liaukis meldėsis, o per šventąją ištvermę gausi tai, ko trokšti.

Jog vis tai — tiesa, matyti be galo aiškiai Kristaus stebukluose. Kiek kartų Jėzus ką nors stebuklingai išgydė, visada tą malonę priskaitė prašančiųjų tikėjimui. „Tavo tikėjimas išgydė tave“, sakydavo Viešpats. „Jėzus, matydamas jų tikėjimą, tarė stabo ištiktajam: „Pasitikėk, sūnau“ (Mat. 9,2). „O, moteriške“, tarė: „tavo tikėjimas didelis (Mat. 15,28)!“ „Girdėdamas tai, Jėzus stebėjos... Neradau taip didžio tikėjimo Izraelyje“ (Mat. 8,10). Barė Kristus apaštalus, kad mažą jie teturį tikėjimą: „Kodėl esate bailūs, jūs, žmonės menko tikėjimo (Mat. 8,26)?“ „Ar dar jūs neturite tikėjimo (Mork. 4,40)?“ Sulig tikėjimo stiprumu duodavo malonių: „Tebūna judum, kaip tikita“ (Mat. 9,29). „Tebūna tau, kaip įtikėjai“ (Mat. 8,13). Viena kartą susirūpinęs tėvas apsakė Jėzui kančias savo sūnaus, piktos dvasios apsėsto, ir tarė: „Jei ką gali, pasigailėk mūsų ir padėk mums!“ Jėzus gi jam tarė: „Jei tu gali tikėti: tikinčiam visa galima (Mork. 9,21—22)“

II punktas. Tikėjimo dvasia viską gali padaryti žmogui. Gyvas tikėjimas žadina valią, ją ragina prie darbo, ją stiprina sunkybėse, taip kad jinai pasidaro tikru žmogaus valdytoju ir nuveikia visas silpnybes. Iš tikrųjų, tiek brangių pagalbų gali suteikti sielai tikėjimas! Jeigu esi reikalingas, kad kas tave suturėtų, tikėjimas tave priturės baime: bukščias tiesas jis primena tau, ir gana lengvai suvaldysi savo geidulius, jas prisiminę! Tikėjimas moko, jog, nusidėjęs, liksi Dievo neprieteliu, Jisai baus tave, o jei-gu nuodėmėje mirsi, įpuls pragaran. Argi tokie dalykai nepergandins tavęs? Ar nepasirodys tau saldūs esą visi doro gyvenimo vargai, jeigu per juos gali išvengti prapulties! — Jeigu reikia tau pastiprinimo ir pažadinimo, tikėjimas suteiks tau drąsos ir vilties: jis žada tau, jog tikriausiai pasieksi linksmybių šaltinį ir garbės karalystę — tokią palaimą, kad didesnės

nebegalima geisti! Ar neužsidegs tavo širdis? Ar bebijosi vargų? — Ir apskritai, kiek yra jausmų, kuriuos gimdo tikėjimas, kiekvienas bus tau akstinas ir pagalba dorybių kelyje. Dėl to ir šv. Povilas sako, jog šventieji padarė didžių daiktų, kadangi turėjo stipraus ir gyvo tikėjimo (Žyd. 11). Prisimink, kokių nepaprastų darbų nuveikė pats šv. Povilas savo galinguoju tikėjimu! O kiek kilnių ir garsiu šventųjų išugdė Bažnyčiai lig šiol gyvasis tikėjimas! Prisimink apaštalų ir kankintinių, mergaičių ir išpažintųjų veikalus: visa tai — gyvojo tikėjimo vaisiai. Kas apsaugojo nuo nuodėmės ir amžinos prapulties tiek tikinčiųjų tokiose ne kartą sunkiose aplinkybėse, kad vienas klaidus žingsnis galėjo jas ištumti prapultin? Gyvasis tikėjimas. Kas davė daugybei krikščionių tokios drąsos, kad jie išsižadėjo kūno ir giminių, idant galėtų be kliūties keliauti dangun? Gyvasis tikėjimas. Žodžiu sakant, visos aukos ir visi pasišventimai, visos dorybės ir visi geri darbai yra gimę iš gyvojo tikėjimo.

Taigi nedrįsk teisinti savo snaudulį, savo tinginį, sakydamasis turįs daug silpnybių. Tikėjimas, jeigu tik pasinaudosi juo kaip reikiant, suteiks tau galios nugalėti pasauliui su visais jo monais, pavojais, pagundomis, nuveikti piktajam ir sau pačiam. Per tikėjimą visko gali gauti iš Dievo ir viską padaryti savo sieloje. Per tikėjimą, nors tave slėgtų nesuskaitomų vargų našta, gali pakilti ligi to tobulumo, į kurį yra tave Dievas pavadinęs, gali įsigyti teisiųjų vainiką, kurį Dievas yra pažadėjęs savo išrinktiesiems.

XLIV MASTYMAS.

Trys didžiausios tikėjimo dvasiai kliūtys.

I. Mažmąstymas.

II. Pasaulio dvasia.

III. Įgimtieji palinkimai.

I punktas. Pagal šv. Povilo mokslą, tikėjimas teisiajam yra tai, kas yra siela kūnui; tikėjimas yra teisiejo gyvybė: proto gyvybė — nes šviečia jam tiesa; širdies gyvybė — nes gimdo joje šventumą; darbų gyvybė — nes padaro juos amžinojo užmokesnio vertus. Kad tikėjimas tai visa galėtų įvykinti, reikia, kad jis veiktų protą, širdį ir darbus; o tam būtinas yra mąstymas; jeigu apleidžiamas mąstymas, tikėjimas arba veiks silpnai, arba ir visai negalės beveikti žmogų. Priešingai, pradėk tik mąstyti apie didžiąsias tikėjimo tiesas, tuoj pajusi, kaip jos ragina ir verčia tave, kad būtumei dievobaimingas. Be abejo, pradėsi eiti išganymo keliu, jeigu gerai pagalvosi, jog būtinai reikia išvengti pragarą, o pasiekti dangų. O ar nepanorėsi mylėti Dievą, jeigu pamąstysi, kaip Jis yra tave pamilęs, kad dėl tavęs net kentėjo ir numirė, kad save patį davė tau, kaip maistą šv. Sakramente! Šventoji paslaptis! argi tad tau karštumo trūksta širdžių ledams sutirpyti! Ak! jinais įstengtų uždegti širdis Dievo meile; bet žmonės prie tos ugnies nesiartina, užmiršę ją! Ką gali padaryti tikėjimo tiesos, kad tu apie jas nemąstai! Tikėjimas šv. Rastę vadinamas skydas ir kalavijas; nedyvai, jeigu tavęs tasai skydas neuždengs, kadangi tu pats juo nesidengi! Kaip atsiginsi nuo neprietelio, jeigu kalavijo į rankas neimi! Gal tu ir tiki, gal pripažįsti tikėjimo tiesas. Net ir abejoti negalima. Bet kas tave stums darban, jeigu tu apie anas tiesas nemąstai ir dažnai nemąstai? Juk paprastas kelias, kurs žmogų veda nuo tikėjimo prie veiksmo, yra mąstymas.

Dabar jau suprasi, kodėl tasai pat Dievo žodis, kurs šventiesiems buvo „gyvas, sėkmingas ir aštresnis už visoki dviašmenį kalaviją“ (Žyd. 4,12), tau maž naudos tepatiekia: šventieji mąstė apie jį dieną ir naktį, o tu beveik niekados; šventieji buvo dvasiškojo gyvenimo vyrai, o tu tegyveni žemiškaisiais dalykais. Palieki tikėjimą savo atminties dugne, kaip niekam nevertą daiktą. Arba, jeigu žvilgtleri kuomet į tiesas, kurias tau tikėjimas apreiškia, tai lyg koksai puikus žmogus, kurs, eidamas pro šalį, žvilgtleri į veidrodį ir tuojau vėl užmiršta, ką regėjo (Jok. 1,23—24).

II punktas. Nėra žmogaus, kurs, rasi nežinodamas ir nenorėdamas, neitų pagal žmonių norą. Protas ir turtai — du mūsų amžiaus dievaičiai. Jeigu neat-sižiūrėsi kas valanda į Jėzaus nuomonę, permirksi greičiau, neg pasijusi, žmonių dvasia ir samprotavi-mais apie turtą ir neturtą, apie garbę ir pažeminimą, apie laimę ir nelaimę. Argi maža tokių krikščionių, net ir dievohaimingųjų tarpe, kurie pasigėrėdami kal-ba apie tuos niekniekius, kurių žemiškieji žmonės taip ieško; gailis tų, kuriuos žmonės laiko pasigailė-jimo vertais, ir šlovina laimę tų, kuriuos žmonės lai-ko laimingais: lyg kad labiau tikėtų žmonių laimi-nimais, negu Evangelijos.

Yra žmonių, kurie, nors santūriai naudojas tur-tais, daro tai ne tiek iš tikėjimo dvasios, kiek dėl žmonių. O iš tikrųjų, kaip sako vienas dvasiškas ra-šytojas, tasai vienas žodis „Taip mokė Jėzus“, „Taip darė Jėzus“, turi būti krikščioniui svarbesnis, negu visi iškilmingiausieji žmonių įrodymai. Juk dangus ir žemė praeis, bet Viešpaties tiesa pasilieka per am-žius (palyg. Mat. 24,35 ir ps. 116,2). Atidžiai klausyk Mokytojo žodžių ir gyvenk pagal Jo mokslą. Jisai yra pasakęs: „Kas žmonėms aukšta, tai pasibaurėji-mas Dievo akivaizdoje“ (Luk. 16,15). Jisai yra pasa-kęs: „Pigiau kupranugariui išlįsti pro adatos ausį, kaip turtingam įeiti į dangaus karalystę“ (Mat.

19,24). Jisai yra pasakės: „Deja jums, kurie dabar juokiatės! Palaiminti, kurie dabar verkiatė!“ (Luk. 6,20—25). Jisai yra pasakės: „Kiekvienas jūsų, kurs neišsižada viso, ką turi, negali būti mano mokytinis!“ (Luk. 14,33). „Jei kas pas mane ateina ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, pačios, vaikų, brolių ir seserų, dargi ir savo gyvybės; tas negali būti mano mokytinis“ (Luk. 14,26). Jisai yra pasakės: Gal tau protas sakys, jog tai — neišskios tiesos, jog reikalingos paaiškinimo; jog tai — nesuprantamas daiktas, kad žmogus galėtų rasti ramybę kovoje, garbę paniekoje ir džiaugsmą kryžiuje! Bet tu klausyk Mokytojo: Jisai pasakė; o nebūtų pasakės, kad taip nebūtų, kad pats Jis nebūtų žinojęs, kodėl ir kokių būdu tai yra. Taip tatai tikras Kristaus mokinyš pats save apjakina, idant geriau regėtų, išsižada kūniškosios išminties, idant galėtų sekti dvasiškąją išmintimi, ir pasidaro paikas, idant pasidarytų išmintingas, nes „šio pasaulio išmintis yra paikybė pas Dievą“ (I Kor. 3,19).

III punktas. Kai kurie iğimtieji palinkimai priešinas tikėjimo dvasiai; ir jinai priešinas kai kuriems palinkimams. Nedyvai, kad prigimtis dreba, išvydusi, jog reiks pasikamuoti. Gerai supranta, jog bergždi bus jos reikalavimai, sykį siela bus pradėjusi klausyti tikėjimo tiesų ir elgtis pagal jų nurodymus. Turėsi atsisakyti nuo linksmybių, kurias myli, numirti žmonėms ir sau pačiam... Kietas tai mokslas. Pamaščius apie tą kūno ir jo geidulių nukryžiovimą, kuriam turi pasiduoti, kas nori būti Išganytojo mokytiniu (Gal. 5,24), išgąstis perima prigimtį. Kai reikės pritaikinti gyvenimui tą tiesą, tuomet — sako šv. Pranciškus Ksaveras — žmogui atrodys tamsu tai, kas per mąstymą jam rodės šviesu. Karo valanda ateina — o žmogus traukias atgal ir vosne-vos bepripažįsta, būtinai reikiant save nuveikti. Savinyla, prie sienos prispirta, visai mėgina išsisukti nuo tos aukos arba bent ją atidėli. Kaip tujei turi

elgtis, jeigu nori būti dvąsiškas žmogus, jeigu rūpinies savo sielos laisve, jeigu nori būti viešpats savęs paties ir valdyti savo darbus, kad darbai nevaldytų tavęs? Kiekviename atsitikime visupirma pasiteirauk tikėjimo. „Tegu kiekvienas — sako šv. Augustinas — perkrato širdį ir paveizi, ką sako tikėjimas“. Padaryk tai pačioj pradžioj; jeigu leisi prigimčiai pralenksti tikėjimą, jinaį supainios tau geriausius daiktus ir savo pusėn patrauks sielos jausmus; o tikėjimas, kai paskum pakels savo balsą, atras protą jau pavergtą, valią jau paveiktą ar bent palinkusią, ir sunku jam bus begauti viršų. Taigi, labai stropiai tujen turi budėti apie savo širdį, rūpiai daboti kiekvieną jos jausmą ir tikėjimo šviesa apšviesti kiekvieną jos pajudėjimą. Pasizadėk nuo šiolei kiekvieną pasikėlinimą ir darbą daryti, pirma atsiminęs Dievo ištarmes. „Pirm visų tavo darbų tegu eina tiesos žodis“, sako šv. Dvasia (Ekkl. 37,20).

XLV MĄSTYMAS.

Kam reikalingas savęs išsižadėjimas.

- I. Gerai Dievo malonėms vartoti.
- II. Gyvenimui pataisyti.
- III. Dorybėms išlavinti.

Krikščioniškojo gyvenimo tobulumas pareina iš prigimties numarinimo. Bet prigimtį numarinsi ne kitaip, vien paaukodamas kas valanda savo nuomonės, palinkimus, pasibiaurėjimus. Tvirtas pasiryžimas daugybėje smulkių progų paaukoti save Dievui yra tai — aukos dvasia, savęs išsižadėjimo dvasia. Kiekvienas krikščionis turi turėti tos dvasios, nes kiekvienas, pagal šv. Petro mokslą, turi sau pavestą dvąsišką savo sielos kunigystę „dvasinėms aukoms atnašauti“ (I Petr. 2,5).

I punktas. Be aukos dvasios negalėsi naudotis Dievo duotomis malonėmis, tik jas sunaikinsi. Viešpaties sekimo knygoje ištikimoji siela taip sako Dievui: „Man reikia Tavo didžios malonės, kad galėčiau paveikti prigimtį, visad prie blogo palinkusią“. Tos malonės Dievas niekam neatsisako duoti; yra sielų — rasi ir tu jų skaičiuje esi — kurioms Dievas suteikia labai gausių malonių. Bet koksai yra šios malonės tikslas? Kad nuveiktumei prigimtį. Tarp Dievo ir ištikimos sielos nuolat kaitaliojasi malonės ir aukos: Dievas duoda malonių, už ką iš tavęs geidžia aukų. Kiek kartų jauti, jog Dievas tau nurodo, kas daryti, o ko nedaryti! Kiek gauni sielai įkvėpimų ir apšvietimų! Bet, kai taip atsiliepia malonė, prigimtis taip pat pakelia savo balsą: paklaustyti malonės esą nelengva, nes tai reikalauja vargo ir saviprievertos; o kad pasiduodi prigimties geismams, labai malonus esąs daiktas... Jei išsirenki, kas tau malonu, lyg kad sakai Dievui: „Palik mane ramų, Viešpatie! Tavo meilės dovaną paaukok kitiems! Norėčiau vartoti tą talentą, bet negaliu, kadangi tai per brangiai man atsieina!“

Ar matai dabar, kodėl taip maž iki šiolei teesį gavęs vaisių iš dievobaimingųjų knygų, kurias esi skaitęs, iš pamokslų ir perspėjimų, kuriuos esi girdėjęs, iš tiekos šventų įkvėpimų, kuriuos esi gavęs! Priderėjo pamąstyti, melstis ir drąsia širdimi žengti tą žingsnį, kurs veda nuo supratimo prie veiksmo. Bet tu, priešingai, nors regėjai tiesą, neturėjai drąsos jos paklaustyti. Ak, pamąstyk, kiek tai malonių niekais paleidai ir kokią atsakomybę užsitraukei! -

II punktas. Be savęs išsižadėjimo dvasios niekad nepataisysi savo ydų. Du dalyku — sako Jėzaus sekimo knyga — labiausiai padeda žmogui pasitaisyti: plėsti šalin nuo savęs įgimtuosius bloguosius geidulius ir karštai rūpintis dorybe. Bet— priduria toji knyga — yra vienas dalykas, kurs daugelį suturi nuo uolaus pasitaisymo, tai yra sunkenybių

baimė. Minėtoje knygoje skaitome taip pat: „Jeigu save nepriversi, nenuveiksi nuodėmės. Kiekvienas karas yra vargingas daiktas. Bet čia toli didesnis vargas, nes pats esi tasai priešas, su kuriuo turi kautis ir kurį turi paveikti. Be abejo, tikri būdavo tavo pasiketinimai, kad malonės dienomis pasirinkdavai geresnį gyvenimo būdą ir prižadėdavai atitaisyti tai, kas slopino sąžinę. Kas gi neleido tau įvykinti šventus pasikėtinius? Sunkybių baimė ir karo vargingumas. Patsai biauriesi savo nusidėjimais. Gerai jauti, jog jie yra kliūtis tavo išganymui. Bet jauti taip pat, jog reiktų budėti apie vaidentuvę, daboti mintis, priešintis geiduliams, padaryti tamprią gyvenime tvarką, paveikti save... Visa tai atrodo sunku, o tu biauriesi ir bijai to, kas sunku.

Taip slenka metai po metų, o klaidos pasilieka; rasi tuo baigsis, kad klaidos nužengs su tavim į karstą ir eis į baisųjį teismą. Ir kodėl? Lig šiol nuodėmingai joms pataikavai. Koks ramus būtumei šiandieną, koks linksmas, kad būtumei kas metai panaikinęs bent po vieną savo ydą!

III punktas. Be aukos dvasios nėra tikros dorybės nei išganymo. Žmogus neateina ant žemės su išdirbta dorybe; priešingai, gema su geiduliais, priešingais dorybei; o dorybė ir yra kariauti su geiduliais ir juos paveikti. Turi puikų, nepaklusnų pobūdį, o reikia, kad būtumei paklusnus; esi iš prigimimo karštas, nekantrus, rūstus, o reikia, kad gyventumei taikoje su žmonėmis, kurie taipogi turi ydų, bet priešingų tavosioms, ir per tai nuolat bando tavo kantrybę. Kur atsigręši, visur turi kariauti su savim. Dorybė tai — sielos galia, daranti tai, kas gera. Ten prasideda dorybė, kur ir auka. Nuopelnas yra pririštas prie triūso. Nepasikliauk tąja dorybe, kuri pigiai arba visai dykai atsieina. Tai jau suprato stabmeldžiai, nors nepažino aukštesnės tobulybės už tą tiesą: „Kentėk ir susitūrėk“; bet Evangelijos tobulybė yra meilė. „Įstatymo įvykinimas“, sako šv. Povilas:

„yra meilė“ (Rym. 13,10), toji meilė, kuri pasišvenčia ir atsiduoda aukai, kuri apsireiškia savęs išsigynime, kurios saikas — pakeltųjų aukų didumas ir sunkumas. „Jei jūs mane mylite“, sako Išganytojas: „laikykite mano įsakymus“ (Jon. 14,15). „Jei kas nori eiti paskui mane“, skelbia Viešpats: „tegu pats savęs išsižada, tegu ima savo kryžių ir teseka manim“ (Mat. 16,24).

Savęs išsižadėjimas ir pašventimas aukai yra pamatinis tikrosios dorybės akmuo. Kad ir kažkaip atrodytumei dievobaimingas ir šventas, jeigu nemoki savęs išsižadėti, tariamasis tavo šventumas yra namai be pamato. Būsi nusižeminęs, kol tave kas pažemins. Būsi kantrus, kol gausi kentėti. Žodžiu sakant, nėra to, iš ko pareina krikščioniškasis teisingumas, o ką besakyti apie tikrąjį šventumą! Šventumas, kaip ir jo užmokesnis dangaus karalystė, įgyjamas per prievartą. Šv. Rašte skaitome: „Dangaus karalystė kenčia prievartą, ir smarkieji sau ją plėšia“ (Mat. 11,12). Neklausk, dėl ko iki šiolei Dievo malonė liekti tavy bergždžia; neklausk, kodėl tu neturi tikrosios dorybės ir dėl ko esi pilnas nusidėjimų; dėl ko neturi dvasios ramumo, kurs gema iš vilties! Štai girdi savy atsaką: „Tu neturi savęs išsižadėjimo dvasios“

O, Jėzau! Tu pats šv. Komunijoje atiduodi man save, idant ragaučiau Tavo dieviškąjį Kūną, kuriame dėl manęs daug iškentėjai; idant gerčiau iš tos taurės, kuri pagirdydavo kankintinius taip, kad pačios kančios būdavo jiems linksmybė: ateik ir uždek mane šventąja Tavo meilės ugnimi! Kas Tave myli, tas trokšta kentėti ir pasišvesti dėl Tavęs!

XLVI MĄSTYMAS.

Kada ir kokiuose dalykuose reikia savęs išsižadėti.

I. Kiekvienu metu.

II. Kiekviename dalyke.

I punktas. Žmogus turi kas valandą būti pasirėngęs pašvęsti Dievui visas savo mintis ir jausmus, visus savo palinkimus ir pasibiaurėjimus. Viešpats yra visiškas tavo valdovas; kiekvieną savo gyvenimo valandą esi iš Dievo ir Dievui priklausai; užtat visada turi gyventi dėl Jo ir Jam tarnauti. Bet Dievui tarnauti gali, vien išsižadėdamas savo valios ir pavesdamas ją Dievo valiai. Toki yra žmogaus pareiga. Paveizėk dabar, koki yra krikščionies pareiga. „Jei kas nori citi paskui mane“, taip kalbėjo Dievo Sūnus: „tegul pats savęs išsižada, tegul ima savo kryžių ir teseka manim“ (Mat. 16,24).

Kas valandą turi tą pačią sugedusiąją prigimtį; kas valandą traukia tave į pikta tas pats trejopas kūno, akių ir puikybės geidulys: būtinai turi visados budėti dėl savo prigimtės, malšinti ją ir daryti iš jos auką. Neatrasi Dievo kitaip, vien eidamas ten, kur neleidžia blogieji palinkimai; jie yra it srauni upė, kurios srovės jei nesipriešinsi, vandenys nuneš tave žemyn. Pamąstyk tik apie save — kas valanda pastebėsi savy puikybės pagundą arba kūniškųjų linkmybių norą, ar staigią kokią užgaidą, ar per didį prisirišimą prie žemės daiktų. Jeigu nenorėsi nuolat budėti, darbuotis ir kentėti, gal dar kada-ne-kada ves tave malonė, bet paprastai nešios tave prigimtis; tavo gyvenimas bus dažniausiai neapgalvotas; gal kuomet paklausysi proto, bet tavo gyvenimas kuone visad bus ne gyvenimas iš tikėjimo, kurs vienas tėra tikrai krikščioniškas; atskyrus keletą valandėlių, kur teks Dievui, visas likusiųsias dienas atiduosi geiduliams. Kad tai — tiesa, galėjai įsitikinti praeituosiuose

mąstymuose. Kiek esi niekais pavertęs malonių ir nustojęs per savo tinginystę! Kiek esi sugaišinęs tokių valandėlių, kuriose už lengvus ir greitai praeinančius vargus galėjai įgyti aukštybės amžiną, visa pranešančią garbę (II Kor. 4,17).

II punktas. Ir didžius, ir mažus, ir laukuojus, ir viduojus daiktus, žodžiu sakant, visus turi tuje paduoti dieviškosios meilės įstatui, visiškai sutaikindamas savo valią su Dievo valia. „Kaip gi galėtumei būti manasis, o Aš tavasis, jeigu būtumei neišsižadėjęs savo valios“, sako Jėzus (Kristaus sekimo knygoje). Visas savo mintis, darbus ir kentėjimus turi per savęs išsižadėjimo dvasią išvaduoti iš prigimtųjų verguės, o perkelti į malonės karalystę.

Kas budi viršum savo minčių, tas prie pat versmės užturi blogą ir prie pat šaltinio paima gera, kad juo puikiau išsiplėtotų. Išminties nuodėmė lengvai perima širdį. Ne vien nuodėmingos mintys sutepa sielą; jei nori turėti tyrą širdį, apkuopk ją nuo tuščių minčių, kurios tau pavagia daugybę gyvenimo valandų.

Minčių vaisiai — darbai. Jie irgi privalo pasiduoti savęs išsižadėjimo dvasiai: blogieji, kad juos atmestum; gerieji, kad juos patobulintum. Net ir paprasčiausius darbus savęs išsižadėjimo dvasia pakauština, padaro antprigimtinus ir suteikia jiems nuopelną.

Pagalios, ir kentėjimai lygiai yra įgimti žmogui, kaip mintys ir darbai. Čia tatau labiausiai pasirodo savęs išsižadėjimo reikalingumas. Savęs išsižadėjimo dvasia moko žmogų gerbti ir mylėti kentėjimą. Taip, keldama žmogų kaskart aukščiau, išmoko jį palaužti savo prigimtį — nuveikti įgimtąjį pasibaurėjimą tuomi, kas žmogų vargina. Kad gerbtumei kentėjimą, gana pamąstyti, jog Dievo Sūnus kentėjo dėl mūsų išganymo; gana prisiminti, jog kiekvienas kentėjimas nuo Dievo pareina ir prie Dievo veda. Bet bus dar nuveiktos tik proto nuomonės. Reikia dar nuglėbti ir širdies pasipriešinimą. Nors leidžia-

ma tau, kaip kad Jėzus moko savo pavyzdžiu, melsti karčios taurės atitolinimo, tačiau privalai visada pasiduoti dangiškojo Tėvo valiai, kaip ir Jėzus kad pasidavė. Taigi, yra aukštesnis ir tobulesnis savęs išsižadėjimo laipsnis — mylėti kentėjimą: neturtą, pažeminimą, panieką, žmonių apleidimą ir t. t. Kokiu gi būdu galės žmogus paaukoti tą sunkią auką? Ne kitaip, vien kad uždegs jį Dievo meilė. Meilė šaukia šv. Povilo lūpomis: „Kas gi atskirs mus nuo Kristaus meilės? Ar vargas, ar suspaudimas, ar badas, ar plikumas, ar pavojus, ar persekiojimas, ar kalavijas?“ „Turiu pasimėgimo savo silpnybėse, išniekinimuose, varguose, persekiojimuose, suspaudimuose dėl Kristaus“ (Rym. 8,35 II Kor. 12,10). O, Dieve! žinau, jog tokie jausmai prašoksta igimtąsias žmogaus jėgas; žinau, jog apaštalo širdis nebūtų igijusi tų jausmų, kad Tu pats nebūtumei jų pažadinęs! „Dievo malone aš esu tai, kas esu“ (I Kor. 15,10), sako šv. Povilas. Bet štai ir man, kiek kartų panorėsiu, duosi savo Sakramente ne tik malonės, bet ir save, o su savim — visas malones! Dovanok man, meldžiu, galios ir meilės, idant ir aš mokėčiau visuose daiktuose išsižadėti savęs, o aukoti save Tau, kaip Tu pats, Dievo Avinėli, visad aukoji save Dievo Tėvo garbei!

Pasižadėk mielai priimti visus vargus, kuriuos Dievas atsiųs tau; pasižadėk juos kantriai kentėti ir paaukoti Dievui. Pamąstyk taip pat, kokios šią dieną gali/tau atsitikti progos darbu parodyti, jog trokšti turėti savęs išsižadėjimo dvasios ir stengies jos įsigyti.

XLVII MASTYMAS.

Iš kur sėmiamasi savęs išsižadėjimo dvasios.

I. Iš mąstymo apie svarbias pasėkas, kurios plaukia iš savęs išsižadėjimo.

II. Iš Kristaus ir šventųjų pavyzdžio.

Po Dievo malonės ir maldos, kurios yra svarbiausi dorybės šaltiniai, nėra nieko, kas geriau padėtų žmogui įsigyti savęs išsižadėjimo dvasios, kaip mąstymas apie pasėkas, iš tos dvasios gemančias, ir apie Kristaus ir šventųjų pavyzdžius.

I punktas. Kokių laimingų pasėkų atneša savęs išsižadėjimo dvasia? Savęs išsižadėjimo dvasia apkuopia sielą ir išdegina joje visus tuščius ir kūniškus per jautrius prisirišimus, žodžiu sakant, visa, kas gali aptemdyti teisingos sielos grožybę; žadina ją nuolat aukoti save ir tokiu būdu daro ją panašią į Kristų ir glaudžiai jungia su Juo; žmogaus valios ir žmogaus gyvenimo vietoje pažadina žmoguje Dievo valią ir Dievo gyvenimą; paveda žmogų šv. Dvasios valdžiai ir padaro tikru Dievo sūnum, kaip sako šv. Povilas: „Kurie tik yra Dievo Dvasios vedami, tie Dievo vaikai“ (Rom. 8,14). Išsižadėjimo dvasia krauna neapsakomus nuopelnų išdus, nes už kiekvieną antprigimtinių darbų žmogus gaus aukštesnį malonės laipsnį šiame gyvenime ir aukštesnį garbės laipsnį aname. Iš savęs išsižadėjimo pareina daugybė kilnių dorybių ir pasišventimo stebuklų, kuriuos yra darę Dievo tarnai žmonėms pamokyti ir išganyti.

Duok, Viešpatie, Tavo Bažnyčiai — sako vienas dievobaimingas rašytojas — kuo daugiausia sielų, Tavo malonės numarintų, o vėl pražys mūsų tarpe pirmųjų amžių krikščionių dievobaimingumas, ir atgis tikėjimas Tavo sūnų širdyse, ir prisipildys girios šventųjų, o Tavo namai tikrų tarnų, ir nebebus tiek žmonių, einančių pražūties keliais, ir sumažės Jėzaus Kraujo niekiutėjų skaičius!

Bet už kitas pasėkas, gemančias iš savęs išsižadėjimo, ypač verta atidos ta, kad žmogus, tikrai nusimarinęs, ragauja jau ant žemės gausaus ramumo ir laimės, nežiūrint visų šio vargingo gyvenimo nuliūdimų. Kad savęs išsižadėjimo dvasia atidaro kelią į dangų, retai atsiras žmogus, kurs tuo netikėtų: kiekvienas mato, jog pasišventimas yra tobula meilė: „Niekas neturi didesnės meilės, kaip tą“, sako Kristus: „kad kas guldo savo gyvybę už savo prietelius“ (Jon. 15,13); lygiai ir tai aiškus dalykas, jog už Dievą guldo savo sielą tas, kas dėl Jo meilės išsižada savo palinkimų ir nuolatai aukoja save. Bet pasakyk, ar tiki tuo, jog siela, nuclat save marindama, ragauja linksmybės ir ramumo, pranešančio visokią jutimą? Ar tiki, jog tavo žemiškoji laimė pareina nuo drąsos, su kuria Dievui pasišvęsi? Abejoji gal ir nedrėsi atsakyti tikis; tačiau tai yra tiesa! Kas pradrišta pamėginti, tas patiria ant savęs, jog tai tiesa. Argi tai pagalios taip sunku suprasti, jog savęs išsižadėjimas panaikina paprastąją mūsų liūdesių ir neramumų priežastį, suvaržydamas betvarkius mūsų geidulius. perkelia mus į malonės karalystę, jungia su aukščiausiąja Gerybe ir tokiu būdu suteikia mums nepakrutinamo ramumo! „Kad būtumei vaikščiojęs Dievo keliu, būtumei gyvenęs amžiname ramume“ (Bar. 3). Argi ne aišku, jog tvirtas pasiryžimas aukoti savę daro tave tokį, kokį Dievas nori ir gali pripildyti savo saldybių! Įrodymą randi kankiniuose. Dėl to — sako šv. Augustinas — kad jie pasišventime buvo pakilę į aukščiausią laipsnį, jie nesitvėrė iš džiaugsmo savo kančiose, nes Dievas juos girdė savo linksmybių vynu.

II punktas. Jėzaus ir šventųjų pavyzdys žadina tikinčiajame žmoguje savęs išsižadėjimo dvasią. Išganytojas visados turėjo tikslą patikti dangiškajam Tėvui. „Aš visuomet tai darau, kas Jam patinka“, sako Kristus (Jon. 8,29). Žinai, koks Jis buvo paklusnus Tėvui, kaip pasiaukojęs ir mirė ant kryžiaus! To-

dėl šv. Povilas liepia tikintiesiems veizėti į tą pavyzdį, semtis iš jo galios, kad išsižadėtų savęs pačių. Krikščionies gyvenimas — sako — yra sunkus karas. Kad išigytytume nepakrutinamos kantrybės, nuolat veizčkime „į tikėjimo kūrėją ir baigėją, į Jėzų“ (Žyd. 12,2). Jis galėjo pasitiekti visokių gyvenimo linksmybių; bet velijo pasirinkti kryžiaus kančias: „už padėtą Jam džiaugsmą kentėjo kryžių, nieku palaikęs apjuoką“ (Žyd. 12,2). Taip pasielgė, mus mylėdamas, norėdamas savo pavyzdžiu apsaugoti mus nuo tų nuodų, kurių daug randa siela, begyvenant mums garbėje ir linksmybėse. Atmink, ką kentėjo Dievo Sūnus, atsidavęs nusidėjėliams, kuriuos pragaras prieš Jį apginklavo visa savo neapykanta: „Stebėkite tą, kurs tokį nusidėjėlių priešinimos priimdavo ant savęs“. Jeigu atminsi, jog Jo kančios yra Jo meilės sąikas; jeigu Jo kančias palyginsi su savo kentėjimais, visos sunkenybės bus tau lengvos.

Mąstydami apie Jėzaus pavyzdį, šventieji įgydavo galios kryžiui nešti per visą gyvenimą, net pamildavo kryžių. Savęs išsižadėjimas buvo tikras reikalingas tobuliems Kristaus sekiojams. Negana jiems būdavo tų kryžių, kuriuos Apvaizda patiekdavo; šventieji trokšdavo jų daugiau ir meldavo sunkesnių, ir niekad savo troškimo neįstengdavo pasotinti. Taip šv. Ignotas, kad jį Salamankoje įmetė kalėjiman nekaltą, džiaugė, tartum niekad nebūtų buvę žmogaus, už jį laimingesnio. Iš arti ir iš tolo bėga jo pažiūrėti, stebis jo ramumu, grįždami šaukia: „Tai — ant-rasis Povilas apkaltas!“ Jo prieteliai gailis; o jis liepia jiems džiaugtis. „Žinokite, jog visoje Salamankoje nėra tokių sunkių retėžių, kad dar sunkesnių negeisčiau dėl Jėzaus Kristaus meilės!“ Taip šv. Pranciškus Ksaveras skundžias ir liūdi, kad daugiau turis linksmybių, negu esąs vertas, o kenčias mažiau, negu geistų. Daugiau — šaukė — daugiau vargų ir priepuolių, neturto ir apleidimo! Taip šv. Teresa skęsta ašarose, kad neesti su Jėzum, ir sako: „Viešpatie!

jeigu dar turi trukti tas mano ištrėmimas, jei dar reikia man laukti mirties, kurios geidžiu iš savo sielos gilumos, suteik man bent tą malonę, idant galėčiau kentėti dėl Tavęs, kad negaliu dar gyventi su Tavim! Savo kryžium palinksmink mane tame mano atitolinime nuo Tavęs! Duok man ar save patį, ar savo kryžių! Duok ar numirti, ar gyventi nuolatose ir kas-kart naujose kančiose!“ Taip, pagaliau, šventasis Kryžiaus Jonas, kad Dievas jam duoda išsirinkti, kokio geidžia užmokesnio, atsako: „Ne kitokio, tik paties Tavęs, Dieve! Arba kentėti, arba numirti!“ Kaip užmokesnio, geidžia tik „kentėti ir paniekintas būti“ dėl Dievo. Visi tie šventieji buvo žmonės, kaip ir tu. Ką jie galėjo, Dievui padedant, gali ir tu! Melskis, mąstyk, bet taip pat darbuokis ir paveik save patį, kaip tai šv. Pranciškus Ksaveras nuolat liepdavo, o dar geriau pats įvykdydavo. Kareivį karas stiprina. Pradėk nuo lengvesnių daiktų, o menki nugalėjimai atves tave pamažu į didesnius. „Todėl ir mes,... atmetę visokią našą ir stovinčią aplink mus nuodėmę, bėkime mums paskirtomis lenktynėmis (Žyd. 12, 1)!“

ANTRASIS SKIRSNYS.

Jėzus Kristus, aukščiausiasis išrinktųjų pavyzdys, vadina mus eiti paskui save tikrojo šventumo keliu. Turime svarbių ir būtinų priežasčių Juo sekti. To sekimo būdas.

XLVIII MĄSTYMAS.

Sakmė apie Kristaus Karalystę.

- I. Jėzus, mūsų Karalius, vadina mus eiti paskui Jį.
- II. Turime pareigą visiškai atsiduoti Jėzui ir eiti paskui Jį.
- II. Kaip geistina toji karalystė.

Pirmasis įžangos punktas. Įsivaizduok, matąs Žydų žemės miestelius ir miestus, kur Jėzus vaikščioja, skelbdamas savo Evangeliją.

Antrasis įžangos punktas. Melsk Viešpaties malonės, kad paklausytumei Jo vadinimo ir, nesitęsdamas, įvykdytumei Jo norą.

I punktas. Kristus, mūsų Karalius, vadina mus, kad paskui Jį eitume. Paklausk šios sakmės:

Dievas iš savo gerumo siunčia ant žemės tokį tobulą Karalių, kad žmogaus protas negali suprasti Jo tobulumo. Tas Karalius turi pilną ir neįtariamą valdžią. Jis turi sumanymų, galinčių pažadinti žmonių širdyse pagarbą, viltį, meilę. To valdovo kiekvienas pasiketinimas doras; Jisai visą savo valdžią vartoja savo žmonių gerovei pakelti. Jis vadina visus savo valdinius drauge su savim į kovą. Nebuvo niekad karo ne tik teisingesnio, bet ir šventesnio, nes patys tie žmonės, kuriuos nuveikti Karalius pasiketino, gaus didžiausios iš to naudos. O sąlygas pristojantiems prie Jo Jis siūlo tokias: visur ir kiekviena-

me reikale Jis pats bus priešakyje; dalyvaus visuose varguose ir nelaimėse; to paties ragaus valgio, taip pat gyvens ir taip pat vilkės, kaip paskutinis kareivis; jų kiekvienas nieko nedarys ir ne kentės, ko pats karalius pirmas nedarytų ir ne kentėtų. O nuveikimas tikras; joksai karo veikalas nepaliks be užmokesnio; nuveikimo pelnas bus neapsakomas, o kiekvienas jame tokią dalį gaus, kokią kare nusipelnė. Ką gi atsakys valdiniai tokian pavadiniman? Tikrai kiekviena širdis užsidegs šventu karštumu ir drąsa! O jeigu atsirastų koks bailys, kurs bevelytų tinginiauti, negu stoti į garbingus vargus, iš tikrųjų nusipelnusių visų žmonių panieką!

Tas didysis ir maloningasis Karalius yra Kristus, Dievo Sūnus, žmonių Atpirkėjas. Atėjo Jis ant žemės nugalėti nuodėmės, pirmutiniojo maišto, kurs sudrumstė Jo ir Tėvo Karalystę: atėjo sugrąžinti malonės viešpatavimo prigimtyj. Savo neprieteliams nuveikti vartos tik malonės ginklą. Jėzus yra pilnas malonės ir tiesos, užtat turi visus Dievystės ir žmogystės tobulumus, be galo didelius. Vadindamas prie savęs visus, kurie per Krikštą liko Jo valdiniai, o per Patvirtinimą — kareiviai, taip kalba: „Noriu patraukti prie savęs visus žmones, idant gyventų mano gyvybe ir mano laime džiaugtų. Mano Tėvas pastatė mane Karaliu ant švento kalno (ps. 2) ir pavedė man visas gimines: noriu jau viešpatauti toj tėvainystėj, valdyti mintis ir širdis, kad žmonės laiktųs mano įstatų ir pasiektų išganymą. Noriu sutraukti tuos pančius, kuriais surišti jie guli, ir, kaip nugalėtojas, darąs taiką, nuvesti juos į amžinąją garbę. Kas dalyvaus su manim to karo varguose, bus mano garbės dalininkas ir, juo didesnę bus parodęs drąsą ir pasišventimą, juo didesnę gaus užmokesnį!“

Ką gi tuojen, Kristaus valdiny ir kareivi, atsakysi savo Karaliui? Ar dar dvejosi? Ar neisi paskui Jį? Paaukok save, Brolau, visiškai gerajam savo Viešpačiui!

II punktas. Svarbi yra pareiga visai atsiduoti Jėzui ir sekti Juo. Iš tikrųjų, kas tai yra tas, kurs tave vadina? Nemirštamasis amžių Karalius (I Tim. 1,17), kurs nelaikė plėšimu laikyti save lygiu Dievui; kurs yra Dievo „garbės atšvaitas ir Jo esmės paveikslas“ (Žyd. 1,3); kurs yra aukštesnis už visas Galybes ir Kunigaikštystes „kuriam yra paslėpti visi išminties ir žinojimo turtai“ (Kol. 2,3); kuriam „duota visa valdžia danguje ir žemėje“ (Mat. 28,18); kurio vardu priklaupia visoks kelias danguje, žemėje ir po žeme (Pilyp. 2,10). Didė yra garbė sekti Viešpatimi (I Petr. 2)!

Žmogus negali būti savęs paties aukščiausias valdovas: jeigu nepasiduos Dievui, tad paliks savo geidulių vergu. Vieną tų dviejų našų būtinai turi nešioti. O katra tau rodos garbingesnė ir lengvesnė? Dievas yra tavo Valdovas, nes tave sutvėrė. Ką tik turi, kas esi, — viską Jis tau yra davęs; Jis tave ir palaiko; tu priklausai Jam labiau, negu vaikas tėvui. Dievas yra tavo Valdytojas, nes tave atpirko, iš velnių verguvis perkėlė į palaimintą Dievo sūnų laisvę. Ką žmogus nusiperka už savo skatiką, tai yra jo nuosavybė; dar labiau jo nuosavybė tai, ką sunkiu vargu užsidirbo. Argi tu neesi Kristaus nuosavybė, kad Jis tave atsipirko vargais, kančiomis, mirtimi?! Jis turi teisę suteikti tau tėvainystę, nes Tėvas pastatė Jį visų daiktų tėvainiu (Žyd. 1,2). Pagaliau, Kristus yra tavo Valdovas, nes tu pats Jį pasirinkai Karaliumi ir prisižadėjai Jam tarnauti ir tai tiek kartų!

Prie ko tave kviečia Jėzus? Prie didžiausio, prie švento veikalo. Viskas čia didis: didi neprietelystė, kuriuos nuveikti reikia — velnias ir pasaulis, tavo geiduliai, tavo širdis; didi ginklai, kuriais privalai apsiginkluoti — tikėjimas, malda, nusižeminimas, kantrybė, žodžiu sakant, visos krikščioniškosios dorybės; didi talkininkai, nes kartu su tavim kariauja visos drąsios sielos, per tikėjimą išaukštintos ir pagarbintos, ir lyg į Dievą permaintytos.

arba, kitais žodžiais, visi visų luomų ir amžiaus šventieji; didis vadas — pats Dievo Sūnus, kurs kariauja tavyje savo malone; pagalios, didis to karo tikslas, tai yra, Dievo garbė ir žmonių išganymas. Pasakyk, ar begali būti veikalas didesnis ir tobulesnis?!

Sąlygos, kurias tau siūlo V. Jėzus, yra sekančios: būsi Jo vargų draugas, būsi Jo aukų dalininkas, o užtat paskui tapsi Jo garbės dalininku. Sulygink aukas, kurių geidžia nuo tavęs, su tomis, kurias pats pakėlė. Jis pats nešė kryžių be jokio atilsio; o savo tarnams suteikia tokių saldybių, kad jie vos bejaučia kryžiaus sunkenybę ir šaukia: „Gausiai turiu džiaugsmo visuose mūsų sielvartuose“ (II Kor. 7,4). Sulygink nedidį vargą ir karo trumpumą su džiaugsmu ir amžina garbe!

Paaukok Išganytoji save visiškai, kalbėdamas: Štai aš, aukščiausiasis Karaliau ir visų daiktų Viešpatie, nors nevertas esmi pasirodyti Tavo akivaizdoje ir Tau priklausyti, tačiau, pasitikėdamas Tavo malone, atsiduodu Tau ant visados! Kas esu ir ką turiu, viską pavedu Tavo valiai, šaukdamas liudytojais Tavo garbingąją Motiną ir visą dangaus dvarą, jog noriu tvirtai ir neatmainomai paniekinti dvasioje visus žemės turtus, tapti elgeta. Jeigu Tu taip norėsi, dalyvauti Tavo paniekinimuose, gyventi ir mirti ten, kur pastatys mane Tavo šventoji valia (šv. Ignotas)!

XLIX MASTYMAS.

Apie Kristaus karalystę ištikimojoje sieloje.

I. Koki tai karalystė.

II. Kaip geistina toji karalystė.

I punktas. Kristaus karalystė yra tavy, jeigu Evangelija visur ir visada valdo tavo širdį, tavo išmintį, liežuvį, darbus ir visą tavo gyvenimą. Tuomet tavo širdis yra tikrai Kristaus sostas. Viskas tavy mie-

lai klauso didžiojo Karaliaus įsakų. Visas esi Jam atsidavęs, o Jisai kaip tinkamas valdo tave savo Tėvo garbei. Tam Jėzus ir yra igijęs tave nuosavybėn.

Bus Išganytojo karalystė tavyje, jeigu taip gyvensi pagal Evangeliją, kad jos dvasia būtų vienintelė visų tavo minčių, jausmų ir pasiryžimų taisyklė; kad visuose savo darbuose eitum pagal malonės šviesą; kad, šventai vartodamas malonę, įsigytum visas dorybes, kurių tave išmokė Jėzus savo žodžiu ir pavyzdžiu. O nors niekados neatsipalaiduosi nuo geidulių, tačiau privalai prieiti prie to, kad galėtumei su šv. Povilu pasakyti: Gyvena manyje kitoks įstatas, Jėzaus dvasios įstatas, kurs valdo manyje nepadoriuosius geidulius, varžo juos ir laiko verguvėje, taip kad *esu gyvas, tačiau jau nebe aš, bet yra gyvas manyje Kristus* (Gal. 2,20). Reikia, kad Jėzaus dorybė išnaikintų tavo bloguosius papratimus, Jėzaus nusižeminimas — tavo puikybę, Jo neturtas — tavo prisirišimą prie žemės daiktų, Jo kantrybė — tavo užgaulumą; Jo lėtumas — tavo ūmumą. Reikia, kad Jėzus, kaip tinkamas, galėtų tvarkyti tavo laiką, linksmybes ir liūdesius, kad Jo valia niekad nesutiktų tavo valios pasipriešinimo. Tuomet tik Jėzus karaliaus tavyje, kaip vienvaldis Viešpats. Ar taip, karaliavo tavy ikšiolei? Ak! kiek gi tai kartų pats esi statęs kliūčių tam šventam, išganyką nešančiam viešpatavimui!

II punktas. Labai brangus yra toks Kristaus viešpatavimas sieloje. Protas liudija, jog veltui tikies karaliauti su Kristum garbėj, jeigu Kristus nekaraliauja tavy per malonę. Jeigu Kristus dabar nėra tau gailestingumo ir atleidimo Karalius, bus kuomet nors apkaltintojas ir žudytojas. Bet dabar pagalvok dar apie to Karaliaus gražybę, žavinčią širdis! Pagalvok, kokie laimingi yra tie, kurie ištikimai Jam tarnauja! Saldžiausia galybė, laimingiausios teisės, garbinga vertė ir ramiausia valdžia yra tai anos karalystės savumai, kuriuos tiek kartų esi stūmęs nuo savęs, kad, priešingai, turėjai jų geisti visa savo širdimi!

Kristaus karalystė turi saldžiausią galybę, nes Jėzus daro lengvą ir saldų savo jungą, nors žmonių geiduliams jis rodo nepakenčiamas. Argi tai galimas pagal žmonių samprotavimą daiktas, kad žmogus, kurs iš prigiunties myli labai save patį, o dažnai tik save vieną, neapkęstų savęs, nuolat kovotų su savo jautuliais, palinkimais ir norais! Bet kas pasauliui atrodo negalima, tai padaro Kristaus galybė; net didesnę dar stebuklą padaro: patraukia žmogų prie to jungo taip, kad jis tą jungą pamilsta, o nieku palaiko sostus ir garbės vainikus! Toki tat galinga yra, o graži ir saldi Kristaus karalystė!

Kristaus karalystė turi laimingiausių teisių. „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate!“ (Mat. 11,28). Nori būti laimingas — sako Išganytojas — eik prie manęs, imk mano jungą, gyvenk pagal mano mokslą, nešk savo kryžių kasdien ir eik paskui manel.. Jeigu nori atrasti laimės verksme ir paniekoje, žodžiu sakant, kryžiuje, sek Kristumi, pasiduok Jo tiesai, gyvenk pagal Jo dvasią. Už tai tik pažadėtas anas stebuklas, kad jausi kartybėse saldybės ir kančiose džiaugsmo. Patsai Dievas tai tvirtina.

Kristaus karalystė suteikia žmogui garbingiausios vertybės. Nėra ant žemės tokio galiūno, kurs, kaip Jėzus, darytų savo tarnus karaliais ir daugiau negu karaliais. Pasiduok visai Kristui ir gyvenk pagal Evangeliją — būsi daugiau negu karalius: būsi Dievo prietelis, Dievo sūnus, Jėzaus brolis ir bendratėvainis. Niekas jau tavęs nebevaldys, vien Dievas. Galėsi sakyti su šv. Povilu: „Visa man leista, bet aš nesiduosiu jokiam dalykui savęs pavergti“ (I Kor. 6,12)! Mylėsi Dievą; neturėsi kitokio noro, vien Dievo norą; taigi daryti galėsi, ką norėsi. Pagalvok, koki tat garbė, ir ar rasi kur didesnę laisvę, kaip tame pasidavime aukščiausiam Karaliui!

Kristaus karalystėje yra ramiausias valdymas. Neveltui Jėzų pavadino pranašai ramiu karalium, ty-

liu karalium, ramybės kunigaikščių. Jisai taria audrai ir marei: „Nutilkit!“ — ir audra nurimsta, o marių bangos užminga. Taip ir į širdį, kurioje apsigyvena, atneša Jėzus ramybės ir tylos. Patys žmonės net stebėtis turi ana stebuklinga atmaina, kad žmogus, Dievo malonės paveiktas, tampa visai kitoks, negu pirma buvo. Stebiesi, koks pasidarė kantrus tas, kurs pirma buvo smarkus, koks dabar linksmas, kurs pirma vaikščiodavo nuliūdes. O priežastis vien ta, kad tie žmonės pasidavė saldžiai ir maloniai Kristaus valdžiai.

Mano Išganytoja! gana jau to priešinimos, kad blogu savo gyvenimu tartum sakydavau Tau: „Nenoriu, kad Tu būtimei mano karalium!“ Nuo šio laiko iki savo dienų galo nenoriu kitokio karaliaus, vien Tave! Suteik man tą malonę, kad gyvenime ir mirtį Tau vienam bučiau pasidavęs ir visad bučiau prie Tave, laikydamasis Tavo įsakų ir sekdamas Tavo dorybėmis. „Kurioje nors vietoj būsi, tu mano pone Karaliau, ar tektų mirti, ar gyvam likti, ten bus ir Tavo tarnas“ (II Karal. 15,21).

L MĄSTYMAS.

Svarbu sekti Kristumi.

I. Kas neseka, Kristumi, veltui vadinasi krikščionis.

II. Kas neseka Kristumi, negali būti išganytas.

P i r m a s i s į ž a n g o s p u n k t a s. Įsivaizduok Išganytoją, kurs, nuplovęs savo mokiniams kojas, sako jiems: „Aš daviau jums pavyzdį, kad, kaip Aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte“ (Jon. 13,15).

A n t r a s i s į ž a n g o s p u n k t a s. Melsk Viešpatį, kad padėtų tau suprasti, kokią turi pareigą sekti Juo, kad pamiltumei tą pareigą ir ištikimai ją eitumei. „Trauk mane: mes bėgsime paskui Tave į Tavo tepalų kvapą“ (Giesm. I,3).

I punktas. Jėzaus sekimas yra būtina krikščionies pareiga. Būti krikščionimi tai reiškia laikyti Evangeliją savo gyvenimo šviesa ir sekioti Jėzaus pavyzdžiu. Tas tikrai — sako šv. Kiprijonas — vertas yra to garbingo vardo, kas pasisavino, kiek galėdamas, Kristaus jausmus, būdą ir gyvenimą. Pagal šv. Bazylių, tas vienas sakinyss „sekti Kristumi“ yra pilnas krikščioniškojo tikėjimo paaiškinimas. O šv. Malakijas priduria: „veltui vadinuos krikščionimi, jeigu neseku Kristumi.“

Per krikštą išsižadėjai velnio, visų jo darbų, pasaulio, visų jo klaidų ir visos jo puikybės, idant iš visų ryšių išvaduotas, galėtumei susijungti su Išganytoju tikra meile ir ištikimu sekimu. Priimdamas tą sakramentą, apsilikvai Kristumi (Galat. 3,27). Bet, jeigu Kristus — sako šv. Bernardas — yra tavo rūbas, reikia, kad pasirodytu ant tavęs, kad būtų matoma tavo Jo meilė, tylumas, kantrumas ir visos Jo dorybės. Turime, kaip moko šv. Povilas, taip tobulai išreikšti savyje visas to dieviškojo pavyzdžio žymes, kad Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūnuose (II Kor. 4,10). Bet dar aiškiau ir griežčiau sako apie tą pamatinę pareigą pats Jėzus: „Jūs vadinate mane Mokytoju ir Viešpačiu ir gerai sakote, nes aš esu. Taigi, jei Aš, Viešpats ir Mokytojas, mazgojau jūsų kojas, ir jūs turite vienas kitam mazgoti kojas! (Jon. 13,13—14). Gerai suprask tą išlarmę; ji reiškia, lyg kad Kristus būtų kalbėjęs: Daviau jums pavyzdį, kad, kaip Aš jums padariau, taip pat ir jūs darytumėte. Kitų mokytojų mokiniai tik klauso; bet mano mokiniu negali būti, kas manim neseka. Mokinys turi mokytis iš savo mokytojo ne tiek to, ką sakau, kaip to, ką darau ir koks jums rodas. Mano gyvenimas yra tai didžiausiasis mano pamokslas!

Krikščionių tikėjimo dvasia ir turinys yra — kad žmogus pasidarytų panašus į Kristų, kad Juo sekdamas, persimainytų į savo Mokytoją. Suskaityk dabar, kiek atsiras tikrų krikščionių, nors tiek žmonių vadinas krikščionimis!

II punktas. Kristaus sekimas išganymui yra būtinas. Iš tikrųjų, kaip pasiektumei išganymą, jei nevykdytumei svarbiausiųjų krikščioniškųjų pareigų? O pirmoji krikščionio pareiga, kaip jau girdėjai, yra sekti Kristumi. Jeigu tie akstinai dar nepažadino tavo sielos, tegu bent ši mintis patraukia tave, kad eitumei Išganytojo pėdomis: ar šiaip, ar taip, tavo išganymas pareina nuo Kristaus sekimo! Paklausk ir gerai suprask, ką sako šv. Povilas: „Kuriuos Jis iš anksto pažino, tuos iš anksto ir paskyrė, kad jie būtų tos pačios išvaizdos, kaip Jo Sūnaus paveikslas“ (Rym. 8,29). Tai reiškia: kuriuos Dievas prieš amžius matė, kad bus išrinktųjų skaičiuje, tuos vienkart paskyrė, kad liktų panašūs į Jo Sūnų, sekdami Jo dorybėmis. Tas pats apaštalas moko, jog Kristus yra pirmimis tarp išrinktųjų ir dvasiškojo išrinktųjų kūno galva (Rym. 8; Efez. 1). Užtat tie tejeis į dangų, kurie yra Kristaus broliai ir ano kūno nariai. Bet ar galės Jėzus pripažinti tave broliu, jeigu tavo sieloje ir darbuose nėra nieko į Jį panašaus? Ar tu gali būti gyvu Jo nariu, jei tavęs negaivina Jo dvasia, Jo gyvybė?

Paskyrimas į amžinąją garbę yra ypatingos Dievo meilės pasėka. Bet ta tėviškoji meilė paskyrė į dangų tik tokias sielas, kuriose matė savo Sūnaus paveikslą: juk Dievas Tėvas nieko negali pamėgti, vien savo Sūnų, nes Sūnus yra Jo skaisčiausios prigimties paveikslas. Žmogus yra malonus Tėvui tik Jėzuje: „Jis iš anksto paskyrė mus, kad būtume Jam išūniai per Jėzų Kristų... kad girtume Jo garbingą malonę, kuria Jis apdovanojo mus savo mylimajame Sūnuje“ (Efez. 1,5—6). Jėzuje Kristuje mus palaimino visokiu dvasiniu palaiminimu danguose“ (Efez. 1,3). Tiek užtat įgysi malonės pas dangiškąjį Tėvą, kiek būsi panašus į Jo Sūnų. Jeigu visai esi į Sūnų nepanašus, jokios neturi teisės laukti, kad Tėvas mylėtų tave; o jeigu pasidarei visai priešingas Sūnaus paveikslui, Dievo akyse esi vertas neapykantos ir atmetimo.

Taigi vien tas daiktas turi tave gąsdinti arba raminti, nes kaip negalima nueiti į dangų nesant panašiam į Kristų, taip lygiai negalimas yra daiktas, kad, būdamas panašus, neįgytumei išganymo. Panašumas į Kristų yra tikras ir neklaidingas paskyrimo į amžinąją laimę ženklas. O dabar paklausk save, ar lig šiolei tavo gyvenimas buvo panašus į Jėzaus? Rasi nežinojai, jog pirmoji krikščionies pareiga — sekti Išganytoju. O! gerai žinotai; bet paniekdavai tą pareigą, kaip ir kitas! Melsk Dievą, kad bent nuo šiolei ne tik jos nebeužmirštumei, bet vykdytumei ją ištikimai. Melsk Dievą, kurs stebuklingai meilės Sakramente žmogų į save permaino, kad po kiekvieno Jo atėjimo į tavo širdį kaskart labiau silpnėtų tavoji gyvybė ir skurdas ir nedorybės, užleisdamos vietą Jo gyvybei ir dorybėms, taip kad jau be gėdos galėtumei minėti tą garsų ir skaisčių krikščionies vardą: „Krikščionis tai — ant-rasis Kristus“.

LI MASTYMAS.

Kristaus sekimo naudingumas.

- I. Kristaus sekimas apšviečia abejonėse.
- II. Pastiprina silpnybėje.
- III. Palinksmina liūdesyje.

I punktas. Tamsybėse nelengva pažinti daikto vertybę; jeigu nenori apsigaudinti, privalai išiveizėti į daiktą šviesoje. Taip pat žmogaus darbų vertybę galima neklaidingai pažinti, išžiūrėjus į juos Kristaus pavyzdžio šviesoje. Jis yra „tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį“ (Jon. 1,9). Jis yra Tiesa (Jon. 14). Kiekvienas galime atsiliiepti su Dovidu: „Tavo žodis žiburys mano kojom“ (ps. 118,105). „Viešpatie, aš vaikščioju tamsoje ir nežinau, kur žingsnį žengsiu, kad neįpulčiau į paspėstus man žabangus; bet Tavo žodis, kaip dieviškasis žiburys, neklaidžia savo šviesa veda

mano žingsnius“. Žiburys, sako šv. Bonaventūra, yra tai žvakė moliniame inde; indas tai — šventoji Jėzaus žmogystė, o žvakė tai — Dievystė; kelias, kuriuo einame, tai — šis mūsų gyvenimas, o tamsybės tai — mūsų dvasiškoji aklybė. Žinai, kaip maž tegali žmogus pasikliauti savo nuomone; žinai, kaip lengvai ima išvaizdą už tikrumą ir klaidą už tiesą; žinai, kaip gražu jam, rodos tai, kas patinka jo geiduliams. Kaip gi išsisaugosi klaidų? Vien eidamas Jėzaus pėdomis; Jis eina pirm tavęs, šviečia tau savo dangiškosiomis dorybėmis. Kas turi vadovu begalinę Išmintį, tas tikrai nepaklys! „Kas mane seka“, sako Kristus: „nevaikščioja tamsybėje“ (Jon. 8,12). Jeigu eisi, vis žiūrėdamas į Kristaus pavyzdį, vedamas Jo malonės, ateisi į garbingojo gyvenimo šviesą, kurią Jėzus yra pažadėjęs savo išrinktiesiems. Tikėjimo daiktuose nieko nėra, kas geriau nuramintų abejojančią protą, kaip ta mintis: „viengimisis Sūnus, kursai yra Dievo prieglobstyj, Jis suteikė apie Jį žinių“ (Jon. 1,18). Pasielgimo dalykuose geriausiai gali palėnkti ir pavergti dorybei žmogaus valią tie Dievo Sūnaus žodžiai: „Daviau jums pavyzdį, kad, kaip Aš jums dariau, taip ir jūs darytumėt“ (Jon. 13,15). Tas sakiny, jeigu savo gyvenime laikysies jo, bus tau neapsakomo ramumo šaltinis. Kiek kartų atsilinka, kad nežinai, į kurią pusę linkti, arba nerimsti, begu tavo priežadai sutinka su Dievo valia, ir bijai, begu neini tuo keliu, kurs rodos žmogui tiesus, o tačiau jo galas veda į mirtį (Priež. 16,25)! Bet būk ramus: niekad nenuklysi į tą kelią, kol ištikiškai seksi Išganytojo pėdomis, ir tavo gyvenimas juo bus šventesnis, juo panašesnis jį padarysi į Jėzaus gyvenimą.

II punktas. Jėzaus sekimas pastiprina silpnybęje. Dažnai trūksta žmogui šviesos, reikiant išsisaugoti blogo, o daryti gera; bet dar dažniau trūksta jam reikalingos jėgos. Gausią jėgos versmę turime Kristaus skime: stiprina mus Išganytojo pavyzdys, stiprina malonės, teikiamosios sekantiems Jėzumi.

Patirtis moko, kad niekas taip netraukia žmogaus prie šventų darbų, kaip kitų darančių pavyzdys. Kareiviui nepritruks drąsos, jei kovoja šalia drąsaus vadovo. Taip kadaise Gedeonas savo pavyzdžiu uždegė narsumą savo kariuomene. Taip Makabėjus Simanas, kad su savo kariuomene priėjo prie upės, už kurios stovėjo priešai, matydamas savo vyrus bijant bristi, pirmas perplaukė į aną krantą; ir išvydo tai vyrai, ir perplaukė paskui jį (I Makab. 16). Nors būtumei labai silpnas, jeigu tik galvosi, kaip Išganytojas gyveno neturte paniekoje, kančiose, kaip dėl žmonių gyvybę padėjo, negali būti, kad nepajustumei švento uolumo daryti taip pat arba nepradėtumei gėdėtis savo apsileidimo. Juo labiau, kad tas pavyzdys ne tik šviečia ir moko, ne tik ragina ir traukia savo gražybe, bet dar stiprina mus malone, idant juo sekti galėtumėm. Dėl to — sako šv. Bernardas — Dievo Sūnus tapo žmogumi, idant, žiūrėdamas į Jį, pažintumei, kokius gėidulius turi varžyti, ką turi paveikti. Bet vienkart atmink, jog Kristus yra Dievas, o todėl galingas yra suteikti tau karionėse nugalėjimą. Imk iš Jo pavyzdį, nes žmogus yra; imk iš Jo pagalbos, nes galingas yra. Ženk drąsiai tuo keliu, kuriuo Jis pats teikės vaikščioti, o nebijok, kad tau truks jėgų, nes Jis pats stiprina tuos, kurie Juo seka. Juo prisiartinsi prie to, kurs yra tavo galybės šaltinis, juo būsi stipresnis.

Šv. Vaclovas vieną žiemos naktį lankė, kaip kad buvo papratęs, bažnyčias, garbindamas šv. Sakramentą. Su juo drauge vaikščiojo vienas dvariškis; šis pradėjo skųstis, kad labai šalta esą. „Eik mano pėdomis“, tarė jam šventasis: „rasi sušilsį“. Dvarionis paklausė ir tuoj pajuto meilį šilumą, einančią iš šventojo pėdų. Ir tu gali kas dieną patirti tokį pat stebuklą, jeigu drąsiai eisi Jėzaus pėdomis. Geriausias tavo Mokytojas teikės išgerti iki dugno visų kančių taurę ir tik keletą lašų paliko tau; ėjo pirma, kad sumyniotų kelyje erškėčius; susižeidė sau kojas, o tau bepaliko keletą dyglių. Kad stengiesi sekti Juomi, darai labai malonų Jam

daiktą: nelyginant priverti Jį duoti tau pašalpos; o Jam gelbinti, viską padarysi!

III punktas. Sekdamas Kristumi, rasi paguodos liūdesy. Tiesą sakant, niekados nesi vienas, kada kenti vargus: „Su juo aš esu sielvarte“, sako Jėzus apie savo tarną (ps. 90,15). Pats Viešpats perėjo per visokių vargus, idant mus paguostų. Nėra mūsų gyvenime tokių liūdnu valandų, tokios sopulingos padėties, kurios Jis būtų nepatyręs. Ir sako Jis tau: „Ką tu kenti, aš pirmas kentėjau, ir labiau kentėjau, ir kentėjau dėl tavęs. Gyveni neturte? Ir aš buvau beturtis. Plėšia tau šlovę? Plėšė ir man. Atsimink, kaip Aš tylėjau, kada mane niekino ir nekaltai skundė; išžiūrėk, kaip mane, tavo Dievą, apvilko pašaipos rūbais Erodo rūmuose; išžiūrėk, kaip mane prikalė prie kryžiaus! Skundies prietelius tave metus, dargi Dievas tave apleidęs. Ir Aš iškentėjau visus tuos skausmus. Suvienyk savo ašaras su manosiomis, ir nebbus jos tau tokios karčios. Palengvės tavo kryžius, kai jį neši drauge su manim. Nėra mokinyš didesnis už savo mokytoją. Ar norėtumei būti lepinamas, kada tavo Galva Kristus erškėčiais apvainikuotas? Tai gerai suprask, o ne tik nuraminsi savo sopulius, bet dar džiaugsies, kad kenti!

Pažink iš to, kas tai yra tikrasis dievobaimingumas, apie kurį kalba šv. Povilas; nėra tai kas kita, vien Kristaus sekimas. Iš tiesų tas sekimas viskam naudingas, nes duoda žmogui ne tik amžinosios laimės vilties, bet dar džiaugsmo šiame gyvenime (I Tim. 4). Kaip tai galėjo būti, kad lig šiol buvai užmiršęs reikalingiausią ir saldžiausią veiksmą, kurs tave, be abejo, būtų padaręs tobulą! Ačiu sakyk Viešpačiui, kad tave šandie vėl veda į tą kelią, nes tik tuo keliu be pavojaus galima eiti prie to, kurs yra tikroji Gyvybė. Pasizadėk neiškrypti, Jam padedant, iš to kelio, o kaskart skubriau juo eiti. Pasizadėk laikytis kuo arčiausiai Išganytojo. Didė bus tavo laimė, kai pastarosiose tavo gyvenimo dienose sąžinė tau liudys,

jog visą savo gyvenimą esi pašventęs Išganytojui. Tuomet tikrai galėsi pasakyti su Jobu: „Mano koja sekė jo pėdsakomis; aš laikiaus jo kelio ir neiškrypau iš jo“ (Joh. 23,11).

LII MASTYMAS.

Dar apie Kristaus sekimo naudingumą.

- I. Kristaus sekimas kiekvieną žmogaus darbą pašvenčia ir kiekvieną jo dorybę padaro tobulesnę.
- II. Kristaus sekimas įvykdo tai, kam Dievas buvo žmogų skyres.

I punktas. Kristaus sekimas kiekvieną žmogaus darbą pašvenčia ir kiekvieną jo dorybę padaro tobulesnę. Iš kur kiekvienas darbas semia šventumą? Iš noro, kurs jį gimdo, ir iš tikslo, kuriuo yra daromas. Ką ketini, bus gera ir tobula, jei tik rūpinies sekti Kristumi ir išreikšti savimi tą aukščiausią tobulybės pavyzdį. Visad turėsi geriausią intenciją, jei ją sujungsi su Jėzaus intencija; taip ir turi daryti tas, kurs nori sekti Kristumi. Nes juk Jėzus darydavo viską vien didesnei Dievo garbei. Kokį tatau nuopelną turta būtumei jau beturis, kad prieš kiekvieną veiksmą būtumei su gyvu tikėjimu sakęs: „Vienijuos, Jėzau, su ana intencija, kuria Tėvą garbindavai, kuria gyvenai su žmonėmis, kuria darbuodavai ir kentėdavai, kurią ir tuokart turėdavai, kada aprūpindavai savo reikalus. Kiekviename veiksmo to tik noriu, ko Tu norėjai savo žemiškojo gyvenimo veiksmuose.“

Kad darbai būtų tobuli ir nuopelningi, juos turi gaivinti Kristaus dvasia. Tai įvyks, jeigu sekai Kristumi. Tada tavo gyvenimas bus Kristaus gyvenimas tavyje. Kiekviena tavo malda bus Jo malda,

kiekvienas tavo darbas — Jo darbas, kiekviena tavo kančia — Jo kančia. Ir taip, iki kol būsi Jo dvasios gaivinamas, pats Jisai veiks tavyje — mąstys, kalbės, kentės. Jėzus bus tavy, kaip kad Tėvas yra Jame ir bemaž ko taip veiks tavyje, kaip kad Dievystė veikė Kristaus žmogystėje. „Aš juose“, sakė Jėzus Tėvui: „ir Tu manyje“ (Jon. 17,23). Pagalvok, kokius tobulus Dievas būtų padaręs tavo darbus, kad nebūtumei klydęs Jo veikimo tavo prote, atmintyje, valioje ir jautuliuose, žodžiu sakant, kad būtumei Jam leidęs valdyti visą tavo gyvenimą!

Kas pasakyta apie darbus, tai ypač tinka dorybėms. Jeigu tavo dorybės panėšės į Dievo Sūnaus dorybes, ir Jėzaus dvasia bus jų dvasia, tuomet joms nieko nebetruks. Tobula bus tavo kantrybė, tobulas nusižeminimas, ramumas, tobulos visos dorybės.

II punktas. Sekant Kristumi, lengvai įgyjama visa, kam Dievas žmogų yra skyres. Padūmok, koks kilnus tavo paskyrimas! Dievas lėmė, kad būtumei į Jį panašus trejopu būdu: prigimtimi (Sutvėrė Dievas žmogų panašų į save: I Moz. 1,27), dorybėmis (Būkite tobuli, kaip ir jūsų dangiškas Tėvas tobulas yra: Mat. 5), garbe ir laimingumu (Kad apsireikš, lvgūs Jam būsime, nes Jį regėsime. koks yra: I Jon. 3). Iš to trejopo panašumo Dievas tau dykai suteikia pirmąjį, taipogi ir trečiąjį; tik su ta sąlyga, kad antrąjį pats, Jam padedant, pasigaminatumei.

Isikūnijusis Žodis gyveno tarp mūsų ir parodė savo Asmenyje, kaip Dievas veikia ir gyvena, idant mes taptumėm to dieviškojo veikimo ir gyvenimo dalininkais. Žmogus, sekdamas Kristumi, virsta neįlyginant Dievu. Kas mokes pas artoją, sako Aleksandrijos Klemensas, bus toks pat artojas; kas pas kareivį ar pirklių, bus į juos panašus; taip pat, kas bus ištikimas Išganytojo mokinys, liks panašus į Dievą, kurs gyveno tarp žmonių. Tam Dievas duoda mums savo malonių, kad pagamintų mumyse tą lai-

mingą ir šventą panašumą; ir visas šv. Dvasios veiksmas žmogaus sieloje krypsta tan tikslan, kad išreiktų sieloje Kristų (Gal. 4).

Sutrauk dabar į krūvą viską, kas lig šiol pasakyta apie Kristaus sekimą. Tas sekimas yra būtinas išganymui. Visa krikščionystės dvasia glūdi tame sekime; kitokių kelių nerasi išganymo. Kristum sekdamas, rasi protui šviesos, valiai jėgų ir širdžiai džiaugsmo; pašvęsi visus savo darbus, pakelsi į aukščiausią tobulybę visas savo dorybes ir pasieksi tai, kam tave Dievas yra paskyręs.

Susigėsk, kad lig šiol klaidžiojai svarbiausiąjame dalyke, kad maž tesirūpinai didžiausiu reikalu. Išpažindavai lūpomis krikščioniškąjį tikėjimą, o neatmindavai, jog būti krikščionim reiškia Kristum sekti! Tačiau Jėzus tiek kartų tave penėjo savo Kūnu ir tai vien dėl to, kad tave į save permaintytų ir tavyj pagimdytų savo skaisčiausias dorybes. Gailėkis, kad taip blogai pasinaudojai Jo įkvėpimais! Pašalink savo užšalimą! Nusikratyk dvasiškuoju tingėjimu! Prižadėk visa širdimi sekti savo Viešpatimi, kvėpuoti Jo dvasia, idant Jis permaintytų tave į save! Jėzau, gyvenęs Marijoje, ateik ir gyvenk manyje, ir padaryk visa tai, ką esi ketinęs!

LIII MASTYMAS.

Reikia savęs išsižadėti, norint sekti Kristumi.

I. Turi mesti viską, jei nori eiti paskui Kristų.

II. Nors viską mesi, nieko neprarasi.

III. Nors viską mesi, viską atrasi su nuopelnu.

I punktas. Kristus kalbėjo: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, tegul kasdien neša savo kryžių ir teseka mane“ (Luk. 9, 23). Turi

visus ryšius sutraukti — sako šv. Bernardas — ir pamesti visas sunkybes, jei nori paspėti eiti paskui tą Vada, kurs kaip milžinas bėga savo keliu. Visi prisirišimai prie žemės daiktų lyg virvėmis suriša žmogaus sielą ir kaip našta ją apsunkina. Bet gerai suprask, jog Išganytojas geidžia visiško išsižadėjimo, o šis nebus visiškas, iki kol būsi nepametęs ir savęs paties. Nepametė visko — sako šv. Petras Damijonas — kas pasilaikė save; niekais išeis, jeigu pameisi viską, o save patį paliksi sau. Nors atiduosi Dievui viską, ką turi, tačiau jokia auka neturės vertės Jo akyse, jeigu Jam nepaaukosi savęs. Tavo paties, tavo širdies Dievas geidžia. Dėl to tatai Jėzus ant savęs išsižadėjimo stato visą savo mokslą; geidžia, kad paliktumei tėvą ir motiną, ir viską, kas yra ant žemės, ir dar neapkęstumėi savęs paties. Iš tikrųjų, nors viską jau būtumei palikęs, visad dar dvasioje turi tai, ko valią ieško, ką širdis mėgsta, prie ko geismu prisirišęs esi, jeigu savęs paties neesi dar metęs. Padūmok dabar apie save. Kada atsidavei Dievui, prižadėdamas Jam ištikimai tarnauti, iš tikrųjų išsižadėjai širdyje visko, ką turi. Bet ar išsižadėjai ir savęs paties? Arba jei kuomet uolumo valandoje ir buvai savęs išsižadėjęs, tai ar paskum vėl nesugrąžinai sau to, kas buvo gražiausia tavo aukos dalis? Ar niekuomet nebepasidavei nepadoriai savimylai ir prisirišimui prie savo valios? Kada ateis didžioji diena, galėsi stoti į išrinktųjų būrį ir sakyti su jais: „Štai mes visa palikome, ir Tave sekėme (Mat. 19,27)!“ O koks lengvas turi tau atrodyti tas savęs išsižadėjimas, jeigu gerai suprasi, ką prarasi arba ką pelnysi per tai, kad viską mesi dėl Kristaus.

II punktas. Nors viską mesi, nieko neprarasi. Paklausk šv. Dvasią, kas yra visi tie daiktai, kuriuos žmogus turi ant žemės. Niekai ir melas! Dėl ko? Dėl to, kad žmogaus širdis turi laikyti niekais tai, kas ne tik negali jos pasotinti, bet dar labiau sužadina nenumaldomą laimės troškimą. Duok žmogui

visą pasaulį, o dar sakys: „Duok daugiau!“ Geisto, ko neturi, o ką turi, apie tai nė nemąstys, kaip apie niekniekį!

Ką pamestum dėl Dievo meilės — turtus, tėvus, gentis, linksmybes — tiesą sakant, kas tai yra? Paklausk mirštantį, o pasakys tau, kad visa, kas praeina, niekai yra. Paklausk šv. Povilą — tokį išgirsi atsaką: „Štai ką aš sakau, broliai: laikas yra trumpas“. O iš čia koki pasėka? O gi ta, kad, „kurie naudojas šiuo pasauliu, kaip kad nesinaudoję“ (I Kor. 7.29—31). Priežastis, kuria remias visuotinis visko išsižadėjimas, yra tai, kad praeina šio pasaulio paveikslas (I Kor. 7.31). Lyg kad būtų šv. Povilas sakęs: Kas yra džiaugsmas ir šios žemės turtai? Kas yra ir visas pasaulis? Tik šešėlis ir tikrai niekas! Ir kad dar tas šešėlis būtų nors amžinas! Bet šešėlis išnyksta, ir niekai niekais palieka!

Taigi aišku, jog nieko neprarasi, jeigu ir viską paliksi. O už tą pametimą kaip gausiai Dievas tau atlygins!

III punktas. Jeigu viską paliksi dėl Kristaus, viską atrasi! Viena kartą šv. Petras paklausė savo Mokytoją: „Štai, mes visa palikome ir Tave sekėme: kas gi tad bus mums (Mat. 19,27)?“ Į tą klausimą ką atsakė Jėzus? Paklausk, mano siela, ir džiaukis tuo atsaku: „Iš tikrųjų, sakau jums, jūs, kurie mane sekėte, atgimime, kuomet Žmogaus Sūnus sėdės savo didenybės soste, taip pat sėdėsite dvylikoje sostų ir teisite dvylika Izraelio giminių. Ir kiekvienas, kurs paliks namus, ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną, ar pačią, ar vaikus, ar dirvas dėliai mano vardo, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą (Mat. 19,27 — 30)“. Šimteriopai šiame gyvenime ir amžiną garbę ateinančiam! Ko dar daugiau begalėtumei geisti? Visą turi su pelnu net jau šiame gyvenime, jeigu išsižadėsi visko! Kas nieko neturi ir nieko negeidžia, niekuo nesirūpina. Tavo geiduliai yra tavo kankintojai.

Atimk iš jų tai, kuo jie minta, o būsi juos sunaikinęs. Kaip kad ugnis turi užgesti, pritrūkus kuro, taip ir tavo geiduliai nutils, ar bent susilpnės, jei atimsi tuos daiktus, iš kurių jie gauna jėgos ir gyvybės.

Būtina tai ir įgimta pasėka. Kas laisvai ir mielai meta viską, įsigyja dvasios laisvės: jau jos nebevargins nedoros mintys ir baimė, nei nerimastis, nei rūpesčiai; įsigyja ir širdies laisvės: jau jos nebmėtytys pašėlę geiduliai, nei draskys priekaištai. Ir taip siela ateis į tokią laimingą padėtį, jog turės ir protą, ir širdį tobulai ramią. Kas gi tai yra tobulas ramumas? Tai — aukščiausia laimė ir nepalyginamai daugiau, negu žmogus galėjo pamesti dėl Dievo! O juk dar Dievas žada amžinąją laimę! žada save, kaip užmokesnį už paaukotuosius daiktus!

Pripažink, jog viską pelnysi, visko išsižadėjęs; jog geriausią dalį pasirinkai, jeigu atsidavei Dievui! Dievas ištesės, ką vra prižadėjęs. Bet ir tu ištesėk, ką Dievui prižadėjai!

LIV MASTYMAS.

Kristaus sekimo pamatai.

- I. Jėzaus pavyzdžio pažinimas.
- II. Gemančioji iš to pažinimo meilė.
- III. Dažnas lyginimas savęs su dieviškuoju pavyzdžiu.

I punktas. Norint Kristumi sekti, reikia pirmiausiai Jį pažinti. Dievo Sūnus įsikūnijo ne tik žmonėms atpirkti, bet ir tuo tikslu, kad būtų jiems lyg gyva knyga, iš kurios išmokytų, kaip eiti į dangų. Nelaimingas tas žmogus, kurs nepažįsta Jėzaus ir, turėdams akis užrištas, negali išžiūrėti į Jo gyvenimo grožį ir pagal jo pavyzdį gyventi! Bet mes visi — sako šv. Povilas — kuriems teko laimė Jį pa-

žinti, „žiūrime atidengtu veidu, lyg veidrodyje, į Viešpaties garbę ir esame keičiami kaip Viešpaties Dvasios į tą patį paveikslą iš skaistumo į skaistumą“, iš dorybės į dorybę, Dievo Dvasios vedami (II Kor. 3,18). Negana tik žvilgtelėti į tą pavyzdį: reikia dažnai ir atidžiai į jį veizėti, kad būtų galima juo gerai sekti. Tai tat ir yra tikras krikščioniškas mokslas; tuo vienu mokslu giriasi šv. Povilas ir vien jo prašo iš Dievo savo mokiniams. To vieno mokslo tegeidė šv. Augustinas, Jėzaus ieškodamas po knygas. Pasakyk, koks begali būti vertesnis mokslo dalykas? Ką moki, jei nepažįsti Jėzaus? „Aš esu pradžia ir galas“ (Apr. 21,6). „Iš Jo, per Jį ir Jame yra visa“ (Rym. 11,36). Tačiau kaip maž Jį tepažįsta net tie, kurie tariasi esą karšti Jo mokiniai! Kiek tatau yra tokių, kuriems Išganytojas teisingai galėtų pasakyti, kaip apaštalams: „Tiek daug laiko esu su jumis, ir jūs nepažįstate manęs (Jon. 14,9)!“ Ir tu-jen, kad būtumei Jėzų pažinęs, kitokią turėtumei širdį, negu dabar!

Nedaryk Jėzui liūdesio, o sau gėdos! Rūpestin-gai skaityk Evangeliją ir tą gražiausią Evangelijos paaiškinimą, kurį tau šv. Povilas paliko savo raštuose; o meldamasis ir mąstydamas pasistenk suprasti ten esančias pamokas. Mąstymas apie Jėzaus gyvenimą tebūna didžiausias mūsų mokslas (Kristaus sekimo knygos). Ink pavyzdžiu šv. Pranciškų Ksaverą, kurs kas mėnesį apmąstydavo visą Išganytojo gyvenimą. Jeigu panašiai elgsies, Jėzaus paveikslas bus visada tavo akyse.

II punktas. Geraį pažinęs įsikūnijusio Dievo Sūnaus begalines tobulybės, be jokio abejojimo, stipriai pamils Jį; o kai pamils, negalimas daiktas, kad nepanorėtųmei pasidaryti panašus į Jį: mylimajame prietelyje viskas atrodo žmogui gera ir malonu; nežymiai pats prisiima prietelio papročius, igyja jo būdą, tartum būtų persimainęs į tą, kurį myli.

Gali būti trejopas akstinas, raginas Jėzų mylėti ir Juo sekti: pagarba, prisirišimas — širdies pamėgimas ir nauda. Jeigu naudos ieškai Išganytojo meilėj ir sekime, žinai iš praėjusių mąstymų, koki ta nauda. Jeigu tavo meilė gema iš Dievo Sūnaus pagarbos, tai toji pagarba spirs tave pasidaryti bent kiek panašesnį į tą tobuląją Būtybę. Pagalios, prisirišimo meilė ragina susijungti su mylimuoju; o negali būti tikro susijungimo ten, kur nėra panašumo gyvenime ir elgimesi. nei bendrumo mintyse ir jausmuose. Kas tikrai myli, tas reikalingas parodyti savo meilę, o nėra tikresnio meilės parodymo, kaip sekimas. Gali dar abejoti dėl žmogaus meilės, kad vien žodžiais ją teisreiskia; bet, jei dėl tavo meilės išsižada savo mieliausių geidulių, jeigu išsižada tarsi ir savo gyvybės, o prisiima tavąją, tuomet jau nebegalima abejoti, jog tas žmogus yra tikrai tau atsidavęs!

III punktas. Norint sekti Kristumi, reikia dažnai lyginti savo gyvenimą su Jėzaus. Ką daro tapytojas, kai nori nutapyti paveikslą? Atidžiai žiūri į tą daiktą, kurį nori paveikslu nutapyti, ir į savo tapomąjį paveikslą, atima arba prideda dažų, nuolat perdirbinėja, iki savo paveikslą padaro visai panašų į tą dalyką, kurį turi priešais save. Daryk ir tu taip pat, kad nori sekti Jėzumi. Žvilgtterėk į Jį savo sielos akimis, o paskui nuleisk akis ir žvilgtterėk į save; perkelt į savo gyvenimą tas dorybes, kurias Jo gyvenime randi; ištrink ir sunaikink, kas tavų yra nesutinkančio su dieviškuoju pavyzdžiu.

Ką esi lig šiol padaręs tame svarbiausiame Kristaus sekimo reikale? Pagal Kristaus pavyzdį nuteisk save patį, nes pagal tą pavyzdį būsi teisiamas. Kardinolas de Beruilla kalbėjo, jog, kada tik jis veizėjęs į šv. Pranciškų Salezą, vis rodėsi jam, būk jis matęs Dievo Sūnų tokioje išvaizdoje, kokioje gyveno tarp žmonių; mat, šventojo išvaizda tokiu spindėjo šventumu, kad iš tikrųjų buvo lyg Kristaus apsireiškimas. O tu ar bent kiek esi prisiartinęs prie tokio

tobulumo? Bet dar labiau, negu išviršinė išvaizda, turi tujen pasidaryti panašus į Kristų sielos gyvenimu. Kaip manė Jėzus apie panieką, kentėjimą, neturtą? O tu ką apie tuos daiktus manai? Kuo laikydavo Kristus turtus, linksmybes, šlovę ir visa, kuo žmonės rūpinas? O tu kaip į tai visa veizi? Ar yra tavų gilaus maldingumo, Jo uolumo Dievo garbei ir sielų išganymui? Ak! panašus esi į tą dieviškąjį pavyzdį, kaip naktis į dieną! Bet, nors tu teisingai liūdi, kad taip nuo Jėzaus skiries, ne tik neturi nustoti drąsos, bet juo karščiau imtis darbo. Kad iki šiol taip maž teisi nuėjęs tuo keliu, kurs vienas teveda į dangų, juo labiau dabar privalai paskubėti. Kuo dažniausiai klausk savęs: „Ką darytų Kristus? Ką šiokių atveju veiktų, ką kalbėtų, ką mąstytų?“

O, Jėzau! Tu pats esi man įsakęs, kad pasidėčiau Tave kaip antspaudą ant savo širdies ir ant savo peties; visi mano veikalai, visi jausmai ir viskas manyje turi būti pažymėta Tavo paveikslu; nes niekas negali įeiti į dangų, kas neturi tos Tavo žymės. Žinau taiposgi, jog „meilė stipri, kaip mirtis“ (Giesm. 8,6), jog kaip mirčiai, taip ir meilei niekas negali pasipriešinti. Jėzau, kas Tave pažįsta, tas ir myli; o kur geriau duodi save pažinti ir atveri savo mokinių akis, kaip prie Šventojo stalo? Ateik mano širdin, pasirodyk sielai ir savo dieviškuoju skaistumu paveik ją! Duok man, kad nebesiskirčiau nuo Tavęs, kad garbinčiau Tave be paliovos, kad Tau karštai tarnaučiau, Tavęs ištikimai ieškočiau, laimingai atrasčiau ir amžinai Tave regėčiau (Anzelmas)!

TREČIASIS SKIRSNYS.

Kokias dorybes apreiškė mums Išganytojas savo įsikūnijime, gimime ir per 30 metų slaptojo gyvenimo?

LV MASTYMAS.

Apie Dievo Sūnaus įsikūnijimą. Kontempliacija.

P i r m a s i s i ž a n g o s p u n k t a s. Prisimink svarbiausius tos paslapties atsitikimus: šš. Trejybė, regėdama žmones einant į amžinąją prapultį, pasigailėjo jų ir prižadėjo atpirkti žmonių giminę; atėjo skirtasis laikas; arkangelas Gabriėlius, Dievo siunčiamas, paskelbė Marijai, jog jinai paliks Dievo Sūnaus Motina, veikiant šv. Dvasiai; Marija sutiko ir Žodis tapo Kūnu.

A n t r a s i s i ž a n g o s p u n k t a s. Įsivaizduok plačius pasaulio kraštus, daugybės žmonių gyvenamus, kuriuose nemaža žmonių karštai laukia Išganytojo ateinant; paskiau įsivaizduok tolimą šalį, o joje Nazarėto miestelį ir neturtingus Marijos namelius.

T r e č i a s i s i ž a n g o s p u n k t a s. Melsk, kad galėtumei suprasti giliąją Įsikūnijimo paslaptį, kad Jėzų karštai pamiltumei ir iš meilės ištikimai Juo sektumei.

I p u n k t a s. Įsižiūrėk į asmenis. Įsiveizėk į tą žmonių daugybę, kur gyvena ant žemės, kada įsikūnijo Dievo Sūnus. Veizėk, koks ten įvairumas pasielgimuose ir kalboje, ir santykiuose! Vieni ramiai gyvena. kiti kariauja. Vieni verkia... o ko? Kiti juokias ir linksminas... o kas juos taip linksmina? Ak! dažniausiai tuščios tai ašaros, o džiaugsmas dar tuštesnis!... Vieni turtingi, kiti beturčiai. Tie laisvi, anie nelaisvi. Vieni vos pradeda gyventi, kiti jau eina iš šio pasaulio... Bet ar daugelis atmena aukš-

čiausiajį savo tikslą? Ar daugelis pažįsta tą, kurs juos sutvėrė? Kiek jų pražus!

Pakelk dabar akis į šv. Trejybę: Jinai iš dangaus aukštybių veizi į verksmingą žmonių padėtį ir gailis tos daugybės nuodėmingų, o nelaimingų žmonių, kuriuos giltinė kas valandą nuo šios žemės ima ir į pragarą meta. Ir tave mato dieviškoji Akis anojė paklydėlių minioje... Linksminkis, nes ir tu gausi savo dalį aname gailestingajame veikale, kurs Dievo yra rengiamas!

Žvilgtėk pagalias į tą palaimintąją Mergele, kuri viena tepaliko skaisčių visuotiniame sugedime. Koks padorumas matyti Jos veide, koks ramumas! Žymu, jog jau yra prisiruošusi priimti tas malones, kurias Dievas jai suteiks. Įsižiūrėk į Angelą, kurs su gilia pagarba sveikina Mariją... O tu ar su pagarba ir dievobaimingumu artinies prie Viešpaties, kurs vertas nepalyginamai didesnės pagarbos, negu švenčiausias kūrinyš!... Koks begalinis Dievo gerumas! Koks gilius žmogaus menkumas! Koks šventas Angelo nusižeminimas, o dar gražesnis Marijos!

II punktas. Klausyk, ką kalba. Ant žemės tegirdėti tušti, biau rūš, bedieviški žodžiai, priesaikos, keiksmas, piktžodžiavimai, begėdiškos ar šventvagiškos dainos, velnio garbei skiriamos... Kas ten mini Dievo vardą! Jei mini, tai dažnai tik tam, kad paniekinčių!

Danguje girdėti atleidimo ir ramumo žodžiai. „Atpirkime žmogų“, sako šv. Trejybė: „kaip kad mūsų yra sutvertas“ „Tėve!“ sako Sūnus: „štai ateinu; aukos ir atnašos Tu nenorėjai, bet prirengi man kūną. Deginamosios aukos už nuodėmę Tau nepatiko. Tuomet aš tariau: Štai ateinu... daryti Tavo, o Dieve, valios“ (Žyd. 10,5—7).

• O Nazarėto namely kokios girdėti kalbos? „Sveika, malonės pilnoji, Viešpats su Tavimi!“ Taip kalba Angelas Marijai; o, regėdamas išsigandusią, ramina Ją: „Radai malonės pas Dievą“. Koks gi gali būti ge

resnis paraminimas? Ko beturi bijoti tas, kurį myli Visagalys?.. Toliau Angelas apreiškia Jai garbę to, kurio turi jinai tapti motina: „Jisai bus didis ir vadin-sis Aukščiausiojo Sūnumi“. (Luk. 1,32). O Marija, girdėdama tuos priežadus, dar giliau nusižemina. Pa-galios pasiduoda Dievo valiai: „Štai, aš — Viešpaties tarnaitė; tebūnie man taip, kaip tu pasakei!“ (Luk. 1,38).

Pamąstyk apie kiekvieną to pasikalbėjimo žodį. Kiekviename žodyje atrasi dvasiškų vaisių. Duok Dieve, kad sugėbėtumei pasinaudoti!

III punktas. Veizėk, ką daro. Ką daro žmonės? Veizėk, kokie tušti ir nuodėmingi jų darbai, kaip biau-riai garbina savo dievaičius, kokie begėdiški jų pasi-linksminimai, kaip vieni kitiems spąstus stato, kaip vi-siškai pasiduoda savo geiduliams, paniekina savy die-viškąjį paveikslą ir eina prapultin!

Veizėk, kaip danguje šv. Trejybės Asmenys vienas kitą nori pralengti žmonių meile. Tėvas atiduoda Sūnų; Sūnus save patį išnaikina, susijungdamas su žmogaus kūnu; o šv. Dvasia patį įvykdo tą meilės pa-slaptį.

Žiūrėk, kaip Nazarete Angelas ištikimai vykdo pavestąją jam Dievo pasiuntinybę; ne tik nepavydi Marijai Jos garbės, nei žmogui jo laimės, bet dar džiaugiasi su jais... Žiūrėk, kaip šv. Mergelė klūpo, gi-liai susimąsčiusi apie tą paslaptį, kuri įvyko Jos ne-kaltoje iščioje, ir kaip karštai dėkoja Dievui.

Kiek čia turi pamokų! Kada žmonių giminė guli biauoriose nuodėmėse, Dievas siunčia jai vienatinį sa-vo Sūnų, idant ją padarytų dorą ir išganytą. „Taip Dievas pamilo pasaulį, kad vienintelį savo Sūnų ati-davė (Jon. 3,16)!“ O tu argi niekad Dievui neduosi ko kito, kad parodytumei Jam savo meilę, vien, kaip lig šiol, tuščius tik žodžius ir šaltus jausmus? Dievo Sūnus nepasigėdėjo priimti žmogaus kūną ir pridengti savo Majestotą tarno paveikslu (Pilyp. 2). Ką tu pasakysi apie tokį nusižeminimą ir tokį dėl žmonių pa-

sišventimą? Marija, stebėdamasi ir drebėdama, ne pirmiau prisižada palikti Dievo Motina, tik kad ją dangiškasis pasiuntinys įtikina, jog ta paslaptis įvyko be jos mergystės skriaudos. Koks tai skaistumas! Koks tikėjimo aukštumas! Koks paklusnumas Dievui tuose žodžiuose: „Tebūnie man taip, kaip tu pasakei“!

Pabaik mąstyti dvasišku pašnekesiu su šv. Trejybės Asmenimis. Pagarbink Dievo gerumą, kad teikės išganyti žmones, neveizėdamas jų nevertumo ir nedėkingumo. Dėkok Dievo, Sūnui, kad dėl tavęs teikės tapti žmogumi. Melsk Mariją, kad išprašytų tau malonę, kad visa širdimi mylėtumei jos Sūnų ir ištikimai sektumei Juomi.

LVI MĄSTYMAS.

Jėzus — aukščiausias nusižeminimo pavyzdys.

I. Savo įsikūnijime.

II. Visame savo gyvenime.

Du daiktai — sako Bernardas — susijungia nusižeminime: tiesa ir dorybė. Tiesa rodo žmogui jo menkumą, dorybė moko savo menkumą pamilti ir džiaugtis, kad pats esi niekas, o Dievas — viskas. Tiesa sugėdina žmogų ir sugraudina; dorybė pakelia jį ir suteikia drąsos. Tiesa apšviečia, dorybė sušildo. Pažinti save patį tatau — įžangą į tikrąjį nusižeminimą. Galima tai pavadinti proto nusižeminimu; bet tai nėra dar krikščioniška dorybė; tokį nusižeminimą matome net ir stabmeldžių filosofuose. Bet nusižeminimas, kurs gema iš tikėjimo, Kristaus nusižeminimas, kurį šv. Grigalius vadina mokytoju ir dorybių motina, karaliauja širdyje ir valdo žmogaus jausmus: „Mokykitės iš manęs, nes Aš romus ir nuolankios širdies“. (Mat. 11,29). Toksai nusižeminimas! moko žmogų niekinti save dėl to, kad iš tikrųjų yra panie-

kos vertas, ir pamilti savo menkumą, nes, matant jį, juo aiškiau apsireiškia Dievo kilnumas; tai yra pirmasis nusižeminimo laipsnis. Ant antro laipsnio užžengi, jeigu geidi, kad visi pažintų tavo menkumą ir taip niekintų tave kaip tu pats. Pagaliau, aukščiausiasis nusižeminimo laipsnis—džiaugtis, kada žmonės taip tave paniekia, kaip kad nusimanai esąs vertas. Kas atsistojo ant to laipsnio, tas ne tik kantriai kenčia visokius paniekinimus, bet dar džiaugias ir taip karštai jų ieško, kaip žemiškieji žmonės garbės; elgias taip ne dėl to, kad patys paniekinimai būtų jam lyg malonūs, bet kad daro žmogų panašų į Kristų, kurs save patį sunaikino dėl mūsų meilės, ir kad leidžia parodyti Jėzui savo meilę ir nusipelnyti Jo meilę.

I punktas. Jėzus yra tobulas nusižeminimo pavyzdys savo įsikūnijime. Geriau suprasi tą stebuklingą Jo nusižeminimą, kada išžiūrėsi į šiuos penkis laipsnius, kuriais Dievo Sūnus, įsikūnydamas, nužengė į nusižeminimo bedugnę. Tapo žmogum. Pasiėmė tarno paveikslą. Žodis pasidarė Kūnu. Panašus į nuodėmingąjį kūną Pats save išnaikino.

Dieve! kas išmatuos tas gelmes!

Dievas pasidarė žmogum! Dievas iš Dievo, Šviesa iš Šviesos, tikrasis Dievas iš tikrojo Dievo, vienos esmės su Tėvu, per kurį viskas pasidarė. Taigi, tas aukščiausiasis Dievas, kurs yra amžinas visokios didybės šaltinis, kuo pasidarė? Pasidarė žmogumi! Ne angelu — ir tai jau būtų buvęs begalis nusižeminimas — bet žmogum!... Žmogau! pulk ant kelių! nusilenk dvasia dar labiau, negu kūnu, stebėdamasis ta neapsakomąja paslaptimi. Nes kas gali išmatuoti, kaip toli yra Dievas nuo žmogaus!

Bet ir pas žmones yra įvairių luomų ar padėčių. Gali vienas būti karalium, kitas gali būti pavargėliu. Kokį gi luomą, kokią padėtį pasirinko Dievo Sūnus? Rasi tapo galingu ponu, ar bent užgimė turtuolių luome? Priešingai, pasirinko žemiausią luomą: prisiėmė tarno paveikslą!

Bet štai dar labiau nesuprantamas nusižeminimas: Žodis įsikūnijo! Pakilk visų pirma su šv. Jonu iki Dievo sosto: „Pradžioje buvo Žodis; tas Žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas... Visa per Jį padaryta...“ Koks tai Majestotas! koki galybė! koki šviesybė! Bet štai vienoj valandoj visa ta garbė lyg užtemo: Dievo Žodis, per kurį viskas pasidarė, pats pasidarė kūnu! Kad dar amžinasis Žodis būtų priėmęs tik žmogaus sielą! Vis dėlto tai — Dievo paveikslas, dvasiškas ir nemirštamas, kaip Dievas. Bet Žodis priėmė dar ir kūną ir taip glaudžiai su juo susijungė, kad tą paslaptį tegalime tik šitaip išreikšti: „Žodis įsikūnijo“. O ir tą kūną ne tokį ima Dievo Sūnus, kokiame paskui atsikėlė iš karsto, negalintį kentėti ir negendantį, nei tokį, koks buvo pirmajam žmogui su-tvertas, bet ima kūną silpną ir menką, palankų kūdikystės vargams ir visokiems reikalams, ir net mirčiai!

Ar jau ne gana tų pažeminimų? Nel „Nuodėmingo kūno panašume“ (Rom. 8,3). Nieko nėra, neskaitant nuodėmės, tokio pažeminančio, kaip nuodėmės panašumas. Todėl Dievo Sūnus, negalėdamas priimti nuodėmės, priėmė bent tą panašumą: kiekviename savo gyvenimo atsitikime, ar tai apipiaustyme, ar per krikštą, ar kančioje, atrodė esąs nusidėjėlis! Žemiau nužengti jau nebegalėjo! Tam nusižeminimui išreikšti nebelieka kito sakinio, tik tas šv. Povilo: Save patį išnaikino!

Nes ir kas gi tai yra, Dievas paslėptas pirma Motinos iščioje, o paskum pasirodęs kūdikio pavidale, Dievas kenčias ir mirštas, Dievas taip iš visko apnuogintas, kad gailėsis ima, į Jį bežiūrint! Pagaliau, Dievas panašus į nusidėjėlius! Ar tai dar Dievas? Taip tatau dangaus Karalius pradėjo tą karą, kurį paskelbė puikybei.

II punktas. Bet ir visas Jo gyvenimas buvo tobulas nusižeminimo pavyzdys. Kiekviename atsitikime Jis parodė, kaip myli nusižeminimą; o tuos atsiti-

kimus pats laisvai pasirinko ir surėdė. Gimė kūtėje ir lopšiu turėjo prakartį. Apipiaustyme prisiima nusidėjėlio žymę. Bėga į Egiptą nuo silpno žmogaus visagalys Dievas. Beveik visą gyvenimą išbuvo Jėzus vargingame dailidės name, dirbdamas paprasčiausią darbą, savo rankomis užsidirbdamas menką duoną. Kad kas, pataikaudamas, vadino Jį „geru mokytoju“. Jėzus sakė: „Vienas geras Dievas“ (Mat. 19,17). Kad stebuklus darė, draudė juos skelbti. Užgynė mokiniams pasakoti apie garbingąjį persimainymą, iki atsikels iš karsto Žmogaus Sūnus. Bet ypač kančios metu aiškiai pasirodė Jėzaus karštas pažeminimų troškimas. Tuomet jau Jėzus pasirodė toks, kokį Jį aprašė pranašai: sopulio vyras, vyras pažemintas ir Dievo sutrintas, žmonių išmestas, kirmėlė, o ne žmogus; pasotintas buvo paniekinimais, kaip per visą gyvenimą kad troško!

Prižadėjai Viešpačiui, jog eisi paskui Jo, kur tik-
tei eis (Mat. 8,19). Dabar jau žinai, kur eina: milžino žingsniu žengia paniekos keliu. Ne tik negeidžia žmonių garbės, bet trokšta ir ieško paniekos. Mano siela! ar dar dvejoji? Gal bijai, kad Kristus tavęs neapgautų, jeigu savo mintis ir išmonę sutaikintum su Jo? Taigi, jei tikrai garbini tą Dievą, kurs save patį išnaikino, tai tau turi atrodyti malonu tai, ką Jis mylėjo! Veizėk į nusižeminimus Jo akimis! Prie Jo altoriaus, prie Jo Širdies mokyklis, kaip privalai mylėti nusižeminimą! Nedora tai būtų drąsa — sako šv. Bernardas — jeigu ten, kur save patį išnaikino aukščiausiasis Majestotas, žemės kirminėlis dar pūstųsi ir puikautų!

LVII MASTYMAS.

Koki tobula dorybė yra nusizėminimas.

I. Nusizėminimas, pats jau yra tobulas.

II. Gemantieji iš jo vaisiai yra tobuli.

I punktas. Gerai perprask tuos šv. Teresės žodžius: „Nusizėminimas tai — tiesa“, tiesa, apšviečiančioji protą, įeinančioji į širdį ir pašventinančioji visus jos jausmus. Tai tiesai šviečiant, pažįsta žmogus, jog Dievas yra viskas, o žmogus — niekas. Angelas nusikalto puikybe, nes „nepasiliko tiesoje“ (Jon. 8,44). Jeigu tiesa tavyje viešpataus — sako šv. Bernardas — jau nebeprisiartins prie tavęs tuštybė. Nelaimė, kad žmogus bėga nuo tiesos, nes tiesa jį nužemina; vargšas nesupranta, jog jinau tuo ir išgano žmogų, kad jį nužemina. Koks tai brangus daiktas tie nužeminimai, nuo kurių bėgi, o kurių, priešingai, turėtumei geisti! Koks geras Dievas, kad siunčia tau nužeminimų daugiau, negu tu pats norėtumei! „Man gera, kad pažeminai mane (ps. 118,71)!“ Juo labiau prispaus mane vargai — kalbėjo vienas dievobaimingas kunigas — juo aš šauksiu: Palaiminti vargai, kad mane mokinate gėdytis prieš Dievą ir nusizėminti prieš žmones! Žinau, kokie jūs man naudingi, ir neatiduočiau jūsų! Geriau man tokiam palikti, koks esmi, nes lengviau būsiu žeminamas. Išsižadavęs visų malonių, kurios nuo manęs galėtų atimti tą vienintelį pelną, ir džiaugdamasis paliksiu viską, kad tik neprarasčiau nusizėminimo!

Nusizėminimas — tai teisingumas. Nusizėminęs žmogus atiduoda, kam kas priklauso. Atmink Dievo ištarmę: „Tegul nesigiria išmintingasis savo išmintimi ir tegul nesigiria drąsysis savo drąsa, ir tegul nesigiria turtuolis savo turtais; bet tegul tuo girias, kas girias, kad moka ir pažįsta mane, jog Aš esu Viešpats, kurs darau mielaširdystę ir teisumą, ir teisybę ant žemės“ (Jer. 23). Jeigu tokiam kas pasiseka, jei ką ge-

ra padaro, visą garbę priskaito Dievui. Juk pats tepadarė tai, ką turėjo, o ir tai dar begu gerai padarė? Be to, dar atinena, ką yra nusipelnęs už tiek nusikaltimų, kasdien padaromų; žino, jog nėra tokios nuodėmės, kurios nepadarytų, kad Dievas jo nestiprintų; todėl, nors žmonės stebėtus juo, pats laiko save menku ir niekina.

Nusižeminimas — tartum viso mūsų tikėjimo turinys. Jeigu mane paklausi — sako šv. Augustinas — kas yra pirmasis daiktas Kristaus moksle, atsakysiu: nusižeminimas; o antrasis? nusižeminimas; o trečiasis? dar nusižeminimas. Kitoj vietoj taip sako: Tikrosios krikščioniškos išminties pamatas — tikras ir laisvas nusižeminimas. — Visos krikščioniškos dorybės yra tik. galima sakyti, įvairūs nusižeminimo pavidalai. Malda — nusižeminimo jausmas; kada melodies, nusižemini, pripažindamas savo menkumą, o begalinį didumą to, į kurį šaukies. Tikėjimas — proto nusižeminimas: norėdamas tikėti, gauni išsižadėti savo paties nuomonių, o nusilenkti Dievo ir Bažnyčios balsui. Paklusnumas — valios nusižeminimas. Skaistybė — kūno nusižeminimas, nes jis gauna pasiduoti dvasios valdžiai. Pagalios, atgaila — visų piktųjų geidulių nužeminimas.

II punktas. Nusižeminimas yra tobula dorybė, nes jo vaisiai — ypač šie: malonė, ramumas ir garbė — yra tobuli.

Nusižeminimas pagamina malonės. Tavo nuodėmės stovi lyg mūras tarp tavęs ir Dievo. Ar nori, kad tavo malda prasimuštų per tą mūrą ir pasiektų Viešpatį? Kad jis maloniai išklausytų tave? Gana bus vieno daikto: nusižemink! „Malda žeminančio save percina per debesis; ji neturi ramybės, kolei neprisiartina ir neatstoja, kolei Aukščiausias nepažvelgia“ (Ekl. 35,21). „Tau visuomet patiko nuolankiųjų ir žemųjų malda (Juditos 9,16). Kaip magnesas — sako Bernardas — pritraukia geležį, taip nusižeminimas pritraukia malonę. Jėzus vadina ma-

lonę gyvojo vandens šaltiniu (Jon. 3); bet nusižeminimas yra indas, kuriuo galima pasisemti to vandens; kaip kad indas neprisipildys, jeigu jo neįmerkį į šaltinį, taip ir siela neprisipildys malonės, jeigu nenusi-
lenks ir nenusižemins.

Antrasis nusižeminimo vaisius yra ramumas. Visų pirma, taika su Viešpatimi. Esi užrūstinęs Dievą; bet nusižeminimu Jį permaldausi, nes, kaip moko šv. Tėvai, yra toje dorybėje nuostabi galia dvasiškosioms skriaudoms atitaisyti. Nusižeminimas didžiausią Dievo rūstybę suminkština; nusižeminimas tartum prispiria Dievą atleisti žmogui ir jį pamilti. „Dieve. Tu nepaniekinsi sutrintos ir nužemintos širdies“ (ps. 50,19). „Argi nematei Akabo nusižeminusio prieš mane?“ — sako Dievas pranašui. — „Kadangi jis nusižeminio dėliai manęs, neužvesiu nelaimės jo dienoje“ (III Kar. 21,39).

Antra, taika su artimais. Puikumas erzina ir skiria; nusižeminimas minkština širdis ir jungia jas. Kaip nemylėsi tokio žmogaus, kurs save užmiršta, apie kitus bemažtydamas ir tuo tesirūpindamas, kad jam tektų paskutinioji vieta!

Pagalios, taika su savim pačiu. „Mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies; taip jūs rasite savo sieloms atilsio“ (Mat. 11,29). Ramybė gema iš tvarkos. O niekur nėra geresnės tvarkos, kaip nusižeminusioje sieloje: kiekvienas daiktas yra savo vietoje — ar tai pagarba, ar paniekinimas, ar baimė, ar geidulys: toli nuo tokios sielos anos viduojės audros, kurias geba sukelti puikybė.

Trečiasis nusižeminimo vaisius yra garbė. Dėl garbės ateinančiame gyvenime negali būti jokio abejojimo: „Kurs save žemina, bus paaukštintas“ (Luk. 14,11). Bet ir šiame gyvenime žmogaus didumo saikas yra jo nusižeminimas: žmogus tiek pasidaro aukštesnis, kiek nusižemina prieš Dievą. Suprasi tai, jeigu pažiūrėsi į šį dalyką: garbė yra tai pasiekti tikslą, kuriam žmogus liko sutvertas, o tas tikslas —

Dievo garbė — labai aukštas; taigi, juo kas geriau Dievą garbina, juo didesnis pats yra; bet aišku, jog geriausiai pagarhinsi Tėvą tuo būdu, koku Jį garbino Sūnus, o juk Jis nusižemino ir pažeminimus mylėjo, ir jų ieškojo. atėjęs nt žemės pagarbinti savo Tėvo. Jeigu pamilsi nusižeminimą, pasidarysi panašesnis į Jėzų. O ar begali būti kilnesnė didybė, kaip būti panašiam į Kristų?!

Geisti garbės yra kiekvienam žmogui igimtas palinkimas. Tad nedyvai, kad ir tu jo savy jauti. Bet tai dyvai, kad, trokšdamas tą geidulį pasotinti, veltui klaidžioji savimybės keliais, o neatsigręži į tą šalį, kur yra tikroji didybė!

LVIII MASTYMAS.

Dviejų praėjusiųjų mąstymų paaiškinimas.

Kas niekina save, pažindamas savo menkumą; kas kantriai ir džiaugsmingai priima paniekinimą, dėl to kad to reikalauja teisybė: tas yra nusižeminęs. Bet kas taip moka niekinti save ir taip mylėti panieką ir tuomet, kada yra žmonių labai gerbiamas, tas yra atsistojęs ant aukščiausiojo nusižeminimo laipsnio.

Toksal nusižeminimas yra:

- I. labai didis daiktas,
- II. labai reikalingas daiktas,
- III. labai naudingas daiktas,
- IV. teisingiausias ir labai pritinkamas daiktas.

I punktas. Nusižeminimas yra labai gražus ir didis daiktas. Jis duoda žmogui aukščiausio ir naudingiausio mokslo (Kr. sek. kn.), suteikia tikros ir laimingos Dievo sūnų laisvės. Nes koki gi būti gali gėdos vertesnė tamsybė už tą, kad žmogus nepažįsta savęs? Koki sunkesnė nelaisvė už tą, kad žmogus pats

save suraišioja, neprotingai prisirišdamas prie kūriniių? Nusizėminimas daro žmogų nuostabiai panašų į Kristų. Šv. Povilas tikriausiai aprašė Jėzų, sakydamas: „Jis pats save ištuštino“ (Pilyp. 2,7). Kada pamils: nusizėminimą, kurį Išganytojas pasirinko, tuomet taip matysi ir jausi, kaip jis, ir būsi gyvas Jo paveikslas. Liucipierius kalbėjo: „Aš pasikelsiu aukščiau už debesų aukštybes, būsiu panašus į Aukščiausiąjį“ (Iza. 14,14). O štai liko įmestas pragaro gilumon. Tu, priešingai, žemink save, pasirink pažėminimus, o darysies nuolat vis panašesnis į Dievą, kurs save patį ištuštino dėl tavo meilės. Jeigu dalyvausi Jo paniekinimuose, dalyvausi ir garbėje. Nusizėminimas yra tai laiptai, kuriais Dievas nužengia į žmogaus menkumą, o žmogus pakilsta prie Dievo. Be nusizėminimo, nė Dievas nepasidarė žmogumi, nė žmogus negali persimainyti į Dievą.

II punktas. Nusizėminimas yra būtinas. Be jo gyvenimas nenaudingas: negyventumei Dievui, bet pasauliui ir sau. Tavo darbai, nors iš viršaus ir atrodytų dori, būtų be nuopelno, nes nebūtų juose Kristaus dvasios, kuri ir padaro darbus dorus ir pelningus. Kokio užmokesnio gali laukti iš Dievo tas, kurs savo darbus daro ne iš Dievo meilės, bet iš savo meilės? Ak, suprask, kokius susigriaužimus krauni sau mirties valandai! Padūmok, kaip karčiai tuomet sau prikaišiosi: Ak, aš beprotis, taip vargingai sėjau vėją, idant dabar piaučiau audrą (Ozee 8)! Taip rūpestingai gaudžiau šešėlį, idant pagalios prarasčiau amžių-amžiams tikrąją gerybę!

Be nusizėminimo nelaimingai gyvensi; nuolat kariausi su sąžine ir su tikėjimu; būsi varginamas priekaištų. Visos krikščioniškojo tikėjimo tiesos prieš tave liudys. Ar gali puiki siela be gėdos ir išgąščio prisiminti Dievą, kurs, save patį ištuštinęs prakartėje ir ant kryžiaus, skelbia visiems, jog nesekantieji Jo nusizėminimu negali būti Jo mokiniai?

Jei nebūsi nusižeminęs, pražudysi savo sielą. Kiekvienas daiktas bus tau pasižeidimo akmuo ir trauks į amžinąją prapultį. Laimėje save aukštinsi; nelaimėje neturėsi ištvermės. Jeigu gyvensi nepeiktinai, didžiuosies; išviršine dorybe pridengsi slaptąsias klaidas; žmonės girs tavo maldingumą, o tu elgetausi jų pagyrų. Net Dievo malonės patieks tau pavojų; kad Dievas suteiktų tau ašarų ar pranašavimo dovaną, tos brangios malonės būtų tavo puikiajai sielai užmušamieji nuodai!

III punktas. Nusižeminimas yra labai brangus daiktas. Kristaus sekimo knygoje skaitome: „Nusižeminusį Dievas gina ir išvaduoja; nusižeminusį myli ir paguodžia; prie nusižeminusio žmogaus nusilenkia; nusižeminusiam duoda didžių malonių ir iš paniekos pakelia į garbę; nusižeminusiam savo paslaptis apreiškia, saldžiai pas save jį traukia ir vadina“ (kn. 2, sk. 4). Žmogaus gyvenimas ant žemės yra kariavimas; nuolat ir iš visų pusių gresia tau daugybė neprietelių; laukuojai neprieteliai dar ne taip žalingi; toli žalingesni tie, kurie tavy pačiame gyvena. Bet ką galės tau kenkti visi tavo priešai, jeigu šalip tavęs Dievas jaučia ir gina tave? Dievas gali išgelbėti tave iš visų nelaimių; nors būtumei jau priėjęs prie pragaro vartų, ir tai dar Jis tave galėtų išgelbėti; ne tik galėtų: tikrai išgelbės, jeigu tik būsi nusižeminęs. Bijai, kad reikia išsižadėti žmonių pagarbos ir meilės? O ką prarasi? Dievas už tat mylės tave. Argi tai ne visų didžiausiasis pelnas? Gerai padūmok, ką tai reiškia: Dievas tave mylės! Mylės tave ypatinga ir jaučia meile. Paklausk apaštalus, paklausk kankintinius, kokius vargus iškentėjo, kokias aukas pakėlė, kad tik įsigytų tą laimę! Ir tau prižadėta ta laimė. Būk tik nusižeminęs. Nusižeminusį myli Dievas. Bijai vargo, ar ligos, ar prietelių apleidimo, ar kitų kokių sopulingų aukų? Dievas tave paguos, apšvies tave — ir suprasi, jog nėra kito kelio į tikrą ramumą, vien kryžiaus kelias. Išgirsi sielos gilumoje Dievo bal-

są, kad Dievas mato tavo ašaras, kad žino tavo širdies troškimus, kad bando tave, nes myli! Koks tai saldus džiaugsmas! Rasi tai tave gąsdina, kad Dievą esi ižeidęs, kad esi atsitraukęs nuo Jo per puikybę? Nesibijok: jeigu nusižeminsi, Dievas maloniausias atsi- grės prie tavęs, idant tave pakeltų. Tiesa tai, ką yra pasakęs Augustinas: labiau patinka Dievui nusižeminimas nusidėjėlio, negu puikybė tariamai dorą žmogaus. Žodžiu sakant, ko tau gali trūkti, jei tik būsi nusižeminęs? Ar malonės? Dievas gausiai suteikia malonių nusižeminusiajam. Paskui nusižeminimą eina garbė... Gal tau truks anos išminties, kuri apšviečia protą, arba ancs meilės, kuri širdį uždega? Dievas nusižeminusįjį saldžiai prie savęs traukia, apreikšdamas jam savo gražybės dalelę...

IV punktas. Nusižeminimas yra teisingas ir pr tinkamas daiktas. Sunkiausias, o užtat ir tobuliausias tos dorybės laipsnis, tai yra nusižeminimas garbėje, yra vien tik teisingumo darbas. Tokio nusižeminimo išmokė mus Jėzus, kad visus savo stebuklinguosius veikalus priskaitė ne sau, bet Tėvui. Tokį nusižeminimą parodė Marija, kad, palikusi Dievo Motina, pasiskelbė esanti Viešpaties tarnaitė. Toks buvo šv. Petro ir Jono nusižeminimas, kad, stebuklingai išgydę ligonį prie bažnyčios durų, tarė žydams: „Kam stebitės tuo dalyku arba ko žiūrite į mudu, lyg kad mes savo galybe ar valdžia būtumėm padarę, kad šitas vaikščiotų?.. Mūsų tėvų Dievas pagarbino savo Sūnų Jėzų“ (Darb. 3,12—13). Toksai buvo visų apaštališkųjų vyrų nusižeminimas: jie patraukė prie Dievo daugybę žmonių, iškentėjo negirdėtus vargus, o nuoširdžiai vadino save nenaudingais tarnais ir, nors buvo didi šventieji, statė save žemiau už didžiausius nusidėjėlius! Toks nusižeminimas tau atrodė nuostabus; tačiau yra tai vien didžiausias teisingumas. Joks žmogus nieko gera padaryti negali, jeigu nėra susijungęs su Dievo Sūnumi. „Aš vynmedis“, sako Kristus: „jūs vynmedžio šakelės; kaip vynmedžio šakelė ne-

gali nešti vaisiaus pati savaime, jei nepasaliks vynmedyje, taip ir jūs, jei nepasiliekate many“ (Jon. 15,4—5). Užtat pats teisingumas sako tau su šv. Povilu: „Kame gi dabar tavo pasigyrimas“ (Rym. 3,27)? „Ką turi, ko neesi gavęs? o jei gavai, ko giries, lyg kad nebūtu-
mei gavęs (I Kor. 4,7)?“ Iš tikrųjų, „Ne tas, kurs sodina, yra šis-tas ir ne kurs laisto, bet kursai duoda augimą, Dievas“ (I Kor. 3,7). Švenčiausias žmogus gali dar nusidėti ir net sunkiai; ir pats jau didumas dovanų, kurias Dievas yra jam suteikęs, paragins jį dar labiau nusizeminti, kai jis atmins, kokią griežtą apyskaitą turės įteikti Dievui!

LIX MASTYMAS.

Kokiame neturte gimė Jėzus.

I. Kokiame neturte gimė Jėzus.

II. Kokiū būdu Jėzaus neturtas padeda žmogui išganyti save.

Pirmasis įžangos punktas. Persikelk dvasioj į apleistąją kūtę, kurioj Dievo Sūnus atėjo ant žemės. Gerai įsižiūrėk į pirmuosius Išganytojo namus: veizėk, kas juose yra, o ko stinga. Visko juose trūksta, ne tik to, kas malonu ir smagu, bet ir būtinų gyvenimui daiktų.

Antrasis įžangos punktas. Prašyk iš Dievo malonės, kad pažintumei gemančiojo Dievo Sūnaus širdį ir išmuktumei taip manyti apie neturtą, kaip Išganytojas savo pavyzdžiu moko.

I punktas. Jėzus gimė visiškame neturte, sujungtame su kančia ir nusizeminimu; o tokį neturtą pats pasirinko.

Visiškame neturte. Persikelk mintimi į gimimo vietą. Žmoniškai sprendžiant, Dievo Sūnus turėjo gimti gražiausiuose ant žemės rūmuose. O kaip iš tik-

rujų gimė? Veizėk, koks didis neturtas! Jėzus neturi nei triobos, nei indų, nei ugnies, nors gema šaltmetyje. Didžiausieji pavargėliai turi savo lūšnelę ir kokią nors prieglaudą; o Dievo Sūnus ištremtas lindy-nėn, po kurią vėjai lakioja, suvystytas paprasčiausiais vystyklais; prakarte, o joj šieno sauja tai — jo lopšys. Tokiame neturte viso pasaulio Valdovas ateina ant žemės!

Nepasiliks Jėzus per visą gyvenimą tamd neturto padėjime, kuriame gimė, bet vis dėlto Jo visas gyvenimas bus tikrai neturtingas, nes, kaip savo Įsikūnijime pasirinko nusižeminimą, taip gimime pasirinko neturtą kasdieniu draugu. Neturtas eis su Juo į Aigyp-tą, į Nazarėtą, į visus miestus ir miestelius, kuriuose skelbs Dievo karalystę. Neturtas bus su Kristumi visur ir visada. Po trijų dešimtų metų sakys Jėzus, kaip galėjo sakyti pirmoj gyvenimo dienoj: „Lapės turi urvų ir dangaus paukščiai lizdų, žmogaus gi sūnus neturi kur galvos priglausti“ (Luk. 9,58). Ant Kalvarijos nebliks Jėzui jokio rūbo nuogumui pridengti; neduos Jam net vandens troškimui numalšinti: beturtis gimime, sako šv. Bernardas—dar didesnis beturtis gyvenime, didžiausias beturtis ant kryžiaus.

Iš to matyti, jog Išganytojo neturtas buvo sujungtas su kančia ir nusižeminimu. Būdamas beturtis, kiek Jėzus gavo iškentėti vargų ir skurdo! Ir nužeminimas yra neišvengiama neturto pasėka: žmonės juk žiūri tik į poviršį ir todėl niekina beturčius. Taip, Jėzus beturtis ir kančia skurdą, o niekas Jo nepasigaili: juk tai — paprasto amatninko sūnus; tad nedyvai, kad gyvena varge!

Išganytojas pats norėjo tokio neturto. Kas gi toks yra tas kūdikėlis neturtingos motinos rankose? Yra tai tas, per kurį viskas pasidarė ir kurio yra visi daiktai. Kad Jis norėtų žemė padėtų po Jo kojomis visus savo turtus; vienu žodžiu, Jis galėtų naujų pasaulių sutverti. Beturtis yra dėl to, kad pats norėjo, kad myli neturtą.

Nežinojo žmogus, — sako š. Bernardas, — koks yra tos dorybės brangumas; iki kolei Dievo Sūnus, pamilęs jos grožį, atėjo ant žemės ir iš didžios meilės susižiedavo su neturtu, idant ir žmogus, Jo pavyzdžiu išmokytas, brangintų tą dorybę ir mylėtų. Kada žmonės negalėjo apkęsti neturto ir jo bijojo, kaip didžiausios nelaimės, Viešpatys regėjo jame paslėptos grožės, kuri taip Jo Širdžiai patiko, kad pasirinko ją ir ją myli. Aišku, — sako š. Bernardas, — arba Dievo Sūnus paklydo, arba žmonės yra paklydę!

II punktas. Kokiu būdu Kristaus neturtas padeda žmogui išganyti save? Viešpaties angelas pasirodė piemenims Betliejuje, skelbdamas jiems didį džiaugsmą, kad gimė Išganytojas. „Ir tas bus jums ženklas; rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakartėje“ (Luk. 2,12). Nuostabus tai Išganytojas, kurs tokiu būdu pasiskelbia! Tačiau tai — tikriausias ženklas, nes iš tų tatau menkų vystyklų, iš tos liūdnos prieglaudos, iš tos prakartės ir iš viso to neturto eina žmogaus išganymas. Žuvo žmogus, mirštamasis ligos suimtas, savimylas, puikybės ir prisirišimo prie turtų pavergtas. Kad tą ligą būtų galima išgydyti, reikėjo paraginti žmogų, kad išsižadėtų puikybės ir žemiškųjų gerybių, o pamiltų amžinąsias; reikėjo pamokyti jį, kaip turi pasitikėti vien Dievu ir ištikimai Jam tarnauti, nuo Jo laukti visą gera, visus rūpesčius pavesti Jo Apvaizdai. Kad žmogus tokių dalykų išmoktų, per maž buvo vienų žodžių: Jėzus tau sako: palaiminti beturčiai... Bėda jums, turtuoliai! Sunku būtų buvę žmogui pamilti tą mokslą, kad nebūtų išvydęs paties įsikūnijusiojo Dievo pavyzdžio.

Antra vertus, negalima pasipriešinti tokiam Išganytojui, kurs savo pavyzdžiu sakyte sako: „Kad neturtas būtų toks blogas daiktas, kaip tau rodos, arba kad turtai galėtų suteikti tą laimę, kurios juose ieškai, aš pirmasai būčiau tai žinojęs. Aš temyliu tai, kas gera, neapkenčiu vieno to, kas bloga. Ar

manai, kad mano nuomonės ne tokios tikros, kaip tavo? Man turtai nebuvo pavojingi, nes, nors jų būčiau turėjęs, nebūčiau prie jų prisirišęs nei jie būtų mane atitraukę nuo tų daiktų, kurie yra mano Tėvo. Bet pažistu tavo širdį; tau pavojinga būti turtingam. Kad tu lengviau galėtumei atitraukti nuo turtų širdį. Aš atstūmiau nuo savęs turtus ir prižadėjau palaiminimą tiems, kurie savo valia liks beturčiai. Pritaukiau savo gyvenimą prie savo žodžių. Tegu tau mano pavyzdys išaiškina mano mokslą“.

Pasakyk, ar taip manai apie neturtą ir taip jį myli, kaip tavo Viešpats? Žinai gerai: jeigu nori, kad Jėzus būtų tavo Išganytojas, turi pasidaryti į Jį panašus... Viešpatie! nors geistumei, kad visiškai išsižadėčiau žemiškųjų daiktų, pasistengčiau nė valandėlės neabejoti, nes ką kvieti į aukštesnę tobulybę, tą skiri aukštesniajai palaimai. Bet Tu negeidi, kad visko išsižadėčiau. Tu tik liepi, kad širdim išsižadėčiau turtų, kad būčiau pasiruošęs, jeigu Tu taip norėsi, kentėti visokius vargus ir nužeminimus. Juk Tu dėl manęs tiek jų iškentėjai! Tačiau joks vargas nesusilygins su begaliniu užmokesniu, kurį esi prižadėjęs beturčiams, sekantiems Tavimi: „Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė!“ (Mat. 5,3).

LX MASTYMAS.

Apie Kristaus apipliaustymą. Apie marinimos.

Išganytojas kiekviena savo gyvenimo paslaptimi moko mus, kaip turime kariauti su trejopu geiduliu, kurs tiek gimdo velniui kalinių. Prieš puikybę ir per daug didį prisirišimą prie turtų duoda ginklą—pamilti pažeminimus ir neturtą, kaip kad pats padarė, ateidamas ant žemės. Apipliaustymo paslapyje moko kariauti su per dideliu lepumo mėgimu, pasiduodant kančioms ir pamilus jas. Jėzus neturėjo jokios

pareigos pasiduoti apipiaustymui; kad pasidavė, padarė tai, kadangi norėjo skausmo kentėti. Ir kentėjo Jėzus per visą amžių, ir tuo būdu davė mums tobulą nusimarinimo pavyzdį. Nusimarinimo dorybė tvarko vienkart sielos ir kūno geidulius, užtat esti vi-duojė ir išorinė. Tuo tarpu mąstysime tik apie išorinį marinimos.

I punktas. Kas tai yra išorinis marinimasis ir ko reikia, kad jis būtų išmintingas? Išorinis marinimasis reikalauja, kad kariautumei su prigimtimi, neužmiršdamas gerbti jos teisių, bet ir nepataikaudamas palinkimams. Prigimtis yra smarkus priešas, bet vienkart reikalingas; kaip nepridera gyventi su ja visiškoje taikoje, taip lygiai negalima jos užmušti. Matai iš to, jog prie tos dorybės daugiau dar, negu prie kitų, reikia išminties. Kad tau sakoma, jog reikia tobulai numarinti prigimtį, reiškia, jog reikia prigimtį nuraminti ir padaryti ją tokią paklusnią malonei, kaip kad numiręs kūnas yra paklusnus gyviesiems žmonėms. Bet iš to neseika, būk nusimarinęs žmogus esąs be jokio jausmo; priešingai, jam palieka jausmai, tik ne betvarkiai, ne nevaldomi, o paklusnūs protingai valiai; todėl ta dorybė nevadinas mirtim, tik nusimarinimu. Reikia čia išminties, kad nusimarinimas, kiek galėdamas, atitaisytų tai, kas yra pagedę žmogaus prigimtyj. Galime ir turime klausyti prigimties, kai geidžia to, kas yra reikalinga jai palaikyti, bet su ta sąlyga, kad tai, ką jai duodame, duotume tuo tikslu, kad Dievui patiktume, nes Jis taip nori ir liepia.

Tokiu būdu, nors ne visuomet priešinsies tam smarkiajam priešui, kurs esi tu pats, nors kartais suteiksi jam, ko jis nori, tačiau visada turėsi nuopelną. Vienodas laukia tavęs užmokesnis, ar kad dėl Dievo marinsies, ar kad dėl Dievo liausies marinęsis.

II punktas. Kas turi marintis? Aišku, jog taip protingai marintis, kaip kad aukščiau aprašėme, turi visi krikščionys. Kas per Krikštą tapo Kristaus šei-

mos nariu, tuo pat pasižadėjo gyvensias pagal Evangeliją; bet visas jos mokslas tuo remias, kad kūnas būtų sielos valdomas. Š. Povilas beveik kiekviename savo raštų lakšte skelbia tą didžią krikščioniškojo gyvenimo užduotį: „Kurie yra Kristaus, tie prikalė ant kryžiaus savo kūną draug su ydomis ir geiduliais“ (Gal. 5,24). „Jei jūs gyvensite kūniškai, nu mirsite; o jei dvasia marinsite kūno darbus, būsite gyvi“ (Rym. 8,13). „Taigi marinkite savo narius“ (Kolos. 3,5). Be to dar, esi pasižadėjęs eiti Išganytojo pėdomis; bet visas Jo gyvenimas buvo vienas marinimos. Aštuonioms dienoms sukakus nuo savo gimimo, aukoja Jėzus dangiškajam Tėvui pirmuosius Kraujo lašus. Per kančią duoda savo Veidą mušti, spiaudyti, savo galvą erškėčių vainiku apvainikuoti ir visą savo kūną nuplakti. O kiek mažesnių sopulių ir vargų Jis iškentėjo per gyvenimą! Užtat šventieji, Mokytojo dvasios gaivinami, surasdavo įvairių būdų, kaip save pakankinus; jie neapkęsdavo savęs pačių, ir ta neapvanta, galima sakyti, buvo didžiausias visų šventųjų geidulys. Juo labiau kurs pasižymėjo gyvenimo šventumu, juo didesnio turėjo troškimo marint save. Kas gi drįstų niekinti tą dorybę, kurią Bažnyčia garbina, kurios mus mokina savo pavyzdžiu pats Dievo Sūnus! Aišku, jog išorinis marinimos gali būti gražus ganadarymas už nuodėmes. O tu ar neturi nuodėmių? Aišku, jog marinimos valdo biaučius kūno geidulius. O tavęs ar neužpuldinėja jie? Aišku, jog marinimos patiekia žmogui malonių, saugojančių nuo nuodėmės. O tau ar nebereikia tos pagalbos? Nusimarinęs žmogus lengviau priima dieviškąją šviesą ir įkvėpimus. gyviau tiki, karščiau myli Dievą ir dieviškus daiktus. O tu ar jau pakankamai turi gyvojo tikėjimo, dvasiškosios paguodos, Dievo meilės?

Dabar, pažinęs tos dorybės brangumą ir reikalingumą, prižadėk ją išmintingai mylėti ir tinkamai vartoti. Melsk Dievą, kad tau suteiktų dvejobos nusima-

rinimo dvasios, tai yra, valios tvirtumo ir darbe išmintingumo.

IXI MASTYMAS.

Jėzaus aukojimas bažnyčioje.

I. Kokių aukų Jėzus nori čia iš Marijos.

II. Kokias aukas pats aukoja.

Pirmasis išangos punktas. Persikelk dvasia į Jeruzolimos bažnyčią: Marija prieangyje vykdo apsivalymo įstatą, paskum, klaupias prieš altorių, aukoja savo Sūnų ir išperka jį, o Jėzus visa tai pats veda ir pats save aukoja per Mariją.

Antrasis išangos punktas. Melsk malonės, kad suprastum, kokia tobula širdim daro Jėzus ir Jo Motina netgi paprasčiausius daiktus, kad mokėtum sekti tuo stipriuoju pasišventimu, kurio gražų pavyzdį tiekia tau Aukojimo paslaptis.

I punktas. Kokias aukas atnašauti ragina Jėzus toje paslapyje Mariją? Švenčiausioji Mergelė svarbesne laikė savo mergystę, negu begalinę Dievo Motinos garbę, ką parodė pasikalbėjime su angelu; bet anaip tol negeidė garbės, kad žmonės manytų ją esant mergele, ir mielai išsižadėjo tos garbės, trokšdama sekti Jėzaus nusižeminimu. Atsistojo su kitomis motinomis ir, nors pati skaistinė už saulę, laukia apvalymo. Nedyvai, kad taip nusižemina, nes nešas Visagalintįjį, kurs yra pasislėpęs kūdikiyje, nešas Dievą, kurs save patį ištuštino, prisiėmęs nuodėmės panašumą. Nenuostabu, kad Marija neabejoja pasiduoti tam apvalymo įstatui, nors yra visiškai nekalta. „Būk tarp moterų“, sako Jai šv. Bernardas: „kaip viena iš jų, nes ir Tavo Sūnus toks pasidarė tarp nusidėjėlių“. Bet tai dar menkiausia auka tarp tų, kurias pakėlė Marija toje paslapyje. Tikrąjį savo Sūnų paaukojo,

tai yra, atidavė daugiau, negu gyvybę, nes labiau, negu save pačią, mylėjo Jėzų. Gerai žinojo, kam Jį aukoja, žinojo, jog atiduoda Jį kančioms ir mirčiai. Ji žinojo pranašavimus; iš anksto Ji buvo išskaičiusi šv. knygoje, ką turės iškentėti Mesijas. O dabar dar Simeonas sako Jai, kad tas jos Sūnus, nors yra visų žmonių išganytojas, ne visus išsiganysiąs; pačiame net Izraėlyje daug atsirasią tokių, kurie nepanorėsią pasinaudoti Jo atpirkimu; ne tik nepatrauksiąs savo dieviškuoju gražumu visų širdžių prie savęs, bet dar pats būsiąs ženklas, kuriam priešinsis; ir tie žmonės, nors juos Kristus didžiai mylės, paniekinsią Jį, persekiosią ir prikryžiuosią. „Ir tavo pačios sielą“, taip sako Marijai šventasis senelis: „pervers kalavijas“ (Luk. 2,35). Visam tam pasiduoda Marija; šaukia, kaip šaukė kitados karališkasis jos prabočius: „Mano širdis, Dieve, pasiryžus, mano širdis pasiryžus“ (Ps. 56,8). Meldžias taip, kaip jos Sūnus melsis Alyvų darže: „Tačiau tebūna ne mano valia, bet Tavo“ (Luk. 22,42). Ir tu ne kartą taip meldies; bet, kada Dievas neatitolina nuo tavęs taurės, kada tenka ją išgerti, koki tuomet silpna tavo valia!... Jėzus gimė tam, kad kentėtų ir savo kančia išganytų žmones; todėl ir tiems, kurie Jo yra, duoda kryžių; juo kuri siela yra Jam brangesnė, juo didesnių geidžia iš jos aukų. Žinai tat, tačiau skundies, kad, siųsdamas tau sopulių, priskaito tave prie artimiausiųjų savo priešių!

II punktas. Kokias aukas pats Kristus pakėlė Aukojimo paslapyje? Stenkis suprasti tos paslapties gilumą ir pajusti, ką jautė Dievo Sūnus. Jo aukojimas nebuvo tik apeiga, kaip kitų pirmgimių aukojimas: Jėzus atsiduoda į dieviškojo teisingumo rankas ir paveda save mirčiai, kurioj iškentės sunkiausius paniekinimus ir smarkiausias kančias. Jis ne tik girdi, ką Simeonas praneša Marijai, bet savo dieviškomis akimis toliau mato, negu pranašas: visus savo būsimos kančios dalykus turi akyse; žino gerai,

ką prisiima, ir viskam pats noromis pasiduoda. Jau pirmoje savo gyvenimo valandoje visiškai paaukojo save Tėvui: „Aukos ir atnašos Tu nenorėjai... deginamosios aukos už nuodėmę Tau nepatiko; tuomet aš toliau: štai ateinu“ (Žyd. 10,5—6). Dabar, Aukojimo paslapyj, Kristus iškilmingai panaujina tą auką. Iš bažnyčios Jo širdis veržias ant Kalvarijos; bėgte bėga, galima sakyti, pasitikti kruvinosios mirties. Taip tatau Jėzaus niekas negalėjo suturėti, kada reikėjo išganyti tave. O dėl ko menka kliūtis tave suturi, kada reikia Jam tarnauti? Ak! Kristaus siela buvo pilna karščiausios meilės! O tavo sieloje nėra tos ugnies, ir tatau yra tavo silpno tikėjimo priežastis!

Iš tiesų, nuostabus tai priešingumas! Išganytojas visai tavęs nereikalingas, o duoda tau visa! O tu negali būti be Jo nė valandos, o nieko nenori padaryti dėl Jo! Verkė Jis kūdikystėje, varguose buvo nuo pat jaunystės, persekiojimų kentė viešajame gyvenime, mirė kančiose ir išjuokiamas — vis tai padarė dėl tavęs; o ir to nebuvo dar Jam gana! Tokia meile tave pamilo, kad pasislėpė dėl tavęs šv. Sakramente, nors gerai žinojo, per kiek reikės pereiti kartybių ir kiek turės iškentėti bedieviškų pasielgimų ir šventvagiškų ant Jo užpuolimų, iki, praėjus tiekai amžių, jis į tave! Padūmok, kokį tatau baisų turėjo jausti pasibaurėjimą Jėzus savo širdy, atsiminęs tą naujos rūšies mirtį, besitęsiančią ligi pasaulio pabaigos! Bet Jo meilė stipresnė buvo už pasibaurėjimą!... O tu tuo tarpu norėtumei nusikratyti kiekvienos dėl Jo aukos, nors gana būtų trumpos valandėlės jai padaryti! Ir, kad Jėzus visas dėl tavęs pasišvenčia, tu dar ginies ir nenori pasišvesti Jam! Ak, bijokis, kad galų gale Jis neišmestų tavęs iš savo meilės, jeigu ir dabar dar nepradėsi Jo mylėti bent tiek, kad bent kantriai kentėtumei neturtą ir nelaimes, jeigu dar nestengi jo trokšti ir ieškoti, kaip šventieji!

Junkis visa savo siela su kasdiene Jėzaus auka, kurioje Jis save atnašauja Tėvui per savo tarnų ran-

kas. Melsk per begalinius tos Aukos nuopelnus, kad ir tavo auka, visiškas savęs paaukojimas, kurį seniai jau turėjai padaryti, būtų toks, kokio Dievas trokšta. Pasižadėk jau niekadęs nė nuo ko Jam nebeatsisakinti, ir pasišauk Mariją ir Juozapą liudytojais. Pagalios, taip prirenk savo širdį, kad galėtumei iš karto nugalėti visus pasibiaurėjimus, kurie kils, bedarant, ką liepia pareigos.

LXII MASTYMAS.

Dar apie Jėzaus auklėjimą bažnyčioje.

Pavgyzdys Dievo valiai ištikimai vykdyti

I. dalykuose pažiūrėti mažuose,

II dalykuose net neįsakytuose.

I punktas. Mokykis ištikimai vykdyti visus Dievo įsakus net ir dalykuose pažiūrėti mažuose. Jėzus, Marija ir Juozapas pasiduoda visoms Įstatų apeigoms. Paklusnumas yra ypatinga Aukojimo paslapties žymė. Kas tik buvo įsakyta ar tai apie motinų apsivalymą, ar tai apie kūdikių aukojimą ir išpirkimą, apie laiką ir būdą — visa liko įvykdyta toje paslapyje. Taip pat ir per visą savo mirštamąjį gyvenimą Jėzus ištikimai vykdydavo, ką Dievas Tėvas liepdavo. Kasmet eidavo su savo tėvais Jeruzolimos bažnyčion, kasmet valgydavo Velykų avinėlį ir vis tai darydavo taip, kaip Dievas buvo liepęs Mozės Įstate. Kristus vykdė visą Įstatą, kiekvieną žodį, kiekvieną punktą (Mat. 5). Kaip mokė, taip ir darė: darė didžiuosius daiktus, o ir mažųjų neapleisdavo (Mat. 23). Ir tu taip pat elgtumeis, kad geriau atmintumei, ko tikėjimas tave moko.

Tikėjimas tave moko, jog nėra mažo daikto Dievo įsakuose. Tas vienas sakinyš „toki Dievo valia“ išaukština kiekvieną dalyką, ir tai, kas savaime ne-

būtų verta vieno žvilgterėjimo, Dievui įsakius, pasidaro šlovės verta. Visos, kokias galėtumei turėti, priežastys savo valios laikytis turi išnykti priešais Dievo Valios didybę.

Tikėjimas tave moko, jog, kas patinka Dievui, kas gali padidinti tau užmokesnį danguje ir padaryti tave tobulesnį, — visa tai turi tau atrodyti svarbu ir laikytina. Tokie yra mūsų paprastieji, kasdieniai, pažiūrėti maži darbai. Dievas ne tiek veizi į darbą, kiek į žmogaus norą. Kas turi tikslą Dievo valią ir rūpinas ją kuo geriausiai įvykdyti, geisdamas tuo patikti Dievui, tas būtinai ir Dievui patiks, ir padidins savo nuopelnų išdą. Ar ir tai atrodo tau mažas daiktas? Šventieji ne per tai pasidarė šventi, kad darė nepaprastų darbų, bet per tai, kad ištikimai laikės Dievo valios.

Tikėjimas tave moko, jog Dievo įsakas, kad ir nedidelis iš tikrųjų, tau gali pasidaryti labai didelis. Jeigu jį įvykdysi labai uoliai. Toki ištikimybė net menkiausiuose įsakuose yra didžios sielos ženklas, kuri yra visai atsidavusi Dievui ir pasirengusi kiekvienoj valandoj daryti tai, ką įsako Dievas, ar tai būtų lengva, ar sunku, nes jinai kiekvieniame daikte stengias vien Dievui patikti.

Tikėjimas moko, jog retai teatsitinka didžių veikalo proga; priešingai, mažų darbų turime pilną dieną; jeigu ištikimai eisi mažiausias kasdienės pareigas, parodysi turįs didoko savęs išsižadėjimo ir nepaprasto sielos tvirtumo. Pradrįsti sykį ar kitą padaryti kokį žymesnį gerą darbą kiekvienas įstengs; bet per visą gyvenimą, diena po dienos, nuo ryto iki vakaro, be mažiausio nukrypimo nuolat nešti smulkias aukas; niekad neperžengti padorumo kalboje ir elgimėsi; visad budėti prie kiekvienos minties ir žodžio; uoliai laikytis vienodos gyvenimo tvarkos: visam tam pakelti reikia beveik karžygiškos širdies! Mažas daiktas—sako vienas dvasiškas rašytojas—visad bus mažas; bet

ištikimam būti mažuose daiktuose yra labai didis daiktas!

Tikėjimas moko, jog maži daiktai sergsta didžiulius. Lengvi apsileidimai veda į sunkius puolimus. Š. Dvasia sako: Kas niekina mažus daiktus, pamažėli nupuls (Ekl. 10). Ir tavo sąžinė patvirtins tai. Kaip tavo siela atėjo į tokį užšalimą, kuriame rasi jau nuo senovės guli? Sąžinė sako: „Kas mažuose daiktuose neteisingas, neteisingas ir didžiuose“. Priešingai, negirdėta niekad, kad tas, kurs ištikimais vykdo mažus įsakus, užmirštų svarbiausias savo pareigas, arba, užmiršęs valandėlei, tuoj nesusiprastų! „Kas ištikimas mažiausiame dalyke, tas ištikimas ir didesniame“ (Luk. 16,10).

II punktas. Mokykis laikytis visų Dievo įsakų, net ir tais atvejais, kada nesilaikydamas nenusidėtu-
mei. Neturėjo Marija pareigos pasiduoti apsisvalymo įstatui. Juo labiau dar Jėzus neturėjo pareigos pasiduoti apipiaustymui ir aukojimo apeigoms. Bet Tėvo noras tapo Išganytojui įsaku; o Marijai buvo įstatas — sekti Jėzumi. Ak! kas būtų buvę, kad Dievo Sūnus tai tik būtų mums padaręs, ką būtinai reikėjo padaryti! Argi gali Dievas turėti pareigą ką nors padaryti žmogui, o juo labiau nusidėjėliui?... O dabar dar kas būtų, kad Dievas tik tiek teduotų mums malonių, kiek duoti ėmės! Bet ar neprivalai bijoti, kad kartais tau nepradėtų taip daryti, kad nepradėtų tiek-
ti tau tik paprastųjų malonių, kadangi tu nenori Jam visai atsiduoti ir būti visuose daiktuose paklusnus? Nesilpnink tų ryšių, kurie tave su Dievu jungia! Kas tik tuomet Dievui tarnauja, kada Viešpats liepia ir grumždžia, tas yra vergas ir nevertas tos meilės, kuria naudojas sūnus tėvo namuose. Jeigu Dievas palieka tau kokiais atvejais laisvę, pasistenk tada pasirodyti iš tikrųjų trokštąs Dievui patikti! Jis veizi į tave. Jis džiaugsis, jeigu tu laisvai padarysi ką gera neliepiamas. Sakais ieškas progos parodyti Viešpačiui savo meilę; štai turi — pasinaudok!

Ak, argi niekad neišmoksi tarnauti Dievui vien dėl Jo paties! Nesirūpink nauda: ji neatskiriamai yra sujungta su Dievo garbe: ką padarysi dėl Dievo, tai bus naudinga ir tavo išganymui; visko galėsi tikėtis iš to Tėvo, kurs tik to geidžia, kad tau galėtų ką gera padaryti, ir lig' šioliai tiek jau gera yra tau padaręs, nors priderėjo greičiau tave bausti! Bet, jeigu Dievas taip tave myli, menką kūrini, kurs tik panickos vertas, nedorą nusidėjėlį, kurį vertėtų tik bausiti: pasakyk pats, ar nereikalauja pati teisybė, kad užmirštumei save, o mylėtumei vien Dievą?!

LXIII MASTYMAS.

Apie bėgimą į Aigiptą.

- I. Išėjimas iš Šventosios žemės,
- II. Buvimas Aigipte,
- III. Pargrižimas į Nazarėtą.

I punktas. Gerai įsiveizėk, kaip dangiškasis Tėvas elgias su Sūnum. Viešpaties angelas — sako Evangelija — pasirodė miegančiam Juozapui ir tarė: „Kelkis ir imk Vaikelį ir Jo Motiną, bėk į Aigiptą ir būk tenai, kol tau pasakysiu“ (Mat. 2,13). Nebuvo niekad įsakymo pažiūrėti sunkesnio. Angelas liepia Juozapui mesti gimtąjį kraštą, kuriame vis dėlto buvo galima rasti pašalpos pas gentis ir artimus; liepia eiti į Aigiptą, kurio kalba Juozapui nesuprantama. kurio gyventojai stabmeldžiai neapkenčia žydų; liepia žiemos metu atlikti tolimą kelionę per dideles dykumas, nežinomais ir pavojingais keliais; liepia pasiimti Mariją, neveizint jos silpnumo, ir Jėzų, neveizint to, kad Jis vos tik buvo gimęs; liepia pradėti kelionę tuoj, nakties viduje, neprisirengus kaip reikiant.

Buvo tame įsakyme daug dalykų, sveikam protui tartum priešingų. Kam bėgti taip toli ir taip

ūmai? Argi amžinoji Išmintis nesugebėjo kitu būdu išgelbėti brangųjį Kūdiki? Argi tai ne didis Jam pavojus atlikti tokią kelionę! ir tai dar tokiu metu ir tokiam neturte! Arba, jei jau būtinai reikia bėgti, kam į Aigiptą? Ar ne geriau nueiti pas tris Karalius? Tokios ir į jas panašios mintys galėjo suturėti Juozapą, kad nepaklausytų įsako. Bet Juozapas nė žodžio nesako ir nesitęsia nė valandėlės: angelas liepė — jis tuoj ir eina. Kokios bus to aklo paklusnumo pasėkos? Pasirodys, kaip gerai padarė Juozapas! Kadangi šv. Giminė taip užmiršo save, o klausė Dievo, Dievas globojo ją, visus jos reikalus aprūpino, taip kad jinai laimingai atliko sunkiąją kelionę.

Kaip privalai susigėsti, kad dažnai taip nerimsti. taip rūpinies, arba gal net ir rūgoji, kad Dievo Apvaizda atsiunčia tau nuotykių, priešingų tavo valiai! Argi nesupranti, jog Dievas nori išmėginti tavo tikėjimą? Argi nežinai, jog tokie bandymai gali pagaminti tau didžių malonių? Argi nesupranti, jog tau už viską geriausia yra tai, ką Dievas skiria? Viešpaties išlarmės yra šventos, ir pavojinga su jomis apsilenksti!

II punktas. Angelas pasakė Juozapui: „Būk tenai, kol tau pasakysiu“. Juozapas kantriai laukia ir neprašosi, kad leistų jam Dievas grįžti. Tiesa, kad Aigipte sunku, kad tenka vargų kęsti, o išbūti ten reikia taip ilgai! Tačiau Juozapas nė valandėlės nedvejoja, begu nebūtų geriau palikti Aigiptą anksčiau. Juozapas atvyko, vykdydamas Dievo valią, ir negriš, kol gaus naują įsaką. Taip pergyveno Juozapas Aigipte 7 metus, visad paklusnus ir dėkingas Apvaizdai... Jauti pats, koki graži dorybė yra toki ištvėrmė; kodėl gi karščiau ja nesirūpini? Kas iš to, kad iš karto ir pasiduosi Dievo valiai, o paskiau gailėsies savo aukos? Atmainos geidimas yra pavojinga pagunda, nors ne kiekvienas tai mato, o kartais net dievobaimingi žmonės nejučiomis jai pasiduoda. Ne kartą manai savy geriau tau būsią ten, kur neesi.

Nuolat perkratinėji ir perdedi savo padėjimo blogumą, o ten, kur norėtumei būti, jokių sunkenybių nematai. Didis tai monas! Kame ant žemės rasi rožių be erškėčių? Pamesi vieną kryžių, o rasi keletą kitų, dar sunkesnių. Iš tikrųjų, kas geriau moka kentėti, tas didesnio įgis ramumo. Ką gi tad sakysime apie tuos išsikalbiniųėjimus, kuriais teisini savo netvermę? Sakais niekad netgi nepamąstytumįs mainyti vietą, kad ne tai, kad toj vietoj negali išsisaugoti nuodėmės, arba kad dėl daugybės darbų negali net pasimelsti, arba kad tik veltui kamuojies, o gero nieko ten negali padaryti! Bet užtenka valandėlę pagalvoti ir prisiminti, ką sako tikėjimas, o suprasi niekam vertus esant tuos pasiteisinimus. Negali išsisaugoti nuodėmės? O kur kitur manai lengviau išsisaugosias? Turi jau suprasti, jog ne vieta išsaugoja nuo nuodėmės, o malonė; tos gi malonės niekur kitur tikriau negausi, kaip toje vietoje, kurią Dievas tau skyrė, jeigu tik būsi paklusnus ir kantrus! Trūksta tau laiko melstis? Taupyk laiką, o melskis, kiek galėdamas; daugiau Dievas iš tavęs nė geiste negeidžia. Jei gu dirbi reikalingą darbą, Dievui tarnauji; labai tai patiks Dievui, jeigu išsižadėsi pašnekesio su Juo tuo tikslu, kad Jam darbu patarnautumei! — Skundies bergždžiai besidarbuojas toj vietoj, nes nieko gero negališ nuveikti. Begu nieko? Nors toje vietoje, kurioj esi, iš tikrųjų nieko neįveiktumei, tik kentėtumei, ar gi tai menkas būtų daiktas? Juk, kantriai kryžių nešdamas, gali ganapadaryti už nuodėmes, jau šiame gyvenime skaistykla atkentėti ir tikrai pasirodyti mylįs Dievą.

III punktas. „Erodiu gi mirus, štai Viešpaties Angelas pasirodė sapne Juozapui Aigipte ir tarė: „Kelkis, imk Vaikelį ir Jo Motiną ir eik į Izraelio žemę!...“ Jis atsikėlė, ėmė Vaikelį ir Jo Motiną ir atėjo į Izraelio žemę... atėjęs gyveno mieste, kurs vadinasi Nazarėtas“ (Mat 2,20—23).

Stebėkis tokiu greitu paklusnumu, tokiu pasitikėjimu Apvaizdos surėdymais! Juozapas, gavęs įsaką, tuojau išeina iš Aigipto ir grįžta į Žydų žemę. Kadangi angelas nepasakė, kurioj vietoj turi jie apsigyventi, Juozapas pasirenka Nazaretą, buvusiąją savo buveinę, manydamas ten lengviausiai galėsiąs užauginti Jėzų ir apsaugoti nuo gresiančių pavojų. Ir tu elkis taip pat tuose daiktuose, kurie yra palikti tavo nuožiūrai: teiraukis tikėjimo ir proto, o ne geidulių. Kurioje vietoje ir prie kurio darbo galėčiau lengviau Dievui įtikti, o išsisaugoti pražūties? Tai — svarbiausia užduotis; prie jos taikink visus pasiketinimus ir sumanymus. Nors elgsies laisvai, nes neturėsi aiškaus Dievo įsako, bet paklusnumo nuopelną vis dėlto turėsi.

Ieškok Dievo karalystės ir Jo teisybės, o visa kita bus tau pridėta; bus, rasi, pridėta taip gausiai, kad ir pats būsi nesitikėjęs. Bet, jei nori to susilaukti, turi būti visiškai pasidavęs Apvaizdos surėdymams per visą gyvenimą. — Pabaik mąstymą dvasišku pasikalbėjimu su Jėzumi, Marija ir Juozapu. Prisipažink lig šiol buvęs labai nepasitikęs ir maž tesirūpinęs įgyti tą didžią, o vienkart malonią dorybę. Tačiau nebijokis, tik nusižemink, tikrai gailėdamasis ir tvirtai prižadėdamas pasitaisyti. Melsk, kad jie teiktų palaiminti tavo pasiketinimą, kaip kad patys jį pažadino tavyje.

LXIV MĄSTYMAS.

Kaip reikia garbinti Dievo Apvaizdą.

- I. Pripažįstant kiekviename atsitikime Apvaizdos surėdymą.
- II. Pasiduodant Apvaizdai.
- III. Pasitikint Ja.

I punktas. Išmok kiekviename atsitikime pripažinti Apvaizdos surėdymą. Nors tikėjimas tvirtina,

jog Dievas be paliovos budi apie savo kūrinčius, jokio daikto neišleidžia iš savo rūpestingos globos ir valdo pasaulį, kaip tėvas namus: dažnai tačiau net tikintis žmogus tepriskaito Dievo Apvaizdai apskritąjį savo likimo eigą ir svarbesnius gyvenimo nuotykius. Bet dievobaimingas žmogus pripažįsta ir garbina Apvaizdą kiekviename dalyke, netgi mažiausiam atsitikime. Šv. Ignatas, pamatęs prie savo lindyinės žydinčią gėlę, dėkodavo Apvaizdai, už ką pasodino ten tą gėlelę, idant jis galėtų ja pasigėrėti. Šv. Pranciškus Salezietis ir šv. Vincentas Paulietis priskaitydavo Apvaizdos surėdymui, kada koks pavargėlis ar nelaukiamas svetys jiems pertraukdavo karštą darbą, prašydami pašalpos, ar tuščiu plepėjimu bandydami jų kantrybę; šventieji linksma širdimi priimdavo tai, kaip paties Dievo patiektą. — Dievo Apvaizda rūpinas viskuo. „Žvilgtterėkite į dangaus sparnuočius: nė vienas jų nekrinta žemėn be jūsų Tėvo“ (Mat. 6,26; 10,29); „Išžiūrėkite į lauko lelijas, kaip jos auga“ (Mat. 6,28) Dievo aprūpinamos; „Ir plaukas nuo galvos jums nepražus“ (Luk. 21,18) be Dievo žinios. Menkiausiais kūriniais rūpinas Dievas. Kodėl tat kiekviename atsitikime nepakilsti prie Dievo, kurs yra pirmoji visų atsitikimų, visų dalykų priežastis? Juk „kaip Viešpačiui patiko, taip pasidarė“ (Job. 1,21).

Patsai Viešpats viską valdo; kas tau atsitinka, vis tai yra Dievo parengta ar bent leista. Pagarbink tad Apvaizdą tikėjimo aktu ir pasiduok Jo surėdymams.

II punktas. Kad ponas liepia, tarnas turi klausyti; juo labiau, kad Dievas savo norą apreiškia, žmogus turi jam pasiduoti, nes Dievas yra valdovų Valdovas. Gali įsakyti, ką tinkamas, ir žmogus neturi teisės klausti, kam taip įsakė. Visagalys daro kas Jam tinka, ir nieko nepadės žmogaus rūgojimas arba pasipriešinimas. Užtat turi tujen dvejopą akstiną, kurs ragina tave noromis pasiduoti Dievo Apvaizdai: Dievas turi šventą teisę įsakyti tau ką nors, kas Jani

tinka, nežiūrėdamas tavo norų: Dievas gali prisipirti tave, kad paklausytumei. Argi ne geriau, kad geruoju paklausysi: turėsi paklusnumo nuopelną. Jeigu priešinsies, ir nuopelną prarasi, ir nusidėsi. Dievas žino, ko norįs, ir ką paketino tavęs nesiklausęs, padarys tai, nors ir priešintumeis. Dievas nori, kad turėtumei tą vargą ir būtumei pažemintas; taigi, ar nori, ar nenori, neišvengsi to pažeminimo. Nors kaž kaip priešinsies, ne tavo, bet Jo noras įvyks.

Ką padėjo Faraonui jo pasipriešinimas? Viešpats išvedė savo žmones tuo laiku ir tuo būdu, kaip kad norėjo. Kas gali nugalėti Visagalingą? Išmok krikščioniškosios išminties, išmok iš reikalo daryti dorybę! Nekantraudamas ir rūgodamas tik padidinsi savo kančią; o pasiduodamas Dievui, pašvęsi ir pasaldinsi kiekvieną savo vargą. Sakyk su Dovidu: „Argi mano siela nebus pasidavusi Dievui (ps. 61,2)?“ Sakyk su Išganytoju: „Nejaugi aš negersiu tos taurės, kurią mano Tėvas yra man davęs (Jon. 18,11)?“ Pats Dievas tau suteikė kartybės taurę, tad neveizėk į tai, kas joje yra, bet teveizėk į tą, kas tau ją paduoda! Paduoda Viešpats, o turi Jis teisę paduoti; paduoda Dievas — argi drįsi pasipriešinti Visagalingajam? Paduoda Tėvas — argi tu Geriausiuoju nepasitiki?

III punktas. Dievas viskuo rūpinas (Išm. 6), savo šv. Raštas, bet ypatingu būdu rūpinas tais, kurie Juo visai pasitiki. Evangelijos apsakyme apie stebuklingą minios papenėjimą nurodytos trys svarbios pasitikėjimo priežastys. Dievo Apvaizda budi prie tavęs, žino tavo reikalus ir pirmiau, negu pats paprašysi, suteikia tau pagalbą: „Pamatė skaitlingą minią“ (Mork. 6,31). Jo širdis yra gailestinga ir gyviau, negu tu pats, jaučia tavo vargą ir pavojų, kurs tau grumoją: „Jam pagailo jų“ (Mork. 6,34). Jo galia lygi Jo gerumui: keletą kepalų duonos stebuklingai padaugina ir papeni alkstančią minią: „Visi valgė ir privalgė lig sočiai“ (Mork. 6,42). Saldžiausioji Ap-

vaizda! jeigu taip rūpinies kūnu, ko nepadarysi sielai? — Koks būtumei laimingas, koks ramus, kad būtumei elgėsis, kaip tikėjimas moko! O jis sako, jog niekas neįstengs suardyti Dievo sumanymus, netgi laisvoji žmogaus valia, nes nėra tokios kietos valios, kurios Dievas neįstengtų palenkti po savo jungo, taip kad jinai geruoju pasiduos, nors ir neprispirta. Tikėjimas sako, jog Dievo Išmintis savo surėdymuose nuostabiai yra sujungusi galybę su saldžiausia malonybe (Išm. 8), jog sugeba iš blogo išvesti gera ir iš to, kas atrodo esanti kliūtis, padaryti progą savo tikslui pasiekti. Taip, Juozapui kalėjimas, Dievui vedant, buvo lyg kad laipsniai, kuriais žengė į sostą! Tikėjimas moko, jog Dievas myli tave labiau, neg tu pats mylėti gali, jog tartumei tėvas atmena tavo liūdesius ir kančias, jog joki motina nemyli taip karštai savo kūdikio, kaip Dievas kad myli tave (Iza. 49). Įtikėk tomis tiesomis, o rasi jose atilsį! „Grįžk, mano siela, į savo atilsį (ps. 114,7)!“ Tiek kartų yra tekusi tau laimė imti Komuniją, o vis dar tau rodos sunku visiškai pasitikėti maloningąja Dievo Apvaizda! Ko gi tau Dievas gali dar neduoti, kad atiduoda tau savo Sūnų?! Ak, iš tikrųjų, nenustos Viešpats maloningai veizėti į tave, nebent pats savo nepasitikėjimu priverstumei, kadangi yra tokią didžią malonę tau suteikęs, tokį tikrą savo meilės ženklą parodęs!

LXV MĄSTYMAS.

Apie Jėzaus pasilikimą bažnyčioje. Turime išsižadėti dėl Dievo net brangiausių daiktų.

Tėvų meilės įsakymas yra vienintelis įsakymas, prie kurio Dievas pririšo ypatingą užmokesnio priežadą. Ta meilė yra šventa ir garbinga dorybė, jeigu sutinka su Dievo meile: kaip aiškiai yra pasakęs šv. Bernardas. „nors bedievyستė yra paniekti motiną, bet

paniekinti ją, tai yra, apleisti ją dėl Kristaus, yra didžiausias dievobaimingumas“. Jeigu, Dievo valią atlikdami, turime, reikiant, net tuos giminytės ryšius sutraukti, juo labiau turime būti pasiruošę išsižadėti dėl Dievo meilės visų kitų, ne tokių šventų ryšių. Gerai padūmokime apie šiuos tris stiprius akstinus:

- I. Apie Jėzaus pavyzdį;
- II. Apie užmokesnį, kurs pažadėtas už tokią auką.
- III. Apie bausmę, kuri tavęs laukia, jeigu nenoretum pakelti tos aukos.

I punktas. Išganytojas labai mylėjo savo kūniškuosius gimdytojus; ta Jo dorybė, kaip ir visos kitos, buvo be galo tobula. Sako Tertulijonas, jog, kaip kad nebuvo tokio tėvo, kaip Dievas, taip lygiai nebuvo ir nebebus tokio sūnaus, kaip Jėzus. Tačiau tame atsitikime, apie kurį čia mąstome, Jėzus apleido švenčiausiąją savo Motiną, nors žinojo, kokio išgąščio Jai patieks. Dėl ko gi tokią sunkią uždėjo ant jos auką? Rasi, dėl to, kad norėjo ją tokiu būdu iš anksto pripratinti prie anų toli dar sunkesnių sopulių, kurie jos laukė ant Kalvarijos, ir duoti jai paragauti iš tos kartybių taurės, kurią pats turėjo išgerti iki dugno. Rasi ir dėl to, kad žinojo, jog tas liūdesys padaugins jos nuopelnus ir tobulesnes padarys jos dorybes. Rasi dėl to dar, kad kiekviena dievobaiminga siela galėtų tame pavyzdyje pasisemti ramumo varguose, kuriuos Viešpats geba siųsti savo išrinktiesiems, kada slepiasi nuo jų trumpam laikui ir juos apleidžia; užtat kiekvienas gali iš čia suprasti, jog tokie bandymai yra Jėzaus meilės, o ne rūstybės ženklas. Bet labiausiai dėl to Jėzus apleido savo Motiną, idant tuos, kuriuos kviečia eiti Jo keliais, tokiu pavyzdžiu pamokyti, jog turi būti pasiryžę išsižadėti net brangiausių dalykų, jeigu panorės Dievas.

Jėzus karštai mylėjo savo tėvus, o šie buvo verti tos dieviškosios meilės; bet, pažinęs, jog toki yra Tėvo valia, Jėzus išsižada šventų džiaugsmų gimdyto-

jų namuose, neveizi to, kad patieks liūdesio Marijai ir Juozapui, nors Jam pačiam tai labai skaudu; palieka juos neatsisveikinęs, nepasakęs, kaip ilgai su jais nesimatys, ir palieka juos skaudžioje nežinioje... Taip tatau Dievo valia Jam už viską brangesnė, ir dėl Dievo nesigaili savo širdies sužeisti! Gerai įsidėk tą paveizdą ir suprask, jog, išgirdus Dievo balsą, nebepridera klausyti kūno ir kraujo.

II punktas. Kaip Dievas užmoka už tokią auką? Yra vienas Dievo priežadas, apie kurį jau dūmojai, o kurio užtektų patenkinti visiems plačiausiems ir švenčiausiems žmogaus geismams: „Kiekvienas, kurs palieka namus ar brolius, ar seseris, ar tėvą, ar motiną.... dėliai mano vardo, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą“ (Mat. 19,29). Bet ir šiame gyvenime kokio ramumo ragauja žmogus, kad gali pasakyti: „Išsižadėjau to daikto dėl Dievo meilės, ir turėjo Jam patikti ta mano auka, nes nepigiai man atsėjo, ir nebūčiau jos pakėles, kad ne Jo meilė. Drėsu viltis, Viešpatie, mylįs Tave, kad štai tokį meilės ženklą parodžiau! Tu pats, Dieve, padėjai man nuveikti save, ir kad tai man pasisekė, tai — tik naujas Tavo meilės ženklas; bet, jeigu mane jau mylėjai, suteikdamas tą malonę, tad juo labiau myli mane už tai, kad aš Tavo malonę gerai suvartoju“.

Jau dabar nieko nebetruksta tikinčiajam žmogui nuoširdžiam draugavime su Dievu: „Kas turi mano įsakymų ir juos laiko“, sako Kristus: „tas mane myli;... taip pat Aš jį mylėsiu ir pats jam apsireikšiu... Ir mano Tėvas jį mylės, mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę“ (Jon. 14,21—23). Nuostabi tai malonė! Laimingi tie, kuriuos Jėzus laikys savo prieteliais! Jie pažįsta Viešpatį ir jau čia regi Jį. Dievas gyvena juose: yra tai amžinosios laimės pradžia! Ypatingai aplink juos budi Apvaizda: Visagalių juos sergsta, kaip akies ydį (V Moz. 32), ir visi daiktai išeina jiems į gera (Rym. 8) — ne tik vargai, kuriuos kenčia, ne tik pagundos, kurios juos už-

puola, bet ir pačios nuodėmės, kurias jie per savo silpnybę padaro. Prisimink kokio šventojo gyvenimą — kiekviename atrasi tas pačias malonias imtynes Dievo su tikruoju Jo tarnu. Taip, Abraomas nesigaili vienatinio savo Sūnaus, nori jo gyvybę paaukoti Dievui, nors taip tą sūnų mylėjo! To tik Dievas ir laukė: „Aš prisiekiau pats per save, — sako Viešpats, — kadangi tu padarei tą dalyką, ir nepasigailėjai savo vienatinio sūnaus dėliai manęs, aš tave palaiminsiu“ (I Moz. 22,16—17).

Taip rasit ir tavęs laukia Dievas. Paaukok Jam tokį daiktą, kurs dalija tavo širdį; o nebliks tada kliūtis tarp tavęs ir malonių šaltinio. Taip paprastai Dievas elgias su tais, kurie Jam visiškai atsiduoda. Tokio labo nustoji dėl tuščios kokios linksmybės, kurios nenorėjai išsižadėti! Pažink savo aklybę ir melsk Dievą, kad išgydytų. Sutraukyk raiščius, tai yra, nepadorius prisirišimus prie sutvertųjų daiktų, ir drąsiai atsiduok Dievui. Visi kiti prisirišimai yra dažnai pragaištingi!

III punktas. Kokios bausmės susilauktų, kas atsisakytų nuo anos aukos? Juo žmogus dosnesnis Dievui, juo Dievas dosnesnis žmogui. Dievas dėl to tik geidžia iš tavęs dovanų, kad tau galėtų duoti. Žmogaus nedėkingumas rūstina begalinį Dievo gerumą ir net Jo gailėstingumą gali apkeisti į rūstybę ir kerštą! Dievas stovi prie žmogaus širdies ir dunksnoja; ne kartą stovi ir dunksnoja ilgai; bet, jeigu žmogus paniekia tą malonę, Dievas pagaliau liaujas dunksnojęs ir atsitraukia. Seniai jau prašosi Viešpats, kad Jį karštai mylėtumei; karštai prašo tave, kad dėl Jo išsižadėtumei žemiškųjų prisirišimų, nevertų kilnesnės sielos. O tu neklausai ir nuolat priešiniesi! Kad ne-nutiltų Dievas, pamatęs veltui tave prašęs! Kad nesibijai nuliūdinti Viešpatį, bijokis bent užrūstinti Jį! Dievui leidžiant, gali tave ištikti smarki pagunda; kas būtų, jeigu Dievas toj valandoj suteiktų tau tik paprastąją malonę?! Be ypatingųjų malonių, kurias

tu, nedėkingas, atstumi, įkrisi į didesnę užšalimą ir dar didžiau apsileisi... O kaip lengva tokiame miege patekti į mirties nasrus!

Dieve! tikiu, jog, kas myli tėvą arba motiną labiau, negu Tave, nėra Tavo vertas (Mat. 10). Tikiu, jog niekas negali dviem ponam tarnauti (Mat. 10), tai yra, tuo pat laiku klausyti ir malonės, ir kūno; jog, kas neesti su Tavim, eina prieš Tave, ir kas nerenka su Tavim, tas barsto (Mat. 10). Ak, Viešpatie, drebu tai prisiminęs! Kas būtų, jei tuoj pat gaučiau numirti, kad Tu pastatytumei prieš mano akis ilgą savo dovanų eilę, kuri būtų tekusi man, kad būčiau drąsiai metęs viską ir ejęs paskui Tave! O aš, mažatikis ir apsileidėlis, visas tas malones praradau! Ak! gana jau tų nuostolių! Nebenoriu ilgiau atidėlioti tos aukos, Dieve, kurią seniai turėjau paaukoti! Tu, Viešpatie, atiduodi man save visą: ne per didelę auka, jei aš taipogi save visą atiduosiu Tau!

LXVI MASTYMAS.

Kūdikis Jėzus bažnyčioje. Kontempliacija.

Pirmasis įžangos punktas. „Jo gimdytojai kas metai eidavo į Jeruzalę į Velykų šventę. Kuomet jam buvo jau dvylika metų, jie atėjo, kaip buvo šventės paprotis, į Jeruzalę. Kada gi, šventės dienoms pasibaigus, jie grįžo, vaikas Jėzus pasiliko Jeruzalėje; bet jo gimdytojai tai nežinojo. Manydami jį esantį draug keliaujančiųjų tarpe, jieėjo visą dieną ir ieškojo jo tarp genčių ir pažįstamų. Nesuradę, sugrįžo, Jo beieškodami, į Jeruzalę. Ir atsitiko, kad po trijų dienų jie rado jį bažnyčioje sėdintį mokytojų tarpe, besiklausantį jų ir juos beklausinėjantį... Pamatę jį, jie nustebo, ir jo motina jam tarė: „Sūnau, kam mums taip padarei? Štai tavo tėvas ir aš su skausmu ieškojova tavęs“. Jis jiems tarė: „Kam manęs ieškojote? Argi

nežinojote, kad man reikia būti tuose dalykuose, kurie yra mano Tėvo (Luk. 2,41—50)?“

Antrasis įžangos punktas. Žvilgtėk į kelius, vedančius į Jeruzalę; jie pilni žmonių, einančių švenčių švęsti arba grįžtančių namon. Eik minėti paskui tą minią po miesto gatves ir įeik bažnyčion.

Trečiasis įžangos punktas. Melsk Dievą, kad tau duotų išmanyti dvasiškąją tos paslapties prasmę ir sekti tomis dorybėmis, kurių čia Jėzus moko.

I punktas. Įsižiūrėk į asmenis. Veizėk, kaip nuliūdę Marija, ir Juozapas. Nedyvai, nes pametė Jėzų. Kas Jam atsitiko? Gal koks antras Erodas sugriebė Jį?... Bet pažiūrėk, kaip džiaugias Marija su Juozapu, atradę Jėzų! Įsižiūrėk dabar į Jėzų; nors giliai jaučia sopulį, kurį patiekė tėvams, koks tačiau ramus! Koks Jis meilus, rimtas, tylus! Aplinkui mokytojai atidžiai klauso Jo klausimų ir atsakymų, veizi į kits-kitą, lygi klausdami, kas tai per kūdikis?

II punktas. Klausyk, ką kalba. Marija ir Juozapas grįžta į Jeruzalę; ką tik kelyje ar miesto gatvėse sutinka, klausia kiekvieną, ar kartais neregėjo Jėzaus. Beveik vis tą patį liūdną atsaką girdi: niekas nematęs! Kaip dejuoja Marijos ir Juozapo širdys! Kaip karštai juodu meldžias į Dievą ir į patį Jėzų! Kokios jiems abejingos tos tuščios aplinkui kalbos! Niekas nemini Jėzaus! Pagalios juodu įeina bažnyčion ir atranda Jėzų. Juozapas tyli, ir tik džiaugsmo ašaros pareiškia, koks jis laimingas. O Marijos žodžiuose kaip gyvai išsireiškia ir jos meilė, ir kokius sopulius iškentėjo jos širdis!

Sūnau! o, su kokių džiaugsmu ištaria tą žodį. išvydusi vėl Jėzų! „O, Dievo Sūnau ir mano Sūnau! vienturti Sūnau ir dangiškojo Tėvo, ir tos Motinos, kurią teikeis pasirinkti ant žemės! Sūnau, karščiausiai mylimasis ir karščiausios meilės vertasis! Kodėl gi mums taip padarei?“ Skundžias, bet tas skundas parodo, kaip ji myli tą, kuriuo skundžias! „Štai Tavo

tėvas ir aš": ne tik savo, bet ir Juozapo vardu sako, nes Juozapas vertas dalyvauti jos džiaugsme, kaip kad dalyvavo jos nuliūdime, ir, kaip Marija myli Jėzų motinos širdimi, taip Juozapas myli Jį tėvo širdimi. „Su skausmu ieškojova Tavęs. Tu vienintelis mūsų turtas ant žemės, o štai turėjome ieškoti Tavęs ir nežinojome, kas Tau buvo atsitikę“.

Bet dar giliau padūmok apie Išganytojo atsaką! Rasi, jis iš pažiūros pasirodys kietas, bet iš tikrųjų yra tai toks atsakas, kurs pritinka įsikūnijusiojo Dievo lūminčiai: „Kam manęs ieškojote?“ Marijos skunde girdėjai motinos meilę; Jėzaus atsake girdi uolumą Tėvo garbei: „Argi nežinojotę kad man reikia būti tuose dalykuose, kurie yra mano Tėvo?“ O, Viešpatie, duok man suprasti, jog ir aš turiu ištikimiausiai tarnauti Tau! Tuo tikslu davei man gyvybę, tuo tikslu ją palaikai. Tuose dalykuose, kurie yra mano Tėvo, reikia man būti!

III punktas. Stebėk, ką daro. Jėzus pasilieka Jeruzalėje be savo gimdytojų žinios. Labai Jam skaudu, kad jie nuliūs; bet Tėvo garbė brangesnė Jam už viską. Reikia dėl Tėvo garbės pamokyti žmones, pavadintuosius tobulybėn, parodyti jiems, kaip turi visko išsižadėti dėl Dievo meilės. Patiems Jėzaus tėveliams bus naudingas tas bandymas... Bet ką veiks Kūdikis, pasilikęs penkias dienas be tėvelių globos? Kas Jam patieks maisto? Kas Jį priims nakvynėn? Gerai įsižiūrėk į savo Dievą, kaip Jis vaikščioja nuo namų prie namų, elgetaudamas kąsnelio duonos, kaip prašo prieglaudos, o gal prašo bergėžiai! Pasimokyk taip pasitikėti Dievu, kaip Jėzus; jei visiškai atsiduosi dangiškajam Tėvui, Jis rūpinsis tavimi; atmink tu Jį, o Jis atmins tave!

Marija ir Juozapas, giliausiai nuliūdę, ieško Jėzaus; bet joks skausmas neįstengs sudrumsti jų ramaus pasidavimo dangaus sutvarkymui. Jie garbina Dievo valią, nors jos nesupranta, nepameta vilties, ištvėringai ieško — ir pagaliau, neapsakomai džiaug-

damies, atranda tą turtą, dėl kurio taip verkė. Pametė Jėzų minioje ir maišatyje, o atrado bažnyčioje... Jėzus sako jiems pirmiausia turįs būti paklusnus dangiškajam Tėvui; paskum eina su jais į Nazaretą... Kiek čia mums pamokų!

Baik dvasišku pašnekesiu su Jėzumi, Marija ir Juozapu. Pagarbink Jėzų, priešamžį Žodį, kurs pasidarė kūnu, idant iš Jo išmoktumei tikrojo šventumo. Nuo įsikūnijimo valandos tapo Jis šventumo pavyzdžiu; o čia jau ir lūpomis pradeda tave mokyti. Melsk malonės, kad mokėtumei Juo sekti — kad uoliai sergėtumei Dievo garbę, kad savęs išsižadėtumei, nusižemintumei, pamiltumei neturtą... Dalyvauk su Marija ir Juozapu visų pirma jų nuliūdime, o paskum džiaugsme. Pažink iš jų elgimosi, kokie yra tikros meilės ženklai. Jų pavyzdžiu ieškok Viešpaties bažnyčioje, t. y., mąstyme ir maldoje, o teks tau, kaip ir jiems laimė — atrasi Jėzų!... Atmink, jog visas tavo gyvenimas priklauso dangiškajam Tėvui, jog privalai nuolat Jam tarnauti! „Man reikia būti tuose dalykuose, kurie yra mano Tėvo“.

LXVII MASTYMAS.

Viešpats Jėzus Nazarete. Kontempliacija.

Pirmasis įžangos punktas. „Ir jis iškeliavo su jais, atėjo į Nazaretą, ir buvo jiems paklusnus. Jo Motina laikė visus šituos žodžius savo širdyje. Jėzus augo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones“ (Luk. 2,51—52).

Antrasis įžangos punktas. Išsirink iš dorybių, pasireiškiančiųjų toje paslapyje, tą, kuri labiau tau reikalinga: ar nuošalio ir dvasiško gyvenimo meilė, ar maldos dvasią, ar paklusnumą.

I punktas. Žiūrėk į asmenis. Žvilgterėk visų pirma į žmones, kurie tuo laiku gyveno ant žemės: jie

vaikštinėja iš vietos į vietą, keliauja; jie pasiduoda geiduliams; juos valdo puikybė. Aukštesniajame luome galingi, turtingi, puikūs mokytojai, geidžią išsi-aukštinimo ir garbės, galvoja, kaip čia visų akis į save pakreipus... Ten vėl, žemesniuosiuose luomuose, paprastieji žmonės, darbininkai, vergai pavydi aukštesniesiems, rūgoja ant savo likimo, nenori bebūti žeminami... Gailėkis to visuotinio žmonių apjakimo... Bet žvilgtterėk, koks šventas ramumas viešpatauja Nazarete, švenčiausios giminės namelyje! Marija rūpinas savo menkučiu ūkiu; Juozapas dirba nelengvą darbą; Jėzus padeda jiems, pralenkia kiekvieną jų, judviejų norą, linksmi pasiduodamas jiems... Veizėk, koku skaistumu šviečia Jo veidas! Koks saldus ramumas ir malonumas visame elgimesi! Koks nekaltumas ir nežemiškas padorumas kiekviename pasijudiniame!... O ten, danguje, va, angelai, nustebę, žiūri į savo Karalių, pasiėmusįjį kūną... Ir Tėvas maloniai veizi į mylimiausiąjį Sūnų, kurs taip nusižemino dėl Jo garbės! Maloniai veizi Tėvas ir į kiekvieną, kurs stengias panėšėti į Jo Sūnų. Taigi, sek pavyzdžiu, kurį tau yra patiekę Jėzus su Marija ir Juozapu savo slaptajame gyvenime!

II punktas. Klausyk, ką kalba. Ten maž tekalba. Jų mintys danguje; todėl jie mieliai tyli. Tik reikalas ar meilė pertraukia kai kada tą tylą... Ramiai jie kalba; jų sielos ramumas atsispindi ir žodžiuose; niekada ten neišgirsi rėksmo; kiekvieną žodį valdo nusižeminimas, tylumas, molumas; kiekvienas žodis šventas ir tobulas, nes tobuli yra tie jausmai ir mintys, kurie žodžius gimdo. Retai tekalbama tame švenčiausiame namely su žmonėmis, užtat nuolat su Dievu... Atidžiai klausyk tų dangiškųjų kalbų, kuriomis angelai džiaugias! Tokioje mokykloje gali kuo geriausiai išmokti saldžių dvasiško gyvenimo slėpinių!

III punktas. Stebėk, ką daro. Dievo Sūnus, tave mylėdamas, dirba darbą. Nuo pat kūdikystės silp-

nomis dar rankomis padeda Motinai ir atstoja jai tarną. Paukęs, padeda Juozapui sunkiame amate ir, prakaituodamas, užsidirba duonos. Kaip tatai išaukštintas ir palaimintas prasčiausias darbas! Kaip tatai paguodžiami vargdieniai! Kas bedrįstų niekinti, ką pagarbino Dievas?!

Veizėk, koks paklusnus yra Jėzus, ne tik kūdikiu dar būdamas, bet ir paukęs! Kaip kantriai kenčia neteisingus reikalavimus, pasididžiavimus ir nedorus svetimųjų apsiėjimus! Juk kiekviename atsitikime su Juo apsieinama taip, kaip šio pasaulio puikuoliai geba apsieiti su žemojo luomo žmonėmis; šie, mat, privalą laikyti dide laime, jeigu juos kas teiksis pakviesti prie darbo ir užmokėti jiems už jų vargus, idant hadu nenumirtų!... Stebėkis ta dide meile, kokią Jėzus rodo artimams, uolybe maldoje ir ta tobulybe, kuri pasireiškia paprasčiausiuose Jo veiksmuose. Marija ir Juozapas nuolat žiūri į Jį ir giliai mąsto apie tą paslaptį.

Pabaik dvasišku pašnekesiu su šv. Gimine. Pagarbink Kristų už nusižeminimą ir slaptąsias dorybes. Sakyk jam ačiu, kad teikės palikti tau pavyzdį. Rūpinkis tikėjimo tvirtybe ir norų karštybe užsitar nauti, kad tave pripildytų savo dvasios. Prašyk Mariją ir Juozapą, kad užtartų tave; nebus bergždžia tavo malda, nes juodu labiausiai to geidžia, kad pradėtumei sekti dorybėmis, kuriomis pačiuodu' sekė Nazareto namely, žiūrėdami į gyvenantį su jiemdviem Dievo Sūnų.

LXVIII MĄSTYMAS.

Nuošaliojo Jėzaus gyvenimo paslaptis.

I. Joje yra mums vaistų.

II. Yra paguodos.

Pirmasis įžangos punktas. Žiūrėk į šv. Šeimos namelius, menkus ir ankštus kambarius, šv. Juozapo įrankius, Jėzaus kambarėlį ir t. t.

Antrasis įžangos punktas. Prašyk Dievo malonės, kad suprastumei tą paslaptį ir pamiltumei nuošalų gyvenimą, kurio puikuoliai nekenčia, o kuri pasirinko amžinoji Išmintis.

I punktas. Toji paslaptis slepia savy naudingų mums vaistų. Žmonių pagarbos ir meilės geidimas, noras pagarsėti ir pasigirti ar tai mokslu, ar tai gerais darbais, kad ir regimai tik gerai, yra tai palinkimas, kurs gema iš puikybės; yra jis visuotinis; galima pasakyti, jog tai yra įgimta žmogaus yda. Nėra sielos, kuri nejaustų kartais noro pasivaidinti bent per valandėlę, kuriai nė per valandėlę nebūtų nuobodu, gyvenant visai nuošaliai. Nori nuveikti tą pavojingą pagundą? Įeik vaizduotėj į Nazareto namelį ir gerai išžiūrėk į tą, kurs ten dėl tavo meilės teikės gyventi. Štai Dievas-Žmogus, įsikūnijusioji Išmintis viską žinančioji; štai aukščiausioji Gražybė ir Saldybė; štai Visagalys, kuriam neapsakomai lengva valdyti, kaip tinkamam, žmonių mintis ir žmonių širdis prie savęs patraukti; Jėzus, garbės Karalius ir viešpačių Viešpats, kuriame yra visi gamtos ir malonės turtais; Išganytojas, kurs atėjo pasaulin, klaidų tamsybės išblaškyti, išnaikinti nuodėmės, pašvesti ir išganyti žmonijos; Jėzus, tiek amžių laukiamas Atpirkėjas... o, nesuprantamoji paslaptie! tas Jėzus gyvena žmonių tarpe, o žmonės apie Jį negirdėję! Ir pats Jis ne tik netraukia jų prie savęs, parodydamas dieviškąjį savo grožį, bet tartum tyčiomis slepias nuo jų, ypač gyvendamas pažiūrėti visai nenaudingai, ne pagal savo die

viškąją Didybę ir didžiąją uždavinį!.. Gyvena nežinomame miestely, yra amatninkas, darbuojas, lyg paskutinysis vargdienis! Tas, kurs sutvėrė pasaulį ir palaiko, kuriam visi kūriniai tarnauja, dirba darbą, kurs visuomet buvo prastųjų žmonių darbas! Stebėkitės, dangau ir žeme! Kas būtų tikėjęs, jog taip gyvens tas, kurs turėjo įvykdyti visas jų viltis!

Nesuprantamas daiktas! Juk tai — Dievo Sūnus. Galėjo atsistoti Jeruzolimos bažnyčioje, ir būtų klausę. Jo mokslo visi žmonės! Būtų galėjęs atverti lūpas, o jau išmintingieji būtų beesą išmokę išminties, o karaliai — valdyti žmones! Būtų galėjęs, o rodės, jog taip ir būtų priderėję pasaulio Atitaisytojui, iš karto po visą pasaulį paplėsti savo Tėvo garbę ir vesti žmones išganyman, vaikščiojant po visus kraštus ir mokinant tamsiuosius, ir gydant ligonis, ir grąžinant nusidėjėlius prie Dievo!.. O Jis pasilieka pasislėpęs, žmonių nepažįstamas, ir savo laiką ir visagalinčias jėgas pašvenčia girdėjai kokiam darbui!.. Ir toks nusizemininęs ir pasislėpęs pasilieka ne vieną savaite, ar metus, bet bemaž ko visą savo gyvenimą, nes gyveno ant žemės 33 metus, o iš jų trisdešimt pergyveno Nazaretel!.. Tokios tatau pamokos ir tokio reikėjo žmogui vaisto puikybei išgydyti!

Rodos tau esąs negalimas daiktas būti paskutinėje vietoje, neturėti jokios viršininkystės, būti menkame luome, ypač jeigu manais turįs tinkamų jėgų ir gabumų. Tokio užmiršimo ir paniekos sakais išturėti negalįs! Ką gi besakyti apie Jėzų, kurs labiau ir ilgiau už tave buvo niekiamas ir užmirštas!.. Kam gi — sakai — davė man Dievas vieko, jeigu turi palikti nenaudingas?... Paklausk save, ar daugiau turi išminties ir jėgų, negu Kristus. Suprask, jog Dievas davė tau jėgų, kad jas suvartotumei tuomet ir taip, kuomet ir kaip Dievas norės! Privalai paaukoti jas Dievui. Ar niekais eina smilkalas, kada jis, degdamas Dievo garbei, pakilsta aukštyn ir išnyksta? Taip ir tavo jėgos nežūna bergždžiai, kol darai tai, ko Dievas

nori, nors tau rodytus, būk nieko nedaręs. Eikite dabar, žmonių sūnūs, o girkite man žmonių garbę, šnibždėdami į ausį žalingus jūsų kūniškosios išminties patarimus ir ragindami, kad aš pareikščiau save patį pasauliui (Jon. 7). Jau manęs tie jūsų patarimai nebapgaus, kada veiziu į aną nuskurdusį Nazareto namelį, kada prisimenu tą Jėzų, kurs ten gyvena, į kurį šv. Trejybė maloniai žiūri, kurį angelai garbina: kada prisimenu, kas yra tasai, kurs vargdienio pavidale taip sunkiai darbuojas ir tiek metų pasilieka pasislėpęs! Tos tamsybės, kuriomis užsidengi, priešamžė Išmintie, mane nuostabiai apšviečia, ir aš aiškiai matau, jog visi žemės daiktai pragaišta, jog vieno Dievo privalau ieškoti, Jo garbės tik ir meilės trokšti!

II punktas. Nuošaliojo Jėzaus gyvenimo paslaptis atidaro mums saldžiausios linksmybės šaltinį. Įsidėk tą tiesą, jog nuošalusis Jėzaus gyvenimas, nors iš pažiūros toks paprastas ir nenaudingas, buvo tačiau toks tobulas, toks visam pasauliui pasistebėti vertas ir naudingas, kad negalima net įsivaizduoti nieko tobulesnio, idomesnio ir naudingesnio. To gyvenimo dienos, pažiūrėti tokios tuščios, buvo iš tikrųjų pilnos tobuliausių veiksmų. Jėzus ne tik nelaikė užkasęs savo talentus, bet dar vartojo juos garbingiausiu būdu Dievui ir naudingiausiu žmonėms. Kad Jėzus prieš raką būtų metęs nuošalį, kurs Jam buvo prieš anžius skirtas; kad, užuot gyvenęs maž pažįstamas net savo miestelio gyventojų, būtų pripildęs visą pasaulį savo vardo garsybės; kad būtų prieš raką parodęs visiems savo dieviškąją galią, prikeldamas numirusius ir visas tautas grąžindamas prie Dievo; tokius tariamai didžius darbus dirbdamas, būtų tačiau ne tik negyvenęs tobulai, bet ir visi tie veikalai būtų buvę nieku laikomi. Dėl ko? Kadangi tai visa nebūtų sutikę su Dievo valia! Suprask iš to, jog tobulybė, tikroji didybė ir laimė vra ne kas kita, tik gyventi pagal Dievo valią dėl Jo meilės! Jėzus lygiai buvo

malonus Tėvui, kada Nazarete dirbo vargingą amatninko darbą, kaip ir tada, kada ant Kalvarijos aukojo Jam savo gyvybę už žmoniją. Taip ir tu gali patikti Dievui pažeminime ir paniekoje, jei tat yra tau paskyrusi Apvaizda. Koks tai džiaugsmas! Ką gi tai tau kenkia, kad neturi sveikatos, nei aukšto mokslo, nei garbės, jeigu vis tiek gali garbinti kuo gražiausiai Dievą ir Jo meilę pelnyti! Visas Išganytojo gyvenimas buvo Dievo valios tvarkomas. Ir tu pasirink Dievo valią savo gyvenimo tvarkytoja. Velyk geriau būti kirmėle ant žemės, jei to Dievas norėtų, negu serapinu, jei galėtumei juo būti prieš Dievo valią!

Pabaik dvasišku pašnekesiu su Jėzum, Marija ir Juozapu, prašydamas malonės, kad pamiltumei jų mylimąjį nuošalų gyvenimą. „Nes jūs esate numirę, ir jūsų gyvenimas yra paslėptas su Kristumi Dievuje“ (Kol. 3,3). Gal šandie priimsi Komuniją; tad tavo širdis taptų panaši į anuos Nazareto namelius. Užsidaryk joje su Jėzum ir maldauk, kad Jis pats išmokytų tave dvasiškai gyventi.

LXIX MĄSTYMAS.

Apie Kristaus paklusnumą.

I. Kaip Jėzus mylėjo paklusnumą.

II. Kaip vykdė tą dorybę.

P i r m a s i s i ž a n g o s p u n k t a s. Įsivaizduok Išganytoją, gyvenantį Nazarete: kaip Jis klauso Marijos ir Juozapo įsakų! Kaip sutinka su jų valia, garbindamas juose dangiškojo Tėvo valdžią!

A n t r a s i s i ž a n g o s p u n k t a s. Melsk Dievą, kad suprastum, pamiltum ir gyvenime vyktum tą dorybę, Jėzaus širdžiai brangią. „Jėzau paklusniausias, pasigailėk mūsų!“

I p u n k t a s. Kaip Jėzus garbino ir mylėjo paklusnumą. Ateidamas ant žemės, Jis sako Tėvui: Se-

nojo Įstato deginamosios aukos už nuodėmę *Tau nepatiko, aukos ir atnašos Tu nenorėjai*, Tėve, nes nebuvo vertos Tavo dieviškojo veido... Bet dabar *prirengei man kūną*, idant Tau galėčiau būti paklusnus ir vertai Tave pagarbinti savo paklusnumu. *Tuomet aš tariau: štai ateinu! Knygos rietime*, tai yra priešamžėse Tavo ištarmėse, *yra parašyta apie mane*, ir tai yra pirmiausia mano pareiga, kad turiu ateiti *daryti Tavo valios* (Žyd. 10). To paties ir aš, *Dieve, norėjau ir Tavo Įstatymas mano širdies viduryje*“ (ps. 39,9; Žyd. 10).

Paklausyk dabar, ką kalbėjo Jėzus, gyvendamas ant žemės. Vieną kartą mokiniai, matydami Jį išalkusį ir nuvargusį, karštai Jį prašo, kad valgytų. Jėzus atsako turįs kitokio valgio, apie kurį jie dar nežina, kuriuo Jis kasdien pasistiprinąs, tasai Jo valgis esąs — paklusnumas Tėvo valiai (Jon. 4). Kitą sykį sakos tam iš dangaus nužengęs, kad būtų paklusnus; tam esąs siųstas, kad savo paklusnumu išganytų žmones (Jon. 6). Garsiai skelbia, jog *ne kiekvienas, kurs sako „Viešpatie, Viešpatie!“ įeis į dangaus karalystę*, bet tik tas, *kas daro valią Tėvo, esančio danguose* (Mat. 7,21). Paklusnumą Jėzus įsako, kaip tikrojo šventumo bandomąjį akmenį, kaip viso labo šaltinį. Ar nori įeiti į gyvenimą? — Laikyk įsakus! Nori būti Tėvo ir Sūnaus mylimas? Rūpestingai laikykis paklusnumo, ir Dievas tave pamils. Nori būti Jėzui artimas ir malonus, kaip brolis, sesuo ar motina? Būsi, jeigu būsi paklusnus (Mat. 12). Kaip tat aukštai Išganytojas brangina ir myli paklusnumo dorybę! Bet geriau, negu žodžiai, liudija tai Jo darbai.

II punktas. Jėzus vykdė paklusnumo dorybę. Visas Dievo Sūnaus gyvenimas ant žemės buvo nesiiliaujas paklusnumo reiškimasis. Kristus visados buvo paklusnus savo Tėvui. Paklusnus buvo trisdešimt metų Marijai ir Juozapui. Per savo kančią buvo paklusnus net savo neteisingiesiems teisėjams ir budeliams.

Viešpaties paklusnumas prasidėjo nuo pirmosios gyvenimo valandos. Ateidamas į pasaulį, pasirinko Tėvo valią vadove. Pasidavė gamtos įstatui: devynis mėnesius gyveno motinos iščioje. Pasidavė Apvaizdos nuostatui: gimė kūtėje vargingu kelionės metu. Pasidavė apipiaustomas, aukojamas, sutiko bėgti Aigiptan. Pasidavė kūdikio amžiaus silpnybėms; sutiko gyventi nuošaly ir tarsi nenaudingai. Pasidavė visiems tiems dalykams, nes tai tiko Tėvui. Ne pirmiau ir ne kitaip pasirodė žmonėms, ne pirmiau ir ne kitaip paskelbė savo galią, išmintį, gerybę, vien tuo laiku ir tokiu būdu, kokį Jam apreiškė Tėvo valia.

„Pasidaręs paklusnus iki mirčiai, mirčiai gi kryžiaus“ (Pilyp. 2,8). Gyvybę padėjo — sako š. Bernardas — idant nenustotų paklusnumo. O nors Alyvų darže prašo, kad Tėvas atitolintų nuo Jo kančių taure, tačiau toj pat valandoj priima ją, paklusnus Tėvo valiai. Tame atsitikime yra tikintiesiems pamoka: nenoro jausmai, jeigu žmogus juos paveikia, ne tik nepamažina darbo vertės, bet dar padidina ir aiškiau liudija, jog žmogus tikrai drąsiai išsižada savęs dėl Dievo. — Kaip Jėzus paklusnus buvo Tėvui per visą gyvenimą, taip pat pasirodė paklusnus mirtyj. Prieš išleisdamas dvasią, perkrato minty pranašų ištarmes, kuriose Tėvas buvo pareiškęs savo valią, be nėra tokios, kurios dar nebūtų neįvykdęs; mato, jog nė vienos nepraleidęs. „Atlikta!“... Ką ištars, Jėzus nu-lenkė galvą ir atidavė dvasią (Jon. 19).

Per 30 metų Jėzus buvo paklusnus Marijai ir Juozapui. Tai — dar nuostabesnė paslaptis Būti paklusniam reiškia prisipažinti esant mažesniui, laikyti svetimą valią aukštesne už savąją. Kas yra tas, kurs Nazareto namely leidžia, kad Jį valdytų, kaip kūdikį, savęs nesugebantį valdyti? Yra tai tas, kurs duoda išmintingiausiems visą jų išmintį! Yra tai visų daiktų Viešpats! Padūmok, kam Jis yra paklusnus!

Dviem savo kūriniams, kurie nors ir tobuli, bet jų tobulybė ir šventybė, sulyginus su Jo, tai — mažiau, neg žvakelė priešais saulę! — Pagalios suprask, kaip ir kokiuose dalykuose yra jiems paklusnus. Veizėk, kaip greitai ir linksmai daro kiekvieną savo gimdytojų norą, įsakymą, pralenkia kiekvieną geismą, ir tai ne tik būdamas dar kūdikis, bet dar ir paugęs! Žymu, jog iš širdies eina tas Jo paklusnumas ir jog, ką darydamas, iš meilės daro!

Pagalios Kristus yra paklusnus net nusidėjėliams. Pasiduoda Augusto įsakymui, dėl kurio Marija turėjo keliauti į Betliejų, ir, nors to įsako priešas, buvo stabmeldžio ciesoriaus puikybė, tačiau Jėzus neatsisako nuo paklusnumo, nes tame įsake mato Tėvo valią, nes juk nuo Dievo pareina visoki valdžia! Pasiduoda Piloto ištarme, nors neteisingai, nors šventvaigiškai, nes pripažįsta Pilotą turint valdžią iš ciesoriaus. Paklusnus yra savo kankintojams, nes visi priešai Jo akyse yra tik Tėvo teisybės tarnai, kuriems Tėvas Jį įdavė, kad išsipildytų Apvaizdos sumanymai (Jon. 19). — Mano siela! gerai įsiveizėk į tą pavyzdį ir pamilk paklusnumą!

LXX MASTYMAS.

„Jėzus augo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones“ (Luk. 2, 52).

I. Kiekvieną darbą Jėzus dirbdavo kuo tobuliausiai.

II. Ir tu turi taip pat daryti.

I punktas. Evangelijoj yra pasakyta apie Jėzų: „Jis viską gerai padarė“ (Mork. 7,37). Išganytojas darė viską be galo šventai; niekad os nebuvo nė šešėlio netobulybės ar kokio nors nusikaltimo Jo veiksmuose. Kiekvienoj valandoj ir kiekviename veiksmė

Jėzus buvo vertas tos garbės, kurią Jam danguje reiškia angelai, giedodami be paliovos: „Šventas, šventas, šventas“. Kristus darė viską be galo išmintingai ir padoriai, ar didį, ar mažą daiktą — vis pagal dangiškojo Tėvo valią ir savo padėties pareigas. Būdamas kūdikis, taip tobulai veikė ir kalbėjo, kaip tai yra galima kūdikystėje; užaugęs, bus toks tobulas, koks tik gali būti užaugęs; o tas tobulumas juo buvo didesnis, kadangi Kristuje žmogus buvo susijungęs su Dievu. — Jėzus taikindavos prie visų aplinkybių ir kiekvieną dalyką darydavo tuomet ir taip, kuomet ir kaip priderėjo. Darė viską su neapsakoma gerybe, aukodamas kiekvieną daiktą Dievo garbei ir žmonių išganymui. Žinojo, jog, juo labiau savo veiksmais patieks Dievui garbės, — juo bus Jam paklusnus, juo labiau išsižadės savęs: juo daugiau malonių pagamins žmonėms, juo patogesnę nuties jiems kelią į dangų. Dėl to tatau taip karštai rūpinos nuolat kuo geriausiai daryti viską. — Kaip greitai būtumei įsigijęs dorybių, kad būtumei ištikimai laikęsis tos trejopos taisyklės, kurios čia Jėzus savo pavyzdžiu tave moko: kad būtumei stengęsis kiekvieną savo veiksmą, nors ir menkiausią, apvalyti nuo visokių ydų ir kuo geriausiai atlikti; kad būtumei ir širdį, ir ranką, tai yra ir tai, kas viduje yra, ir tai, kas iš viršaus matyti, tvarkę, vien pagal Dievo ir artimo meilės įsaką; kad, pagaliau, būtumei atminęs, jog tikrasis šventumas yra susijungti su Dievu, vykdant Jo valią toje padėtyje, kurioje tave pats pastatė.

Kiekvienas veiksmas, jei gerai jį atliksi, padarys tave meilesnį Dievui ir padidins tavy Dievo meilę, pastiprins gerus tavo palinkimus, o pasilpnins bloguosius, suteiks naujos malonės ir sustiprins tavy šventą paprotį. Kaip viena nuodėmė atsiveda antrą, taip viena dorybė atsiveda kitą; mažosios dorybės veda į didžias, ir paprastieji geri darbai — į garsius. Bet jeigu nesirūpini savo veiksmų atlikti stropiai, jeigu nepasistengi valdyti save, jeigu nėra tavo darbuose gy-

vojo tikėjimo, be kurio jie bus pilni netobulybių: nenuostabu, kad tu dar taip toli esi nuo Dievo ir kad, nors kasdieną artinies prie karsto, Dievo meilėje nežengi nė žingsnio pirmyn.

II punktas. Dėl ko turi viską daryti kuo tobuliausiai? Dievas nori, kad būtumėm šventi (Tesal. 4). Bet žmogaus šventumas gema iš jo darbų. Dievas už gerus darbus duoda amžiną užmokesnį išrinktiesiems, o už blogus amžinai baudžia piktuosius. Dievas save patį duoda mums pavyzdžiu sakydamas: „Būkite tobuli, kaip ir jūsų dangiškasis Tėvas tobulas“ (Mat. 5,48); taigi nori, kad mes, kiek įstengdami, taip elgtumės, kaip Jis. O juk Jis daro viską be galo tobulai. — Turime viską daryti kuo tobuliausiai atsiziūrėdami į begalinį Dievo Majestotą. Negerbia tarnas savo pono, jeigu tarnauja nenoromis, be uolumo, be rūpesčio. Pats Dievas sako, jog prakeikimo vertas yra, kas Jo veiklą daro bet kaip (Jer. 48). Dievas yra aukščiausiasis mūsų valdovas; taigi ir menkiausieji mūsų veiksmai priklauso Jam, kaip ir svarbiausieji. Kiekvienas mūsų darbas turi išpažinti, kad mes priklausome Dievui. Kiekvienas žmogus turi būti toks, kad būtų Dievo vertas ir atiduotų Dievui visą garbę, koki Jam priklauso.

Antroji priežastis, dėl kurios turi visus savo veiksmus atlikti kuo tobuliausiai, yra Jėzaus meilė. Negali žmogus labiau Jėzui įtikti, kaip kad rūpinas tobulai atlikti kasdienius savo darbus. Per tai gali pasidaryti panašus į Kristų ir gyventi Jo gyvenimu. Įvykdyti karščiausius Jo geismus; nes nieko Jėzus karščiau negeidžia, kaip kad ir tavo darbais galėtų pagarbinti Tėvą, kaip pagarbino savaisiais. Dėl to Išganytojas duoda tau malonės, dėl to veikia tavy ir su tavim. Kiek kartų ne visai gerai atlieki koki savo darbą, tiek kartų mažini tą vaisių, kurio Jėzus, iš tavęs tikėjos, ir tą džiaugsmą, kurį galėjai Jam pagaminti, uoliai naudodamasis Jo malonėmis.

Turi mus paraginti, kad kuo geriausiai dirbtume visus darbus, gerai atliktųjų darbų aukštumas ir brangumas. Kiekvienas krikščioniškos dorybės paktas, jei eina iš teisingos sielos, ar tai padorus ištartimas Jėzaus vardo, ar maldingas persižegnojimas; negana to, kiekvienas žingsnis, kiekvienas žvilgterėjimas; žodžiu sakant, kiekvienas žmogaus veiksmas, kad ir menkiausias savyje, bet tuo išaukštintas ir pašvestas, kad kilo iš tikėjimo ir iš malonės: labiau patinka Dievui ir daugiau Jam garbės pagamina, negu visi žemiškieji veikalai visų, kiek jų buvo, yra ir bus, kūrinų. Ir ne tik Dievą pagarbini kiekvienu tokiu antprigimtiniu veiksmu, bet ir sau pačiam patieki didžio pelno amžinajam gyvenime. O Dieve! kas myli Tave, kas myli save, negali nesudrebėti iš džiaugsmo, atsiminės, jog už tą menkutį gerą darbą, kurį dabar daro, per visą amžinybę giliau ir džiaugsmingiau gėrėsis Viešpatimi!

Padėkok Jam, kad Jis tokį lengvą padarė šventumą ir išganyką, ir prisipažink negalįs išteisinti savo tingėjimo ir nevilties! Jeigu dar drįstumėi išsikalbėti tuo, būk tau sunku esą pasiekti tobulybę, Viešpats gali tau atsakyti, jog tuje turi ją rankoje (V Moz. 30)! Nori būti tobulas — gerai daryk tai, ką turi daryti: kas dieną ir kas valandą eik tobulai savo luomo ir pašaukimo pareigas: tie tatai yra daiktai, kuriuos jeigu gerai padarysi, būsi tobulas! Pradėk jau taip gyventi ir taip vartok likusiąją gyvenimo dalį, kad ir apie tave prie Teisėjo sosto angelai galėtų paliudyti, jog viską gerai padarei!

LXXI MASTYMAS.

Apie gerąją intenciją.

I. Gera intencija gali pašvęsti mūsų kiekvieną darbą.

II. Kuomet intencija yra gera?

I punktas. Gera intencija gali pašvęsti kiekvieną darbą. Gera intencija žmogaus darbus pakreipia į jų tikslą, per tai juos atpalaiduoja nuo geidulių, o įduoda malonės valdžion: bloguosius darbus stačiai atmeta. Negalime daryti pikty daiktų, idant iš to geri ateitų (Rym. 3); geruosius darbus padaro dar geresnius, o kiek tatai gyvenime yra tokių darbų, kurie iš savo prigimties yra geri! Suprask, koki tai žala ir koki nelaimė, kad žmogus per apsileidimą pats sau naikina tokių darbų vaisių, darydamas juos be geros intencijos! Kur nėra geros intencijos, o juo labiau kur yra bloga intencija, ten dargi tobuliausi iš prigimties dalykai, kaip va: išmalda, dievobaimingos kalbos, š. sakramentai, pavirsta niekais arba nuodėme; o priešingai, su gera intencija menkiausi veikalai įgyja didės vertybės! Kas gi gali būti menkesnis, kaip vandens stiklinė arba pora skatikų? Tačiau ir tokią auką, jei paaukosi ją dėl Dievo meilės, priims Dievas ir pagirs, ir gausiai užmokės. Intencija — sako š. Augustinas — yra sielos vairas. Kaip laivas ten eina, kur jį vairas kreipia, taip ir veiksmas į tą pusę krypsta, į kurią jį intencija kreipia. Gera intencija yra tiesioji akis, kuri, kaip sako Išganytojas, aiškų daro visą žmogaus kūną: iš jos liejas šviesa ant visų mūsų darbų, ir per ją mūsų darbai daros brangūs Dievui.

Todėl šv. Povilas karštai prašo: „Visa, ką jūs darote žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu“ (Kol. 3,17). Gerai suprask tuos apaštalo žodžius. Viską turi pašvęsti gera intencija ir ne tik viską apskritai, bet ir kiekvieną darbą atskirai, neatskiriant netgi mažiausių veiksmų: „Ar valgote, ar geriate.

ar ką kita darote, visa darykite Dievo garbei“ (I Kor. 10.31). Jeigu gera intencija gali net tokius veiksmus pašvęsti ir pelnyti už juos užmokesnio danguje, kaip gali išaukštinti kilnesnius mūsų darbus! Koki tatai galima yra gera intencija, tikėjimo gaivinama! Ne tik suteikia didžiausios vertės geriesiems tavo darbams, bet dar prie tavo nuopelnų prideda tuos darbus, kuriuos padaryti norėtumei, tik negali!

Dieve, Tu iš tikrųjų esi geras! Nedėkingieji žmonės ar nemoka, ar nenori atsilyginti už tai, ką kitas yra jiems gera padaręs: Tu, priešingai, tieki garbės vainiką netgi už tai, ką žmogus norėjo dėl Tavęs padaryti! Tu išklausai ištikimųjų tarnų geismus ir dėjus (ps. 37) ir priimi lyg padarytą daiktą, ir paskaitai nuopelnu, jeigu jie geidžia pamažinti Tau paniekų, jeigu stengias, nors bergždžiai, nusidėjėlio širdį prie Tavęs patraukti!

II punktas. Geroji intencija esti tiesi, gryna, ištverminga. Intencija esti tiesi, kada sielą kreipias į Dievą, kurs yra visų daiktų pradžia ir galas. / Kas visais savo darbais stengias Dievui garbės pagaminti, tas eina tiesiu keliu ir gali sakyti su Išganytoju: Einu pas Tėvą, einu pas tą, kurs mane siuntė (pal. Jono 20,17).

Vienas dievobaimingas rašytojas, aiškindamas tuos Kristaus žodžius: „Ieiskite tinklą dešinėje laivo pusėje ir rasite“ (Jon. 20,6), sako: Mesk savo intencijos tinklą į malonės šalį, o ne į prigimties šalį. Budėk, kad jokiamo savo veiksmo, ar savo luomo pareigose, ar namų darbuose, ar elgimesi su artimais, nieko nedarytumei pagal prigimties palinkimą, bet tegu visą savo gyvenimą valdo malonė. Mesk savo intencijos tinklą į dangaus, o ne į žemės šalį. Statyk pirmojoje vietoje dvasiškus dalykus, ir tegu tavęs niekad neatitraukia nuo jų joks žmonių įkalbinėjimas. Vaduokis visuos daiktuos amžinomis tiesomis. Gyvenk kaip žmogus, kurio draugija yra danguje, o tų žemiškų dalyku nelytėk, nebent reikale. Mesk savo intencijos tinklą į kryžiaus, o ne į geidulių, net nė į dva-

ieškų džiaugsmų šalį, nes kryžius tai — išrinktųjų draugas. Pagalios, mesk intencijos tinklą į Dievo, o ne į kūrinių šalį: nerūpinkis, ar įtiksi žmonėms, ar ne. Ieškok Dievo ir kaskart didesnės tobulybės; ieškok Jėzaus garbės, o atrasi Jame visa labai: „Ir atrasite“. Bet, jeigu mesi savo tinklą į žemiškųjų gerybių šalį, ar į žemės garbę, nieko neatrasi; nes ką gi ir galėtumei atrasti tuose daiktuos, kad tai — patys niekai!

Intencija teestie gryna. Ne vienas ieško Dievo savo triūsu ir gailestingais darbais ir dievobaimingais mankštinimaisi; bet retai kas tuose dalykuos neieško ir savęs. Neutrūksta sielų, kurių intencija kilsta prie Dievo; bet nelengva atrasti tokių, kurios niekad nenusileistų iš tos aukštybės per savimylą ar dėl savo naudos, ar dėl pasilinksminimų! Tiesioji akis — gryna intencija: kaip kūno akimis negalima matyti vienkart dviejų dalykų, kurių vienas stovi toli nuo mūsų dešinėj, o antras — kairėj, taip ir dvasiškąja intencijos akimi į vieną tik aukščiausiąją Gerybę galime žiūrėti.

Turėtum gryną intenciją, kad turėtum gryną širdį, nes, kaip intencija valdo darbą, taip širdis valdo intenciją. Jeigu nori pažinti, kokiais vaduojies akstinais, paklausk širdį. „Apkuopkite širdis, dvejojantieji“ (Jok 4,8), tai yra kurių intencija dalimi kilsta dangun, dalimi linksta žemėn. Tavo širdis sutverta tik Dievui; užtat visi jausmai, kurie nekilsta Dievop, sutepa tavo sielos grožę. Taigi, gryna intencija yra tobulesnė, negu tiesi intencija: ši sako: viską Dievui; o ana: viską vienam pačiam Dievui!

Intencija tebūna ištverminga. Galas apvainikuoja veiklą! Ką padės, nors *dvasia pradėsi*, jeigu *pabaigsi kūnu* (Gal. 3,3). Negana pradėdant taikyti savo veiksmą Dievo linkon; reikia ir veikiant neužmiršti to tikslo. Gerų norų tau neutrūksta, bet ištvermės trūksta. Kaip gi dažnai galėtų sakyti tau Viešpats, ką kitados Povilas sakė galatiečiams: „Bėgote gerai. Kas jus sutrukdė klausyti tiesos (Gal. 5,7)?“ Gerai pradėjai tą daiktą, kurį buvai ketinęs daryti mano garbei. Kodėl

gi neišpildei gerai iki galo? Iš pradžių tavo veiksmai buvo šventi, o akstinas dar šventesnis; bet toliau nieko nebliko, ar maž beliko, už ką galėčiau pagirti, nes, nors darbas pasiliko savaime geras, bet jau apie mane nebemąstai ir jau nebe dėl manęs arba bent nebe dėl vieno manęs darai!

Ieik į save ir padūmok, kaip veidavai iki šiol. Jeigu nuo tariamai gerųjų tavo darbų atskirsi tuos, kurie gimė iš prigimtųjų linksnio, ar iš laikinio užsigeidimo, ar iš papročio, paskum tuos, kuriuos atlikai netyra intencija, pagaliau dar tuos, kuriuos ne iki galo darei gryna intencija: ar daug bepaliks tau pelno po tokio atskyrimo?! Ir ką parodytumei Dievui, jei šiandieną pareikalaus iš tavęs apyskaitos?!

Pasižadėk kuo karščiausiai žadinsias savy gerą intenciją pirm kiekvieno veiksmo ir kaskart labiau ją apkuopsias ir kuo dažniausiai ją atkartosias.

KETVIRTASIS SKIRSNYS.

Kristus viešajame savo gyvenime patiekė mums artimo meilės pavyzdį.

LXXII MASTYMAS.

Apie artimo meilę.

I. Jėzus yra veikliausias artimo meilės akstinas;

II. Aukščiausias tos meilės pavyzdys.

I punktas. Jėzus yra artimo meilės akstinas: pats pirmasis myli žmones; aiškiai įsakė, kad mylėtume artimą; pagaliau pats yra mūsų artimas, taip kad artimo asmeny mylime Jį patį. Padūmok apie tai, o suprasi, koks didis daiktas yra mylėti artimą, ir kaip įžeidžia Jėzaus širdį, kas meilę laužo.

Rasi ne vieno savo artimo tuje nemyli; nepatin-ka tau jų pobūdis, nemeilūs jie tau iš veido, jų dorybės tave erzina; bet Jėzus juos myli nuoširdžiai, myli juos dide meile (Epez. 2). Be abejo, labai klysti, jeigu tau rodos esant gana, kad jų nenori neapkęsti, jeigu manais padaręs viską, kad numaldai savy jų neapykantą. Ar dėl tavęs vieno išsipildė Atpirkimo paslaptis? Ir jei prakartė, kryžius ir altorius iškalbingai tau liudija, kaip labai Dievo Sūnus myli tave, ar ne liudija taip pat, jog labai Jis myli kiekvieną tavo artimą? Ar jų išganymo viltis mažesnė jam buvo supuliuose paguoda, negu tavo išganymo? Ak, mylėtumei artimą, nežiūrėdamas jo klaidų ir kalčių, kad mokėtumei pamąstyti, jog Dievas gimė, kentėjo ir mirė, idant jį išganytų, kad mokėtumei žvilgterėti į Dievo širdį ir perskaityti, ko vertas artimas! Nes ar gali būti nevertas meilės tas, ką myli pats Dievas! Kad

tas tavo artimas iš' tikrųjų būtų toks blogas, kad iš tikrųjų taip jame nebūtų nieko gero, kaip tau rodos, pirmas tai būtų žinojęs ir teisingiau; už tave būtų galėjęs neapkęsti jo Dievo Sūnus, kurs yra pati šventybė ir teisybė! O kad Jis taip myli tą tavo artimą, kuo gi tu išsiteisinsi, jo nemylėdamas?! Ir, jeigu tas tavo artimas tiek sveria Dievo Sūnaus akyse, kad Jam nerodės per brangu išlieti už jį dieviškąjį Kraują, ar neseka iš to, kad tas artimas ir tau tiek svertu, kad ne tik jį kėstumci, bet ir tikrai mylėtumei?!

Jėzus ne tik savo pavyzdžiu ragina tave mylėt artimą, bet dar įsakė. Artimo meilės įsakas yra panašus į Dievo meilės. Ta dvejojoji meilė — sako šv. Grigalius — yra tai lyg dvi tos pačios grandijos grandys: viena būtinai traukia paskui save antrąją; arba, griežtai sakant, ta dvailoji meilė, jeigu žiūrėsime į jų dviejų tikslą, yra viena, nes krikščioniškoji meilė visad veržias prie Dievo: Dievas mylimas dėl Jo paties, o kūriny dėl to, kad turi savy Dievo paveikslą. Artimo meilės įsakas yra nuosavus Jėzaus įsakas: „Tai mano įsakymas“ (Jon. 15,12), taip jį pats daug kartų vadina ir brangiausių malonių žada tam, kas jį įvykdys. Ištikimai laikytis artimo meilės įsako yra tikros dorybės ir dievobaimingumo ženklas (Jon. 13): „Iš to visi pažins, kad jūs mano mokiniai“ (Jon. 13, 35). Mylėdami artimą, įgyjame teisės į Jėzaus meilę: „Tai mano įsakymas, kad mylėtumėte kits kitą, kaip Aš jus mylėjau. Jūs mano prieteliai, jei darysite, ką Aš jums įsakiau“ (Jon. 15,12—14). Bet ypač teismo dieną aiškiai parodys Kristus visam pasauliui, kaip Jis geidė, kad visi laikytųs to įsakymo: aną dieną tiems tik skirs amžinąjį užmokesnį, kurie mylėjo artimus, ir tuos tik pasmerks amžinoms kankioms, kurie tą įsaką sulaužė: „Buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote; buvau ištroškęs, ir jūs mane pagirdėte; buvau... ligonis, ir jūs mane aplankėte; buvau kalėjime, ir jūs atėjote pas mane“ (Mat. 25,35—36). Visą garbę ir laimę, kuri tenka išrinktiesiems

danguje, pririšo prie artimo meilės! Ji bus saikas ir pamatas neatmainomos per amžius Jo ištarmės!

Kad tau lengviau būtų priversti savo širdį mylėti kiekvieną žmogų, nors' jis būtų tavo priešas, nors pilnas būtų ydų, nors būtų susitepęs nedoriausiais darbais, Viešpats stato save patį į tavo artimą vietą, idant artimo asmenyje patį Išganytoją mylėtumei! Klausyk, žmogau, ir tikėk: Dievas sako tuos žodžius: „Kiek kartų jūs tai padarėte vienam šitų mano mažiausių brolių, man padarėte“ (Mat. 25,40). Taip tars amžinasis Teisėjas teisingiesiems ir nusidėjėliams aną dieną, kada užmokės kiekvienam pagal jo darbus. Nesakys: „Jūsų brolis buvo alkanas, troško“, bet „Aš pats jų asmeny kentėjau tuos vargus ir prašiau, kad pasigailėtųmėt“.

II punktas. Jėzus yra aukščiausias artimo meilės pavyzdys. „Tai mano įsakymas“, sako Viešpats: „kad mylėtumėte kits kitą, kaip aš jus mylėjau“. Ar tai reiškia, kad turi mylėti savo artimus tokia didžia meile, kokia Dievo Sūnus juos myli? Ne. Žmogaus širdis negali lygintis su Dievo širdim. Bet tavo meilė turi panėšėti į Jo meilę: jinaž turi būti antprigimtinė, neapribota, nesimainoma.

Privalai mylėti artimą antprigimtine meile. Ką Kristus myli žmoguje? Ne kitką, vien Tėvo paveikslą žmogaus sieloje ir jos kilnųjį paskyrimą. Ir tu mylėk artimą Dievuje ir dėl Dievo. Visų pirma mylėk savo brolio sielą ir jos amžinąją laimę.

Artimo meilė turi būti neapribota. Jėzus už visus žmones numirė, gera darė savo įkietėjusiems priešams ir savo budeliams prašė atlaidos. Į tą paveikslą žiūrėdamas, suprask, jog, jei savo artimuose reikia mylėti Dievą, visų žmonių Tėvą-Kūrėją, ir Jėzų, visų Atpirkėją, nevalia tau iš savo meilės išmesti nė vieno žmogaus! Turi mylėti visus; bet gali mylėti kitus labiau, kitus mažiau. Juo labiau Apvaizda yra sujungusi tave su kuriais artimais, juo jautriau juos mylėk. Kitaip mylimas tėvas, sūnus, brolis, negu svetimas.

Turi mylėti artimą nesimainoma meile. Kokia nepaliamajama meile Dievo Sūnus mylėjo žmones, nors šie visokiais būdais stengė užšaldyti tą meilę! Atėjo Jėzus pas savuosius, idant juos išganytų; „o savieji Jo nepriėmė“ (Jon. 1,11) ir pažinti nenorėjo, ir persekiojo! To nežiūrėdamas, Viešpats nenustojo jų mylėti: „Mylėjęs savuosius, parodė jiems savo meilę iki galui“ (Jon. 13,1). Tuomet, kada žmonės rengė Jam kančią, Jis jiems įsteigė šv. Sakramentą, kurs yra toks skausmus, toks didis Jo meilės įrodymas! Kada Jį nuožmiai plakė, Jėzus mylėjo plakėjus. Kada, prikalta prie kryžiaus, Jis merdėjo, bedievių išjuokiamas Jis mylėjo savo kankintojus, ir paniekėjus! Joks žmonių nedorumas ir nedėkingumas neištengė suturėti Jo meilės, nes, kaip sako šv. Dvasia, stipri yra, kaip mirtis, meilė (Giesm. 9,6)! Koki gi tavo meilė, kad tu menkiausio vargo pakelti nenori ir, sutikęs jeib kokią kliūtį, tuoj nerimsti ir pailsti!

Iš to viso koki išvada? Deja, ta, kad krikščioniškoji meilė yra retas ant žemės dalykas! Ne vienas turi prietelių ir myli juos; bet kam ateina į galvą mylėti visus žmones ir visiems gera linkėti, visiems gera daryti; net ir tų neatskiriant, kurie jį persekioja! Myli ne vienas kai kuriuos žmones, bet visai kūniška meile; kitaip sakant, myli ne artimą, ne Dievą artime, vien save patį; tiek myli prietelį, kiek gauna iš jo naudos ar džiaugsmo; ir pačiuose prisirišimo ženkluose, kuriuos prieteliui rodo, ir patarnavimuose iš tikrųjų save patį teturi omenyje ir savęs paties teieško.

Turėk gyvo tikėjimo — matyk savo artime Kristų, o nebebus jau tau sunku gera jam daryti; ypač sunku tau bus padaryti jam ką bloga. O jeigu Dievas yra tau davęs turtų, gerai atmink šv. Jeronimo žodžius: „Auksu blizga mūsų sienos ir lubos, o tuo tarpu Kristus pavargėlio asmenyje nuogas ir alkanas prie mūsų vartų miršta“.

LXXIII MASTYMAS.

Apie Kristaus romumą.

I. Jėzus mokė romumo žodžiu;

II. Mokė pavyzdžiu.

Pirmasis įžangos punktas. Įsivaizduok kristų, su ramia siela ir giedriu veidu skelbiantį savo mokslą apie romumą; arba įsivaizduok Jį neprietelių apsiaustą; jie visaip Jį dergia ir išjuokia, o Jis savo kantrybe nugali jų žiaurią rūstybę.

Antrasis įžangos punktas. Melsk iš Dievo malonės, kad suprastum, gerbtum, mylėtum ir darbu vykdytum tą dorybę, kaip Jėzus mylėjo ją ir vykdė. „Jėzau, romusis ir nuolankios širdies, pasigailėk mūsų!“

I punktas. Dievo Sūnus jokios dorybės neįsakydavo taip dažnai ir karštai, kaip tą romumo dorybę. Savo pamoksle ant kalno pirmojoje vietoj tarp palaiminimų deda nusižeminimą: „Palaiminti beturčiai dvasioje“, o tuoj po jo — romumą, kaip neatskiriamą nusižeminimo draugą: „Palaiminti romieji“. Romius ir taiką skleidžiančius Jėzus vadina Dievo sūnumis. Jeigu maino Senojo Įstato įsakus, tai tik tiek, kad reikalauja didesnio romumo. „Girdėjote, kad buvo sakyta: „Mylėsi savo artimą, o neapkęsi savo neprietelio“. Aš gi jums sakau: mylėkite savo neprietelius, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia...“ Atleiskite, nesakau iki septynių kartų, bet iki septyniasdešimt septynių kartų, vadinasi, tiek kartų, kiek jus artimas užrūstins. Neatsilyginkit blogu už blogą, nesipriešinkit blogajam; bet, jeigu kas užgaus tau dešiniąją veido pusę, atstatyk jam ir kairiąją... O kas nori tavo rūbą paimti, duok jam ir skraistę, o neginčykis su juo nei ieškok savo teisės, idant kartais neižeistumei romumo.

Bet da labiau, negu minėtosios išsilmės, verti yra atidos Išganytojo žodžiai, užrašytieji pas šv. Matą 11

skirsnyje. Skaitant tuos žodžius, rodos, būk Jėzus dėl to tik atėjęs ant žemės, idant išmokytų žmones romumo, ir būk ta dorybė esanti viso Jo mokslo turinys. Tiesa, iš pradžios paskelbia Jėzus žmonėms savo visagalybę ir, apsisiautęs visa savo Dievystės šviesa, sako: „Visa man mano Tėvo atiduota“; bet, tartumei, rūpi Kristui, kaip čia kuo veikiausiai iš tos aukštybės nusileidus pas žmones ir patraukus juos prie savęs, nes tuoj priduria šiuos graudingus žodžius: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apkrauti!“ Eikite ir sudėkite mano širdin visus savo rūpesčius ir liūdesius! Mokykitės iš manęs, nes Aš romus, taip jūs rasite savo sieloms atilsio. Nesakau jums: eikite pas mane, kadangi Aš esmi jūsų aukščiausias Viešpats; bet sakau: eikite pas mane, nes pasigailėjau jūsų ir dėl to nužengiau pas jus, ir apsilvilkau jūsų kūnu, ir prisiėmiau ant savęs jūsų nuodėmes, ir sujungiau jus su savo Tėvu, ir atnešiau jums tikrą palaiminimo mokslą. ir tą mokslą apreiškiau jums taip: mokinkitės iš manęs, nes Aš romus ir nuolankios širdies“.

Taip tatai, romumo dvasia yra tikroji Jėzaus dvasia. Kiekviename atsitikime apreiškia Jėzus, kaip romumą mylįs ir kaip Jam nepatinką viskas, kas tai dorybei priešinas. Kada vieną kartą Jokūbas ir Jonas, kuriuos Viešpats buvo nusiuntęs Samarijon paruošti Jam gyvenimo, grįžo rūstumo pilni, tartum iš uolumo, ir apsakė Kristui, kad samariečiai Jo priimti nenorį: „Leisk, Viešpatie“, taip prašo savo rūstybėje: „kad jie pajustų visą Tavo galybę! Leisk, kad mes Tavo vardu nuleistumėm iš dangus ugnį tiems bedieviams pabausti!“ Bet Jėzus ramiai jiems atsakė: „Nežinote, kokios esate dvasios“ (Luk. 9,55). Ne tam atėjau, kad žudyčiau nusidėjėlius, ir jus ne tam siunčiu... Kad būčiau smarkiai pasielgęs su jais, būtų jie žuvę; bet savo romumu išganysiu juos. Siunčiu jus pas žmones, kaip avis tarp vilkų. Būkite romūs, kaip avinėliai, ir prasti, kaip kārveliai. Tas romumas.

kurs gema iš meilės, būna ženklas, pagal kurį žmonės pažins jus esant mano mokinius... Daugelis tars man paskutinę dieną: „Viešpatie, argi mes Tavo vardu nepranašavom, Tavo vardu velnių neišmetinėjom ir kitų didžių daiktų nedarėm?“ O Aš atsakyčiau jiems: „Nepažįstu jūsų! Atstokit nuo manęs, kurie nedorybės darėte! Kaip gi drįsote pasirodyti žmonėms mano mokiniais, neturėdami tos brangios dorybės, kurią įsigyti liepiau, sakydamas: „Mokykitės iš manęs, nes Aš romus!“ Juk niekas negali būti į mane panašus, negali būti mano mokiniu, kas neįsi-
gyja tos dorybės!“

II punktas. Jėzus ne tik žodžiu, bet ir darbu mokina, kad būtume romūs. Pranašai, aprašydami ateisiantįjį Mesiją, labiausiai garbindavo Jį ne už begalę išmintį, ne už didžius stebuklus, bet už tai, kad savo romumo meilumu patrauks prie savęs žmonių širdis: „Sakykite Siono dukteriai: štai, tavo karalius tau ateina romus“ (Mat. 21,5); „Kaip avinėlis romus, kurį neša piauti“ (Jer. 11). be murmėjimo ir skundo išlies savo kraują ant aukos altoriaus. „Jis nesisiginčys, nešauks, ir niekas negirdės gatvėse Jo balso. Jis nenulauš sutrintos nendrės ir neužgesys smilkstančio lino“ (Mat. 12,19—20).

Bet Jėzus savo gyvenime pasirodė daug aukštesnis už tuos aprašymus. Išganytojas nuo kūdikystės buvo toks romus, kad viena savo išvaizda visus nu-
liūdimus šalin varydavo. Visi, kurie Jį pažino, kaip sako senovės padavimas, vadino Jį „saldybe“. „Eikime pas saldybę“, kalbėdavo kits-kitam: „o pasilinks-minkime!“ Kaip kantriai Jėzus kentėjo visas žmonių ydas ir nusidėjimus! Kaip lipšniai apsieidavo su mokiniais, kurių pasielgimas ne visada būdavo švelnus, nes juk jie beveik visi buvo neapsišvietę, menkai išauklėti prasčiokėliai! Kaipgi taikindavos Kristus prie jų tamsumo, mokydamas ir po kiek kartų tą pa-
čią pamoką atkartodamas! Kaip kantriai elgdavosi su minia, kuri visur vaikščiodavo paskui Jį ir neduo-

davo nė valandos atilsio! Ar kuomet skundės? Ar pasirodė kuomet Jo veide mažiausia nekantrybės žymė? O ką iškentėjo Jėzus nuo pariziejų! Jų užsi puolimus, jų šmeižtus, jų neapykantą Jėzus sutinka ramiai; o jei kada randa esant reikalinga paskelbti jų veidmainystę, kad žmonių nesuvadžiotų, nors smarkiai bara pariziejus už klaidas, tačiau pagarboje laiko jų valdžią ir jų skelbiamąją tiesą.

Prisimink, pagaliau, kaip romiai priimdavo paklydėlius. Taip meiliai su jais elgias, kad Jo priešai, manydami Jo gerą vardą sudergsį, vadina Jį nusidėjėlių prieteliu. Jėzus anaip tol neteisinas; priešingai, viešai pasisako atėjęs vadinti ypač nusidėjėlių (Mat. 9). Tokiu nepajudinamu malonumu pavadina tikėjiman samarietį, sugraudina Zakiejų, patraukia prie savęs Magdalena ir karčias ašaras iš apaštalo akių išspaudžia... Ką gi besakyti apie romumą, kurį parodė kančioje! Kaip ramiai sako Jis Alyvų darže užmigusiams mokiniams: „Taip, jūs negalėjote budėti su manim nė vienos valandos (Mat. 26,40)?“ Kaip romiai Jėzus priima išdaviką! „Prieteliau, ko atėjai? Judai, pabučiavimu tu išduodi žmogaus sūnų!“ (Mat. 26, Luk. 22,48). O kaip meilingai atleidžia tiems, kurie Jį nukryžiuvo: „Tėve, atleisk jiems, nes nežino ką darą!“ Kiek čia turi Jėzaus malonės ženklų. Karštai rūpinkis juos suprasti!

Pasakyk, krikščioni, kuo beišteisinsi savo ūmumą, rūstumą ir nekantrumą? Kuo beišteisinsi savo aštrius žodžius, pasipūtimą ir kitų niekinimą? Kas gali būti bendra tarp tavo dvasios ir Kristaus dvasios? Koks panašumas tarp tavęs ir dieviškojo pavyzdžio? O juk Kristus yra kelias, tiesa ir gyvenimas! Jeigu neini tuo keliu, kurgi eini? Jeigu neesi toje tiesoje, kame gi esi? Jeigu esi atsiskyręs nuo to gyvenimo, argi neesi numiręs? Pasikalbėk su sąžine ir prisipažink esąs labai nusidėjęs, kad neturi romumo!

Atsiprašinėk Dievo Avinėlio, kad lig šiol dar nepradėjai gyventi Jo gyvenimu, nors tiek kartų jau esi

ragavęs Jo Kūno! Eik prie Jėzaus, nes štai ir tavo maloniai vadina, kaip kitados Žydų žemėje vadino visus nelaiminguosius: „Eikite pas mane visi!“ O, koks Jis yra romus Komunijoje ir altoriuje! Koks mielas, koks saldus bus Jis tavo širdy! Jį priėmęs ir pagarbines, tverk kuo ilgiausiai toje ramybėje, kurią Jis atsinešė. Maldausk, kad Jis teiktų nuraminti visokias tavo sielos nerimastis ir sustiprintų tavę aną ramybę, kuri yra aukštesnė už pajautimus, o kurios turėdamas, būsi romus, malonus ir kantrus, kaip tavo Mokytojas!

LXXIV MĄSTYMAS.

Apie romumo galią.

I. Jis paveikia paties žmogaus širdį.

II. Artimų širdis.

III. Paties Dievo širdį.

I punktas. Pirmą žmogaus pareigą, jei gerbia save, yra valdyti save. Yra tai beveik pirmoji sąlyga žmogus laimės ant žemės kadangi visa žmogaus laimė šiame gyvenime gema iš sielos ramumo, o tikrai nėra žmogaus, kuriam ramumas būtų svetimėnis, kaip smarkiajam. Romumas išvaduoja sielą nuo per didžių sujudimų ir pastovaus ramumo suteikia širdžiai. Kuriamo žmoguje karaliauja ta dorybė, tas, kaip tinkamas, valdo savo geidulius: jis lengvai pastebi kiekvieną jų pakrūtėjimą, nes visad mato, kas dedasi sieloj; jis moka, kada reikia, geidulius suvaldyti, pasinaudoti tais viekais, kuriuos jam suteikia protas, tikėjimas ir malda. Jeigu jis išvysta kokią elgesį, priešingą padorumui, rūstybė jį apima; toje pat valandoje jis prituri tą jausmą, idant šis neperžengtų protingų ribų. Kada koki Dievo panieka uždega jame šventą uolumą, tuojau jis suvaržo tą garbingą užsidegimą, kad nepadarytų ko nors neprotingo. Juo labiau, jeigu pajunta savy koki sujudimą, iš ne taip grynų

versmės kilstantį. pavyzdžiui, jeigu pasijunta užsigavęs, kad kas jį paniekė, ne tik prituri, bet tuojau geso savyje atmonijimo pagundą, kuri jam, lyg kibirkštis, užkrito ant širdies. Suvaldo lūpas, kad neišartų nepadoraus žodžio; suvaldo veidą, kad neparodytų nekantrybės ženklų. Nemanykim, būk jis nieko neįsivaizduojantis. Anaipat! sopa jam ta panieka; bet, atsiminęs turįs pareigą prisiturti, jis susivaldo ir tyli arba atsako ramiai, nors prigimtis norėtų rūstybe užsidegti. Ar neįsivaizduoti, koki galia ir didybė slepiasi po tuo išoriniu silpnumu!

Romumas perima visą žmogų: tvarko jo išorinius veiksmus, bet vienkart pasiekia sielos gilumą — nuramina visus nevykusius uolumus, rūstumus ir neapykantą. Šv. Jonas Klimakas palygina romų žmogų su aukštai marėje iškilusia uola, į kurią atsimuša vilnys, o niekad jos pajudinti negali. Nėra kitos dorybės, kuri būtų vertesnė didvyrių dorybės vardo: taip, mat, yra sunku nuolat budėti ir kovoti su savimi!

II punktas. Romumas pavergia žmogui artimų širdis. Toki yra tos dorybės galybė, kad, nors iš pradžios priešintų jai, galų gale vis dėlto pasiduos. Nedyvai: juk romumas net žvėris numalšina. Kaip čia nemylėsi tokio žmogaus, kurs už skriaudas atkeršija geradarybėmis, kurs už panieką užmoka pagarba. kurs netgi tuomet, kada užstoja tiesą, varžo savo užsidegimą, idant neižeistų meilės! Kiekvienas mielai nusižemina prieš žmogų, kurs pats mėgsta nusižeminti prieš kitus. Kiekvienas beveik geriau pats pakenčė, negu tokiam širdį užgaus. Smarkumas užšaldo širdį, it šaltas vėjas; romumas yra saulė, kuri šiluma ir šviesa atgaivina širdis, praplečia, sušildo ir apvaisina. Kas suskaitys, kiek širdžių pavergė tokie šventieji, kaip šv. Pranciškus Salezietis arba šv. Vincentas Paulietis! Rasit romumas ne kiekvieną iš karto pagražins prie Dievo, bet kiekvienam atvers kelią, mokydamas žmogų bent mylėti tas dorybes, kurių vykdyti

dar nedrėsa; išvaduoja nuo kreivų samprotavimų, nuveikia nenorus, prašydamas liepia ir maldaudamas baudžia. Romumas padaro valdžią tėvišką, o per tai ir paklusnumas pasidaro malonus, nes, kaip sako šv. Leonas, kaip tik žmogus pamilsta tai, kas jam liepiama, jau ne iš prievartos tarnauja, tik iš gero noro.

Taigi ir pranašai ne kaipo nuožmų liūtą, bet kaipo romų avinėlį. skelbė tą, kurs turėjo žmones pavergti kryžiui (Iza. 16). Kristus toks ir pasireiškė žmonėms: paslėpęs savo garbės šviesybę po saldžiausios malonės uždangalu. Sakė žmonėms: „Atleikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apkrauti... nes mano jungas saldus ir mano našta lengva“. (Mat. 11,28—30). O žmonės iškėjo tuo meilės žodžiu ir puolė savo Išganytojo prieglobstin.

III punktas. Bet ta gražioji romumo dorybė turi kitą, dar nuostabesnę galią, neapsakomai aukštesnę už visa, kas iki šioliai pasakyta: romumas suteikia žmogui išgalių paveikti paties Dievo širdžiai! Dievas negali nemylėti to, kas yra panašus į Jį. Iš to suprask, kaip Dievas myli romų žmogų: juk — kaip sako šv. Jonas Auksaburnis — nėra nieko, kas žmogų darytų tokį panašų į Dievą, kaip tai, kad jis sugeba nuvaldyti save ir per tai įgyja tobulo sielos romumo, kurs yra Dievo neatsimainomumo paveikslas.

Dievas daugelyje šv. Rašto vietų vadina save maloningu Dievu ir ramumo kunigaikščiu; vadina save saldziu, romiu ir labai gailestingu visiems, kurie į Jį šaukias (ps. 85); sako, jog Jo Dvasia yra gera ir saldi viskame (Išm. 12), jog yra saldesnė už medų (Ekl. 24). Nenuostabu, jog, kuriame žmoguje Dievas randa tokios dvasios, tą labiau myli: palaiminti taikieji, nes juos vadins Dievo vaikais! (Mat. 5,9). Juo labiau, kad romioji siela yra gyvas Jėzaus paveikslas. Jeigu Raguėlis, sveikindamasis su jaunuoju Tobiju, apsiverkė iš džiaugsmo, kad jis toks panašus į savo tėvą, Raguėlio prietelį, juo labiau Dievas džiaugsis, iš-

vydęs tave esant panašų į Jo Sūnų! Tas panašumas yra Dievui toks galingas, kad Dievas nieko negali atsakyti nuoširdžiai romiojo maldai! Dovidas, prašydamas Dievo išpildyti suteiktuosius jo namams didžius priežadus, sako: „Atsimink, Viešpatie, Dovidą ir visą jo romumą“ (ps. 131,1); ir pasitiki, jog Dievas išklaussys!

Dievas jokios dorybės nepalieka be užmokesnio, bet ypatingą užmokesnį palaikė romumui. Jeigu turi tą dorybę, džiaukis: tavo malda bus meili Dievui: Tau visuomet patiko nuolankiųjų ir romiųjų malda (Jud. 9,16); romiesiems suteiks malonės (Ekli. 3); parodys romiesiems, kaip eiti Jo keliais (ps. 24); paims tave už rankos ir ves teisingumo takais (ps. 24); Viešpats palaiko romiuosius (ps. 146,6). Palaiko — sako Auksaburnis — reiškia, jog ne tik pagelbi, bet dar paguodžia, prigludžia, neša ir, lyg motina, ant rankų aukuoja. Pagalios Dievas visas tas malones dar apvainikuos amžinąja laime, pakėlęs tavę į dangiškąją garbę: „Išaukština romiuosius išgelbėjimu“ (ps. 149, 4). Iš tikrųjų, turėsi džiaugsmo, žmogau, jeigu iš Jėzaus išmoksi romumo! „Tegul girdi romieji ir tedi džiaugia (ps. 33,3)!“

LXXV MASTYMAS.

Apie dvi vėlavas.

I. Liuciperio vėliava.

II. Kristaus vėliava.

Kristus yra išrinktųjų pavyzdys. Nebūsi panašus į tą pavyzdį, užtat ir išrinktas nebūsi, jeigu tau nerūpi žmonių išganymas. Dievo Sūnus nužengė ant žemės, nes labai mylėjo žmones ir troško jų išganymo. Tad ir kiekvienas žmogus turi trokšti žmonių išganymo, turi būti tiesiog apaštalas, nes Dievas, kaip sako šv. Raštas, „davė kiekvienam iš jų įsakymų

apie jo artimą“ (Ekl. 17,12). Taigi Dievas liepia kiekvienam rūpintis savo artimais, o ypač svarbiausiu jų reikalu — išganymu. Mąstymas apie dvi vėliavas uždegs tavy uolumą dėl artimų išganymo. Tas palyginimas stato tau prieš akis didžią gero su blogu kovą dviejų tos kovos vadovų asmenyje — Kristaus ir Liuciperio.

Pirmasis įžangos punktas. Įsivaizduok dvi dides lygumas: vieną ties Babilonu, antrą paliai Jėruzolimą. Pirmojoje lygumoje Liuciperis renka pas save visus nedorėlius, o ypač tuos, iš kurių tikis didelės pagalbos savo pragaištinguose sumanymuose. Antrojoje lygumoje Jėzus vadina pas save tesinguosius ir visus tuos, kurie drauge su Juo nori darbuotis žmonėms išganyti.

Antrasis įžangos punktas. Melsk Dievą, kad išmokytų tave pažinti Liuciperio norus ir sėkmingai jiems priešintis, gerai suprasti Dievo Sūnaus meilę ir padėti Jam Jo darbe.

I punktas. Įsivaizduok plačioje Babilono lygumoje pastatytą ugnies sostą; aplink sostą kilsta tiršti dūmai, kuriuose švytruoja liepsnos; soste sėdi prakeiktųjų kunigaikštis, baugindamas visus savo baurumu ir smarkiomis akimis.

Lygumos platumas reiškia platųjį kelią, kuriuo eina nedorėliai. Babilonas, tas sumaištis miestas, yra tai — nešvarios sąžinės neramumas ir netvarka. Ugnies sostas tai — geiduliai, ypač puikybė, kurie degina sielą. Dūmai tai — nusidėjėlio apjakimas ir piktųjų linksmybių niekingumas. Liuciperio baurumas ir smarkus žvelgimas reiškia nuodėmės baurumą ir sumaištį, nerimastį, liūdėsį ir išgastį, kuriuos sukelia sieloje piktoji dvasia.

Dabar įsiziūrėk į Liuciperio vėliavą. Parašyti joje trys žodžiai, iš kurių gali pažinti, kokių ginklu kovoja tas vadovas: turtai, linksmybės, aukšta padėtis... Kiek daug pasekėjų apstoję tą vadą! Visi

blogieji angelai, kurie drauge su juo pakėlė maištą prieš Dievą ir už savo puikybę liko išmesti iš dangaus; visi žmonės, kurie pasidavė nuodėmės verguvei... Pažiūrėk ypač į geriausią velnio kariuomenės dalį — į tuos rašytojus ir platintojus priešingo tikėjimui mokslo, į tuos piktintojus, kurių amatas buvo užmušinėti sielas... Koks yra to nuožmaus susirinkimo tikslas? Paraginti visą žmoniją, kad paniektų savo Sutvėrėją ir taip prigautus žmones įstumti amžinoj on nelaimėn.

Paklausyk, ką kalba Liuciperis savo sekėjams. Kursto jų bedievišką pasiutimą; siuncia juos į visą pasaulį, į kiekvieną kraštą, miestą ir kaimą, į kiekvienus rūmus, į kiekvieną trobą, idant visur įvyktų jo nedoras sumanymas, neišskiriant jokio luomo, jokio žmogaus... Moko juos, kaip turi žudyti žmones. „Turtai“, sako jiems: „linksmybės ir šlovė! Tuos tris ukstinus nuolat kiškite žmonėms į akis, kad užsidegtų juose geiduliai! Rodykite žmonėms kelią, gėlėmis išklotą, o uždenkite nuo jų akių prapultį, į kurią tas kelias veda!“

Žiūrėk, kaip uoliai, kantriai, su koku savęs išsižadėjimu, pasišventimu, džiaugsmu Liuciperio tarnai vykdo savo vado įsakymus! Kaip karštai pildo savo pragarinę užduotį! Kaip gudriai spendžia savo žabančius! Kokia ištverme ir pašėlimu darbuojas, kad pradžudytų sielas! Kiekvienas daiktas jiems geras žmogžudiškiems sumanymams įvykinti: knygos ir paveikslai, giesmės, nuomonės, ydos ir geiduliai... Ir veizėk, kaip sekas tam pragaro vadovui!... Galima tikrai pritaikinti jam tuos žodžius: „Štai visi žmonės eina paskui Jį (Jon. 12,19)!“ Kame rasi žmogų, kurs niekad nebūtų pasidavęs kūno pageidimui, akių pageidimui ir gyvenimo puikybei (I Jon. 2,16)? O kiek tokių, kurie, pirma patys paklaidinti, paskum stoja į klaidintojų būrį! Ir taip pragaras kaskart daugiau aukų gauna!

II punktas. Įsivaizduok gražią lygumą arti Jėruzolimos; ten karaliauja savo pavaldinių tarpe, kaip tėvas tarp sūnų, tikrasis žmonių Karalius, Jėzus Kristus. Jo veide nematyt smarkumo; priešingai, tas veidas be galo skaistus ir pažiūrėti saldus...

Gražioji lyguma reiškia teisingųjų kelią, pažiūrėti aštrų, bet iš tikrųjų labai malonų. Jėruzolima tai — grynos sąžinės giedra. Jėzus nesėdi ant sosto, bet stovi savo pavaldinių tarpe: toks Jis nedidus ir prieinamas! Jo išvaizda maloni — linksmybė apima kiekvieną, kurs prie Jo prisiartina.

Įsižiūrėk į išganymo vėliavą, kurią Jėzus kelia prieš Liuciperio. Perskaitysi joį šiuos tris žodžius: neturtas, nusižeminimas, kantrybė. Tuose žodžiuose pasireiškia Kristaus tarno dvasia; tuose žodžiuose žmonių išganymas. Žiūrėk į tarnų būrelį, susirinkusį aplink Dievą-Karalių. Čia visi tikrieji Kristaus mokiniai; čia visi šventieji, kiek jų buvo per visus amžius; čia apaštalai ir visi, kuriuos Dievas yra pavadinęs prie to švento darbo — sielų išganymo... Čia nėra nė žymės tų nuodėmių, kurios paniekina žmogaus prigimtį; čia visos dorybės, o kiekviena kuo geriausiai įvykdyta... Kokią tikslą Jėzus suvadino tuos savo pagelbininkus ir prietelius? Tikslas neapsakomai garbingas ir gražus: Kristus nori, kad visi žmonės pasiektų tikslą, kuriam liko sutverti, ir būtų laimingi čionai ir per amžius.

Klausyk, ką Kristus sako apaštalams ir savo tikriesiems tarnams, siųsdamas juos į žmones, idant priešintus Liuciperiui, o vykintų Jo valią: „Atėjau ugnies mėtyti ant žemės ir noriu, kad ji degtų. Atėjau, kad žmonės turėtų gyvenimą. Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir išganyti, kas buvo praužę. Eidami per visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visiems kūri-niams... Štai Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos. Eikite ir dirbkite lig galo mano atpirkimo darbą! Jeigu mane mylite, išganykite tas sielas, kurias aš myliu! Bet kitaip jų neišganysite.

vien kad jas žodžiu, o dar labiau pavyzdžiu išmoky-
site išsizadėti turtu, linksmybių ir garbės, o mylėti
neturtą, kentėjimą ir nusizeminimą.

Išsižiūrėk pagalios į apaštalus ir uoliuosius sielų ga-
nytojus: kaip karštai jie imas to veikalo! kaip išver-
mingai jį varo! Prisimink, kiek dėl to jie iškentėjo
vargų ir persekiojimų, kokių pakėlė aukų! Bet prisi-
mink taipogi, kaip garbingai jie nugalėjo pragarą!
Kiek tatai jie sielų apsaugojo nuo amžinų kančių!
Tos sielos dabar amžinai juos šlovina danguje už sa-
vo laimę. O dabar pasakyk: ta vėliava, po kuria
jie kariavo, juk yra ir tavo vėliava? Tos priežastys,
kurios juos ragino stoti į šventąją kovą, juk turi būti
brangios ir taul. Argi tau sunkiau suprasti, jog ne
vieniems altoriaus tarnams palikta yra ta garbingoji
pareiga platinti Dievo garbę ir rūpintis artimų išgany-
mu? Kas myli Kristų, tas padės Jam gelbėti žmones
iš piktojo nagų. Pasakyk, ar esi vertas, kad anie gar-
bingieji Jėzaus talkininkai pripažintų tave savo drau-
gu? Ką esi padaręs iki šiolei artimamų išganyti? Ką
prižadi daryti ateityje?

LXXVI MASTYMAS.

Dar apie dvi vėliavas.

Sakmė apie dvi vėliavas ragina mus karštai rūpin-
tis sielų išganymu, kadangi

I. Liuciferis neapkenčia žmonių sielų.

II. Jėzus jas myli.

III. Pasišvęsti sielų išganymui yra labai naudinga.

I punktas. Velnias yra nepermaldaujamas sie-
lų priešas. Sugniaužtas Visagalinčiojo dešinės, nega-
lėdamas atkeršyti Dievui, bent žmogų puola su pašė-
lusia neapvokanta, dėl to, kad mato jame Dievo pa-
veikslą. Negali žmogui atleisti, kad Dievas jį šelpia,

kad garbei jį skyrė, kad džiaugias žmogaus išgany-
mu. Taigi visai stengias įtraukti žmogų į nepaklu-
snumą Dievui ir į prapultį. Šv. Raštas sako apie vel-
nią tai kaip apie gudrų žaltį. Tai kaip apie nuožmų
liūtą, kurs vaikštinėja aplinkui, ieškodamas, ką pra-
rytų. Pasiieško dar pagelbininkų tarp žmonių, visus
piktintojus suvadina po savo vėliava ir uždega juose
žmogžudišką uolumą. Ak, kodėl gi velnio vergai yra
paklusnesni ir veiklesni, negu Jėzaus mokiniai! Kiek
vargų, kiek naktų bemiegių, kiek nelaimingų kasdie-
nių priepuolių pakelia velnio apaštalai, tarnaudami
biauriam savo viešpačiui! Ne vienas, taip vargda-
mas, savo sveikatą sunaikina ir gyvenimą sutrumpi-
na, platindamas žmonių tarpe priešingą tikėjimui
mokslą, nedorybes, pražūtį! Darbuojas be atilsio, ir
niekada jam negana to blogo, kurį yra padaręs. Nie-
kad nepasakys sau: „Gana jau nekaltų širdžių suter-
šėm ir viską iš jų išplėšėm: nekaltumą, ramumą, net
pačią viltį!“ Niekas nebegali pasotinti velnio bernų
įniršimo, nei jų ištvermės sumažinti, nei užšaldyti jų
šventvagiško užsidegimo!

Kas gali be išgąscio pamąstyti, kiek blogo pada-
ro tie žmonės Kristaus avijai! Eik nuo miesto iki
miesto ir nuo sodžiaus iki sodžiaus, ir nuo
namų iki namų — visur rasi numirusių sielų gyvame
kūne. Labai daug tų, kurie žūva!... Nekalbėk apie
meilę, jeigu tau jų negaila! Ar žinai, kur eina aklie-
ji? Ar žinai, kur bėga tie padūkėliai? Ar žinai, kaip
vadinasi ta prapultis, ant kurios kranto miega
tie nusidėjėliai? Ta prapultis vadinasi pragaras; o
kas tai yra pragaras!... Argi tau neskauda, matant bro-
lių nelaimę? Kas do kietumas žmogaus širdies! Įkrin-
ta kur gyvulys — sako šv. Bernardas — ir bėga žmo-
nės jo gelbėti; žūsta siela, žūsta tūkstančiai sielų, o
niekas jomis nesirūpina!

II punktas. V. Jėzus myli sielas. Dėl mūsų iš-
ganyimo nužengė iš dangaus Dievo Sūnus. Savo pa-
vyzdį, mokslą, stebuklus, kančias, gyvybę ir mirtį —

visą save pavadė sielų išganymui. Veizėk, kaip sėdi pavargęs prie Jokūbo šulinio; ten tau rodo darbu, koks brangus Jam kiekvienos sielos išganymas! Veizėk ypač į kryžių, kurs tau geriausiai parodys, kiek sveria sielos!.. Klausyk, kaip Jėzus tau skundžias, kad niekinamas Jo kraujas (o gal ir tu esi kaltas?): „Kas naudojas mano sopuliais ir visomis mano aukomis, kurias pakėliau? Bergždžiai darbavaus, veltui padėjau gyvybę (Iza. 49)! Gyvenau varge ir ašarose. Miriau paniekoje ir kančiose... Visa tai iškentėjau, kad sielos galėtų būti amžinai laimingos. Tačiau jos žūna! Kad būtumei bent kiek uolesnis, galėtumei jų daug išganyti! Bet tu beveliji tinginiauti ir lepinti save! Prisimink, jog ir tave išgelbėjau nuo pragaro, žadindamas kitus, kad paduotų tau ranką! Bent už mano geradarybes ir dėl tų, kurie tave išgelbėjo, gelbėk ir tu savo brolius! Pasigailėk jų, matydamas, koks jiems grumzdžia pavojus, ir nebūk nejautrus, kad yra įpuolę nelaimėn tie, kuriuos Aš myliu!.. Gelbėk ir šelpk žūvančiuosius! Jeigu ne, veltui vadini mane Išganytoju ir Mokytoju: Aš prie tavęs nepripažinsiu!“

Tuoj galima pažinti ištikimą Jėzui sielą, jeigu ji supranta karštą Jo troškimą. Artimų išganymo troškimas buvo visada ir visada bus tikrųjų krikščionių žymė. Žvilgtėk aplinkui: kiek mūsų laikais tas šventas troškimas yra pažadinęs apaštalų ne tik kunigų, bet ir paprastųjų tikinčiųjų tarpe! Ir tu stenkis trokšti sielų išganymo; tapsi draugu visų šlovingiausių žmonių, kokie tik yra buvę; tapsi angelų draugu, nes ir jie yra atsiųsti ant žemės tarnauti tiems, kurie ketina gauti išganymo tėvainystę (Žyd. 1); tapsi paties Dievo draugu: „Nes esame Dievo padėjėjai“, kaip sako šv. Povilas (I Kor. 3,9).

III punktas. Trokšti sielų išganymo yra labai svarbu ir naudinga. Uolumas yra didis dalykas, nes kas malda, patarimu ar geru pavyzdžių padeda savo artimams dorai gyventi ir pasiekti išganyimą, tas tik-

rai tampa šv. Dvasios indu, balsu ir padėjėju, kadangi šv. Dvasios uždavinys yra žmones padaryti šventus ir nuvesti juos amžinojėn laimėn. „Nežinau“, sako vienas dievobaimingas rašytojas; „kokią didesnę malonę žmogus galėtų gauti ant žemės, kaip kad Dievas pavadina jį į darbą prie sielų išganymo, idant per jį blogieji pasidarytų geri ir velnio vergai persimainytų į Dievo sūnus! Gal didesnė malonė pasirodys tau numirėlius prikelti? Argi pagal tavo nuomonę didesnis yra daiktas prikelti kūną, kurs vėl numirs, negu prikelti sielą, kuri amžinai gyvens?“

Uolumas sielų išganymui yra mums labai naudingas. Nėra tokio darbo, kuriuo greičiau galėtumei užtikrinti sau išganymą, kaip kad krikščioniškos meilės dvasioje darbuojies prie sielų ganymo. „Palaiminti gailestingieji“, sako Viešpats: „nes jie laimės gailestingumo“ (Mat. 5,7). Tavo nedorybės balsiai šaukia prieš tave; bet balsiau šaukia, gindamas tave, tavo uolumas. Jeigu sąžinė gąsdina tave, primindama, kiek nuodėmių esi padaręs, uolumas gali tave nuraminti: esi uolus artimų išganymo dalykuose — viską gali išmokėti, ką esi kaltas Dievo teisingumui; negana to, gali patį Dievą padaryti savo skolininku, dėdamas į Jo rankas didį nuopelnų išdą! Dvasiško gyvenimo mokytojai tarp kitų ženklų žmogaus paskyrimo į amžinąją garbę nurodo ir artimų išganymo troškimą; ir tas ženklas esąs vienas tikriausiųjų. Šv. Povilas sako apie savo pagalbininkus apaštališkajame darbe: „(Jų) vardai yra gyvenimo knygoje“ (Pilyp. 4, 3). Jis pats aną didžiąją dieną, kurioje bus užmokėta kiekvienam pagal jo darbus, pasitiki vien tuo, kad daug sielų pelnė Kristui (I Tesal. 2).

Pažadink savy meilę; pasižadėk, progai atsitikus, pasidarbuoti artimo išganymo naudai; pasiryšk, jeigu Kristus norėtų, visą save pavesti tam garbingam darbui.

PENKTASIS SKIRSNYS.

Jėzus savo kančios pavyzdžiu stiprina ištikimuosius, duoda jiems vilties liūdesyje ir varguose.

LXXVII MĄSTYMAS.

Kristus Alyvų darže.

I. Ką Jėzus iškentėjo tenai.

II. Kaip tu turi kentėti savo liūdesius.

I punktas. Alyvų darže Jėzus iškentėjo neapsakomą liūdesį, ir tu pats buvai to liūdesio priežastis.

Kas per atmaina staiga įvyko Išganytojuje! Kame tasai ramumas, savęs valdymas ir laikymasis viršuj žemės prieuolinių, kas lig šiol buvo žymu visame Jėzaus gyvenime? Jo siela gėris, nuolat regėdama Dievą, ir yra neapsakomai laiminga; bet dabar Išganytojas stebuklingai suturėjo tą laimės upę; padarė stebuklą dėl to, kad galėtų kentėti; įleido savo sielon begalį liūdesį; išgastis ir sielvartas suėmė Jo šventąją širdį, ir pirmą kartą savo gyvenime Jėzus skundžias; tai slepias nuošalyje, tai vėl, lyg negalėdamas iškęsti, ieško žmonių draugijos; pagrižta pas savo mokinius ir vėl juos po valandos apleidžia; o visur nešiojas skausmą, visur Jo siela suspausta. Norėtų apsaityti prieteliams savo liūdesį, savo kančią; bet apaštalai užmigę ir nė žodžiu Jo nepaguodžia. Pats dangiškasis Tėvas, rodos, Jį apleido. Ir, nors Sūnus meldžias į Jį, Jis tyli, lyg tartum negirdi mylimojo Sūnaus dėjo! Ir taip Jėzus, visų apleistas, negaudamas nė iš kur pagalbos, paskendęs tamsybėse, tartum jau nebežino, į ką mintimi kreiptis! Veizi į dangų, veizi į žemę, nužengia vaizduotėj į pragarą, apima mintimi praeitį, dabartį, ir ateitį, o visur mato vargą ir liūdesį... Jau Jį apleidžia jėgos; Jis puola ant žemės,

vaitoja, bijosi ir dreba, nors pirma Jis taip laukė tos dienos, geisdamas paaukoti save, kad tik žmones išgelbėtų. Lyg kad širdis Jam plyštų, Jo veidas pasidaro lyg mirštančio, ir kruvinu prakaitu apsipila visas kūnas.

Ar žinai, kas yra tas žmogus, tokio liūdesio prislėgtas? Gal tai svetimas tau žmogus ir nepažįstamas? O, Jėzau! o, Mokytojau! o, Viešpatie! argi visad ramiai žiūrėsiu į Tavo kančią?! Kada gi jau išimsi iš manęs akmens širdį, kuri niekuomet nesiduoda sugraudinama! Kuomet duosi man tokią širdį, kuri sugebėtų Tave mylėti! O, jūs visi Dievo išrinktieji, kurie, gyvendami ant žemės, mokėjote nuolat jungti savo ašaras su Jėzaus ašaromis ir krauju, užtar-kite mane ir išprašykite man tą malonę, kad turėčiau jautrią širdį, kad ta širdis mylėtų Jėzų! Tegu išmokčiau liūdėti tuo Jėzaus liūdesiu, juo labiau, kad pats buvau to liūdesio priežastis!

Paklausk Išganytoją, kas Jį tokiu liūdesiu prislėgė. Atsakys pranašo lūpomis: „Neteisybės upės nugąsdino mane“ (ps. 17). Paklausk Dangiškąjį Tėvą, o Jis pasakys, jog dėl savo žmonių nedorybių užmušė Sūnų (Iza. 53).

Jėzus Alyvų darže turėjo priešais savo sielos akis viso pasaulio nedorybes: regėjo ten visas nuodėmes, per tiek amžių padarytas, ir tas, kurios dar bus padarytos, kiekviename amžiuje, pašaukime, padėtyje, kiekvienoje vietoje, nuodėmes įvairiausių rūšių. Aiškiai matė Jėzus, kokios yra nuodėmių aplinkybės, koks kiekvienos sunkumas, koks kiekvienoj pagedimo ir pasipriešinimo laipsnis... O dabar manyk: jeigu šv. Petras, vieno tik dieviško žvilgterėjimo apšviestas, pradėjo karčiai verkti ir per visą gyvenimą verkė už savo nuodėmę; jei kiti šventieji patys savęs neapkentė dėl to, kad leista jiems buvo išvysti menką spindulį Dievo tobulybių, kurias nuodėmė įžeidžia: ką gi beturėjo anoj valandoj jausti tas, kurs nepalyginamai aiškiau už žmones pažįsta savo kiltumą, žino, kokios yra

vertas pagarbos, paklusnumo ir meilės, o dėl to geriausiai suprantą, koki didė yra nusidėjėlio drąsa, nepaklusnumas, nedorumas! Ką turėjo jausti tą valandą Dievo Sūnus, kad štai, Tėvo ir savo valios verčiamas, išvydo ne jau prieš save tikrai, bet ir ant savęs užkrautas, Jam, pačiam priskaitytas visas žmonių nedorybės (Iza. 53)! Ir dabar kenčia tai, ką būtų kentėję visi nusidėjėliai, kad patys už save būtų turėję ganapadėryti Dievui.

Ir mane regėjai ten, saldžiausias mano Išganyto-
jau! Ir apie mane dūmojai, ir dėl manęs buvai nuliūdes! Viso pasaulio nuodėmių krūvoj aiškiai matei mano nuodėmes, kurios Tave skaudžiai įžeidė. Bebrisdamas į tas nuodėmes, nesuskaitomas Tavo malones apverčiau į blogą ir, užuot Tave mylėjęs, paniekiaul! Buvai nuliūdes, Viešpatie, ir verkei dėl manęs! Verkei dėl mano nepaklusnumo, apsileidimo! Pride-
ra, kad ir aš bent apsiverkčiau! Sutrink, Jėzau, mano širdį! Neapkenčiu nuodėmių visa siela! Tu! alpai po mano nuodėmių našta, trokšdamas mano išgany-
mo. Dabar šaukiuos Tavęsp. Pasigailėk ir atleisk!

II punktas. Jėzus Alyvų darže moko mus, kaip turime kentėti savo liūdesius, kokios tada ieškoti pagalbos; ypač moko jausti, maž tepasitikėti žmonėmis, melstis ir pasiduoti Dievo valiai.

Žmogus lengvai liūdesyje ir sopuliuos pasiduoda įgimtam nenorui kentėti, ieško pagalbos. Užtat atsitinka, jeigu tik nevaldoma savęs, kad žmogus pasiduoda per didžiam, neprotingam nuliūdimui, rūgoja, tam pa nekantrus ir kalba, ir daro tai, ko paskum gailis. Vargė reikia labai budėti ir sergėti kiekvieną savo sielos pajudėjimą. Reikia sergėti meilę, kad nebūtų nedorų pasireiškimų, kad nepragaištų sielos ramumas. Reikia sergėti liežuvį, kad mokėtų tylėti, kad garbintų Dievą. Reikia sergėti širdį, kad neįsileistų menkiausio nekantrumo, nekalbant jau apie rūstumą. Reikia sergėti protą, kad stipriai tikėtų, kad kiekvieną priepuolį laikytų Dievo malone.

Jėzus palieka mokinius, o pats tik su trimis eina daržan. Tai tau pamoka. Ką tai tau padės, kad kiekvienam apsakinėsi savo sopulį ir liūdėsį? Kas iš to, kad tavęs pasigailės? Gal valandėlę bus tau lengviau, bet veikiai vėl tą patį sunkumą pajusi. O gal dar, besiskųsdamas, apsunkinsi sąžinę. Daug mažiau būtų nuodėmių gyvenime, kad mokėtume susitūrėti nuo nereikalingų pasiskundimų. Toli naudingiau yra kentėti tyliai ir slėpti savo kryžių nuo žmonių; tema to jį vienas Dievas; o Dievas gausių malonių suteiks už tokį kantrumą.

Galima širdį atverti prieteliui. Bet reikia mokėti prietelį išsirinkti. Tas tik gali būti tikras tavo prietelis, kas yra Dievo prietelis. Tačiau net ir toks prietelis negali tobulai paguosti tave. Kokios paguodos susilaukė Jėzus iš trijų išrinktųjų mokinių? Jis kruvinai prakaitavo, o jie miegojo! Toki tatai žmonių prietelystė ir paguoda! Vienas Dievas tegali mus visiškai paguosti ir ramumą sugrąžinti. Gerai įsigilink į Jėzaus malda. Tai — nusižeminimo malda: puole kniūpsčias, melddamasis; meldžias su giliausia pagarba ir giliausiai nužemina savo žmogystą prieš Dievo Majestotą. Tai — graudinga malda: „Mano Tėve!“ sako. Taip melskis ir tu; Dievas yra tavo tėvas, nors ir užleido ant tavęs tą vargą; Dievas labai myli tave, nors ir plaka; pats tas plakimas yra Jo malonės ženklas! Be galo pasitikėk Juo! Nors reikėtų atsiųsti būrį angelų tau apginti ir išgelbėti, Dievas padarys tai, jeigu visa tavo viltis bus Dievas!.. Jėzaus malda ištverminga: Ir trečiąją kartą meldė, tą pačią kalbą kalbėdamas; nesiliovė meldėsis, iki atėjo tie, kurie turėjo jį sugauti. Tegu ir tau nebūna nuobodu prašyti Dievą, kaip Dievui niekad nenusibosta klausyti tavo prašymo... Jėzaus malda sėkminga: tiesa, Tėvas neatitolino nuo Jo taurės, bet užtat atsiuntė Janą angelą, idant Jį sustiprintų. Taigi, po to dangiškojo aplankymo Kristus kaip ir apkinta; drąsiai eina pasitikti savo neprietelių. „Kelkitės“, sako savo moki-

niams: „eikime“; ir kenčia, nerūgodamas, smarkią kančią, ir meldžias už savo kankintojus; o yra tai iš tikrųjų didesni stebuklai, negu kad Jį Tėvas būtų išvadavęs nuo mirties. Taip tafari, gera malda niekad ne-esti bergždžia: arba gausi, ko prašai, arba, jeigu ne, tai kokių nors kitų, dar didesnių malonių suteiks tau Dievas.

„Mano Tėve“, sako Jėzus: „ne kaip aš noriu, bet kaip Tu“ (Mat. 26,39). Tikrai kilnus tai sakinyš ir Dievo Sūnaus vertas! Tikrai didis tai daiktas, taip nenorint sopulių, tačiau taip palankiai sutikti baisiausius sopulius! Kad Jėzus jokio nebūtu parodęs nenoro savo kančiose, turėtumei teisę sakyti, negalys tame dalyke Jėzumi sekti. Bet dabar išmokė tave savo pavyzdžiu, jog gali vaitoti ir išreikšti Dievui savo kentėjimus; neleidžiama tik nepasiduoti Dievo valiai. Sudėk į Dievo rankas visus savo vargus ir nuoširdžiai tark Jam: „Ne kaip aš noriu, Tėve, bet kaip Tu nori, tegu pasidarol! Tu pats, Viešpatie, būsi mano paspirtis, palinksmintojas ir Tėvas, idant suprasčiau, jog ant ko leidi vargus, tą myli ir juo labiau myli, juo daugiau vargų jam atsiunti; per vargus atitrauki jį kaskart labiau nuo kūrinių, o kaskart arčiau prie savęs pritrauki. Palaiminta Tavo rykštė, mano Dieve ir Tėve!“

Pasižadėk savo liūdesiuose neieškoti kitokios paguodos, vien tos, kuri yra Dievuje ir su Dievu.

LXXVIII MĄSTYMAS.

**Jėzus pasiduoda neprieteliams suimti.
Kontempliacija.**

Pirmasis įžangos punktas. Trumpai prisimink svarbiausias to atsitikimo aplinkybes. Gauja piktadarių su Judu atėjo daržan. Jėzus paklausė.

„Ko ieškote?“ Jiems pasakius, Kristus tarė: „Aš esu“ (Jon. 17,4—5). Visi atsitraukė ir puolė ant vėido. Petras kalaviju sužeidė vyriausiojo kunigo tarną. Jėzus vienu palytėjimu išgydė sužeistąjį. Paskum prisimink Viešpaties žodžius, kuriuos tarė apaštalui ir budeliams, ir kaip jiems davė suimti.

Antrasis įžangos punktas. Stokis vaizduotėj prie daržo vartų. Naktis toki tamsi, kad tik prie žiburių šviesos matyti daiktai. Stokis kuo arčiausiai prie Jėzaus ir atidžiai įsižiūrėk, kas dedas.

Trečiasis įžangos punktas. Prašyk Jėzaus, kad tau pravertų savo širdį, idant galėtumėi suprasti tą meilę, kuri Jį privertė pasiduoti dėl tavęs pašėlusiai savo priešų neapykantai; prašyk malonės, kad sugebėtum paversti sau, dvasiška nauda, ką čia regėsi ir girdėsi.

I punktas. Įsižiūrėk į asmenis. Šitai Jėzus, karštumo ir drąsos pilnas; ne dyvai, nes ką tik atsistojo nuo maldos ir pasidavė Tėvo valiai, o tas tatai ir yra dvejopas šaltinis, iš kurio teka krikščioniškoji drąsa. Jėzaus širdis dega geismu numirti dėl žmonių išganymo, o Jo veide matyti neapsakomas gerumas, kantrumas, ramumas. Pažvelk į apaštalus. Jie išsigandę, traukias atgal, lyg norėtų pasislėpti už Jėzaus; jų veide matyti nerimastis ir baimė, bet, priėjus Judai, žymu apaštalų veide ir užsirūstinimas. Įsiveizėk į tą išdaviką. Koks jis veidmainis! Nors apsimetė Jėzų gerbiąs ir mylįs, lengva įspėti paslėptą apgaulę ir biauřų išdavimą. Suprask iš to pavyzdžio, į kokią nelaimę gali ateiti žmogus, kurs pradeda priešintis Dievo malonei ir neskuba gesyti pabundantį geidulį. Žvilgtėrėk pagalios į tuos kareivius, einančius paskui Judą: pasiginklavę kalavijais ir vėzdais, pilni nuožmumo, laukia, ką lieps vadas; pasiryžę išpildyt kiekvieną jo mostelėjimą, nors žino, į kokią nuodėmę juos veda, nors Išganytojas, gailėdamasis jų, ir dabar dar duoda jiems savo malonės, šviesos

ir pagalbos... Kas apsakys, kur žmogų gali nuvesti sukietėjimas!

II punktas. Klausyk, ką kalba. Kiekvienas čia žodis vertas giliai apmąstyti; bet labiausiai padūmok apie tai, ką Išganytojas sako Petrui ir tiems bedieviams, kuriems pats leidžia šventvagę ranką pakelti prieš savo dieviškąjį Asmenį.

1. „Kišk atgal savo kalaviją į jo vietą“ (Mat. 26, 52). Kristus savo mokiniams vieną tik davė ginklą kovoti su priešu: ramumą, kantrumą, meilę ir maldą; tiems teprižadėjo nugalėjimą, kurie tuo ginklu tekariaus. Tuo ginklu kariaudama, sustiprėjo Bažnyčia, yra ir bus iki amžiams pasibaigsiant.

Ir tu, jei nori tikrai ir garbingai nugalėti savo priešus, padėk šalin kalaviją, pritūrėk liežuvį; suvaldyk geismą, kad viskas eitų, kaip tu nori; išmesk iš širdies užsirūštinimą ant priešo, arba, jei jau ižidei jį, paskubėk žaizdą užgvdyti — nusižeminimu ir malonių apsiėjimu atitaisyk skriaudą, kurią padarei artimui. „Ar manai, kad aš negaliu melsti savo Tėvą, ir Jis tuojau man atsiųs daugiau kaip dvylika legionų angelų (Mat. 26, 53)?“ Kad būtų Jėzus norėjęs, būtų galėjęs pats save išgelbėti nuo savo priešų, ir dangiškasis Tėvas būtų stojęs Jo ginti; angelai, žmonės, žemė ir dangus būtų atėję Jo gelbėti; bet, neapsakomai mylėdamas žmones, Jėzus išsižada visokios pagalbos. „Kaip tada išsipildytų Raštas? Kęsti negali, Petrai, kad niekšai mane suriša, lyg piktadarį, nes nematai, jog, kas tau rodos pažeminimas, bus man garbė! Kad šiandie esmi išjuokiamas, išsipildo tai, ką apie mane yra sakę pranašai, ir aiškiai liudija, jog esu Dievas! Kadangi likau palaikytas piktadariu, visos giminės garbins mane, kaip vienintelę nusidėjėlių viltį“...

O Dieve! padaryk, kad atminčiau, jog reikia, kad per daug vargų įeičiau į dangų (Darb. 14)! Bėda tam, kas neatkentės šiame gyvenime su Jėzumi, nes ateinančiame turės kentėti su velniu! „Nejaugi aš

negersiu tos taurės, kurią mano Tėvas yra man davęs (Jon. 18,11)?“ Jėzau, trokštu suprasti tą sakinį ir kartoti jį paskui Tave kiekviename susigriaužime. Sunku man pasiduoti tam vargui, sunku kentėti neturtą, skaudu kęsti panieką; bet tai ir yra taurė, kurią man išgerti reikia! Pats dangiškasis Tėvas davė man ją, ir mano Išganytojas gėrė kartybių taurę, ir Jo išrinktieji. Gersiu ir aš!

2. Paklausyk dabar, ką kalba Kristus savo priešams. „Kaip prieš galvažudį jūs išėjote su kalavijais ir su vėzdais manęs sugautų“ (Mat. 26,55). Prisimink, kas tai sako, ir susigėsk, kad esi toks puikus ir gebi murmėti! Kad tave kas užrūstina ar nužemina, tu neburi jo nė pažinti; sakai: „Kuo jis mane laiko? Kuo aš nusikaltau? Apseina su manim, kaip su paskutiniu žmogumi!“ Ei, kad būtumei tikras Jėzaus mokiny, nedrįstumei taip kalbėti; prisiimtumei noriai visus vargus ir pažeminimus; džiaugtumeis, kad su tavim apsieinama taip, kaip su dieviškuoju tavo Mokytoju!

„Aš kasdien sėdėdavau pas jus, mokydamas bažnyčioje, ir jūs nenutvėrėte manęs“ (Mat. 26,55). Vėžėk, kaip maloniai Išganytojas steigias apšviesti apjakėlius! Prisiminkite — sako — kokie tušti buvo visi jūsų prieš mane sąmokslai, kol Aš saugojaus. Prisiminkite, kiek kartų vienas, be gynėjų buvau jūsų tarpe, o nieko blogo man padaryti negalėjote. Prisiminkite, kaip prieš keletą dienų džiaugsmingai sveikinote mane, šūkaudami ir verždamies būrių-būriais prie manęs!... Jeigu pelniau bausmę už savo geradarybes, kodėl manęs tuomet nepabaudėt? Kodėl manęs nesugavoit bažnyčioj?... Bet dabar tik atėjo jūsų valanda.. Taip, žmogus turi savo valandų, o Dievas — amžinybę!... Padūmok, ar gali būti nelaimingesnė valanda, kaip kad Dievas, užpykęs, apleidžia blogąjį žmogų ir palieka jį nedoriems jo geiduliams? Ar gali būti prapultingesnė galia už tą, kuria žmogus pasinaudoja Dievui įžeisti ir pragarui

nusipelnyti? Kokios begali būti tamsybės baisesnės, kaip kad tos, kurios slepia nuo žmogaus amžinąją prapultį?

III punktas. Žiūrėk, ką daro. Viešpats einą pasitikti bedieviško piktadarių būrio ir pats pasiduo-
da į jų rankas, trokšdamas numirti už žmones. Ta-
čiau valandą dar suturi savo budelius, norėdamas
dar jiems patiekti paskutinę progą, kad susiprastų;
todėl, nors gerai žino, ko jie atėjo, tačiau klausia, ko
iešką, idant tas Jėzaus vardas, kurį turės atsakydami
ištarti, primintų jiems visas Jo dorybes ir nesusikai-
tomas geradarybes, apšviestų jų sielas ir parodytų
jiems jų nuodėmės didumą. Dėl to tatai dar tuo vie-
nu žodžiu: „Aš esu“ paverčia juos ant žemės, rody-
damas savo galią, bet dar labiau — gailestingumą...
Padūmok, kaip turėjo stebėtis Judas! O koks neap-
sakomas jo apjakimas, kad toje valandoje nesusipra-
to, išvydęs save draug su sėbrais, it perkūno trenktus.
vieno žodžio galybės prie žemės primuštus, nors bu-
vo tai ramus žodis! Pamaštyk, koks turėjo būti apaš-
talų džiaugsmas, kada išvydo gulinčius prie Išgany-
tojo kojų priešus! Bet tas persigandimas ir džiaugs-
mas buvo tik silpnas paveikslas tos baimės ir džiaugs-
mo, kuriuos pajus teismo dieną teisieji ir nusidė-
jėliai, kada tas pats Išganytojas tars jiems, nors įvai-
riu būdu: „Aš esmi!“, „Aš esmi“, tars išrinktiesiems:
„kurį mylėjote, kuriam tarnavote, dėl kurio meilės
viską apleidote!“... „Aš esmi“, tars prakeiktiesiems:
„kurį paniekėte, persekiojot, prikryžiovot!“... Prisi-
mink dar, kaip Jėzus liepia budeliams paleisti moki-
nius, ir kaip budeliai tai išpildo: aišku, jog joki žmo-
gaus ir velnio piktybė nekenks tam, ką Jėzus paim-
s globon. Kaip tat gera visiškai Jėzumi pasitikėti! Jis
save užmiršta, bet savųjų nel... Pagaliau padūmok,
kaip, išgydęs stebuklingai Malkų ir pasktinį kartą
maloniai perspėjęs savo priešus, Viešpats naikina ne-
regimąją perdorį, kurs lig šiol neprileidė prie Jo, ir

neprieteliai, įnirtę ir apjauę, po tiek malonės stebuklą, baigia savo nedorąjį darbą.

Įsivaizduok, kaip nuožmiai tie smarkūs vilkai puola ant ramiojo Avinėlio, kaip riša Jį, drąsko ir mėto visaip, kankina, kaip tik bejmano neapykanta, kurl buvo ilgai suturima, o gavusi laisvę, juo karščiau steigias išsinorauti. Ir tas įniršimas, kadangi nebau-džiamas, kaskart eina didyn ir jokių ribų nebežino. . Toki tatai, Jėzau, buvo pradžia tų kančių, kurias dėl manęs pasiryžai iškentėti! Ir kuomet aš atsilyginsiu Tau? Kuo pasaldinsiu Tavo kančią? Kuo atitaisysiu tuos išjuokimus, kuriuos dėl manęs iškentėjai! Ak, trokštu bent mylėti Tave, kaip Tu mane kad mylėjai! Ir kaip Tavo meilė išdavė Tave dėl manęs į priešų rankas, taip tegu nuo šios valandos meilė pavergia mano širdį Tau ir priverčia mane priimti su džiaugsmu, ką tik reikės man kentėti dėl Tavo!

LXXIX MĄSTYMAS.

Dar apie Jėzaus sugavimą.

I. Jėzus išsižada dėl tavęs savo laisvės.

II. Geidžia, kad ir tu išsižadėtum dėl Jo savo laisvės.

I punktas. Jėzus išsižada dėl tavęs savo laisvės. Pasvarstyk čia treją tą aukos ypatybę: tai —auka laisvai pasirinkta, visiška, neatšaukta.

1. Auka laisvai pasirinkta. Seniai dar prieš savo kančią paskelbė Išganytojas mokiniams, jog netekas negali atimti Jam gyvybės, o Jis pats gali, kada panorės, atiduoti ją ir vėl, kada panorės, paimti ją (Jon. 10). Jėzus noromis save paaukojo, ir todėl ta auka aukščiausią turi nuopelną dangiškojo Tėvo akyse, todėl turi didžiausios galios pajudinti žmonių širdims ir pažadinti jose aukščiausiam dėkingumui. Užtat, pasiduodamas priešams paimti, Jėzus labiau-

siai rūpinas, kad mokiniai suprastų kuo geriausiai, jog, ką Jis iškentėjo ar dar iškentės, visa tai kentėjo ir kentės laisvai, vien iš žmonių meilės.

Pasakyk, ką padarytumei prieteliui, kurs dėl tavo meilės būtų davęs apkalti retėžiais! Arba kokios lauktumei meilės iš prietelio, už kurį būtumei pats save užstątes, kad tik jį iš kalėjimo išvaduo- tum? O, meile! kas apsakys, koki yra tavo galia, kad įstengei atiduoti verguvėn Visagalintįjį! Nugalėk jau, nugalėk ir mane ir taip mane surišusi valdyk, kad niekada tau nepasipriešinčiau, ir niekas nebegalėtų atskirti manęs nuo to, kurs dėl manęs tapo kaliniu ir vergu!

2. Auka visiška. Toje vienoje aukoje telpa visos kitos aukos, kurias Jėzus turėjo paskiau paaukoti iki savo kančios galo: jau tuomet Viešpats žinojo, ką bloga priešai padarys, naudodamies tuom, kad Jis leido jiems tuo tarpu valdyti save. Regėjo jau tuomet Jėzus, jog įmes Jį kalėjiman, jog bude- liai niekins Jį, jog prie stulpo apsilies Jis krauju, jog numirs ant kryžiaus. Žinojo, jog, pašvėsdamas savo laisvę, išsižada kartu šlovės ir gyvybės; jau toj va- landoj sutiko prisiimti tuos išjuokimus, kuriuos iš- kentėjo Jėruzolimos gatvėse, surištas, lyg garsus pik- tadaris, kareivių vedamas iš Annos į Kajafos namus, nuo Kajafos pas Pilotą, o iš ten į Erodo rūmus. Re- gėjo iš anksto visą tą kančią ir panieką; bet visa tai neįstengė Jo pergašdinti ir palenkti, kad neklausytų dangiškojo Tėvo ir savos širdies balso, kursai ragino kentėti dėl žmonių meilės.

Prisimink, koku garbės ir džiaugsmo šaltiniu pa- sidarė Viešpaties mokiniams tas negarbingas Dievo Sūnaus kalėjimas! Prisimink, kokios linksmybės tie šventi Kristaus retėžiai pripildydavo apaštalų ir apaš- tališkųjų vyrų širdis, kad, ginant Jėzaus tikėjimą, tekdavo jiems kentėti persekiojimų ir kalėjimuose skursti.

3. Auka nepertraukta ir neatšaukta. Jėzus išsižadėjo dėl mūsų savo laisvės ir išpildė iki galo tą auką. Ne tik nesistengia išvengti išjuokimų ir savo persekiotojų nuožnumo, bet dar noriai ir kantriai kenčia, kad Jį iš rūbų išvelka, kad Jį plaka, kad erškėčiais vainikuoja, kad prie kryžiaus prikalta. Pats paduoda savo rankas ir kojas prikalti vinimis ir esti paklusnus iki numirdamas, idant įvykdytų savo auką. Dieve! padėk man suprasti, jog nepasidarysiu teisingesnis, nebent visuos savo darbuos duosiuos Tavo vedamas (Darb. 20), nebent atsistosis nusižeminimo ir paklusnumo kelyje, nebent pradėsiu sekti Tavo meile ir pavesiu Tau savo laisvę, kaip kad Tu savąją už mane pavedei!

II punktas. Jėzus geidžia, kad tu išsižadėtumei dėl Jo savo laisvės. Esi krikščionis, taigi, kaip moko šv. Povilas, neesi savas, nes dide kaina esi pirktas (I Kor. 6) — Kristaus krauju. Kaltas užtat esi Jėzui ir laiką, ir triūsą, ir visą gyvybę. Darydamas, ką liepia pareigos, turi daryti iš meilės ir kiekviename veikime tą vieną turėti tikslą — įtikti mieliausiam savo Viešpačiui ir parodyti Jam savo meilę. Kada taip elgsies, būsi jau tikras ir visiškas Kristaus kalinys ir jau nebevaikščiosi, kur tinkamas, bet kur ves Dievo Dvasia (Jon. 21).

O, Jėzau! jau dabar žinau, ko geidi iš manęs? Geidi, kad pavesčiau Tau savo laisvę, o pavesčiau noriai ir visiškai, ir niekad nebatsiimčiau. Tuo tikslu pats paduodi man savo retėžius, kad, susivaržęs jais, eičiau paskui Tave. Ak! tegu jau Tavo pavyzdys ir meilė nugali mano nenorą! Gyventi nuolat paklusniam, tiesa, tai — daiktas labai sunkus! Bet kentėti tą sunkenybę su Tavim ir dėl Tavęs labai saldu širdžiai, kur tave myli. Be to dar, nors uždedi ant manęs retėžius, bet užtat iš kitų retėžių išpalaiduoji, nes, kad nebūčiau Tavo kalinys, būčiau savo geidulių kalinys. Tad už tai, kad sutraukei mano prisirišimus, garbinu Tave, Dieve, ir noriu nešioti Tavo retė-

žius! Tavo esmi ir Tavo būti geidžiu per amžius! Tai yra didžiausia malonė, kurios iš Tavęs karštai prašau ir nesiliausiu prašęs, kol būsiu gyvas!

LXXX MAŠTYMAS.

Jėzus dėl mūsų mellės paaukojo savo šlovę.

Labai gausi liūdesių, nerimasčių ir nuodėmių versmė yra igimtas pagarbos ir šlovės troškimas, juo labiau, kad tą geidulį sunkiau yra nugalėti, negu kitus: nors jau žmogus bus tiek pakilęs, kad nebenerės Dievui nusidėti, vis dar norės įtikti ir žmonėms. Įsižiūrėk, ko apie tai moko tave savo kančioje Kristus, ir tegu šviesa ir malonė, plaukiančioji iš Jo pavyzdžio, padeda tau pataisyti negeruosius tavo linknius.

I. Kokią šlovę paaukojo dėl tavęs Jėzus.

II. Kiek jos paaukojo.

III. Su koku kilniu ramumu pakėlė tą auką.

Pirmasis įžangos punktas. Prisimink nesuskaitomas apkalbas, šlovės plėšimus ir paniekas, kurių patiekė priešai Dievo Sūnui, norėdami pažeminti Jį žmonių akyse. Prisimink, kaip Jėzus tylėjo, kaip kantriai iškentėjo tą panieką, nors ne tik galėjo, bet lyg ir turėjo ginti savo šlovę.

Antrasis įžangos punktas. Prašyk Išganytoją malonės, idant mokėtumei užgesyti savy tuščią žmonių pagarbos geidimą, o garbe laikytumei žmonių panieką, kaip kad darė Kristus.

I punktas. Kokią šlovę paaukojo dėl mūsų Jėzus? Joks žmogus neturėjo tokios didžios šlovės, kokią turėjo Jėzus. Kaip garsino žmonės Jo šventumą! Kokių garbingų daiktų apie Jį pasakojo! Kaip stebėjosi visomis Jo kalbomis ir darbais! Garsi buvo Jo išmintis: dar tebebuvo 12 metų, o jau Juo stebė-

jos [tato mokytojai; o kiek tatai kartų paskui savo išmintingais žodžiais gėdino mokytojų puikybę! Gar- si buvo visoje Žydų žemėje Jo galia: marės, vėjai, dangus ir žemė, sveikata ir liga, gyvybė ir mirtis bu- vo Jam paklusnūs! Visi žinojo, jog Jėzus aiškiai skaito žmonių mintyse ir širdyse. Pagaliau, žinojo visi ir garsino Jo nekaltumą, teisingumą, gailestingu- mą, malonumą. Pripažino Jį esant šventą netgi to- kie Jo priešai, kaip pariziejai: kada jiems Kristus ta- rė: „Kas iš jūsų gali parodyti manyje nuodėmę?“ (Jon. 8,46), jie negalėjo sugalvoti jokio protingo prie- kabio; savo nedorajame aklume tik prikaišiodavo Jam, kad Jis priiėmęs nusidėjėlius ir valgas su jais! Pas Jį bėgdavo visi, idant jų ginčus teistų; išpažin- davo, jog Jis mokina tikrojo, dieviškojo kelio; pripa- žindavo Jį esant Mesiją ar bent Dievo pranašą: „Osanna Dovidui! Pagirtas teisie, kurs ateina Viešpaties vardan (Mat. 21,9)!“

Jėzaus šlovė buvo visuotinė. Visur pažino Jį žmonės ir garbino. Pažino ir garbino Jį Jėruzolimo- je, kur, Jam liepiant, minios akivaizdoj žmogus nuo 38 metų stabo ištiktas pradėjo vaikščioti ir gimęs ak- las ūmai praregėjo. Pažino Jėzų ir garbino visoj Žy- dų žemėje; po visus miestus ir miestelius ir kelius pagarsėjo Jo vardo šlovė. Pažino Jį ir garbino Gali- liejoj, kur Jo galia prikėlė numirusį našlės sūnų, ir Jo žodis nutildė marių bangas. Pažino Jį ir garbino Samarijoj, kurios gyventojai kalbėjo: „Tikime jau nebe dėl tavo šnekos; mes patys girdėjome ir žinome“ (Jon. 4,42). Pažino Jį ir garbino Tyro ir Sidono krašte, iš kur ligonys dideliais būriais pas Jį bėgda- vo (Luk. 6) ir sveiki grįždavo.

Jėzaus šlovė buvo gražiai pelnyta. Nusipelnė tą šlovę pilnu dorybių ir stebuklų gyvenimu, tokiais dar- bais, kokių niekad anksčiau niekas nepadarė, ir tuo, jog, ką pranašai buvo apsakę apie Mesiją, Jame vi- siškai išsipildė, ir tuo, jog visur gera darė, o paliudy- davo tai patys patyrusieji. vienas kalbėjo aklas bu

vęs, o Jėzus jam sugrąžinęs regėjimą; kitas šaukė, jog jo sūnus buvo numiręs, o Jėzus jį prikėlęs; kitas vėl sakęs skendęs marėj, o Jėzus jį išgelbėjęs; kitas dar džiaugęs regėjęs, kaip Jėzus tyruose stebuklingai padauginęs duonos ir t.t.

V. Jėzus lengvai galėjo apginti savo šlovę ir rodės, jog būtinai priderėtų ginti ją ir gelbėti. Kad būtų nors keletą žodžių ištarsęs sau apginti, kai Pilotas klausė, gal Pilotas būtų labiau pasirūpinęs Jėzu gelbėti. Būtų užtekę Jėzui trumpos prakalbos savo priešams sugėdinti; lengvai būtų galėjęs nukreipti ant jų tą žmonių sujudimą, kurį buvo sukėlę prieš Jį. Priešų liudijimai buvo kits-kitam priešingi ir taip aiškiai klaidingi, kad lengvai buvo galima vienu žodžiu nuplauti visus tuos šlovės plėšimus. O juk Pilotas manė, Jėzų esant nekaltą, ir Erodas Jėzui blogo nelinkėjo, ir žmonės buvo pirmiau labai prie Jo prisirišę ir būtų buvę lengva patraukti juos Jėzaus pusėn.

Be to dar, suprask, dėl kiek priežasčių, žmonėms kalbant, priderėjo Jėzui ginti savo šlovę. Ar nepriderėjo išsklaidyti tą žalingą nuomonę, kurią žmonės galėjo įgyti, girdėdami apie Jį tiek bloga? Ir ką gi kila žmonėms galėjo manyti, Jam tylint vien būk Jis prisipažįstąs esąs kaltas! O jeigu numirs tokioje nešlovėje, kas bus dangiškajam Jo mokslui ir pasiuntinystei? O kur žmonių atpirkimas? Iš tikrųjų, atrodo, būk Jėzus turėjęs svarbių priežasčių ne tylėti, o pasistengti pasiteisinti! O Jis tyli! Tokio tatau reikėjo vaisto išgydyti žmogaus aklybei, negalinčiai ar nenorinčiai pripažinti, jog niekas yra žmonių peikimas ar gyrimas!... Dieve, išmokyk mane vartoti tą vaistą ir kad iš Tavo pavyzdžio suprasčiau, jog tik pas Tave turiu ieškoti garbės!

II punktas. Iki kokio laipsnio Kristus išsižadėjo savo šlovės? Jėzus prarado šlovę visiškai ir visiškai pasirinko nešlovę. Kas gi Jam bebuvo palikę iš anos didės ir gražiai pelnytos garbės? Buvo pagarsėjęs išmintimi, o dabar ir žodžio ištarti nebemoka sau ištei-

sinli ir visiems pasirodo lyg paikas esąs. Buvo garsus savo galia, o dabar silpnas ir surištas. Buvo pagarsėjęs viską žinąs, o kai dabar priešai, uždengę Jam veidą, muša ir liepia atspėti, kas Jį muša, Jis tyli ir tuo būdu tartum pripažįsta, kad teisingai iš Jo juokiamasi. Buvo garsus savo šventumu, o dabar apkaltintas kaipo valkata ir piktadaris!

Ir kad dar nebūtų turėjęs kitų priešų, vien Įstato mokytojus ir pariziejus! Tuomet ne tiek būtų nukentėjusi Jo šlovė, nes kiekvienas galėjo suprasti, jog jie iš pavydo ir neapykantos Jėzų persekioja. Bet čia visi, be jokios išimties, sukilo prieš Viešpatį; visi Jį teisia, ir visi pripažįsta esant kaltą! Įstato mokytojai kaltina Jo mokslą esant bedievišką ir piktžodžiavimų pilną. Aukščiausiasis kunigas ir žmonių kunigaikščiai sprendžia Jėzų esant bažnyčios ir altoriaus naikintoją. Karalius Erodas su savo dvariškiais Jėzaus išmintį, kuria Jis buvo garsus žmonėse, palaiko paikumu ir siunčia Jėzų atgal pas Pilotą, išjuokęs, lyg beprotį. Ir Pilotas, nors žinojo Jėzų esant nekaltą, galop pasmerkė Jį mirti ir todėl paskiau ne vienas galėjo manyti, kad ir Ryמו teisėjas pripažinęs Jėzų buvus kaltą. Ir žmonės visi dabar išsižada tos pagarbos, kurią Jam pirmiau rodydavo, ir karščiau reikalauja Jo kraujo, negu sveikino Jį, iškilmingai įjojantį Jėruzolimon. Fatys netgi Jėzaus mokiniai tartumei rodo Jį esant kaltą: vienas Jį išdavė, kitas išsigynė, kiti metė... Tokios tatau paniekos, mano Dieve, susilaukė iš žmonių! Tokios paniekos pats troškai! Kaip gi tatau gali būti, kad, turėdamas prieš akis Tavo pavyzdį, dar geidžiu šlovės? Viešpatie, nužemink tą mano puikybę, o džiaugdamasis priimsiu žmonių panieką, idant tau patikčiau!

III punktas. Kaip kantriai ir ramiai aukoja Jėzus už mus savo šlovę! Prisiminus, jog tas, kurs tokį išjuokimą kenčia, yra Dievas, negalima nesistebėti, kad visas pasaulis nesukilsta Jo garbės ginti arba kad bent pats Viešpats prieš mirdamas neišaiškina

miniai save esant nekaltą!... O Jėzus tyli ir atleiddžia, nors visagalys yra, nors tiek priežasčių lyg vers-
te verčia Jį ginti save, nors, žmoniškai galvojant, reikėtų gintis! Tačiau Kristus taip kenčia, kaip kad neįstengtų apsiginti, ir yra tikrai „lyg nebylys, kurs neatveria savo burnos ir kurs neturi savo burnoj kuo atsikirsti“ (ps. 37,14—15). O, Viešpatie! kaip gi gyvai tuo savo tylėjimu ir tąja neapsakomąja kantrybe pri-
kaišioji man, kad esu toks nekantrus, taip murmu ir rūstauju, kai tik kas mano šlovę užgauna! Gal ta mano šlovė taip reikalinga žmonėms išganyti, arba toki didė ir visuotinė, arba toki pelnyta ir taip nedo-
rai paminama, kaip Jėzaus šlovė?! Kas gi taip mane rūstina? Vienas žodis, kurs po valandos nyksta, menkos apkalbos, kurias žmonės greit užmirš, arba, daugiausia, truputis paniekos ir papeikimo ir tai ne iš daugelio žmonių! Argi verta dėl tokių dalykų nerimti, rūstauti, nustoti viduojės giedros ir laimės? Didė šlovė tai — ne kas kita, vien sunki našta, o dažnai dar po tąja našta slepias sielai pavojingi žabangai.

Viešpatie! suteik man malonės, kad geisčiau būti nežinomas ir žmonių niekinamas dėl Tavo meilės, nes „veliu būti menkiausias mano Dievo namuose“ (ps. 83,11). „Pastatyk sargybą prie mano burnos ir vartus aplink mano lūpas! Neduok mano širdžiai pakrypti į piktus dalykus išteisinimo, ieškotų nuodėmėms“ (ps. 140,3—4); idant ir aš mokėčiau sekti Tavo pavyzdžiu, kaip darė Tavo šventieji, ir tyliai kentėčiau apkalbas ir iškoveveikimus, kurie mane, Tau leidžiant, gali sutikti!

LXXXI MASTYMAS.

Jėzus prie Kajifo (Kaipošiaus). Kontempliacija.

Pirmasis išangos punktas. Jėzus at-
vesta pas aukščiausiąjį kunigą, kurs turi padaryti

ižengiamąjį tyrinėjimą. Viešpats rimtai atsako klausiamas ir už savo atsaką gauna smūgį veidan. Klausiamas gyvojo Dievo vardan, ar esąs Dievo Sūnus, atsako, jog taip ir jog kadais teis tuos, kurie dabar Jį teisia. Tai išgirdęs, aukščiausiasis kunigas perplėšė savo rūbus, ir visi sutiko su jo ištarme, kad Jėzus esąs vertas mirties; paskum visi išsiskirstė, palikę Viešpatį nedorų ir žiaurių tarnų rankose iki rytmečio.

Antrasis įžangos punktas. Įsivaizduok sueigos trobą ir susirinkusius joje kunigus su Įstato mokytojais ir pariziejais. Stokis tokioj vietoj, iš kurios galėtumei matyti ir girdėti viską.

Trečiasis įžangos punktas. Atsiprašyk Viešpaties už visus paniekinimus, kuriuos iškentėjo dėl tavęs per savo kančią, o ypač už tai, ką iškentėjo tą naktį Kajifo namuose. Paskui melsk, kad paragintų tavo širdį mylėti panieką ar bent kantriai kentėti ją dėl to, kurs dėl mūsų karštai paniekos geidė ir ieškojo.

I punktas. Įsižiūrėk į asmenis. Įsižiūrėk pirmiausia į tuos teisėjus ir Įstato sargus, susirinkusius į teismą; niekad jų tiek nesusirinkdavo, kiek šiandie. Aukščiausiasis kunigas, apsimesdamas rimtas, sėda į sostą; jeigu į jį gerai įsižiūrėsi, be didės puikybės išvysi jo veide nekantrybės ir veidmainybės. Aplink jį — vyriausieji, kunigai, mokytojai ir visa teismo vyriausybė. Kiekvienas džiaugias pagalios susilaukęs, ko seniai geidė; ypač po valandos, kai dieviškasis kalbės, kareivių įvestas, stojos prieš teismą, girdėti pasitenkinimo šnibždesys, ir visų akys nušvinta iš džiaugsmo. Įsižiūrėk dabar į Jėzų. Tai — tas, kurs yra pati šventybė; ir jis pašauktas teisman, lyg kaltininkas! Rankas ir kojas turi stipriai suveržtas; kareiviai veda Jį atsargiai, lyg didį piktadarį, kurs galų gale pakliuvo į teisingumo rankas. O Išganytojas, kaip lėtas ir ramus avinėlis, tylėdamas kenčia skriaudą; Jo veide matyti šventas padorumas ir nieko ne-

drumzdžiamas ramumas. Žvilgtėrėk į tarnų sueigą, kurie iš begėdiško smalsumo žiūri į Kristų; žvilgtėrėk į melagius liudytojus, pasiryžusius netrukus nedorai liudyti. Gera! įsižiūrėk į įvairius veidus ir pažink, koki tų žmonių siela, koki juoda, nuodėmėmis sutepta, baisių geidulių mėtoma, pragarine neapykanta deganti! O Jėzaus siela, priešingai, skaisti, rami, meilės pilna.

II ir III punktas. Klausyk, ką kalba, ir stebėk, ką daro. „Vyriausis kunigas klausė Jėzų apie Jo mokinius ir apie Jo mokslą“ (Jon. 18,19). Gera! žinojo tą mokslą bedievis kunigas; žinojo, kaip dažnai per trejus metus jie patys steigėsi sugauti Jėzų kalboje, duodami Jam sunkių klausimų, ir kaip visada Jėzus į tuos klausimus atsakydavo; juk patys didžiausieji Jo priešai nieko blogo negalėjo rasti Jo moksle!... „Jėzus jam atsakė: Aš viešai kalbėjau pasauliui, slapčia gi aš nieko nekalbėjau. Klausk tuos, kurie girdėjo, ką jiems esu kalbėjęs“. Iš tikrųjų, geriau atsakyti nebebuvo galima! Skundėjai nutilo. Bet vienas tarnas, pažįstas gerai savo ponui ir žinąs, kaip jiems bus miela, jei jis iškoneveiks tą, kurio jie taip nekenčia, užgauna Jėzų į veidą, sakydamas: „Taip tu atsakai vyriausiajam kunigui?“

O, dangau! užgautas tas dieviškasis veidas, kurio išvaizda suteikia amžinos laimės išrinktiesiems! Prisimink, kas yra tas, kurs taip paniekintas! Yra tai karalių Karalius ir aukščiausias gyvųjų ir numirusiųjų Teisėjas! Prisimink, kas, kame ir už ką Jį taip pažemino! Kaip tatau galėjo būti, kad tą pat valandą nenudžiūvo šventvagė ranka, arba kad perkūnas ne nutrenkė ant vietos to padūkėlio, kurs drįso pakelti ranką prieš Dievą!

Bet Tu, Jėzau, kantriai kenti, idant ganapadarytumei už mano puikybę ir išmokytumei mane neskustis ir nerūgoti, kada kas pažemins mane; idant gėdėčiaus savo opumu ir mokėčiau ramiai sutikti panieką. Būtumei, Viešpatie, iškentėjęs tą pažeminimą

tylėdamas; bet dieviškoji Išmintis norėjo atsakyti į skundą, kurį ištara niekšas, išniekindamas Tave.

„Jei aš netiesą kalbėjau, įrodyk, kad tai netiesa; jeigu gi tiesą, kam mane muši?“ Taip atsakė Išganytojas, kadangi norėjo pasiteisinti, kad niekas negalėtų manyti, būk vergas mušęs Jį ne be reikalo, ir kadangi norėjo mus pamokyti, jog galime maloniai ir ramiai atsakyti tiems, kurie mus užgauna, ir jog tai nesumažina kantrybės nuopelno, o dar — jog visokiai valdžiai pridera pagarba, ir turime kiekviename atsitikime ir žodžiu, ir darbu rodyti tą pagarbą. Pagalios, priderėjo taip atsakyti, idant priešai susigėstų, pamatę, kokie jie patys yra neteisingi ir nuožmūs, ir dar aiškiau sublizgėtų Dievo Sūnaus nekaltumas, ramumas ir meilė.

Klausyk dabar, kaip neteisieji liudytojai prikiša Dievo Sūnui įvairių kalčių ir negali sutikti savo liudijimuose, iki pagalios aukščiausiasis kunigas, išvestas iš kantrybės, atsistoja ir, atsigręžęs į Jėzų, taria: „Tu nieko neatsakai į tai, ką šitie prieš Tave liudija?“ (Mat. 26,62). Bet Jėzus tyli... O, Jėzau, koks tai iškalbingas tylėjimas! Dabar tyli, nors žinai, jog už tą tylėjimą gyvybe užmokėsi! Po valandos prabilsi, nors žinai, jog už tą kalbą būsi mirtimi pabaustas! Bet Tau čia nerūpi sava nauda, vien dangiškojo Tėvo garbė ir žmonių gerovė! Dėl to dabar tyli ir nesiteisini: kadangi nori ganapadaryti Tėvui už mus, kurie esame nusidėjėliai, bet steigiamės pasiteisinti. Tyli ir dėl to, kad žinai, jog kadaise liksi išteisintas amžių amžiams viso pasaulio akivaizdoj... Ir aš maž tesirūpinčiau žmonių apkalbomis ir įtarimais, kad atminčiau, jog tas jų neteisengumas, jeigu jį kantariai kentėsiu, bus man teismo dieną laimės ir garbės šaltinis!

Jėzui vis betylint, aukščiausiasis kunigas vėl klausia: „Prisiekinu Tave gyvuoju Dievu, kad mums pasakytumei, ar Tu Kristus, Dievo Sūnus (Mat. 26)?“ Mano siela! klausyk su giliausia pagarba, ką atsakys

Jėzus. Štai kaipo kankintinių Karalius pats paliudija save esant Dievą ir pats tą liudijimą savo krauju patvirtina: „Tu tai pasakei. Tačiau aš jums sakau, nuo šio laiko jūs matysite žmogaus Sūnų sėdintį Dievo galybės dešinėje ir ateinantį dangaus debesyse“. Perkratyk tų žodžių prasmę: „Prisaikinote mane“, sako Viešpats: „Dievo vardu, kad jums atsakyčiau. Atsakysiu ir daugiau pasakysiu, negu norėtumėt išgirsti: Tylėjau lig šiol, kaip avinėlis, bet sušuksiu, lygi liūtas, ir jūs juo labiau išsigąsitate mano galios, juo labiau buvote paniekę mane, kada tylėjau! Prisiminkite jums pažadėtąjį antrąjį Mesijo atėjimą; kaip pranašai aprašė dabartinius Jo pažeminimus ir mirtį, taip lygiai paskelbė Jo būsimąjį atsikėlimą ir garbę. Jūs dabar džiaugiatės, bet greitai pasibaigs jūsų džiaugsmas! Ateis diena, kada išvysite tą patį žmogaus Sūnų, kurį šiandie teisiате, sėdintį Tėvo dešinėje ir ateinantį debesyse teisti viso pasaulio! Koks tą dieną laukia jūsų teismas už šį jūsų teismą? Į ką pavirs jūsų puikybė? Kaip pakelsite mano žvilgterėjimą? Kur pasislėpsite nuo rūstybės Avinėlio, kurį tylintį paniekėte ir kurio kraują išliejote?!“

Jėzau, nusilenkiu prieš Tave ir garbinu! Tikrai Tu esi amžinojo Dievo Sūnus, mano Išganytojas ir Viešpats! Ką dabar padarys Tau priešai, kurie dar labiau įnirto, išgirdę Tave prisipažinus, nors, tiesą pasakius, turėjo sudrebėti iš baimės! Vos ištare Jėzus tuos žodžius, aukščiausiasis kunigas perplėše savo rūbus ir sušuko: „Jis piktžodžiavo Dievui! Kam dar mums liudytojų? Štai dabar jūs girdėjote piktžodžiavimą! Kas jums regis?“ O jo sėbrai sušuko: „Verfas mirties!“ Taip, Jėzus turi mirti už tai, kad yra Kristus, Dievo Sūnus, kurs prisiėmė visų nusidėjėlių skolą! Jėzus turi mirti, kad tave išgelbėtų nuo amžinosios mirties! Kam gi turi tu gyventi, jeigu ne Jam!

Ištare bedievišką ištarmę, teisėjai išeina iš rūmo. palikę Išganytoją tarp tarnų ir piktadarių, kurie su

pašai pa žiūri į Jį ir jau rengiasi Jį kaip įmanydamą iškoneveikti. Padūmok, kas būtų karaliui, paimtajam nelaisvėn, kad nuožmus nugalėtojas atiduotų jį žiauriai, padūkusiai miniai ir leistų daryti jam, ką tinkama, by tik paliktų jį gyvą, nes pats jis nori paskiau tą nelaimingąjį dar baisiau pakankinti! Kajifo rūmai — sako Auksaburnis — pragaru pavirto! Kiek juose buvo žmonių, tiek buvo budelių, o kiekvienas buvo velnias žmogaus išvaizda! „Spiaudė Jam į veidą ir rūsė kumštinis, kiti gi daužė plaštakomis Jo veidą, sakydami: pranašauk mums, Kristau, kas yra Tave užgavęs!“ (Mat. 26,67). Ir kitų daug daiktų, piktžodžiaudami, kalbėjo prieš Jį. Kunigų tarnai ir kareiviai kits-kitą ragino elgtis kaskart biauriau ir nuožmiau. Tarytumei, eina jie lenktynių, kas labiau paniekins ir išjuoks Jėzų, kas pasirodys drąsesnis ir žiauresnis. Išganytojo kantrybė dar labiau juos erzina, ir Jo tobulybė kaskart labiau kursto jų rūstybę. Ir taip iki vėlumos nežmoniškai kankina nekaltąjį Avinėlį. Ar junti sopulį, ištikimoji siela, veizėdama į tai visa, ką iškentėjo Viešpats? Ar gailies, kad pati buvai tų išjuokimų priežastis? Atmink: neužtenka valandėlę gailėtis Jėzaus, o paskum užmiršti tą jausmą! Privalai per visą gyvenimą garbinti ir mylėti Jėzų, sekti Juo, kitus žadinti, kad garbintų, mylėtų Kristų ir Juo mi sektų, nes tai — visų žmonių pareiga!

LXXXII MASTYMAS.

Jėzus Erodo dvare išjuokiamas. Kontempliacija.

Pirmasis įžangos punktas, Erodas, išvydęs Jėzų, labai pradžiugo, nes jau seniai to girdė, kadangi buvo girdėjęs apie Jėzų daug dyvų ir tikėjos, kad Jėzus padarysias jam kokią stebuklą. Karalius ilgai šnekino Kristų, bet Viešpats vis tylėjo. O

kunigai ir Rašto mokytojai stovėjo, Jį skųsdami. Erodas paniekė Jėzų, su savo dvariškiais, išjuokė Jį, apvilko baltu rūbu ir nusiuntė atgal pas Pilotą (Luk. 23).

Antrasis išangos punktas. Įsivaizduok Jėruzolimos gatves, paskui Erodo dvarą ir salę, į kurią įvestas Išganytojas. Veizėk, kas per grožis aplinkui ir brangenybė! Žymu, jog tai — linksmybių ir turtų sostinė.

Trečiasis išangos punktas. Prašyk Dievą, kad apšviestų sielą, idant suprastumei, jog žmogaus gudrybė yra puikybė, idant paniektumei visa, ką žmonės mano esant svarbu, ir pamiltumei, ką Išganytojas mylėjo.

I punktas. Įsižiūrėk į asmenis. Štai Erodas sotes; aplinkui dvariškių būrys. Suktybė, apgaulė, tuštybė, netikėjimas, sujungtas su burtais, yra svarbios to karaliaus būdo žymės. Veizėk, koks jis dabar linksmas, kad atvedė pas jį Jėzų. Seniai geidė Jį pamatyti, ne dėl to, kad būtų norėjęs tapti Jo mokiniu ir pažinti tiesą, bet dėl to, kad norėjo išmėginti Jėzaus galią ir išmintį, apie kurias daug buvo girdėjęs. Erodas džiaugias — savo smalsumą pasotinsias; džiaugias, kad dabar bus patenkinta jo puikybė: mat, jis turi savo rankose garsų vyrą, kurs, tur būt, nusižemins prieš karalių ir maldaus malonės... Įsižiūrėk dabar į karaliaus dvariškius: daugybė čia viršininkų, tarnų, kareivių ir tų didponių, kuriuos atsivežė iš Galilėjos. Yra tai tokie žmonės, kurių visada daug karalių rūmuose. Jų išvaizda švelni ir graži, o protas sekus ir neištas; jie palankūs savo ponui, steigias jam įtikti, pataikauja jo geiduliams ir, kaip ir pats viešpats, šalti tikėjime, o trokšta linksmybių ir lobių... Veizėk į tuos žmones, kurie atvedė Išganytoją; jų tarpe — žymesnieji kunigai ir mokytojai, kurie Erodui skundžia Jėzų. Matyti, jog jie bijo, begu Erodas nepasirodys per daug palankus skundžiamajam, ypač kad karalius žinojo, pranašavimus, ir

Jėzus jais būtų lengvai įrodęs savo nekaltumą, kad tik būtų norėjęs. — Bet ypač išžiūrėk į Kristų: kaip Jis kantriai pasiduoda teismui ir kiekvieną sykį leidžia teismui pasibaigti pažeminančia Jį ištarme, kad patiektų paguodos ištikimiesiems savo tarnams, kuriuos pasaulis taip pat teis, kaip teisė jų Mokytoją... Jėzus stovi ir čia surištas, kaip piktadaris. Nors matyti, jog Jis labai pavargęs, bet baimės neišvysi Jo veide. — Galų gale žvilgtelėk aukštyn: Dievas Tėvas ir angelai atidžiai žiūri į tą reginį, kurs rūpi dangui ir žemei.

II ir III punktas. Klausyk, ką kalba, ir žiūrėk, ką daro. Erodas klausinėja Jėzų, kas Jis, koks Jo pašaukimas ir mokslas, kas tai per stebuklai, kurie taip garsinami. Geidžia karalius, kad Jėzus ir jam kokią stebuklą padarytų. Šnekiną Viešpatį, norėdamas iš Jo atsakų atspėti Jo būdą ir paskum tarti ištarmę, kuri ne tik paprastiems žmonėms, bet ir kunigams su mokytojais nurodytų, ką jie turi apie Jėzų manyti, ir vienkart parodytų karalių esant labai išmintingą... O Kristus nieko jam neatsako.. Juo ilgiau tęsiasi Jėzaus tylėjimas, juo uoliau Erodas Jį klausinėja, manydamas prispirsis galų gale Jėzų atsakyti. Bet veltui! Nepasakys jam Jėzus net dėl ko tyli, nes savo tylėjimu nori jį pabausti už jo puikybę. Sustok čia ir giliai padūmok apie tą neapsakomąją paslaptį. •Veizėk: amžinoji Išmintis stovi čia prieš žmogaus gudrybės teismą ir pati jį teisia, sugėdina ir apjėkina. Veizėk: amžinoji Išmintis žmogaus puikybės akivaizdoj slepiasi ir daros neprieinama; duodas žmogui paniekinama, palaikoma paikybė ir tuo parodo, jog pats puikuolis yra visai pailkas!... Tas Jėzaus tylėjimas, kantrumas ir ramumas buvo iš tikrųjų didesnis už visus stebuklus, kokių Erodas geidė regėti! Bet vargšas neįstengė suprasti tos paslapties. Išsipildė tai, ką Viešpats buvo per pranašą taręs: „Aš sunaikinsiu išmintingųjų išmintį ir niekais paversių gudriųjų gudrybę“ (I Kor 1,19).

Ir Erodas baigia bylą, skelbdamas tokią ištarmę: Jėzus esąs beprotis! „Erodas su savo kariuomene paniekino Jį, pasityčiodamas apvilkdino baltu drabužiu“ (Luk. 23,11). Taip Erodas patenkino savo puišybę ir atkeršijo Jėzui, už ką Jis ne tik stebuklo nepadarė, bet neteikė net žodžio karaliui pasakyti. Erodas džiaugias: dabar Jėzus paniekta visų žmonių akysel... Ir nusiuntė atgal pas Pilotą“. Minia, kuri laukė prie dvaro vartų tos bylos galo, ką turėjo manyti apie Išganytoją, matydama Jį išeinantį nuo Erodo taip nužemintą, apvilktą baltu rūbu! Be abejo, ir tie, kurie Jį bent kiek gerbė, dabar Jį paniekė, regėdami apvilktą pašaipos rūbu, nes tas rūbas geriau, nei kokie žodžiai, rodė, kuo laiko Jėzų karalius ir Izraeliaus ponai. Atidžiai įsiveizėk į savo Dievą — sako šv. Bonaventūra — kaip dabar iš karaliaus dvaro grįžta pas Pilotą: akys nuleistos; gėda apdengusi Jo veidą; per visą kelią girdėti klyksmas, minios koliojimai; akmenimis į Jėzų meta, taško Jį purvais ir mėšlais...

Baik dvasišku pašnekesiu su Jėzumi. Pagarbink Jį, su angelais nužengęs į nusižeminimo bedugnę, kurioje, mylėdamas tave, paslėpė savo Dievystę. Sakyk ačiū Išganytojui, kad tau savo pavyzdžiu akis atvėrė, nes jau dabar supranti, jog, kas nori būti išmintingas Dievo akivaizdoje, bedievių žmonių bus paiku laikomas! Išmintis slepias po tuo baltuoju rūbu, kuriuo priešai apvilko Jėzų, manydami, jog tuo būdu apdengs Jį nešlove... Ir aš noriu tuo rūbu su Tavim apsidengti, aukščiausioji Išmintie! Suprasčiau tada Tavo mokslą, begalinę Tiesą, ir tarčiau: „Palaiminti, kuriuos niekina žmonės!“ — Pasizadėk stipriai priešintis kūniškajai išminčiai ir niekados nesielgti pagal klaidingas jos nuomones. Jeigu nori tikrai suprasti, kas yra šlovė ir geras vardas, imk atžargariai žmonių nuomones apie tuos daiktus; pažemini mu laikyk tai, ką žmonės laiko šlove, o šlove — tai, ką žmonės laiko pažemimu; niekados neapsiriksi.

nes, kaip klausia šv. Bernardas, ar Kristus klysta, ar žmonės?

LXXXIII MASTYMAS.

Jėzus Piloto teisme su Baraba lyginamas. Kontempliacija.

Pirmasis įžangos punktas. „Pilotas, pasišaukęs vyriausius kunigus, viršininkus ir žmones, jiems tarė: Jūs atvedėte man šitą žmogų, būk jis kelias maištą tautoje; ir štai aš, klausinėdamas jūsų akivaizdoje, neradau tame žmoguje nė vienos tų kaltynių, dėl kurių Jį skundžiate. Taip pat ir Erodas; nes buvau nusiuntęs jus pas jį, ir štai nieko nepadarėta, kas rodytų Jį esant vertą mirties“. Šventės dieną seniūnas paprastai išleisdavo žmonėms vieną kalinių, kurio jie norėdavo. „Taigi... Pilotas tarė: Katro norite, kad jums paleisčiau: Barabą ar Jėzų, kurs vadinamas Kristumi? Bet visa minia ėmė šaukti draug: Šalin šitą; paleisk mums Barabą! Pilotas jiems tarė: Tai ką gi aš turiu padaryti su Jėzumi, kurs vadinamas Kristumi? Visi sušuko: Tebūna prikaltas ant kryžiaus (Luk. 23, Mat. 27)!“

Antrasis įžangos punktas. Įsivaizduok rotušę ir seniūno krasę, o priešais rotušę — didelį kiemą, žmonių pilną.

Trečiasis įžangos punktas. Prašyk Jėzų, kad tau duotų pažinti savo širdį ir išmokytų nepasitikėti savo silpnybe; o ypač prašyk, kad suteiktų tau savo malonės, kad pamatytumei slaptąją pažeminimo vertę.

I punktas. Išžiūrėk į asmenis ir pasistenk gerai suprasti viduoį kiekvieno ypatumą. Veizėk, kaip susikrimtęs ir susirūpinęs Pilotas ir pats nežino, ką daryti. Tai sėdas teisėjo krasėn, tai pasislepia rotu-

šės kambariuose, tai vėl išeina ir prakalba į žmones. Galima perskaityti jo veide baisią kovą sąžinės su žydų baime. Jeigu žiūrime žmonių, užgaidų, neišvengsime sąžinės kankynių, pažeminsime savo sielą! Prieš teisėją stovi su žiauriu ir paniurusiu veidu Jėzau skundėjai: žymesnieji kunigai, mokytojai ir pariziejai... Aišku, jog jie sumanė nedorą dalyką ir daro piktybę, gerai apsimastę. Aplink juos daugybė visokių žmonių; tingėjimas ir smalsumas surinko juos ton vieton. Lengva įspėti, kas bus: gauja lengvai duosis vadovų sukurstoma ir akiai darys, ką jie norės. Taip įvyks baisiausia dievažudystė, kuri užtrauks ant visos tautos smarkių nelaimių. — Tamsiame kalėjime Baraba laukia mirties, kurią savo nedorybėmis nusipelnė. Veizėk, koks nuožmumas matyti jo veide. — Bet ypač įsižiūrėk į Jėzų. Vis toks pat tylus, ramus, save valdąs, karštai trokštąs kentėti už tave, o pilną iš tos kančios tau užleisti, bet tik eitum tuo keliu, kurį tau parodė.

II ir III punktas. Klausyk, ką kalba, ir stebėk, ką daro. Paklausk, ką dabar pasakys Pilotas. Sunki tai buvo klaida, kad siuntė Kristų pas Erodą; tuomi parodė savo silpnumą, bijodamas išteisinti Jėzų, kad žydai neužpyktų. Laimė, kad dabar gali savo klaidą atitaisyti: gali vienu žodžiu išgelbėti Jėzų, juo labiau, kad ir Erodas pripažino Jėzų esant nekaltą. Paklausk, ką pasakys Pilotas: „Atvedėte man šitą žmogų, tūk jis keliąs maištą tautoje, ir štai aš klausinėdamas jūsų akivaizdoj, neradau tame žmoguje nė vienos tų kaltybių, dėl kurių Jį skundžiate. Taip pat ir Erodas, nes buvau nusiuntęs jus pas jį ir štai nieko nepadaryta, kas rodytų jį esant vertą mirties.“ Kad Jis būtų, kaip sakote, Galiliejoj žmones kurstęs, argi nežinotų apie tai Erodas? O jeigu Jis būtų, kaip tvirtinate, maištą kėlęs kitose vietose ir Jėruzolimoje, aš būčiau apie tai girdėjęs! Palyginkite dabar karaliaus ištarmę su ištarme, kurios iš manęs geidžiate! Kaip gi aš galiu pabausti tą žmo-

gų mirtimi, kada Frodas jokios bausmės jam nepaskyrė! Vien išjuokė Jį, o kartu ir visą tą jūsų bylą! Ir aš, pabaudęs skundžiamąjį, paleisiu Jį.

Iš tikrųjų, keisčiausia tai ištarmė! Ką sakai, Pilotai! Pats pripažįsti, kad Jėzus nekaltas, o nori bausti! Rasi apsirikai: rasi norėjai pasakyti, jog pabausi neteisinguosius skundėjus, o apskųstąjį paleisi! Anaipatol! Pilotas pataikauja tiems nedorėliams, nors širdies gilumoj neapkenčia jų nedorumo, o smarkiai elgias su nekaltuoju, nors stebis Jo dorybėmis! O Tu, Jėzau, ir tą skriaudą kantriai iškenti, idant Tavo mokiniai turėtų paguodos ir pavyzdžio, kada jiems teks nekaltai kentėti.

Pirmasis tas žydams nusileidimas aiškiau parodė Piloto silpnumą; drąsesni pasidarė Jėzaus neprieteliai. Nėvykęs teisėjas griebias naujos priemonės. Turite paprotį, sako, kad jums vieną piktadarį išleisčiau Velykoms. Katrą gi norite, kad jums išleisčiau: Barabą, ar Jėzų, kurį vadina Kristumi? Tyčiomis Pilotas nekaltąjį Jėzų palygina su piktadariu, kad lengviau pasiektų savo tikslą. Katrą — sako — išsirinksite, tas bus paleistas; antrasis bus mirtimi pabaustas. Gerai pagalvokite, kad pasielgtumėte teisingai!

Tą valandą Piloto moteris duoda vyrui žodį: „Nieko nedaryk šitam teisiamam, nes aš šiandien sapne daug dėl Jo kentėjau“ (Mat. 27,19). Kiek tatau malonių siunčia Dievas nusidėjėliui, suturėdamas bekrinantį prapultin! Bet, kada žmogus atmeta jas, niekas jau nebegali jo išgelbėti... Klausyk: štai tylus snibždesys skrieja per minią: velnias per kunigų, mokytojų ir pariziejų lūpas kursto tamsuolius, ir štai girdėti réksmas: „Nužudyk jį, o išleisk Barabą!“ Ir šaukia taip visa minia. Koki tame klyksme girdėti pašėlusį neapykantą... Ką jauti dabar, Viešpatie miliausias, kad tie žmonės, kuriuos Tu taip myli ir kuriems tiek gero esi padaręs, taip nežmoniškai Tau užsimoka! Ak, ir dabar tebemyli ir tebesigaili jų, ir trokšti jų išganymo!

Pilotas, nusiminęs ir susirūpinęs, kitaip bando perkalbėti apjakėlius: „Ko gi norite, kad padaryčiau Žydų karaliui?“ (Mork. 15,12). „Prikalk jį ant kryžiaus!“ „Ką gi jis pikta padarė?“ Ak, verčiau paklausk, ar yra kas gera, ko būtų nepadaręs! Įsidėmėk, žmogau, kaip žmonės atsilygina Viešpačiui, ir išsimokyk ramiai kentėti neteisingus žmonių įtarimus ir nesitikėti dėkingumo, jeigu žmonėms padarysi ką gera, tačiau visa ta mylėti juos ir būti pasiryžusiam patarnauti jiems ir sušelpiti, jeigu kuomet reikės. — Pilotas nuolat tą patį gauna atsaką: „Prikalk jį ant kryžiaus!“ Nors Pilotas gudriai bando išgelbėti Viešpatį nuo mirties, bet tas žodis „prikalk“, sykį tartas danguje, pranašų ir Jėzaus tiek kartų pranašautas, o dabar žydų kartojamas, turi išsipildyti. Bet, jeigu Jėzus turi būti prikryžiuotas, ką gi mokiniai? „Kurie yra Kristaus“, atsako tau šv. Povilas: „tie prikalkė ant kryžiaus savo kūną draug su ydomis ir geiduliais“ (Gal. 5,24).

Pats sau tark šventą ištarmę: „Tegu būna prikaltas prie kryžiaus!“ Kūnas steigias nuo darbo išsisukti, ieško posilsio — tegu būna prikaltas! Jautuliai kelia maištą, geiduliai atsiliepia, blogi įpročiai nori įsivyruoti — tegu būna prikalti! Puikybės, neapykantos, pagiežos jausmai pakilsta širdy — tegu būna purikalti!

Pilotas plauna rankas žmonių akivaizdoje, sakydamas: „Aš neesu kaltas šito teisiojo kraujo! Jūs žinokitės!“ Jūsų tai byla, kad jo mirties reikalaujate! — O, nedorasis teisėjau! veizėk ir tu! Kaip vartoji tą valdžią, kurią esi gavęs nuodėmei bausti, o nekaltybei ginti! Kas, kad pripažinai teisingąjį esant nekaltą, jeigu neini savo pareigos — neapgini Jo! — Ir visa tauta atsakydama tarė: „Jo kraujas teesie ant mūsų ir ant mūsų vaikų!“ (Mat. 27,25)... Koks sukietėjimas! Teisėjas, nors stabmeldys, dreba prieš Jėzų ir nedrįsta tarti mirties ištarmę, o žydai, tikrojo Dievo garbintojai, prispiria jį tarti tą ištarmę, prisiima

visas jos pasėkas ir teisiog šaukia Dievo kerštą ant savo galvos, ir dar ant visų savo palikuonių užkrauna baisią savo nuodėmės naštą!

Padūmok, kaip turėjo būti skaudi Jėzui ta skriauda, kurią Jam patiekė neprieteliai, ir ta panieka, kuria Jį apdengė, statydami už Jį aukščiau Barabą! Padūmok, kaip Jam sopa tas jo persekiotojų pasiutimas ir neapykanta tų žmonių, kuriuos Jis labai mylėjo! Skauda Jam, kad Pilotas atstūmė tiek įkvėpimų ir persergėjimų, o dar labiau — ta prakeikimo ištarmė, kurią žydai patys sau paskelbia. Pagarbink Jėzų, išreišk Jam ačiū, prašyk, kad Jo kraujas suteiktų palaimos tavajai ir tavo mylimųjų sieloms, kad sutrintų kietas širdis, apiplautų nusidėjėlius ir visus išganytų!

LXXXIV MĄSTYMAS.

Jėzus plakamas.

Pirmasis išangos punktas. „Tuomet Pilotas liepė imti Jėzų ir nuplakti“ (Jon. 19,1).

Antrasis išangos punktas. Įsivaizduok plakimo vietą: vidury stovi stulpas, prie kurio pririštas Jėzus; viskas jau parengta, ir tuoj prasidės sopolingoji kankia.

Trečiasis išangos punktas. Melsk Išganytoją, kad išmokytų tave užmiršti save ir viską, kad giliausiai persiimtumei pasigailėjimo ir dėkingumo jausmais. Prašyk Jį, kad įleistų į tavo širdį dieviškosios ugnies kibirkštelę, kuria dega Jo širdis, kad verktumei Jo, kaip Jis verkia tavęs, ir taip būtų tau skaudūs Jo sopuliai, kaip Jam skaudūs tavo vargai. Prašyk, kad pažadintų tavy baimės to teisingumo, kurs iš nekaltojo Avinėlio reikalavo tokio ganapadarymo. Bet ypač prašyk malonės, kad suprastumei, kaip tai neteisinga, kad tu, nekaltajam Išganytojui

taip už tave kenčiant, nenori kentėti dangiškojo Tėvo tau siunčiamųjų kančių, nors žinai, vertas esąs amžinų kančių!

I punktas. Vartok regėjimo jautulį. Žvilgterėk pirma į tą tamsių žmonių būrį, apstojusį plakimo vietą. Nekantriai laukia to kruvino reginio minia.. Veizėk, šit Jėzus budelių rankose. Veizėk, kaip paklusniai Jis daro, ką jie liepia, kaip nusivelka rūbus. Kai prisiminsi, jog tas, kurį taip apnuogina, yra pati nekaltybė, lengvai išpėsi, kiek čia Jis iškentėjo! Žvilgterėk į tuos nuožmiuosius budelius, kaip pririša Dievo Avinėlių. Kokie botagai jų rankose ir kokios rykštės! Jau prasideda plakimas. Smūgiai kaip kruša krinta ant Viešpaties narių. Veizėk, kaip Jėzaus kūnas gabalais lekia iš po rykščių, ir čiurkšliais teka kraujas. Visas Jėzaus kūnas viena žaizda pavirto. Botagai raižo gyvas žaizdas; jos eina kas kartą gilyn... O budeliai plaka ir plaka, vis labiau įnirsdami... Galų gale perkerta virves, kuriomis Kankinys buvo pririštas. ir Jis griūva ant žemės...

Apstok čia kuo ilgiausiai ir padūmok.

Jeigu ir dabar dar — sako Bonaventūra — nepasigailėjai Jėzaus, bent prisipažink, susigėdęs, jog tavo širdis akmeninė!... Veizėk dar į savo Atpirkėją: visas sukapotas, vos bepašliaužia po žemę, Jo krauju aplietą ir Jo šventojo kūno gabalais apklotą, ieško savo rūbų ir pridengia jais savo nuogybę.

Tokį iš tolo regėjo Jį pranašai: „Kirminas, o ne žmogus, žmonių pasityčiojimas ir liaudies atmata“ (ps. 21,7). „Nuo kojos pado iki viršugalviui nėra Jame nieko sveiko; žaizdos, randai ir tinstą skauduliai, neaprišti, negydomi gydyklų ir nesuvilgyti aliejumi“ (Iza. 1,6). „Nėra Jam išvaizdos ir gražumo. Žiūrėjome į Jį ir nebuvo pažvelgimo, kad mes trokštume Jo, paniekinto ir paskutinio iš žmonių. skausmo vyro ... Laikėme jį tarsi raupsuotu ir Dievo užgautu ir pažemintu. Jis buvo sužeistas dėl mūsų netyčių, sudaužytas dėl mūsų kaltubių (Iza. 53, 2—5)“.

O, Dieve! ir mano širdis dar nesuminkštėjo! Kaip privalau steigtis ganapadaryti už nuodėmes!

II punktas. Girdėjimas. Klausyk, kaip čiauska botagų smūgiai; kaip budeliai kits kitą ragina kirsti stipriau; kaip žiūrovai giria jų nuožmumą... O juk ta minia kitados gerbė Išganytoją! Dabar, neprietelių pakurstyta, neapkenčia Jo; dabar tik biau-riais žodžiais drabsto į Jį, pikčiausiai išjuokia... O Jėzus tyli: „Buvo paaukotas, nes pats norėjo, ir neatvėrė savo burnos (Iza. 53,7)“. Širdimi tik kalba ir taip meldžias į dangiškąjį Tėvą: „Aš esu pasiryžęs priimti plakimą“ (ps. 37,18). Štai prisiėmiau visų nusidėjėlių nedorybes. Bausk mane, Tėve! neatleisk man, bet žmonėms atleisk! O jūs, žmonės, dėl kurių kenčiu tokius sopulius, argi nemylėsite manęs?“ To tik tegeidi, mieliausias Jėzau, už viską, ką man esi padaręs? Argi galėčiau Tavęs nemylėti! Argi galėčiau dar Tau širdį nuodėmėmis užgauti! Girdžiu, kaip šaukia dangun Tavo kraujas... Ne pagiežos šaukia, tik malonės! Šaukias į mane, kad mylėčiau savo Geradarį, kad nekėsčiau nuodėmės.

III punktas. Uoslė. Ką šv. Raštas sako apie Jėzaus vardą ir apie Jo dorybes, tai lygiai pritinka ir Jėzaus kraujui: tas šv. kraujas yra lyg kvepiąs aliejus, kurs savo kvapu pripildo žmonių sielas ir Dievo meilę žadina žmonių širdyse (Gies. 1). Uosta! tą išgany-mo kvapą, kurs neilgai trukus pasklis po visą pasaulį, kurs jau ir dabar kyla į dangų, permaldauja Dievą ir išprašo žmonėms pasigailėjimo. Kalbėk į Jėzų šv. Rašto žodžiais: „Trauk mane, mes bėgsime pas-kui Tave į Tavo tepalų kvapą (Gies. 1,3)“. Tas ta-tai kvapas, prie kurio skubriai bėgo tiek drąsių sie-lų, tiek apaštališkų vyrų, atgailos darytojų ir nekaltų mergelių! Jie, tiek kentėję dėl savo meilės, nesiskun-dė savo kančiomis, bet tik gailestavo, kad daugiau kentėti negavo!

IV punktas. Ragavimas. Ragauk gėdos, karty-bės, kurią kenčia apnuoginamas Išganytojas. Para-

gauk, kaip tatau kartu buvo Jėzui patirti, jog Jo neapkenčia tie žmonės, kurie turėjo Jį labai mylėti, kaip kad Jis juos mylėjo. Bet paragauk taip pat, koki saldį yra Jėzaus meilė, kantrybė ir paklusnybė! Ragauk, koks saldus yra jo džiaugsmas, kad atitaisė savo Tėvo garbės panieką, kad suteikė žmonėms išganymą, kad pelnė tau malonių, kad nuo didžiausios nelaimės tave išgelbėjo ir užtikrino tau aukščiausią laimę. Atsigerk šventosios meilės, kuri visas karmes į saldybę, permaino (Apie Kr. sek.).

V punktas. Palytėjimas. Veizėk, štai dar guli prieš tave įnagės, kurios buvo vartojamos Jėzų plaukant. Palytėk rykštes, pusiau sulaužytas ir krauju sumirkytas, ir tas virves, kuriomis buvo pririštas Dievo Sūnus; tą baslį, kurs nuo Jėzaus kūno gavo neapsakomą vertę! Ar paliksi ant žemės tuos šventus Jėzaus kūno gabalelius, kuriuos tie bedieviai mynioja? Ar nenusilenksi su gilia pagarba ir nepridėsi savo lūpų prie to kraujo, kurs dėl tavęs išlietas? Ar nesumaišysi su juo savo ašarų? Surink to brangiausiojo kraujo lašelius ir paaukok Dievui už savo nuodėmes, ir patepk tuo krauju sielos žaizdas; tai — tikriausias vaistas nuo visų dvasios ligų, nes gailestingasis Viešpats pats jį sutaisė. Pabaik dvasišku pašnekesiu su nuplaktuoju Jėzumi ir sukalbėk maldą „Kristaus siela“

LXXXV MASTYMAS.

Jėzus nukryžiuotas. Kontempliacija.

Pirmasis išangos punktas. „Nešdamas sau kryžių, Jis išėjo į vietą, kuri vadinasi Kaukolių, ebraiškai Golgota. Tenai jie prikaltė Jį ant kryžiaus ir draug su Juo kitodu, vienoje ir kitoje pusėje“ (Jon. 19, 17—18).

Antrasis įžangos punktas. Įsivaizduok Kalvariją ir paruoštas kryžiovimo įnages; pasakum Jėzų, kybantį ant kryžiaus.

Trečiasis įžangos punktas. Melsk Jėzų, kurs dėl tavęs pats save paaukojo, idant tau leistų būti savo aukos dalininku ir taip sudegti Jo meilės ugnimi, kaip kad Jis sudegė mūsų meile.

I punktas. Įsiziūrėk į asmenis. Paveizėk pirmą į nesuskaitomą minią ne tik Jėruzolimos gyventojų, bet ir atėjusių iš svetimų kraštų, susirinkusių tą valandą į Kalvarijos kalną. Kas juos suvadino? Kai kurie atėjo gailėdamies Jėzaus; bet daugiau čia yra tokių, kuriuos atvedė smalsumas, o daugiausia tokių, kuriuos atvedė neapykanta ir nuožmus geismas pamatyti kančią ir kraują. Žvilgtėk paskiau į būdelius: jų širdyse pasėlusį piktybę, o akyse gyvuliškas pasiutimas. Čia pat stovi pariziejai ir žymesnieji kunigai; dabar jų neapykanta jau patenkinta; jie mano amžinai sudėgę Jėzaus vardą: jų tat gudrios pastangos padarė, kad Jėzus miršta ne tik smarkiausia, bet ir labiausiai pažeminančia mirtimi. Veizėk, kiek jie linksmi, net nebegali paslėpti savo džiaugsmo. Įsiziūrėk dabar į tuodu piktadarius, kuriuodu žydai žada nukankinti vienkart su Jėzumi, manydami tuo labiau Jį pažeminsią; nežino jie, jog po valandos vienas piktadaris išpažins Jėzų esant Dievą! Po kryžium stovi verkiančios moters. Pažvelk į švenčiausiąją Motiną, paskendusią sopulių marėje... Šalip stovi šv. Jonas, jos skausmų dalininkas... Bet štai tas, kurs turi patraukti savęp savo sielos jėgas: štai Kristus piktadarių rankose ir pagaliau prikaltas prie kryžiaus, ant kurio įvykdo atpirkimo veikala! Gerai įsiziūrėk į Jėzų! Daug tas reginys patieks tau šventų pamokų ir sužadins gražių jausmų!

II punktas. Klausyk, ką kalba. „Še tau, kurs sugriauti Dievo bažnyčią ir per trejetą dienų ją atstatai, išgelbėk pats save! Jei tu Dievo Sūnus, nuženk

nuo kryžiaus“. (Mat. 27,40). Taip išjuokia Išganytoją tie žmonės, kurių tarpe Jėzus vaikščiojo, gera darydamas (Darb. 10)! Piktžodžioja ir didžiūnai su kunigais ir mokytojais: „Kitus išgelbėjo, pats savęs negali išgelbėti! Jei jis Izraelio karalius, tegu dabar nužengia nuo kryžiaus — ir mes jam tikime! Jis pasitikėjo Dievu — tegul jis dabar jį išvaduoja, jei turi jame pasimėgino; nes jis juk sakė: aš Dievo Sūnus“. (Mat. 27, 42—43). O ką kalba tuodu piktadariai, kuriuodu prikryžiuoti sykiu su Jėzumi? Vienas ir dabar dar piktžodžioja: „Jei tu Kristus, gelbėk pats save ir mus!“ (Luk. 23, 39). Bet antrasis skaudžiai subara savo draugą už bedievišką kalbą, aiškiai išpažįsta Jėzų esant Dievą ir šaukias Jo pasigailėjimo. Klausykis sopulingosios Motinos ir šventųjų moterų, po kryžiumi stovinčių verksmo ir tykios jų su Jėzaus širdimi kalbos. Pagalios klausyk atidžiausiai septynių sakinių mirštančio ant kryžiaus Išganytojo. Jis meldžia Tėvą: „Tėve, atleisk jiems, nes nežino, ką darą!“ (Luk. 23,34). Sako gerajam nusikaltėliui: „Šiandien tu būsi su manim rojuje;“ (Luk. 23,43) paskui savo motinai ir Jonui: „Moteriške, štai Tavo sūnus... Štai tavo Motina“ (Jon. 19, 26—27). Išreiškia savo sopulių didumą: „Mano Dieve, mano Dieve! kam mane apleidai?“ (Mork. 15,34). „Trokštu“ (Jon. 19,28). Pagalios pagarsina, jog jau pabaigtas atpirkimo darbas: „Atlikta“!... (Jon. 19,30). „Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo dvasią!“ (Luk. 23,46). Tais visais žodžiais nukryžiuotasis Dievas kalba ir į tave. Klausyk ir visai pasiduok Jo malonės įkvėpimams!

III punktas. Veizėk, ką daro. Budeliai, pagriebę Jėzų, nuplėšia nuo Jo pridžiūvusius prie žaidžų rūbus; tuo atnaukina visas kančias, kurias plakamas iškentėjo. Jau Dievo Avinėlis paguldytas ant altoriaus, ant kurio paaukos savo auką. Patsai ištiesia ranką ir paduoda ją budeliui. Ką tas bedievis daro tai dieviškai rankai, kuri tiek gera žmonėms pada-

rė? Veizėk, su kokia panieka ją nutveria, traukia prie savęs ir didę vinį prie jos prideda... Jau kala kūju pirmą, antrą ir dešimtą kartą... Perplyšo gyslos, sąnariai nutrūko, ir po visą Jėzaus kūną paplito neiškenčiamas sopulys... Taip prikale vieną ranką, prikala antrąją, po jos ir kojas. Kiek tai sopulių! O Jėzus vis kantriai kenčia... Dabar budeliai kelia kryžių; kiekvienas jo sudrebėjimas gimdo smarkiausių kančių tam kūnui. Pagalios paskutinytis sudrebėjimas, kada kryžius įsmenga duobėn, uoloj iškalton... Veizėk dabar: štai pakartas tarp dangaus ir žemės vienatijis „tarp Dievo ir žmonių tarpininkas“ (I Tim. 2,5), aukotojas vienkart ir auka!

Apsistok čia ir padūmok, kokį tatai aukštą visokių dorybių pavyzdį paliko tau Kristus visu savo gyvenimu, o ypač mirtimi! Veizėk, koks čia tobulas nusizėminimas, savęs paties išsižadėjimas, Dievui paklusnumas, Tėvo ir žmonių meilė, gailestingumas, kantrumas!... Baigdamas mąstymą, klausk savęs, kas toks čia kenčia. Nors Jo dar nepažintumei, pats jau visos gamtos sujudimas pasakytų tau, kas Jis. Klausk, ką kenčia. Pats atsako pranašo lūpomis: „Jūs visi, kurie cinate keliu, žvilgtėkite ir pamatykite, ar yra sopulys, kaip mano sopulys“ (Tren. 1). Pagalios, už ką kenčia? Už tave; kenčia, idant tave išvaduo-tų nuo pragaro ir pelnytų tau dangų... O tu ką iki šiol esi padaręs arba iškentėjęs? Ką bent jau dabar manai daryti ar kentėti dėl Jėzaus, kurs tave taip mylėjo?

Pulk po kojų nukryžiuotajam Jėzui ir karštai melsk, kad padarytų tau, ką yra žadėjęs: „Aš gi, kuomet būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs“ (Jon. 12.32). Tegu suteikia tau Dievo meilės, nuodėmių neapkantos, tokios drąsos, kad pamiltumei kančią, su Juo drauge prikaltumei save prie kryžiaus ir, kaip Jis, ne pirmiau nužengtumei nuo kryžiaus, iki į Tėvo rankas atiduosi savo dvasią.

Patylomis sukalbėk maldą „Kristaus siela“.

LXXXVI MĄSTYMAS.

Ištikima siela turi mylėti kančias.

I. Kam Dievas siunčia kančių, tą myli.

II. Kas kantriš kenčia, tas Dievą myli.

I punktas. Privalai mylėti kančias, nes jos yra ženklas, kad Dievas dar tave myli. Ką sako tikėjimas apie tuos liūdesius ir kančias, kuriuos pats Dievas siunčia, arba leidžia tave apnikti, kad ar atima iš tavęs tai, kas patinka tavo prigimčiai, ar siunčia tau tai, kas prigimčiai yra nemalonu? Tikėjimas moko, jog tie vargai yra didžiausia malonė, kurią Dievas skiria savo išrinktiesiems. Didė mums gėda, kad vadinamės nukryžiuotojo Dievo mokiniai, o retai kas mūsų suprantą kryžiaus mokslą!

Kančia yra malonė. Išganytojas žemės vargus ir bėdas laiko palaima. „Palaiminti, kurie liūdi.... palaiminti, kurie persekiojami... palaiminti, kuomet jums piktžodžioja ir persekioja jus... džiaukitės ir linksminkitės, nes jūsų užmokesnis gausus danguje“ (Mat. 5,5—12). Argi galima nepriimti kaip geradarybės ir visa siela nedėkoti Dievui už tuos daiktus, kurie tave veda į tikrąją laimę?! Argi bėra, ku labiau turėtumei džiaugtis, kaip ta malone, kuri tau užtikrina gausų užmokesnį danguose?! Ne maža tai dovana, kančia! Yra tai Dievo dovana, antprigimtinė dovana, nes apmalšina prigimtį ir tuo ją permaino. Šv. Povilas kančios malonę lygina su tikėjimo malone: „Jums suteikta malonė dėl Kristaus, kad ne tik tai į Jį tikėtumėt, bet kad ir kentėtumėt už Jį“ (Pilyp. 1,29). Suprato tai senovės vienuolis, apie kurį pasakoja šv. tėvų veikalai: vienas jaunikaitis prašė pastmelsti, kad Dievas suteiktų jam sveikatos; vienuolis taip atsakė: „Prašai, mano sūnau, kad Dievas atitolintų nuo tavęs labai reikalingą malonę; juk, jeigu tavo siela yra gryna, kaip auksas, ugnis to vargo,

kuri kenti, dar labiau ją apvalys; o jeigu jinai yra surūdėjusi, kaip geležis, vargo ugnis išdegins joje visą rūdį. Savo kančiose matyk ne neprietelio kalaviją, kurs gali tave užmušti, bet Tėvo rykštė, kuri tave baudžia, kad tave išganytų“. Ko būtų vertas tas gyvenimas, kad neatsitiktų kančių? Be kančių nei nuopelnų nebūtų, nei dorybės. Kančia yra malonė, kuri sugrąžina nusidėjėlius prie Dievo: užmiršta žmogus Dievą, iki jis laimingas ant žemės; bet, kada jį užgauna vargų rykštė, tuomet atsimena Dievą (ps. 77). Kančia yra malonė, kuri doruosius padaro tobulus. Kentėdamas, pradeda žmogus aiškiai suprasti tą tiesą, kad privalome ieškoti vien Dievo ir Juo vienu tepasitikėti. Tuomet tartum girdi žmogus savo sieloje Dievą kalbant: „Per daug dar pasitiki žmonių prietelyste; per daug esi prisirišęs prie tos vietos, kurioj tau ramu ir malonu gyventi. Ir taip man teesi atidavęs tik dalį savo širdies, o likusiąją dalį esi atidavęs kūriniams. Sutraukysiu visus tuos tavo prisirišimus. Padarysiu, kad prarasi tą šlovę ir žmonių pagarbą, kuriomis per daug džiaugies. Greitai patirsi, vargše, kas yra tie meilumai, kurių ieškai pasaulyje, o ne manyje! Patirsi, jog yra niekai! Sunaikinsiu po kita kitos visas tas žmonių paguodas, kuriomis remies. Ne tik nuo kūrinių atitraukysiu tave, bet ir nuo tavęs paties, nes aš vienas noriu turėti tavo širdį! Nors būtumei prisidengęs išviršiniu šventumu, vis tiek išmeigsiu gydomąjį peilį į pačias savimybės gelmes: atimsiu iš tavęs net dvasiškąsias saldybes, kuriose sau pasigėrėjimo ieškodavai. Taip tave dvasiškai apnuoginsiu, kad sušuksi: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?“ ir tuokart tik, stipriausiai pasitikėdamas, pulsį Apvaizdos globon ir tarsi: „Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią!“

Kančia yra pirmiausia malonė. Prisimink, kokią tėvainystę patiekė Dievas ant žemės savo Sūnui, kad šis tapo žmogumi. Neturtą, nužeminimą ir nuožmiausią mirtį. Kokią dalį patiekė Marijai? So-

pulių kalaviją. Tokiomis tat gerybėmis apdovanojo Tėvas mylimiausiąjį savo Sūnų ir nekaltąją Jo Motiną! Tokių pat dovanų ir Sūnus paliko savo prieteliams. Karščiausia meilė mylėjo savo apaštalus; pats jiems pasakė, jog ne tarnais juos laiko, bet prieteliais. Tačiau kokią jiems dalį skyrė! „Jeigu jie mane persekiojo“, sako jiems: „persekios ir jus... Iš tikrųjų, iš tikrųjų, sakau jums, jūs verksite ir raudosite, pasaulis gi džiaugsis... Pakels prieš jus savo rankas ir persekios, paduos jus į sinagogas ir į kalėjimus, vedžios pas karalius ir valdovus dėl mano vardo... Ateina net valanda, kad kiekvienas, kurs jus užmuš, tarsis tarnaująs Dievui“ (Luk. 21; Jon. 15).

Veizėk dabar, kaip apaštalai suprato tą savo Mokytojo mokslą ir kaip brangino tą paliktąją jiems kančios malonę. Pašaukti kaip piktadariai į žydų teismą, nuplakti ir išjuokti, jie „iš tarybos akivaizdos ėjo džiaugdamies, kad buvo rasti verti kentėti dėl Jėzaus vardo panieką“ (Darb. 5,41). O jei negana tau apaštalių pavyzdžio, atskleisk šventąsias knygas — beveik kiekviename lakšte rasi patvirtintą tą tiesą. „Visi, kurie patiko Dievui“, taip parašyta Juditės knygoje: perėjo per daugelį sielvartų ir pasiliko ištikimi“ (Jud. 8,23). „Kadangi patikai Dievui“, sako angelas Tobijui: „reikėjo, kad gundymas ištirtų tave“ (Tob. 12,13). „Yra tai tikra tiesa“, sako šv. Teresa: „jog kuriuos Dievas ypatingai myli, tuos vargingais keliais veda, ir juo kuri siela yra Jam brangesnė, juo daugiau ant jos užleidžia priespaudų ir kančių“.

Ką dabar bepasakysi apie tą savo aklumą, kad kiekviename varge rūgoji, ir tavo dvasia nusilpsta, kaip kad būtų tave Dievas apleidęs! O juk kiekvienas vargas turėtų tave linksminti, kaip ypatingos Dievo malonės ženklas! Šv. Jonas Auksaburnis kantrybės malonę laiko didesniu daiktu, negu stebuklų darymą; ir teisingai, nes, kas daro stebuklus, palieka kaltas Dievui už tą malonę, o kas kenčia dėl Dievo meilės, tam Dievas palieka kaltas užmokesnį. „Ne

ties laimingu“, sako tas pats šventasis: „laikau šv. Povilą, kad buvo paimtas į trečiąją dangų, kiek laimingu jį laikau už tai, kad kentėjo kalėjime dėl Kristaus“. Vienas vienuolis, kada jį pametė pagundos ir vargai, kuriuos pirmiau patirdavo, laikė tai Dievo nemalonės ženklu, negalėjo nurimti ir šaukė: „Dievą. dūsaudamas: „Argi jau, Dieve, radai mane, esant nevertą kentėti dėl Tavo?“

Kančia yra malonė, kurią Dievas patiekia savo išrinktiesiems. „Kada Dievas tave baudžia“, sako Augustinas: „ir didžiū tau siunčia vargų, tikrai iš to gali numanyti, jog tave į išrinktųjų skaičių paskyrė“. Taip pat ir šv. Laurynas: „Žemės vargų botagai, kantriai iškentėtieji, teisingai yra laikomi paskyrimo į amžinąją garbę ženklu“. Toks šv. Tėvų mokslas yra gimęs iš tikėjimo mokslo apie Dievo teisingumą. Dievas nepaliks jokios nuodėmės nenubaudęs, jokios dorybės neatlyginęs; už ką nepabaus ar neužmokės šiame gyvenime, už tai pabaus ar užmokės aname gyvenime. Jeigu tau visados klojas ant žemės, turi bijoti, be neužmoka tau Dievas čia už tai, ką gera esi padaręs, o ketina amžinai bausti aname gyvenime! Priešingai, jeigu gyveni dorai, o kenti vargų, nenusimink: žemės vargai išnaikins tavo kaltes, o paskui amžinoji laimė apvainikuos tavo dorybes!

II punktas. Turi mylėti kančias, kadangi, jas mylėdamas, pasirodysi Dievui tikrai Jį mylįs. Šv. Rašte daugely vietų meilė vadinamas auksu, o vargas — ugnimi (Išm. 3). Kaip auksas mėginamas ugnyj, taip meilė — varge. Dėl to tatau, nors daugelis sako: si mylį Dievą. Jis tik tuos pripažins savo prieteliais, kurių meilė išters bandyme: „Nes auksas ir sidabras mėginami ugnyje, o priimtinieji žmonės — pažeminimo krosnyje“ (Ekli. 2,5). Neklaidingas tikros meilės ženklas yra darbai. Bet kokie? Žinoma, ne tie, kurie malonūs prigimčiai, nes į tokius darbus gali paraginti žmogų savimyla. Jeigu nori iširti, kaip myli Dievą, išmėgink tą meilę tokiuose daiktuo-

se, kurie priešingi savimylai; gi savimyla labai nemėgsta kančios. Užtat, jeigu prisiimi kančią, norėdamas Dievui patikti, gali viltis, mylįs Dievą. Kuomet Jobas pasirodė gražiausiai mylįs Dievą? Ne tuomet — atsako Auksaburnis — kada, būdamas dar turtingas, atidarydavo savo duris pakeleiviams, bet tuomet, kada, pražuvus turtams, jo širdis pasirodė tebesanti nepajudinama. Tikrasis Dievo mylėtojas, kaip moko šv. Povilas, yra it medis, įleidęs šaknis giliai į žemę (Epez. 3). Negali žmogus — sako šv. Kiprijonas — žinoti, ar yra įleidęs giliai šaknis Kristuje, tai yra ar tikrai myli Dievą, kol supurtins vargą vėjas. Abraomą, nors jis ir pirmiau buvo ištikimas Dievui, Viešpats tuomet tik pagyrė už jo meilę, kada jis buvo pasiryžęs, Dievui liepiant, užmušti, kaipo auką, mylimąjį Izaoką.

Jau turėtum suprasti, jog kryžius yra tai labai brangi ir graži Dievo dovana, ir jog žmogus negali paaukoti Dievui tobulesnės ir meilesnės aukos, kaip kad priima iš Dievo rankos visus kryžius, kuriuos Aukščiausiasis teikias jam atsiųsti. Pasisakyk savo išganytojui trokštąs, kad nuo šiol visas tavo gyvenimas būtų nuolatinis Dievo meilės pasireiškimas. Prašyk Jėzų, kad tau patiektų kryžių, o prižadėk priimti juos, kiek įstengdamas, dėkinga ir mylinčia širdimi. Tokiu būdu, jeigu nevertas esi dėl Jo kentėti kruviną kančią, Jėzus suteiks tau kitos kankintinystės malonę — savęs paties išsigynimo. Jėzus, meilė, kryžius — tuos tris dalykus pasirink šiandieną vienatį ne savo dalimi.

ŠEŠTASIS SKIRSNYS.

Jėzus savo atsikėlimu ir garbinguoju gyvenimu įtikina mus, jog ir mums yra paruošta palaima, ir duoda mums tobulo susivienijimo su Dievu pavyzdį.

Stovime prie paskutinės, lengviausios mūsų uždavinio dalies. Išrinktoji tauta, jau išvaduojoji iš Aigipto verguvės, ugnies stulpui vadovaujant, atliko savo kelionę per tyrus: jau įeina į pažadėtąją palaimos žemę, pienu ir medumi tekančią. Arba, kalbant be palyginimo, jau siela sutraukė savo pančius ir nuėjo pasikui Kristų, šviesaus Jo pavyzdžio vedama, ir išmoko gyventi tikrai dorai. Vieno daikto jai netrūksta — padaryti amžiną sadorą su savo Dievu. Tos sadoros pamatas turi būti meilė. Paskutiniojoje mąstymų daly mūsų tikslas bus kaskart glaudžiau susijungti su Dievu per meilę. Prašykime Jį, kad mus pasodintų šventojoje žemėje, ir mes visados tenai pasiliktume.

LXXXVII MĄSTYMAS.

Apie Jėzaus atsikėlimą.

- I. Kaip nuostabiai atsimainęs kėlės Jėzus.
- II. Kokią laimingą atmainą žada tau tas atsikėlimas.

I punktas. Kėlusio Jėzaus garbingumas ir laimingumas. Po liūdesio seka džiaugsmas ir po karo nugalėjimas. Viską dėl mūsų Jėzus savo kančioj buvo praradęs... Bet štai Jis kelias — ir ūmai viskas beesą atsimainę! Kaip pirmiau buvo tapęs visiškai beturtis, taip dabar „yra visos žemės Viešpats“ (Mik.

4). Kaip pirma buvo tapęs žmonių pasityčiojimu ir liaudies atmata (ps. 21), taip dabar garbe ir šlove yra apvainikuotas (Žyd. 2). Kaip pirma buvo tapęs viena negalia, taip dabar pasirodo, kaip Dievo galia (I Kor. 1) ir „Viešpats galingas kovoj“ (ps. 23). Išėjo nugalėtoju iš to karo, į kurį ir mus su savim pavadino, „sutrupino varinius vartus ir sudaužė geležinius užkaiščius“ (ps. 106, 16). Savo kančioje buvo pasidaręs lyg raupuotas ir Viešpaties rankos palietas, o dabar įgijo savo pirmąjį skaistumą: Jo veidas pasidarė už saulę šviesesnis ir visas Jo kūnas toks gražus, kad pačia save išvaizda darys laimingas ne tik sielas, bet ir išrinktųjų kūnus. Šviečia dabar ir švies per amžius dieviškasis Kūnas tąja garbe, kuri danguje dabins visų palaimintųjų kūnus... Jau Jėzus išpildė savo veiklą; mirtis daugiau nebeturės ant Jo galios, nes liko paveikta tą pat valandą, kada rodės jau paveikusi. Atsikėlusiojo garbė — sako šv. Leonas — palaidojo mirštančiojo skriaudą; sutrupinęs mirties retėžius, permainė savo silpnumą į galingumą, mirštamumą į amžinumą ir pažeminimą į garbingumą. Savo atsikėlime Kristus atgavo visa, ką savo kančioj buvo paaukojęs, ir dar daugiau, negu buvo paaukojęs: daugiau dabar turi dvasiškujų džiaugsmų, daugiau prietelių, didesnę šlovę ir tobulesnį kūną.

Džiaukis, ištikimasai tarne, savo Išganytojo laime ir džiaugsmingai sveikink mirties Nugalėtoją, žengiantį iš karsto tamsos, idant paskiau žengtų į dangų ir savo garbę paskelbtų visai žemei. Pasirink Jį savo vadovu. Didė tai laimė, kad Jam pasidavei! Tegu gi tas atsikėlimo džiaugsmas kaskart labiau patvirtina tavo priežadą sekti Jėzumi kuo tobuliausiai, ypač kadangi Jo atsikėlimas žada ir tau panašios garbės, by tik būtumei Jam ištikimas.

II punktas. Viešpaties atsikėlimas užtikrina ištikimai sielai garbę ir palaimą. Paklausyk ir gerai suprask, ką sako šv. Povilas: „yra žodis ir vertas visokio priėmimo: jei mes numirėme su Kristum, tai

mes tikime, kad taip pat draug su Kristumi būsime gyvi; jei draug kentėsime, draug ir viešpatausime. Jis pakeis mūsų žemumo kūną, padarydamas jį panašų į savo skaistumo kūną“ (Tim. 1,15; Rym. 6,3; II Tim. 2,11; Rym. 7; Filyp. 3,21). Pats Dievas tai sako, užtat nevalia abejoti, begu tai tiesa. Dievas ištesės, ką yra prižadėjęs, jeigu tu išpildysi tam tikrą sąlygą. Girdėjai jau, koki tai sąlyga: turi kentėti draug su Kristum, numirti su Kristum. Jeigu tai padarysi, būtinai drauge karaliausi su Kristum. Argi begali būti didesnė ištikimai sielai paguoda?

Žinok taipogi, jog būsimosios tavo garbės ir laimės laipsnis nuo tavęs paties pareina: tiek garbės ir laimės ragausi, kiek parodysi buvęs uolus Kristaus sekėjas. Ir tai patvirtina šv. Povilas: „Žinome, jog, kaip esate kentėjimų draugai, taip pat būsite ir paguodos“ (II Kor. 1,7). Argi dar nematai, kokią didelę malonę suteikė tau Jėzus, pavadindamas prie savo paniekos ir kryžiaus? Džiaukis ta malone! Juo giliau tave šiame gyvenime nugramzdins panieka, juo aukščiau būsi iškeltas amžinojoje garbėj. Juo čia būsi neturtingesnis, juo didesnių tenai rasi turtų. Juo pilnesnė dabar tavo sopulių taurė, juo saldesnė bus tau dangiškųjų linksmųjų taurė. Padūmok, ar ilgai tveria vargai ir liūdesiai. Jėzus gyvend ant žemės 33 metus; kentėjo kančią nepilnai dieną; tris valandas kankinos ant kryžiaus... Paskum kėlės ir dabar per amžių amžius džiaugsis savo nugalėjimo vaisiais. Taip bus ir tau. Tąja viltimi stiprinkis liūdesiuose; tąja viltimi žadink savy drąsą ir uolumą, kad mielai priimtumei tuos greit praeinančius vargus, iš kurių būtinai, lyg iš šaltinio, išteklės tau amžinoji palaima

LXXXVIII MĄSTYMAS.

Viešpats žengia dangun. Kontempliacija.

Pirmasis įžangos punktas. „Iš ten Jis nusivedė juos Betanijos linkon ir, pakėlęs savo rankas, palaimino juos. Laimindamas gi, jis atsiskyrė nuo jų ir pasikėlė į dangų“ (Luk. 24,50—51).

Antrasis įžangos punktas. Įsivaizduok Alyvų kalną ir susirinkusiuosius mokinius.

Trečiasis įžangos punktas. Melsk Jėzų, kad, žengdamas dangun, paimtų su savim ir tavo širdį ir pažadintų tavy didį geismą išvysti Jį danguje.

I punktas. Įsiziūrėk į asmenis. Žvilgterėk pirma į Jėzaus mokinius, kurie susirinko į tą vietą, kaip kad Jėzus buvo liepęs. Veizėk, kaip jie ir džiaugias, kad regi savo Mokvtoją, ir liūdi kartu, nujausdami, jog juos netrukus paliks. Tiesa, kai kurie, nuostabus daiktas, dar abejoja; bet tokių nedaug; visi kiti tiki Viešpatį kėlus. Koki meilė matyti jų veiduose! Kaip atidžiai klauso kiekvieno Jo žodžio ir stebi kiekvieną pakrutėjimą! Ir tu taip pat atidžiai žiūrėk į savo Viešpatį, stebėkis Jo saldžiausiu ramumu, sujungtu su tokiu dievišku rimtumu ir majestotu! Įsiziūrėk į tuodu angelus baltais rūbais, kuriuodu atsiųsti iš dangaus pas apaštalus, paskendusius nuostebyje. Veizėk kaip rimtai atlieka juodu savo pasiuntinystę; kaip pagalios apaštalai, paklusnūs jūdviejų įsakui, lipa nuo kalno ir linksmi eina, kur jiems liepta laukti šv. Dvasios ateinant.

II punktas. Klausyk, ką kalba. V. Jėzus paskutinį kartą moko apaštalus, parodo jiems, kokie platus jų darbo laukai, kaip turi jie pasiaukoti dėl Dievo. Visad Jėzus kalbėdavo ir mokydavo, kaipo turįs valdžią; bet tuose paskutiniuose Jo žodžiuose jauti, jog tai kalba dangaus ir žemės visagalį Viešpatį: Duota man yra, sako: visa valdžia danguj ir ant žemės;

savo kančia ir mirtimi nusipirkau tą valdžią. Jau dabar žengiu į savo dangiškąją karalystę; o jus, mano apaštalai, siunčiu į visą pasaulį, idant per jus būčiau pripažintas karalium ir ant žemės. Eidami į visą pasaulį, skelbkite Evangeliją visiems kūriniams! Mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir šv. Dvasios, mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs! Tokią užduotį jums palieku. Neįstengtumėt atlikti ją savo jėgomis, nes patys nieko padaryti negalite; bet pasitikėkite mano pagalba! Atsiųsiu jums savo Dvasią, kuri jus tokia galia pripildys, kad joki priešų galybė jūsų neįveiks! Ir dar daugiau padarysiu: štai Aš, nors žengiu dangun, jums gyvenimo paruošti, tačiau ir ant žemės pasiliksiu su jumis, pats jūsų lūpomis kalbėsiu, pats per jus viską darysiu *per visas dienas iki pasaulio pabaigai* (Mat. 28.20). Žodžiai „iki pasaulio pabaigai“ rodo, jog ne vieniems apaštalams davė Jėzus aną priežadą, o ir visiems tiems, kuriuos manė pavadinti savo Bažnyčion. Ir tave, ištikimasis tarne, turėjo Jėzus savo omenyje; ir tau tarė anuos žodžius, kad juose semtumėis drąsos ir vilties! Ko gi dar bijai, jeigu štai jau daugiau negu tūkstantį devynis šimtus metų Jėzus kasdien ištėsi, ką yra prižadėjęs, ir niekad niekas dar nėra apsigaudinęs, kas, Juomi pasitikėdamas, Jam visiškai atsidavė.

Paklausyk, ką sako apaštalams tuodu angelai, žadindami juos iš to saldaus dvasios pagavimo, kuriame jie buvo paskendę: „Vyrai galiliejiečiai, ko jūs stovite, žiūrėdami į dangų? Dar ne laikas, kad žengtumėt ir jūs tenai. Eikite ir užsipelnykite pirmiau tą palaimą savo triūsų“. Krikščionis, o ypač apaštalas, turi būti darbo vyras. Melskis, bet ir darbuokis; o darbuodamasis visad turėk atmintį Dievą — tada juo karščiau darbuosies, ir didė bus nauda tau pačiam ir kitiems.

III punktas. Stebėk, ką daro. Jėzus kelia rankas ir laimina mokinius taip jautriai, kad aprašyti

negalima: juk tai paskutinis ant žemės palaiminimas! Taip laimindamas mokinius, Jėzus kilsta kas-kart aukščiau į dangų. Kaip turėjo stebėtis mokiniai, matydami tokį stebuklą!

„Debesys paėmė Jį iš po jų akių“. Jau nebmatyti Jėzaus ant žemės; bet užtat mato Jį dangus. Angelai ir arkangelai ir visos dangaus kunigaikštijos išeina pasitikti savo Karaliaus ir džiaugias, kad Jis taip išaukštintas! Paskui Jį eina visi teisingieji, kurie buvo išmirę nuo pasaulio pradžios. „Pasikelkite, jūs amžinieji vartai, ir įeis garbės Karalius (ps. 23,7)!“ Įcina dieviškasis Avinėlis, kurs buvo užmuštas; įcina žmonių giminės Išgelbėtojas; įcina sėstis Tėvo dešinėj ir paveldėti karalystės ne tik sau pačiam, bet ir tiems, kuriuos jau išgelbėjo, ir tiems visiems, kurie ateityje panorės naudotis atpirkimo vaisiais. Tai regėdami, dar garsiau, gieda angelai, ir šventieji paskęsta savo Viešpaties linksmybėje. Nuo tos valandos dangus atdaras visiems; bet niekas ten neįeis kitu keliu, negu tas, kurį parodė Išganytojas: tasai kelias erškėčių pilnas.

„Tuomet jie nuo kalno, kurs vadinasi Alyvų, sugrižo į Jeruzalę“ (Darb. 1,12). Nę be reikalo šv. rašytojas primena vietą, kurioj Kristus žengė į dangų. Kiek tatau atsiminimų žadina tas kalnas! Čia, prie pat to kalno regėjo apaštalai savo Mokytoją išbalusį ir drebantį, kruvinu prakaitu apsiliesusį, bemerdintį neapsakomame liūdesy. Čia Jį matė suimtą, surištą ir vedamą, lyg piktadarį... Nebijokis nužeminimų nei kančių: regį, jog tai yra vieta, iš kurios reikia pradėti kelionę į dangų.

Mokiniai pagrižta į Jėruzolimą labai linksmi, nes visa, ką ant kalno regėjo ir girdėjo, patvirtino jų tikėjimą, atgaivino viltį ir padarė jų meilę karštesnę. Linksminkis ir tu, nes tas, kurs į dangų įžengė, yra ir tavo Viešpats, kaip kad apaštalų, in dėl tavęs, kaip ir dėl jų, įžengė į dangų. Ir tu, kaip apaštalai, kiek

įstengdamas, darbuokis Jėzaus garbei, kad kuo daugiausia artimų paragintumei Jį pažinti ir mylėti.

Pabaik mąstymą dvasišku pašnekėsiu su Jėzumi, žengiančiu į dangų. Drauge su angelais ir šventaisiais, kurie matė tą paslaptį, pagarbink Viešpatį. Prašyk Jį, kad ir tave palaimintų, kaip palaimino apaštalus, ir kad tas palaiminimas būtų tau amžinosios laimės uždas. Prašyk Jį, kad tave atitrauktų nuo žemės daiktų ir pririštų prie savęs karščiausia meile, idant nuolat veržtumeis prie Jo ir į tą laimės tėvynę, kurioj Jis gyvena ir viešpatauja per amžius.

LXXXIX MĄSTYMAS.

Teisingojo laimė danguje.

- I. Nieko ten blogo neb kentės.
- II. Jokio gero jam nebtruks.
- III. Joki atmaina jam nebegrūmos.

I punktas. Danguje nebebus jokių kančių. Žinome, koks yra kelias, kuriuo turime eiti, jeigu norime pasiekti dangų; žinome, jog, iki išsigysime teisingumo karūną, daug mums reikia iškentėti kovų ir vargų. „Per daugelį sielvartų“, sako šv. Raštas: „mums reikia įeiti į Dievo karalystę“ (Darb. 14,21). Bet pagaliau stosis teisingasis savo kryžiaus kelio gale, ir tuomet bus išsipildęs pranašo žodis: „Nelaimė nesutiks tavęs“ (ps. 90,10).

Danguje nebebus sopulių nei kūnas, nei siela. Gerai žinai, tikintysis, kaip čia kankino tave įvairiausi kentėjimai: bet ten bus nuimta nuo tavęs ta našta. Nebebus ten anų kūno kančių, kurių čia tiek daug yra, ir kurios taip gadina žmogaus gyvenimą, kad jis — kaip sako šv. Grigalius — yra nebe gyvenimas, tik merdėjimas. Nebebus ten širdies sopulių, nusiminimų, liūdesių. nuobodžio, karčiųjų susigriaužimų, nuo kurių joks žmogus nėra laisvas... Nebebus ten

pagaliau sielos kančių — dvasiškųjų tamsybių, sunkenybių, pagundų, blogų palinkimų, silpnų, kurios šiame gyvenime vargina šventąsias sielas ne kartą taip sopulingai, kad varginamosios šaukia su nukryžiuotuoju Išganytoju: „Mano Dieve! mano Dieve! kodėl mane apleidai?“ Teisingai yra pasakęs šv. Raštas, jog šiame gyvenime „visa tuštybė ir dvasios suspaudimas (Ekli 1.14)!“ Bet štai „sėdintis soste tarė „Štai aš darau visa nauja... Nei dejavimo, nei šauksmo, nei skausmo daugiau nebus, nes, kas buvo pirma, išnyko“ (Apr. 21,4). „Dievas nušluostys nuo jų akių kiekvieną ašarą“ (Apr. 21,4). Ar girdi, žmogau, ką tau Dievas žada? Nors šiandien ašarose skęsti, neilgai trukus Dievas savo ranka apšluostys tas ašaras ir jų versmę išdžiovins ant visados! Džiaukis, laukdamas laimingosios Jėruzolimos, kurioje bus praėję visi tavo vargai, kaip sapnas, ir niekados nebegrįš!

Bus praėję tačiau ne be pėdsako. Jėzus savo garbėj palaiko ant savo kūno žaizdų žymes, kaip saldžią ir garbingą savo kančios atminimą. Taip ir kiekvienas kankintinis turi ten amžinai akyse savo kankinimo įnages; taip ir kiekvienas išrinktasis amžinai regi tas vietas, kuriose kitados kovojo ir nugaltėjo pasaulį ir pragarą; ir tas pereinusių vargų ir darbų atminimas bus graži šventųjų užmokesnio dalelė. „Mes linksmimsimės“, sako jų vardu Dovidas: „už tas dienas, kuriomis buvai mus nužeminęs, už tuos metus, kuriais matėme nelaimių“ (ps. 89,15). Kaip išleistasis kalinys džiaugdamos mini kalėjimo vargus, kaip jūreivis, išlipęs kraštan, džiaugdamašis mini pavojus, kurie jam grėsė jūroje: taip ir danguje po visų šio amžiaus vargų ir sopulių nieko nebepaliks, vien malonus jų atsiminimas ir po visų pavojų — vien saldus atilsis ir ramybė!

II punktas. Danguje yra visų gėrių jūra. Ten žmogus visus savo geismus pasotins; ten bus visiškai laimingas. Pats netgi kūnas, kurs šiandien toks

silpnas varge ir toks jautrus sopulyje, kurs nuolat savo geiduliais traukia sielą nuodėmėn, su kuriuo tenka nuolat kovoti: danguje bus panašus į garbingąjį Kristaus kūną, švies, kaip saulė, bus lengvas, it vėjas, neturės kliūčių ir nejaus sopulio, kaip angelai. — O koks džiaugsmas pripildys sielą, kada atminty stosis ilga malonių eilė, kuriomis gražiai pasinaudojo jinai, ir pagundų, kurias nugalėjo, ir nuodėmių, kurių išsisaugojo, ir dorybių, kurias padarė! Kaip džiaugsis jinai, minėdama tą giminių būrelį, kurį savo pavyzdžiu į gera atvedė, tuos beturčius, kuriuos šelpė, ir tuos ligonis, kuriuos guodė! Kaip laimins tuos vargus ir priespaudas, kurias iškentėjo ant žemės! „Šventieji liūdesiai!“ taip šauks: „garbingieji pažeminimai, laimingieji vargai! Būčiau pražuvęs, kad ne jūs! Jūs tatai apiplovėte man širdį; jūs atitraukėte mane nuo pasaulio ir nuo manęs paties; jūs mane išganėte! Kas hūtų buvę, Dieve, kad būčiau pasidavęs anoje valandoje pagundai, ar kad būčiau pasipriešinęs anam Tavo įkvėpimui, kuriuo mane į šventus darbus žadinai!“ — Koks džiaugsmas pripildys sielą, kada protas išvys Dievą ne veidrody, ne panašume, bet akis į akį (I Kor. 13)! Jau čia siela pradžiunga, pamačiusi tiesą kad ir iš tolo, nes tiesai pažinti ji liko sutverta. Prisimink, kaip džiaugdavo toks Arkimėdas, ar šv. Tomas, ar Njutonas, kad, ilgai pasidarbavę, atrasdavo pagaliuos kokias mokslo tiesas! Kokie būdavo laimingi šventieji dvasios pagavimuose! Jeigu menki tiesos krisleliai gali suteikti sielai tiek pasigėrėjimo, koks tad bus jos džiaugsmas, kada jinai įeis į amžinąją šviesą ir išvys Dievą visame Jo begalės tobulybės skaistume! Tuomet tavo stebesys nebeturės galo, ir iš vieno dvasiško pagavimo eisi į kitą, ir, pažindamas kiekvieną valandą naujų, kaskart didesnių tiesų, kaskart naujos ir kaskart didesnės patirsi palaimos!

Tuomet — sako šv. Augustinas — garbinsi Dievą. Už ką? Už tai, kad Jis — Dievas: už jo be galo

gilųjį išmintingumą, už Jo aukščiausiąjį laimingumą, už Jo neapsakomąjį gerumą, — už visas tobulybes. Garbinsi Jį už visas Jo geradarybes, tau padarytąsias: kad tau leido būti krikščionimi, kataliku, o ypač kad tave padarė šventuoju! Garbinsi Jį už vargus ir paniekas, kokių tau patiekė ant žemės, nes tuomet būsi supratęs, kokios tatau meilės ir gailėstingumo tau parodė, kad tave baudė tėviškąja rykšte! Žodžiu sakant, už viską garbinsi Jį per amžius! — bet tų linksmybių dar negana!

Padūmok, koks džiaugsmas pripildys sielą, kada valia per tobulą meilę igys Dievą, o su Juo visa gera. Meilė tai — visa širdies gyvybė, visa laimė; ir, juo tobulesnė yra ta jos gyvybė ir meilė, juo tobulesnį daiktą myli ir juo tobuliau jį įgyja. O kas apsakys, koki yra šventųjų meilė danguj! Jau ir šioje ašarų pakalnėje daro žmogų labai laimingą tas Dievo meilės truputis, kurį žmogus gali jausti. Negalima aprašyti, ką jautė toks Pranciškus Ksaveras, kada, tartumei prislėgtas džiaugsmo sunkenybės, šaukė: „Gana, Viešpatie, gana!“ O juk kiekvienas tai mato, jog daug didesnė, negu ant žemės, bus meilė danguje. Kitaip ten šventieji myli Dievą ir Dievas šventuosius. Ten Dievas visai atiduoda save ištikimajam tarnui. Atiduoda visą gražybę, skaistybę, galią ir visas savo begales tobulybes, kad padarytų žmogų neapsakomai laimingą. „Nevaržyk“, sako savo tarnui: „savo geismų, kaip ir Aš neesu užbrėžęs jokių ribų savo dosnumui! Amžinai sotus ir amžinai godus, geisk be galo ir be galo turėk tai, ko geidi, o turėdamas dar geisk!“ Kas tavy dės, laimingasis, kad paskęsi toje laimės marėje! Ar girdi iš tolo tas karštas dėkingumo giesmės, kurias amžinai giedosi savo Mieliausiam?

III punktas. Danguje nebebus jokios atmainos Džiaugsmas ant žemės tetveria valandėlę; žemės gerybės veikiai pračina; niekur nėra nesimainomos laimės, vien danguje. Kaip saldžiai džiaugsies danguje, tai atmindamas! Kalbėsi sau pačiam: „Jau nieko ne-

bekenčiu ir niekad daugiau nebkentėsiu! Jau esmi laimingas ir amžinai laimingas būsiu! Žinau, Dieve, jog mane myli ir jog aš Tave myliu; žinau, jog amžinai mane mylėsi ir aš Tave taip pat! Tavo esmi ir Tu — mano! Joks daiktas nebgalės mūsų perskirti! Niekas nebgalės atimti iš manęs mano laimės ar bent kiek ją pamažinti! Iš tikrųjų, akis neregėjo nei ausis negirdėjo, nei į žmogaus širdį neįėjo, ką Dievas prirengė tiems, kurie Jį myli (I Kor. 2,9)!

Nėra tokio daikto ant žemės, kurio neturėtum mielai išsižadėti, kad įsigytum aną begalę laimę! — Sūnau, nesiduok nuveikti vargams, kuriuos kenti dėl manęs; bet visad tegu tave stiprina ir guodžia mano priežadai. Neilgai čia vargsi ir kęsi. Palūkėk truputį, o veikiai išvysi blogybes besibaigiant. Daryk uoliai ką turi: Aš būsiu tavo užmokesnis. Amžinasis gyvenimas vertas yra dideliausių vargų ir kančių. O, kad pamatytum šventųjų karūnas! O, kad pamatytum, kokia garbe švitruoja! Dabar šventieji linksminas, dabar rado paguodą, dabar džiaugias ramumu ir amžinai gyvens su manimi mano Tėvo karalystėje (Sekimo kn.).

XC MĄSTYMAS.

Aplė susitaikinimą su Dievo valia.

- I Yra tai dorybė prideramiausioji.)
- II. Yra tai dorybė aukščiausioji ir Dievui miliausioji.
- III. Yra tai dorybė, patiekiančioji žmogui didžiausios garbės.

I punktas. Visuose daiktuose pasiduoti Dievo valiai yra prideramiausioji dorybė. Protas sako, jog ponas gali liepti, o tarnas turi klausyti, jog tiesa yra aukštesnė už klaidą ir išmintis už paikybę, jog tobu-

lybė turi būti pavyzdžiu netobulybei. Palygink dabar Dievo valią su savąja.

Dievo valia — tai viešpats, o tavo tai — tarnas; užtat Dievas turi teisę liepti, o tu turi klausyti. Aukščiausias kunigas Ėlis, pasiduodamas Dievo valiai, kuri žadėjo jį bausti, gražiai tarė: „Jis yra Viešpats: tedaro, kas gera Jo akyse“ (I Karal. 3,18). Pamilk tuos žodžius, kad mokėtumei nutildyti visus savo rūgėjimus ir paveikti visus savo valios pasipriešinimus, jeigu kada nenorėtum susitaikinti su Dievo valia.

Dievo valia yra be galo šviesi, nes amžinai ją valdo aukščiausioji išmintis. Tavo valia visai paskendusio tamsoje, ir negalima suskaityti nuolatinių jos klaidų. Taip pat privalai atiduoti savo valią paklusnybės nelaisvėn, kaip esi atidavęs protą tikėjimo kėlėjimui. Kaip neklaidingoji Dievo tiesa viena pati tegali tave apšviesti, taip lygiai be galo išmintingoji Jo valia viena pati tegali nuvesti tave išganyman.

Pagalios, Dievo valia yra amžinai tobula; o tavo valia pagadinta, palinkusi į blogą. „Pastatyk sau prieš akis taisyklę“, sako šv. Augustinas: „ir tegu, kas yra kreiva, pagal tą taisyklę esti tiesinama“. Bet žmonės — priduria tas pats šventasis — nesisteigia gyventi pagal Dievo valią, bevelija greičiau, kad Dievas gyventų pagal jų valią.

II punktas. Visiškai pasiduoti Dievo valiai yra tai aukščiausia ir Dievui meiliausia dorybė. Vienas dvasiškas rašytojas (Nouet) rodo esant nuostabų panašumą tarp Dievystės su žmogyste susivienijimo Kristuje ir žmogaus valios susijungimo su Dievo valia. Žmogaus valia, susijungusi su Dievo valia, tarytum visai nebeveikia pati per save, tai yra iš įgimto palinkimo, bet visą savo krypsnį, galią, jėgas ir veiksmą ima pirmausia iš Dievo. Kas pasiduoda Dievo valiai, gali sakyti: mano valia, nors pati per save yra niekas, yra tačiau Dievo valia. Žmogaus valia, kada persimaino į Dievo valią, daros šventa, nes yra susijungusi su tuo, kurs yra pati šventybė; ir visagalinti,

nes yra susijungusi su Dievo visagalybe, ir tobula, nes susijungusi su begale Tobulybe. Negalimas daiktas, kad nebūtų meili Dievui siela, kuri, taip su Juo susivienijusi, yra pasidariusi lyg kad viena su Juo būtybė ir kurioje atsispindi begalės Dievo tobulybės.

Pats Dievas daugely šv. Rašto vietų teikė išreikšti, kaip Jis gėris žmogum, kurs paaukojęs yra Jam savo valią. Taip sako apie Dovidą: „Radau Jėšės sūnų, Dovidą, žmogų, koks tinka mano širdžiai“ ir tuoj paaiškina, dėl ko taip pamėgo tą vyrą: dėl to, kad „jis vykins visus mano norus“ (Apd. 13,22).

Tą sūnaus viltį ir meilę, su kuriomis žmogus visiškai pasiduoda Dievui, pasiryžęs priimti iš Jo viską, galime palaikyti gražiausiu žmogaus valios nugalėjimu, kurio tenka Dievui žmogui susilaukti. Ir tas nugalėjimas yra Dievui juo garbingesnis, kadangi paveiktasis džiaugias paveiktas ir labai dėkoja paveikėjui. Melsk Dievą, kad ir tave taip paveiktų ir kad visados pasiliktumei Jo belaisvis.

III punktas. Viskame pasiduoti Dievo valiai yra labai garbinga pačiam žmogui dorybė. Žmogus, tar naudamas tam, kurio tarnai yra karaliai, taip aukštai pakilsta, kad jo gyvenimas gali susilyginti su angelų gyvenimu, netgi su paties Jėzaus!

1. Kas visai išsižadės savo valios, o viskame pasiduos Dievo valiai, tas liks lygus angelams, nes darys tai, ką daro angelai: „Šlovinkite Viešpatį visi Jo angelai, jūs, kurie galingi jėgomis, darote Jo įsakymą, paklusnūs Jo žodžių balsui! Šlovinkite Viešpatį visos Jo kareivijos, Jo tarnai, kurie darote Jo valią (ps. 102. 20—21)!“ Angelai nežino kito akstino, vien Dievo valią. „Tai tinka Dievui!“ — šit vienatijis jų įstatas, ir visi yra jam paklusnūs. Pasakyk pats, ar tai ne didė tau garbė, kad gali tai pat daryti, ką daro tos kilniosios dvasios, ir taip pat gyventi?

2. Pasiduodamas Dievo valiai, panėšėsi netgi ir patį angelų Karalių — į Kristų. Tuo tikslu Kristus nužengė ant žemės, vargo ir mirė, kad išpildytų, ko

norėjo Tėvas. Tėvas buvo Jam skyres, kuomet, kame, kaip ilgai turėjo darbuotis žmonių tarpe, kada ir pas ką eiti, ką ir kam sakyti, kokius ir kada stebuklus daryti. Taip sako apie save pats Jėzus: „Aš visuomet tai darau, kas Jam patinka“ (Jon. 8,29). Tėvo valia buvo Jam paskyrusi tokią, o ne kitokią mirtį ir jos valandą: „Tu neturėtumei“, sako Jėzus Pilotui: „prieš mane jokios valdžios, jei tau nebūtų duota iš aukštybės“ (Jon. 19,11). Ir tu, jeigu viskame pasiduosi Dievo valiai, gražiausiai seksi Kristum ir tapsi gyvu Jo paveikslu. To negana: klausyk, ką sako Kristus: „Kas nors daro valią mano Tėvo, esančio danguje, tas mano brolis ir sesuo, ir motina“ (Mat. 12,50).

Priešamžis Žodis, pasiduodamas Tėvo valiai, nužengė ant paskutiniojo nusižeminimo laipsnio. Žmogus, priešingai, pasiduodamas Dievo valiai, pakilsta aukščiau už kūrinčius; pakilsta — sako šv. Bonaventūra—kaip erelis iki šv. Trejybės ir, pasiimdamas Dievo valią savo valios saiku, tampa su Dievu vienetas; tuo būdu įsigyja tuodu Dievo ypatumu, kurių, rodos, niekad negalėtų įsigyti silpnas žmogus: pasidaro neklaidingas ir nenuodėmingas: mat, yra paklusnus Dievo valiai—taigi jį valdo aukščiausioji Išmintis, užtat jis negali paklysti; jis veikia visados santarvėje su begale Šventybe, užtat negali nusidėti.

XCI MASTYMAS.

Aple du vaisius, gemančius iš pasidavimo Dievo valiai.

I. Tobulas šventumas.

II. Visiškas laimingumas.

I punktas. Visiškai pasiduoti Dievo valiai reiškia būti tobulai šventam. Dievo valia yra aukščiausias šventumo pavyzdys; tad žmogus tiek bus šventas, kiek su tuo pavyzdžiu susilygins. Negali būti gyve-

nimo, šventesnio už Kristaus; bet visas Jėzaus gyvenimas buvo Tėvo valios darymas; ir žmogus, juo bus šventesnis, juo seks Jėzaus pavyzdžiu.

Dievo valiai pasidavime yra visos kitos dorybės ir tobuliausias akstinas kitoms dorybėms pasiekti.

1. Kas visad to tenori, ko Dievas, išpildo visas dorybes: tikėjimo dorybę, nes kiekviename atsitikime pažįsta ir regi Dievą, kurs visa valdo ir tvarko be galo galingai, išmintingai ir maloniai; vilties dorybę, kadangi visiškai pasitiki Dievo meile ir globa, kaip kūdikis savo motina; nusimarinimo, kantrybės ir nušizeminimo dorybę, nes be išlygų pasiduoda Dievo teisingumo bausmei ir vienokiai priima iš Jo rankų linksmybę ar vargą, ar kančią, ir už viską Jam dėkoja. Tokiu pat būdu išpildo ir visas kitas dorybes, o išpildo, raginamas tyriausios meilės.

2. Pasiduoti Dievo valiai yra tai 'vien meilė, kuri yra visų dorybių karalienė: „Įstatymo įvykinimas yra meilė“ (Rym. 13,10). Pats Jėzus sako, jog Dievo meilė pasirodo, pildant Dievo valią: „Kas turi mano įsakymų ir juos laiko, tas mane myli“ (Jon. 14,21). Pats protas patvirtina čia tikėjimo mokslą: nes ir žmonių tarpe tuomet esti pripažįstama tikra dviejų širdžių meilė, kada abidvi valios taip yra susijungusios, jog, ko nori viena, to nori ir antra, o kas vienai netinka, tai netinka ir antrai.

Prisimink šv. Povilą: ką tik atvirtęs, jis taip aiškiai suprato tą tiesą, jog visas žmogaus šventumas remias pasidavimu Dievui, kad pirmasis ir vienatijis jo žodis, Jėzui vadinant, buvo išreikšti visišką savo pasidavimą Dievui: „Viešpatie, ko nori, kad daryčiau (Apd. 9,6)“? Nedarė didžių priežadų, kaip rasi kitas būtų jo vietoj daręs; sako tą vieną trumputį sakinį. Bet koks jis daugkalbis! Mano siela, argi tai ne dide tau paguoda, kad visa tobulybė, kurios Dievas iš tavęs geidžia, telpa toje vienoje dorybėje! Ir kiekvieną valandą gali ją vykdyti! O koki jinais saldi!

II punktas. Visuose daiktuose pasiduoti Dievo valiai reiškia jau šiame gyvenime būti visiškai laimingam. Tikrai laimingas yra tas, kurs nuo visko blogo yra atsipalaidavęs ir turi visa, ko geidžia. Tokios laimės, regis, negali būti ant žemės; tačiau, kas tobulai yra pasidavęs Dievo valiai, būtinai pasieks tą laimę.

Visus vargus ir priepuolius šioje ašarų pakalnėje galima paskirstyti į dvi rūšis: blogybę antprigimtinę, arba nuodėmę, ir visa, kas į nuodėmę veda ir paskui ją seka; blogybę prigimtinę, kuri dvasiškai žmogaus aklybei atrodo esanti didesnė, negu yra iš tikrųjų; tai — ligos, skaudūs atsiskyrimai, persekiojimai, tur-
tų ar šlovės pragaištis ir t.t.

Tikėjimas moko, nors tau gal ir pasirodys netikėtina, jog, pasiduodant Dievo valiai, galima išsivaduoti nuo tos dvejetainės blogybės.

Jeigu šnekėsime apie antprigimtinę blogybę, arba apie nuodėmę, tai ta tiesa nėra reikalinga ilgo įrodinėjimo. Aiškus daktas, jog nuodėmė iš to tik gema, kad žmogus nenori to, ko Dievas nori, arba nori to, ko Dievas ne... Kitais žodžiais, nuodėmę yra tai savo valios statymas aukščiau už Dievo.

Bet ir antroji blogo rūšis tiek tik yra žmogui bloga, kiek priešinas jo valiai; nes, kaip tik pamils kančią, darbą, susikrįtimą ir t.t., visi tie dalykai ne tik neatrodys tau blogi, bet tiesiog liūdna tau bus, išsivadavus nuo jų. „Kenti ką bloga?“ sako Auksaburnis: „nebebus bloga jei panorėsi: priimk tai dėkingai — ir tuo pat bloga į gera persimainys“. Pasi-
duok Apvaizdai, o bloga nebegalės tavęs pasiekti. Išsivadavus nuo viso pikto, gema sieloje nesudrumzdžiamoji giedra, tasai ramumas, aukštesnis už jautulius, tas visų norų pasotinimas, kurs yra laimės sąlyga, arba tikriau, pats yra laimė, kaip sako šv. Augustinas: „Laimė yra tai geidulių numalšinimas“. „Dievo karalystė“, sako šv. Povilas: „ne valgis ir ne gėrimas, bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas šv. Dvasioje“

(Rym. 14,17). Ta yra tėvainystė, kurią Dievas jau ant žemės suteikė savo sūnums, ir teisingai ta tėvainystė gali vadintis laime ir Dievo karalyste, nes daro žmogų panašų į dangaus gyventojus: juk jie, turėdami Dievą, nieko daugiau nebegeidžia ir nebebijo jokios pragaištės; taip pat ir žmogus, tobulai pasidavęs Dievo valiai. Jeigu savo pamėgimus sutaikinsi su Dievo pamėgimais, tuo pat užtikrinsi sau nepajudinamą laimę. Ne tik jau neberūpės tau, kas nors tau atsitiktų (Ekli. 12), bet dar tai visa tiks visados tavo geismams. Visad džiaugsies viltyje (Rym. 12,12), nes visad būsi pasirėmęs Dievo sutvarkymu, kaip nepakrutinama uola: užtat smarkiausioje audroje nepasieks tavęs putojančios bangos, nei joki pragaro galybė pajudins. Bet, norėdamas visiškai pasiduoti Dievo valiai, privalai pirma įsigyti gyvojo tikėjimo. Išmok į viską žiūrėti tikėjimo akimis ir nuolat elgtis pagal jo šviesą, o tuomet nuoširdžiai kalbėsi tuos žodžius: „Teatrinie Tavo karalystė!“ Ir pats pasiduosi Dievui, idant būtų tavo karalium, ir tarsi: „Teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir ant žemės“, nes būsi kiekvieną valandą pasiryžęs atlikti Jo valią, kaip kad danguje palaimintosios dvasios, kurios visada, Dievui ką nors darant, atsako tą vieną žodį „Amen“, tai yra, „Tegu taip pasidarol“ ir tą antrąjį: „Alleliuja!“ tai yra: „Tegu būna Dievas garbinamas“ už visa, ką daro (Bossuetas).

Taip tikėdamas, o mąstymu ir malda nuolat gavindamas savo tikėjimą, dar labiau jį sustiprink kuo dažniausiais sutikimo su Dievo valia aktais, idant visada, o ypač kada netikėtai sutiks tave koks vargas, mokėtumei tuojau pakelti mintį prie Dievo ir bėgti prie Jo, tikriausiojo Gynėjo, ir kalbėti su Jėzumi: „Taip, Tėve, nes taip tau patiko (Mat. 11,26)!“

XCH MĄSTYMAS.

Dievo meilės akstinai.

- I. Dievas nori, kad Jį mylėtumei.
- II. Dievas yra meilės vertas.
- III. Dievas pirmas pamilo tave.

I punktas. Dievas nori, kad Jį mylėtumei. Tuo tikslu Dievas sutvėrė visus dalykus ir juos palaiko, idant tau juose apreikštų savo gražybės ir išminties spindulį arba savo galybės ir gerybės turtą, o per tai pažadintų tave mylėti Jį. Tuo tikslu atėjo Dievo Sūnus, idant užkurtų ant žemės Dievo meilės ugnį, ir to tik geidžia, kad ta ugnis degtų kiekvieno žmogaus širdy (Luk. 12). Pirmiausias ir didžiausias įsakas įstate yra šis: Mylėsi savo Viešpatį Dievą visa savo širdimi. Visi kiti įsakai krypta to tikslo linkon, kad Dievo meilė turėtų paruoštą kelią į tavo sielą: „Įsakymo tikslas yra meilė“ (I Timot. 1,5). Tai liudija kiekviena tų įvairių dorybių, kurias privalai įgyti: kiekviena yra priemonė ar tau atvesti į tobulą meilę, ar tau toje meilėje laikyti. „Ko gi Viešpats tavo Dievas iš tavęs reikalauja, jei ne to, kad bijotumeis Viešpaties savo Dievo, vaikšiotumei Jo keliais, Jį mylėtumei... visa savo širdžia“ (V Moz. 10,12). Dievas nori, kad jo bijotumei, bet ta baime, kuri veda į meilę: „Kurie Viešpaties bijote, mylėkite Jį“ (Ekli. 2,10). Taip pat ir tikėjimas, viltis ir visos kitos dorybės arba yra meilės pranokėjos, arba jos sekėjos. „Didžiausia tarp jų yra meilė“ (I Kor. 13,13). Kitos dorybės tetveria lig pažvėmo rako, o meilė niekad nenyksta (I Kor. 8). Dievas nori, kad Jį mylėtumei. Apie tai liudija visos malonės, kurias Dievas be paliovos tau siunčia, kad tavy užkurtų meilę. „Dievo meilė mūsų širdyse išlieta šv. Dvasios, kuri mums yra duota“ (Rym. 5,5). Jog Dievas nori, kad Jį mylėtumei, liudija visa krikščioniškoji religija: kiekvienas jos dogmatas, kiekviena paslaptis, kiekviena apeiga mokina

ir ragina mylėti Dievą. Tai liudija begalės gerybės, pažadėtosios tiems, kurie ištikimai vykdys tą pirmąją ir svarbiausiąją pareigą, ir priešingai, smarkios bausmės, paruoštosios tiems, kurie išsižadės tos meilės.

II punktas. Dievas vra vertas, kad Jį mylėtumei. Žmogaus širdis meile gyvena. Nėra ant žemės tokios gerybės, kuri galėtų širdį pasotinti; todėl žmogus bus visad neramus, iki ras atilsį visų gerybių šaltinyje — Dievuje. Nėra tokios didelės meilės, kurios negalėtų patenkinti begalės Dievo tobulybės. Šv. Augustinas viename savo rašte aprašo labai gražiai Dievo tobulybės; bet pagaliau, surinkęs visa, ką tik galėjo gražiausia išrasti, šaukia: „Ir kas gi visa tai yra, palyginus su Tavimi, Dieve, mano meile ir mano garbe? Ką nors pasakyčiau apie Tave, visa tai — ne Tu! Mikčioju, lyg kūdikis, kai noriu ką pasakyti apie Tave... Vėlai Tave pažinau, senovės Gražybe, amžinai nauja! Vėlai pamilau Tave!“ O aš ką gi pasakysiu. Dieve! Didesnė yra mano kaltė, ir sunkesnį skundą pakelia prieš mane mano sąžinė! Nes šv. Augustinas, nors vėlai Tave pažino, pažinęs bent mylėjo; bet kaip išsiteisins tas, kurs, pažinęs Tave seniai, tiek metų prarado, nemylėjęs Tavęs! Tu pats teikeis parodyti man jau mano kūdikystėje, koks esi vertas mano meilės. O aš kam atidaviau savo širdį?! Ak, vėlai Tave pamilau, Viešpatie! Kad būčiau anksčiau pamilęs, daug mažiau kartų būtumei buvęs paniekta ir manęs paties, ir tiekos kitų, kuriuos galėjau ir turėjau suturėti, kad nepaniektų šventųjų Tavo įsakų! Koki skaisti būtų heesanti mano širdis, kad nebūtų mylėjusi nieko kito, vien Tave! Kiek priekaištų ir rūpesčių būčiau išvengęs, kad būčiau laimės ieškojęs Tavo įsakuose! Bent ačiū Tavo begaliniam gailestingumui, kad dar ne per vėlai! Tikiuos, jog atleisi, kad taip ilgai Tavęs nemylėjau, ir jog suteiksi man malonę, kad nuo šiol, iki kol kvėpuosiu, be paliovos mylėčiau Tave, ir ta meilė vis eitų didyn!

III punktas. Dievas pirmas tave pamilo. Gerai suprask, ką tai reiškia! Dievas — tobulybės ir laimės bedugnė, o tu — sopulių ir menkumo gelmės! Dievas — aukščiausioji Būtybė, o tu — niekas! Ir štai tiedvi priešingybės ne tik prie viena antros prisitino, bet ir susijungė per meilę, ar per kokią dar meilę!

1. Juk Dievo meilė neapsakomai jautri. Nėra visoj gamtoj jautresnės meilės už motinos; todėl Dievas, norėdamas tau duoti suprasti tą meilę, kuria myli tave, teikė ją palvinti su motinos meile; bet vienkart perspėja, jog ir tas palyginimas yra silpnas, kadangi motinos meilė yra kur kas mažesnė už Dievo! „Argi gali moteriškė užmiršti savo kūdikį?... Bet, jei ji užmirštų. Aš tačiau neužmiršiu tavęs!“ taip sako Dievas (Iza. 49,15).

2. Dievas tau atidavė savo širdį, nelaukdamas, iki tu Jam pirmiau atiduosi savo. Nes ir kas gi būtų buvę, kad tavęs nebūtų Dievas pirmas pamilęs! Pamilo tave tuomet, kada tu ne tik dar „Jo nemylėjai, bet kada negalėjai dar mylėti Jo, nes dar tavęs būte nebuvo; pamilo tave „amžina meile“ (Jer. 31). Neliovės tave mylėjęs, nors tu savo nuodėmėmis raginai Jį, kad tavęs neapkęstų!

3. Dievas tave pamilo ne žodžiu, nei liežuviu (I Jon. 3), bet paties savęs auka ir nesuskaitomomis malonėmis rodo tau savo meilę. Žvilgtterėk į prakartę, į kryžių ir į altorių — išvysi, kaip iškalbingai Dievas tau parodė, koks Jis dosnus tau, nedėkingajam savo kūriniui! O kiek Jis yra suteikęs dovanų tavo kūnui! Klausyk, kaip visos tos Dievo malonės tūkstančiais balsų šaukia, kad mylėtumei Geriausiąjį ir šventais darbais tai išreikštumei!

4. Dievas myli tave nuolat. Nėra tokio žmogaus, kurio meilė ilgainiui neatauštų, ypač jeigu mylimasis jo nemyli. Stebėkis ta Dievo kantrybe, kad Jis nesiliauja mylėjęs savo kūrinį, nors tiek kartų jo niekinamas! Iš tikrųjų, stebuklinga tai meilė! Juk

tavo gyvenimas lig šiol buvo vienas Dievo apgaudinėjimas: vakar Jo atsiprašinėjai ir žadėjai pasitaisyti, o šiandien laužai savo priežadus, panieki savo Viešpatį!

Ką dabar atsakytumei, kad Dievas paklaustų tave, kaip anuomet Petrą: „Ar myli mane?“ Jeigu sakytumeis mylįs, tavo sąžinė pastatytų prieš akis ilgą tavo nedorybių eilę. Ką gi tad darysi? Nusizėminęs, prisipažink arba visai nemylėjęs savo Viešpaties, arba per maž temylėjęs, bet dabar, Jo malonei raginant, trokštąs Jį mylėti ir šventais darbais parodyti Mieliausiąjam savo meilę!

Antrosios dalies pabaiga.

PRIEDAS.

Kaip reikia atlikti mėnesines rekolekcijas ir prisiruošti prie mirties.

1. Ką reikia daryti mėnesinių rekolekčių vigiliijoje.

Pasirink tokią dieną, kurioj lengviau galėtum pabūti nuošalyj, mažiau teturėdamas kasdinių rūpesčių. Vakara prieš tą dieną sukalbėk, kiek galėdamas karščiau, giesmę „Ateik, šv. Dvasia“; melsk užtarimo šv. Dievo Motinos, šv. Užtarėjo, Angelo Sargo ir kitų šventųjų, kuriuos labiau myli. Paskiau atlik įžengiamąjį mąstymą.

ĮŽENGIAMASIS MĄSTYMAS.

Pirmasis įžangos punktas. Prisimink tą akląjį, kurį Jėzus išgydė prie kelio į Jėriką miestą. Vargšas puola po Jėzaus kojų, o šis sako: „Kori, kad tau padaryčiau?“ — „Mokytojai, kad regėčiau!“ sako aklasis. Į tai Viešpats: „Eik, tavo tikėjimas išgelbėjo tave“ (Mork. 10,52). Ir tave dabar Jė-

zus klausia, ko tu nori; ir tu atsakyk: „Mokytojau, kad regėčiau! Parodyk, ką turiu savy pataisyti ir ką dėl Tavo meilės turiu padaryti“.

Antrasis įžangos punktas. Melsk iš Dievo malonės, idant ištikimai išpildytumei sekančias tris sąlygas, būtinai reikalingas šiose rekolekcijose.

I sąlyga. Tikras noras pažinti save patį. Ar turi tą norą? Gal veidmainiškai uždarei sąžinę, kad neįeitų dieviškosios tiesos šviesa, neapkalintų tavo darbų arba kokios nemeilios aukos nepareikalautų? Neįeiti savy tokios veidmainystės? Nori naudotis ta malone, kuri tau teikiama? Tad reikia perkratyti sąžinę, kad pamatytum, ko reikalingas tavo išganymas. Ar supranti, jog nėra didesnės nelaimės, kaip kad žmogus išeina iš šio pasaulio nepadaręs to, ką turėjo padaryti savo sielai pašvęsti? Ar naudingai priimdavai sakramentus? Ar nuveikdavai save patį, velnią, pasaulį? Kokių dorybių įsigijai? Kokių nuopelnų pasigaminai? Kad šioje valandoje Dievas tave pašauktų savo teisman, ar galėtumei be baimės stoti Teisėjo akivaizdon?

II sąlyga. Didis pasitikėjimas Dievu, o nepasitikėjimas savimi. Savo jėgomis tu nieko padaryti negali. Dievo malonė stipresnė yra už visas pragaro galybes; o štai Dievas turi patiekęs tau savo malonių ir duos jų, bet tik prašytumei. Nors labai esi nusikaltęs, bet dar Dievas myli tave; juk štai rodo tau savo meilę, kviesdamas tave į rekolekcijas. „Eik tyruosen! Kalbėsiu į tavo širdį!“ Argi toki malonė nepažadintų tavų stiprios vilties? Šaukis į Viešpatį: „Dieve! pažįstu savo silpnybę; bet Tu mane sušelpsi savo malone!“

III sąlyga. Dosni Dievui širdis. Dievas kalbės tose rekolekcijose į tavo širdį. Klausyk Jo taip, kaip kadaise šv. Povilas, kad, paverstas ant žemės, išgirdo galingą Viešpaties balsą ir sušuko: „Viešpatie! ko nori, kad daryčiau?“ (Apd. 9). Sakyk Jam su Samu-

ėliu: Kalbėk, Viešpatie, nes klauso tavo tarnas (I Kor. 3), ir su Dovidu: „Mano širdis, Dieve, pasiryžus, mano širdis pasiryžus“ (ps. 56,8). Parodyk man, kokios aukos geidi iš manęs, ir paaukosiu ją tuojau! Kokius turiu ryšius sutraukyti, ir sutraukysiu juos! Kalbėk. Viešpatie! pasiryžusi mano širdis!

Pabaik tą mąstymą to pačiu prašymu, kuriuo ji pradėjai: „Viešpatie, padaryk, kad regėčiau! Padaryk, kad išvysčiau, kokioj padėtyj yra mano siela, kad suprasčiau, koki ji menka, koki nusidėjėlė!“ Pavesk save Marijos globai ir prašyk per Jos užtarimą malonės, kad gerai save patį pažintumei ir tikrai pasitaisytumei. Galop sukalbėk „Tėve mūsų“ ir „Sveika Marija“.

Prieš eidamas gulti, paruošk rytojui savo mąstymą. Mąstymui medžiagos gali tau patiekti svarbesniosios tiesos, kurias rasi šioje mąstymų knygoje, kaip va: apie žmogaus tikslą, apie išganymą, apie nuodėmę, apie dangų, pragarą ir t.t. Arba, jeigu moki apseiti be knygos ir veliji mąstyti ne iš rašto, tai gali perkratinėti šiuos tris klausimus:

1. Ką Dievas padarė tau išganyti? Priėmė tave per Krikštą į savo Bažnyčią; likai jos krikščioniškai išauklėtas; jinai dosniai suteikė tau savo malonių ir penėjo tave savo sakramentais; apstatė tave gerais pavyzdžiais; ne kartą davė tau atlikti rekolekcijas. Iš tikrųjų! jinai davė tau daugiau, neg reikia, kad galėtumei šventas pasidaryti!

2. Ko Dievas geidžia iš tavęs? Kad ištikimai klausytumei Jo įkvėpimų, kad saugotumeis nusidėjimų, kad nugalėtumei geidulius, ypač didžiausią savo geidulį, kad būtumei padorus, nusižeminęs, uolus. Ar susilaukė iš tavęs to viso?

3. Ko reikia tikėtis iš Dievo? Jeigu būsi ištikimas, Dievas tave palaimins; bet, jeigu neatneši gero vaisiaus, iškirs tave, kaip sausą fygos medį, ir, kaip sausą šaką, paėmęs į ugnį įmes! Prašyk Dievą, kad

tave išgelbėtų nuo tos nelaimės! Prašyk malonės, kad išmoktumei Jį mylėti ir Jam tarnauti! Prašyk, kad Jis per šias rekolekcijas pažadintų tave padaryti tokių priežadų, kurie būtų naudingi visam gyvenimui!

II. Ką reikia daryti rekolekčių dieną.

Anksti, iš miego pakirdęs, paaukok Dievui visą tą dieną ir prašyk malonės, kad ją šventai praleistumei.

Po paprastosios rytmetinės maldos kuo geriausiai atlik mąstymą, kurį buvai pasirinkęs iš vakaro. Mąstyk bent pusę valandos. Paskum išklausk šv. Mišių ir, jeigu turi leidimą, priimk šv. Komuniją.

Stenkis visą tą dieną tylėti ir mąstyti, kiek leis tavo luomo pareigos, kasdieniai dərbai ir reikalai. Apskritai sakant, geriau būtų, kad, taip elgiantis, niekas nežinotų, jog atlieki rekolekcijas. Tačiau nėra būtina slėptis; tegu ir supranta žmonės, ką darai, jeigu aplinkybės ar išmintis pataria tau pasirodyti ar prisipažinti.

Prieš pietus atidžiai perskaityk tvarką to gyvenimo, kurį išsirinkai, ir priežadus, kuriuos padarei praėjusiose rekolekcijose; jeigu jų nebuvai užsirašęs, prisimink bent tai, ką tau kalbėjo nuodėmklausis ir ką ypač liepė daryti. Gerai padūmok, kokie tavo santykiai su Dievu, ir stipriai pasiryšk pataisyti savy viską, kas priešinas Dievo valiai. Žodžiu sakant, padaryk gerą sąžinės apyskaitą. Gali pasinaudoti žemiau patalpintuoju pavyzdžiu. Sąžinės apyskaitai pavesk bent pusę valandos, jeigu daugiau negalėtumei.

Po pietų, jeigu bus laiko, aplankyk šv. Sakramentą. Paskum kokią pusę valandos skaityk dvasišką knygą. Pagalios, vakarą atlik žemiau parodytąjį mąstymą, kaip prisirengti mirti.

Dabartiniosios tavo sielos padėtis perkratinėjimas.

Stokis Dievo akivaizdoje ir melsk iš šv. Dvasios šviesos. Paskum ištirk, kaip atlikdavai savo kasdienes veiksmus, kaip laikydavais savo pareigų, kur paliečia Dievą ir artimą, kaip steigdavais įsigyti prideramų dorybių.

I. Apie mąstymus. Ar brangini juos? Ar ištikimai juos atlieki? Ar prieš pradėdamas nutildai geidulius ir stojies Dievo akivaizdoj? Ar maldoj saugojies pertraukų ir nereikalingų minčių? Ar kovoji su užšalimu? Ar neesi kartais nekantrus ir ar nepasiduodi nenorui, užšalimams kankinant?

Apie sąžinės apyskaitas. Ar rimtai darai sąžinės apyskaitą kaip visuotiniąją, taip ir smulkesniąją? Ar pasiryžti pataisyti savo ydas? Gal pasiryžti paskubomis, neleisdamas tam pasiryžimui giliai įleisti šaknų? Ar pabaudi save už kiekvieną nusidėjimą?

Apie dvasiškąjį skaitymą. Ar pasirenki dalykų, tinkančių tavo dvasios reikalams? Ar nebėgioji be reikalo nuo vienos prie kitos knygos? Ar geidi rasti tame skaityme savo sielai naudos? Ar atidžiai skaitai?

Apie kitas maldas. Ar atidžiai, ar su pagarba, ar dievobaimingai klausai šv. Mišių, kitų bažnytinių pamaldų? Kaip atlieki savo paprastas lūpų maldas? Kokia dvasia klausai Dievo žodžio?

Apie Išpažintį. Ar neatlikdavai jos, nepažadindamas karšto gailesio, stipriai nepasiryždamas pasitaisyti? Ar atvirai skundi save? Ar nepasakoji nereikalingų daiktų?

Apie Komuniją. Ar nepraleidi jos iš tuščios baimės? Ar kartais nepriimi jos dėl žmonių akių? Ar rūpestingai ruošies ją priimti? Kaip elgies po Komunijos? Kokių vaisių gauni? Ar naudojies dvasiškąja komunija?

II. Kokią turi širdį Dievui? Ar prideramai Jį garbini? ar esi paklusnus Apvaizdai? Ar myli Dievą?

Ar pasitiki Juo? Ar esi Jam dėkingas? Ar steigies viskame Jam įtikti? Ar dažnai atmeni, jog Dievas visada ir visur regi tave? Ar nedarai lengvai kasdienių-atleisčiųjų nuodėmių? — Ar garbini, ar myli ir ar šaukies į Mariją, į save Užtarėją, į savo Angelą ir į kitus šventuosius?

III. *Kokią turi širdį artimams?* Ar gerai jiems linki? Ar esi jiems nuolaidus, lėtas, kantrus? Gal esi jiems žiaurus, nekantrus? Gal jiems pavydi, lengvai juos pasmerki? Gal juos apkalbinėji, jiems šlovę plėši, liežuvius sumaišai? Gal keršiji, apgaudinėji, išjuoki, skriaudi, nekenti? Ar veizi į artimą, kaip į mylėtiną broį, kurį pats Dievas liepė mylėti? — Ar atmeni skaisytklos sielas, ar meldies už jas kas dieną? Ar negalėtumėi labiau jas gelbėti, negu lig šiol?

IV. *Kaip rūpinies savo išganymu ir tobulybe?* Ar atmeni, jog tai — svarbiausieji tavo gyvenime dalykai? Kiek esi savęs išsižadėjęs? Kiek esi išsigijęs atgailos dvasios? Kokių kitų dorybių esi išsigijęs, kokias esi patobulinęs? Ar kantriai, ar noriai neši savo kryžių? Kokias aukas pakeli, kad Dievo atsiprašytumėi už nuodėmes ir save pabaustumėi?

Ar pasireiškia tikėjimo dvasia visuose tavo veiksmuose? Ar turi pakankamai vilties ir sielos ramumo, kurs atitolina baimą, nuobodį, nepasitikėjimą? Ar lavinies paklusnume ir savo valios išsižadėjime? Ar steigies atplėšti širdį nuo per didelio prisirišimo prie žemės daiktų? Ar moki susitūrėti? Kaip nekaltybė? ar saugojies pavojingų jai daiktų? Ar esi nusizėminęs? Ar moki kantriai kęsti panieką ir ar nerūgoji, kad tave aplenkia, o kitus išaukština? Ar kovoji su savimyla, su noru pasigirti, su neprotingu geisūnu būti už kitus aukštesnis?

Kaip naudojies Dievo malonėmis ir įkvėpimais? Kaip leidi laiką? ar naudingų darbų jį pripildai, ar tuščių linksmybių, kalbų, pasijuokavimų, kurie tiek blogo pagimdo? Atmink, jog kiekviena valanda ver-

ta amžinybės! Ką duotų prakeiktasis, kad jam kas suteiktų vienai vieną atgailai valandėlę!

Kaip eini savo padėties pareigas? Ar karštai, ar su prideramu pasižventimu ir ištverme eini jas? Ar tvirtai kovoji su kliūtimis ir sunkybėmis, kurių esama kiekvienoje pareigoje? Gal pasiduodi nuobodžiui, nenorui, gal apsileidęs esi? Apskritai, ar gyveni tikėjimu, kaip gyvena teisingasis, kurs į viską veizi iš amžinybės pusės? Gal leidi savimylai būti vadu ir, kaip daro žemiški žmonės, ieškai viskame žemiškosios naudos ir linksmybių?

Pažinęs savo nuodėmes ir silpnybes, nusizemink prieš Viešpatį, pažadink gailesį, o Dievo gailestingumas išnaikins jas. stipriai pasiryšk pasitaisyti. Sąžiningai apgalvok, ką privalai daryti ir kokių progų saugotis, kad vėl neipultumei į senąsias nuodėmes. Tada, Dievu stipriai pasitikėdamas, karšta širdimi iš naujo imkis darbo ir būk drąsus, nors tavo silpnumas ir didelis!

Kaip prisirengti mirčiai?

Puolęs ant kelių prieš Nukryžiuotojo paveikslą, manyk, būk jau atėjus paskuojoji tavo valanda ir būk tavo Angelas-sargas sakęs tau, kaip kitados pranašas karaliui Ežekijui: „Sutvarkyk savo namus, nes mirsi ir neliksi gyvas“ (Iza. 38,1). Mąstyk:

I punktas. *Kas tai yra mirtis?* Numirsi! Tai reiškia, paliksi viską — gentis, prietelius, tėviškę, namus, indus ir savo turtus; žodžiu sakant, viską čia paliksi. Turėsi palikti ir tuos daiktus, prie kurių ypatingai prisirišęs esi. Rasi šiurpsi, tik padūmoję: apie tai? Nors ir labai bijai, bet yra tai neišvengtina. Argi tai ne beprotystė prisirišti prie tų daiktų, kurie kaip šešėlis praeina, ir tiek vargti tuo tikslu, kad pasiektum tokio susikrimitimo!

Numirsi! Tavo kūnas atsiskirs nuo sielos ir persimainys į biaurop lavoną, ir pati jo išvaizda liks ne-

pakenčiama net artimiausiems prieteliams. Užkas lavoną į žemę ir atiduos būti kirmėlėms. Tos tavo akys, lūpos, liežuvis, kojos ir rankos pavirs puvėsiais. Argi tai ne kvailystė dėl to kūno, dėl tos mėslo saujos, pastatyti savo sielą amžinos prapulties pavojuje!

II punktas. Kada ir kaip numirsi? To nežinai. Tai tik žinai, jog kiekviename amžiuje ir kiekviename vietoje žmonės miršta; kiekviena liga gali pasibaigti mirtimi; ne kartą mirštama ir be ligos. Nežinai, ar turėsi laiko pasiruošti. Nežinai, ar mirsi aprūpin-tas šv. sakramentais: daugelis juk yra mirę ūmai, ir tave rasi sutiks toks galas! O jei ir ne, ar tad ligoje, o juo labiau merdint, lengva mintis surinkti ir rengtis mirti, kada ir atmintis gėsta, ir protas nyksta, ir valia silpnyn eina? Ar tai ne padūkimas atidėlioti iki paskutiniosios valandos tai, nuo ko pa-reina amžinybė!

III punktas. Ar esi pasirengęs mirti? Ar turi ramią sąžinę? Ar jokios nejauti protingos baimės, prisiminęs praeitąsias išpažintis ir komunijas, ir malones, kurias iš Dievo gaudavai? Ei! smarki ta valanda, kada Dievas apie visa tai paklaus tave, Dievas visagalys ir visąžinas, ir be galo teisingas, ir be galo nekenčias nuodėmės!

Kiek galėdamas ilgiau padūmok apie tas svarbias tiesas ir padaryk tinkamų priežadų. Paskum, klūpodamas prieš Nukryžiuotąjį, maldingai kalbėk šiedvi maldas:

Jausmai pasitinkant mirtį.

O, Dieve! aukščiausiasis gyvybės ir mirties Viešpatie, kursai neatšaukiama savo ištarme, kad pa-baustumei nuodėmę, lėmei visiems žmonėms kartą mirti, nusizėminęs prieš Tavo Majestotą, pasiduodu Tavo šventai ištarme! Gailiuos už visas savo nuodėmes! Prisipažįstu esąs nedorėlis ir tūkstantį kartu mirti vertas. Užtat priimu mirtį, kad atsilyginčiau už

liek savo nuodėmių: priimu ją iš paklusnumo Tavo valiai; priimu mirtį, jungdamasis su mirštančiuoju Išganytoju... Pasiruošęs esmi numirti, Dieve, tuomet, ten, ir taip, kaip Tau patiks. O tą laiką, kurį dar Tavo gailestingumas teikės man palikti, noriu vartoti taip, kad atsitraukčiau nuo šios žemės ir trumpų jos linksmybių ir sutraukyčiau visus pančius, kurie mane laiko pririšę prie šios ištrėmimo žemės; ir priruoščiau savo sielą smarkiajai Tavo teismo dienai. Visiškai pasiduodu Tavo tėviškojon globon. Tesidaro Tavo valia viskame taip dabar, taip ir per amžius! Amen!

Malda laimingos mirties malonei išprašyti.

Kniūpščias puolęs prieš Tavo sostą, meldžiu Tave, Dieve, malonės, paskutinės ir visų malonių didžiausios, laimingos mirties malonės! Nors ir labai blogai naudojaus ta gyvybe, kurią man dovanojai, suteik man malonę, kad ją gerai pabaigčiau ir numirčiau Tavo meilėje!

Duok man numirti, kaip numirė šv. patriarkai, ramiai palikdami tą ašarų pakalnę, o linksmi eidami į amžinąjį atilsį, kurs yra mums parengtas tikrojoje mūsų tėvynėje.

Duok man numirti, kaip numirė palaimintasis Tavo Sūnaus Globėjas, šv. Juozapas, Jėzaus ir Marijos rankose, o iki numirdamas turėjo lūpose saldžiausius Jėzaus ir Marijos vardus! Duok man numirti, kaip numirė šv. Marija, degdama gryniausią Tavo meilę ir karštai geisdama susivienyti su Tavimi!

Duok man numirti, kaip numirė Jėzus ant kryžiaus, su giliausia nuodėmės neapykanta, su karščiausią Tavo meilę, su pasidavimu Tavo valiai sunkiausiuose sopuliuose!

Geriausias Tėve! Į Tavo rankas atiduodu savo sielą! Pasigailėk manęs!

Jėzau, kurs mirei dėl manęs, duok man numirti Tavo meilėje!

Šventoji Marija, Dievo motina, melsk už mane nusidėjėlių dabar ir mirties valandoje! Dievo Angele, ištikimasis mano Prieteliau, ir jūs, šventieji, kuriuos Dievas man davė užtarėjais ir gynėjais, neapleiskit manęs, kada mirsiu! Šv. Juozapai, užtark mane ir išprašyk man malonę, kad numirėčiau šventai! Amen.

Geros mirties litanija.

Viešpatie Jėzau! gerumo ir gailestingumo Dieve! štai stojuos Tavo akiwaizdoje su nužeminta, sutrinta ir gailesio pilna širdimi, pavesdamas Tau paskutiniąją savo valandą ir tai, kas po jos užstos!

Kada jau nebvaldysiu kojų ir tai parodys man, jog jau pasihaigusi yra mano kelionė ant žemės: gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Kada mano sustyrusios ir drebančios rankos jau nebegalės priglausti prie širdies Tavo paveikslo, nukryžiuotasis Jėzau, ir bus priverstos nuleisti jį ant mano sopulių lovos: gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Kada mano akys, artimos mirties temdomos ir gesinamos, žvilgtarės į Tave: gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Kada mano šalstančios ir merdinčios lūpos paskutinį kartą ištars dieviškąjį Tavo Vardą: gailestingasis etc.

Kada mano veidas, išblyškęs ir pamėlynavęs, pasigailėjimą ir baimę pažadins tuose, kurie matys mane mirštant; kada mano plaukai, mirties prakaito suvilgyti, atsistos ant mano galvos, pranešdami, jog arti mano galas: gailestingasis etc.

Kada mano ausys apkurs žmonių kalboms, o atsidarys, kad išgirstų iš Tavo lūpų neatšaukiamą ištarę, kuri nuspręs amžinąjį mano likimą: gailestingasis etc.

Kada mano silpną širdį suspaus ligos sopuliai; kada mirties išgastis apims ją; kada ji pails, kovodama su išganymo priešu: gailestingasis etc.

Kada iš mano akių paskutinės ašaros birės, kaip artimos mirties skelbėjai, priimk jas, kaip permaldaujamą auką, o mano mirtį — kaip atgailos auką, ir tą baisią valandą, gailestingasis etc.

Kada giminės ir prieteliai, apstoję mano lovą, gailėdamies manęs, šauksis į Tave, mane gelbėdami: gailestingasis etc.

Kada nebveiks mano galios ir jautuliai, ir viskas ant žemės bus man pasibaigę; kada sukrės mane paskutiniai mirties šiurpuliai: gailestingasis etc.

Kada paskutiniai krūtinės dėjai ir paskutiniai širdies atdūšiai ragins mano sielą išeiti iš kūno, priimk juos kaip ženklą, jog geidžiu susijungti su Tavim, gailestingasis Jėzau, ir pasigailėk manęs!

Kada mano siela, lūpoms išleidus paskutinįjį atdusį, amžinai mes šį pasaulį, palikdama sustingusi, šalstantį, negyvą kūną: priimk tą mano kūno sunaikinimą, kaip laisvą Tavo Majestotui auką, gailestingasis Jėzau, ir pasigailėk manęs!

Kada, pagaliau, mano siela pasirodys Tayo aki-vaizdoje ir pirmą kartą išvys Tavo garbės švitėjimą, neatmesk vargšės nuo savo veido, bet teikis priimti savo gailestingumo prieglobstin, idant amžinai giedočiau Tavo garbei: gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Malda.

Dieve, kurs žmogui mirties ištarmę paskelbei, o mirties valandą nuo jo paslėpei, duok, kad, tarnaudamas Tau teisingai ir šventai per visą gyvenimą, mirties valandoje turėčiau gerą sąžinę ir ramiai iš šio pasaulio išeičiau, turėdamas Tavo malonę ir karštai Tave mylėdamas! Per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kursai su Tavim ir su šv Dvasia gyvena ir viešpatauja per amžių amžius.

Amen!

Galas.

T u r i n y s.

P i r m a s i s s k i r s n y s.

XLII-as mąst.: Apie tikėjimo dvasią	7
XLIII-as mąst.: Koki galinga tikėjimo dvasia	10
XLIV-as mąst.: Trys didžiausios tikėjimo dvasiai kliūtys	14

A n t r a s i s s k i r s n y s.

XLV-as mąst.: Kam reikalingas savęs išsižadėjimas	17
XLVI-as mąst.: Kada ir kokiuose dalykuose reikia sa- vęs išsižadėti	21
XLVII-as mąst.: Iš kur semiamasi savęs išsižadėjimo dvasios	24
XLVIII-as mąst.: Sakmė apie Kristaus Karalystę	28
XLVIX-as mąst.: Apie Kristaus karalystę ištikimojoje sieloje	31
L-as mąst.: Svarbu sekti Kristumi	34
LI-as mąst.: Kristaus sekimo naudingumas	37
LII-as mąst.: Dar apie Kristaus sekimo naudingumą	41
LIII-as mąst.: Reikia savęs išsižadėti, norint sekti Kristumi	43
LIV-as mąst.: Kristaus sekimo pamatai	46

T r e č i a s i s s k i r s n y s.

L.V-as mąst.: Apie Dievo Sūnaus įsikūnijimą. Kon- templiacija	50
LVI-as mąst.: Jėzus — aukščiausias nusižeminimo pa- vyzdys	53
LVII-as mąst.: Koki tobula dorybė yra nusižeminimas	57
LVIII-as mąst.: Dviejų praėjusių mąstymų paaiškinimas	60
LIX-as mąst.: Kokiamė neturte gimė Jėzus	64
LX-as mąst.: Apie Kristaus apipiaustymą. Apie ma- rindimos	67

— II —

LXI-as mąst.: Jėzaus aukojimas bažnyčioje	70
LXII-as mąst.: Dar apie Jėzaus auklėjimą bažnyčioje	73
LXIII-as mąst.: Apie bėgimą į Aigiptą	76
LXIV-as mąst.: Kaip reikia garbinti Dievo apvaizdą	79
LXV-as mąst.: Apie Jėzaus pasilikimą bažnyčioje. Tu- rime išsižadėti dėl Dievo net brangiau- sių daiktų	82
LXVI-as mąst.: Kūdikis Jėzus bažnyčioje. Kontempliac.	86
LXVII-as mąst.: Viešpats Jėzus Nazarete. Kontempliacija	89
LXVIII-as mąst.: Nuošalhojo Jėzaus gyvenimo paslaptis	92
LXIX-as mąst.: Apie Kristaus paklusnumą	95
LXX-as mąst.: „Jėzus augo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones“	98
LXXI-as mąst.: Apie gerąją intenciją	102

Ketvirtasis skirsnis.

LXXII-as mąst.: Apie artimo melle	106
LXXIII-as mąst.: Apie Kristaus romumą	110
LXXIV-as mąst.: Apie romumo galią	114
LXXV-as mąst.: Apie dvi vėliavas	117
LXXVI-as mąst.: Dar apie dvi vėliavas	121

Penktasis skirsnis.

LXXVII-as mąst.: Kristus Alyvų darže	125
LXXVIII-as mąst.: Jėzus pasiduoda neprieteliams suimti. Kontempliacija	129
LXXIX-as mąst.: Dar apie Jėzaus sugavimą	134
LXXX-as mąst.: Jėzus dėl mūsų meilės paaukojo savo šlovę	137
LXXXI-as mąst.: Jėzus prie Kajifo. Kontempliacija	141
LXXXII-as mąst.: Jėzus Erodo dvare išjuokiamas. Kon- templiacija	146
LXXXIII-as mąst.: Jėzus Piloto teisme su Baraba lyginamas Kontempliacija	150
LXXXIV-as mąst.: Jėzaus plakimas	154
LXXXV-as mąst.: Jėzus nukryžiuotas. Kontempliacija	157
LXXXVI-as mąst.: Ištikima siela turi mylėti kančias	161

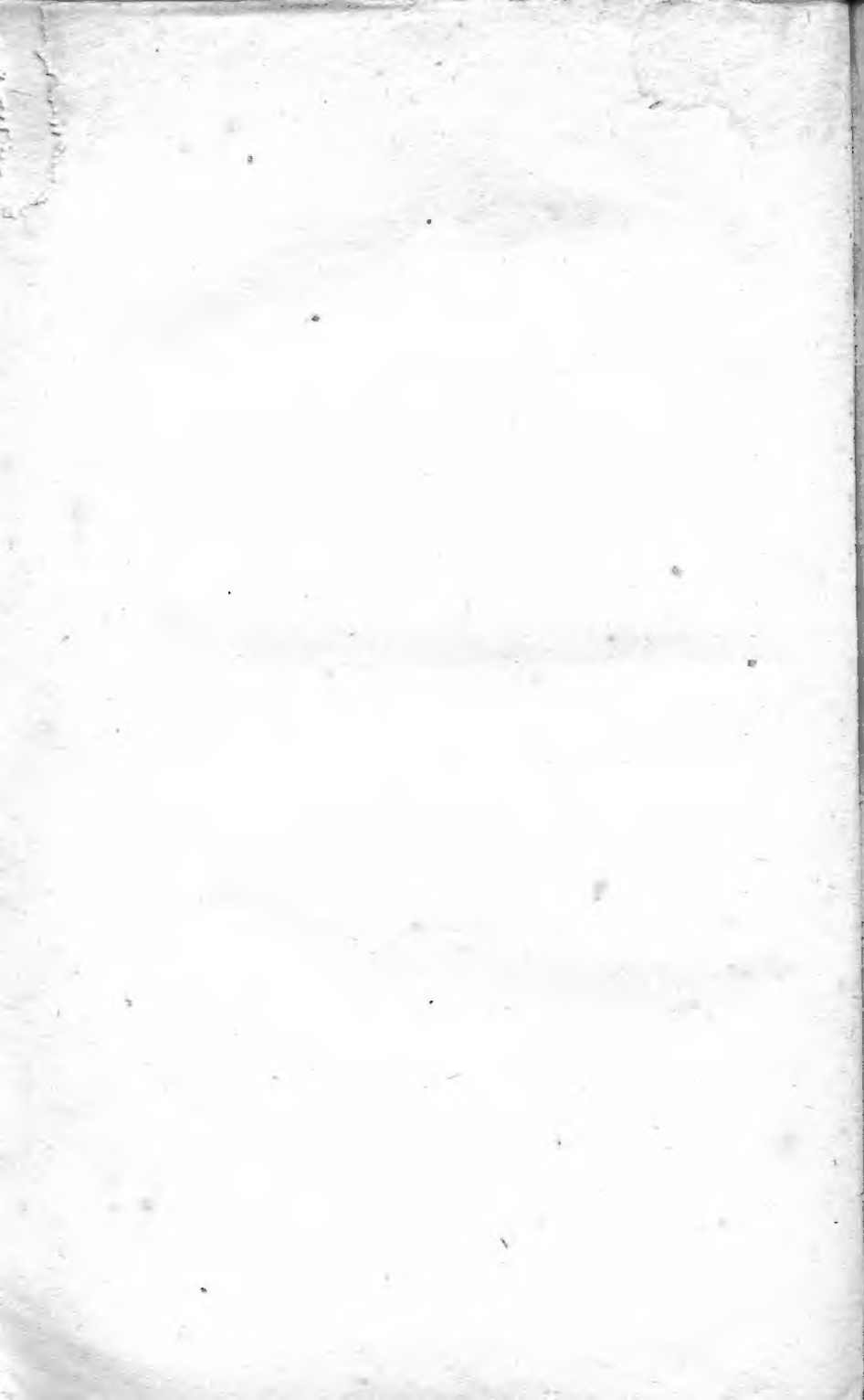
Šeštasis skirsnyš.

Jėzus savo atsikėlimu ir garbinguoju gyvenimu įtikina mus, jog ir mums yra paruošta palaima, ir duoda mums tobulo susivienijimo su Dievu pavyzdį.

LXXXVII-as mąst.: Apie Jėzaus atsikėlimą	166
LXXXVIII-as mąst.: Viešpats žengia dangun. Kontempliac.	169
LXXXIX-as mąst.: Teisingo laimė danguje	172
LC-as mąst.: Apie susitaikinimą su Dievo valia	176
LCI-as mąst.: Apie du vaistus, gemančius iš pasidavimo Dievo valiai	179
LCII-as mąst.: Dievo meilės akstinai	183

Priedas.

Kaip reikia atlikti mėnesines rekolekcijas ir prisiruošti prie mirties	186
1. Ką reikia daryti mėnesinių rekolekcijų vigilijoje	186
Ižengiamasis mąstymas.	186
2. Ką reikia daryti rekolekcijų dieną.	189
Dabartiniosios tavo sielos padėties perkratinėjimas	190
Kaip prisirengus mirčiai?	192
Jausmai pasitinkant mirtį.	193
Malda laimingos mirties malonei išprašyti.	194
Geros mirties litanija.	195
Malda.	196

L50624/90

71

Kaina Lt. 3,50.

Š. Kazimiero Draugijos leidiniai.

Vakarai prie Lemano. Parašė Moravskis S. J. Vertė Vk. Kamantauskas. 1932 m., 257 p. Kaina lt. 6,50.

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės Sielos Istorija, jos pačios parašyta. Vertė J. Talmantas. 296+VIII psl., 8 litai.

Mūsų laikų stigmatizuotoji, arba Konnersreito Teresė. Parašė vysk. S. Waitz. Vertė V. Kamantauskas. 48 psl. 70 cnt.

Apsigynimo ginklas kovoje su tikėjimo priešais. Parašė kun. P. Nilkes S. J. Vertė kun. K. Sirūnas. 348 p. 7 lit.

Ligonių prietelis. Parašė D. Pocius, papildė kun. A. Sabaliauskas. 214 psl. 3 lit.

Malda. Parašė vysk. Pelčaras. Vertė F. Šimonis, redagavo kun. M. Vaitkus. 72 psl. 1 lit.

Spiritizmo dvasios. Parašė J. Godfrey Raupert. Vertė J. Mačernis. 98 psl. 2 lit. 50 cnt.

Filiotėja. Parašė vysk. Pranciškus Salezietis. Vertė kun. Bikinas. 2 leidimą redagavo kun. M. Vaitkus. 317+V psl. 3 lit.

Dvasiški mąstymai. Parašė kun. Šenjonas. Vertė kun. M. Vaitkus. 300 psl. 4 lit. 30 cnt.

Broliai Jangai. Apysaka. Parašė J. Špilmanas S. J. 64 psl. 1 lit.

Cikvitų Devintinė. Apysaka. Parašė J. Špilmanas S. J. 79 psl. 1 lit.

Su Magelanu aplink pasaulį. Apysaka. Parašė Huonder S. J. 61 psl. 1 lit.

Atala. Apysaka. Parašė Šatobrianas. Vertė Juozas Jasinevičius. 86 psl. 1 lit. 20 cnt.

Šv. Mišios. Parašė kun. Dr. A. Maliauskis. 1932 m., 32 psl., kaina 10 c.

Gyvenimo prasmė. Parašė prof. F. Savickis. 1923 m., 152 p., kaina 4 lit.

Dieviškasis Išgangtojas. Parašė Meschler M. 1926 m., VI+476 p., kaina 10 lit.

Apie Kristaus sekimą. Parašė Tomas iš Kempniū. Kaina 3 lit.

KAUNAS, ROTUŠĖS AIKSTĖ Nr. 6.